

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 4 Ιουλίου 2021 • Έτος 13^ο • Αρ. φύλλου 669

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy | €2,90

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

Οι ανεμβολίαστοι δεν θα κλείσουν τη χώρα

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας μιλάει στην «Κ» για τη στρατηγική της χώρας εναντίον του κορωνοϊού, τα ελληνοτουρκικά και τη σχέση του με τον Ταγίπ Ερντογάν. **Σελ. 8**

REMEDIOL FC

Παρακεταμόλη

Άμεση Αναλγητική & Αντιπυρετική Δράση
Ανακουφίζει από τον Πόνο & τον Πυρετό!

• Συμβουλευτείτε τον γιατρό ή τον φαρμακοποιό σας.
• Δεν είναι απαραίτητη η συνταγή γιατρού.
• Για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλώ ανατρέξτε στα φύλλα Οδηγιών Χρήσης του προϊόντος.

www.remedica.eu

Remedica Ltd.
Τουρκομενλή Διεύθυνση Τ.Κ. 51706, 3508 Λεμεσός, Κύπρος
Τηλ.: +357 25553000, Φαξ: +357 25390192,
Email: drugsafety@remedica.com.cy LF/0149/02.02.21

ΑΚΕΛ

Προκλήσεις βουνό για τη νέα ηγεσία

Η νέα φρουρά στο ΑΚΕΛ έχει να διαχειριστεί ένα βουνό προκλήσεων. Από τη μία είναι η εσωστρέφεια, που βρίσκεται προ των πυλών, και από την άλλη η ανάγκη νέων πολιτικών κινήσεων με άξονα τις προεδρικές του 2023. **Σελ. 18**

ΕΛΛΑΔΑ

Πώς συνελήφθη ο υπαρχηγός της Χ.Α.

Το Νο2 της εγκληματικής οργάνωσης εντοπίστηκε σε διαμέρισμα στην περιοχή Ζωγράφου, το οποίο είχε τεθεί υπό παρακολούθηση τις τελευταίες ημέρες από την Αντιτρομοκρατική Υπηρεσία. **Σελ. 21**

Ανοίγουν κι άλλο τμήμα του Βαρωσιού

Στόχος της Αγκυρας είναι να λειτουργήσει ως μοντέλο για το άνοιγμα όλης της περικλειστης πόλης

Πιλοτικό άνοιγμα συγκεκριμένου τμήματος στο Βαρώσι σχεδιάζεται από την Άγκυρα, με κύριο στόχο να λειτουργήσει ως μοντέλο για το άνοιγμα όλης της περικλειστης πόλης. Αυτό, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», βρίσκεται πολύ κοντά στο να υλο-

ποιηθεί το επόμενο σύντομο χρονικό διάστημα. Περιλαμβάνει την επιδιόρθωση κτηρίων και τη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών που θα μπορούν να στηρίξουν με συγκεκριμένο τρόπο την κατοίκηση της πόλης. Τα νέα δεδομένα καταδεικνύουν

πως παρά τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης να σταματήσουν οι τουρκικές προκλήσεις και το γεγονός ότι δεν πρόκειται να δεχτούν λύση δύο κρατών, η Τουρκία συνεχίζει κανονικά τους σχεδια

ΤΑ ΙΟΥΛΙΑΝΑ / Γράφει ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Τριάντα εννιά και εννιά

Η Ιουλία Παλαιολόγου Ουίλσον, κα-τά τον πολυτάραχο βίο της, δεν πο-ρεύτηκε με μπουσούλα τη λογική. Αλλά και πάλι, ουδείς πίστευε ότι ήταν τόσο τρελή ώστε να βγει ντά-λα μεσημέρι, μέσα στον καύσωνα, «βόλτα για να ξεμουδιάσει». «Είναι σαράντα βαθμοί υπό σκιάν!» της υπέδειξε το παράλογο του εγχειρή-ματος η Ρωσίδα. «Τριάντα εννιά και εννιά» την αποστόμωσε η χήρα και έκλεισε πίσω της την εξήπορτα.

Βγήκε στην οδό Κωστή Παλαμά, φορώντας ένα λευκό βαμβακερό καφτάνι, ασορτί τυρμπάν και μαύρα γυαλιά ηλίου. Η ζέστη κοβότανε θαρρείς με το μαχαίρι, όμως η Ιου-λία περπάτησε προς την οδό Αιγύ-πτου κι ας ένιωθε την κάψα της Μέσης Ανατολής να της τσουρου-φλίζει το δέρμα. Όταν έφτασε στο γιοφύρι της Ζάχα, είχε πια παραδο-θεί στην παραζάλη. Το μπετόν κό-χλαζε κι εκείνη αισθανόταν να βουλιάζει σε μια θάλασσα από λά-βα... «Καίγομαι, καίγομαι!» σιγοτρα-γουδούσε, καθώς έβλεπε τους με-λαμψούς αλλοδαπούς να την κυ-κλώνουν. Μέσα σε αυτή την περιδι-νση το μόνο που της έλειπε ήταν μια κάμερα, ένα μαρκούτσι και μια νεαρή δημοσιογράφος να της θέτει την κλασική ερώτηση: «Πώς αισθά-νεστε;».

«Πώς λες να αισθάνομαι;» ψέλλισε η Ιουλία. Κι αίφνης, σαν να τα τύλι-ξε όλα μια αχλή, είδε την Ευγενία την Καλαμαρού να ξεπροβάλλει από την οδό Ομήρου καθώς σε ένα άσπρο άτι.«Όπως την Κωνσταντίνα, στα 90ς, όταν βγήκε στα μπουζού-κια καβάλα στο άλογο» προσπάθη-σε να εξηγήσει στη νεαρή ρεπόρ-τερ, αλλά εκείνη δεν έδειχνε να κα-ταλαβαίνει. «Είμαστε σε ζωντανή σύνδεση» είπε αμήχανα το κορίτσι, ενώ η χήρα παρασυρμένη από την παραίσθηση τραγούδαγε... «Με-τρώω τον πυρετό μου, πιάνει ο υδράργυρος φωτιά, τριάντα οκτώ κι

Η αστική Λευκωσία παρακολούθησε την κατάρρευση της Ιουλίας Παλαιολόγου Ουίλσον σε ζωντανή μετάδοση, καθώς κόχλαζαν από τη ζέστη τα μπετά στο γιοφύρι της Ζάχα.

οκτώ, τριάντα εννιά κι εννιά, σα γυάλινο λουλούδι που σπάει από έρωτα». Τρεις Αιγύπτιοι, δύο Πακι-στανοί και τέσσερις αραπίνες λά-γνες ερωτιάρες της βάραγαν παλα-μάκια, καθώς εξελισσόταν σε live μετάδοση το υπερθέαμα. Και τότε, η χήρα λιποθύμησε. Άναυδη η αστι-κή Λευκωσία παρακολουθούσε με κομμένη την ανάσα μπροστά από τους δέκτες της...

Κρύες κομπρέσες, τσάι και συμπά-θεια. Με αυτή τη δοκιμασμένη συν-ταγή ξαναβρήκε η Ιουλία την υγεία της στο κλιματιζόμενο διαμέρισμα

της οδού Κωστή Παλαμά. Το τηλέ-φωνό της δεν σταμάτησε να κτυπά κι εκείνη δεν κουραζόταν να επα-ναλαμβάνει σε όλους: «Σας αγα-πώ». «Η Μαρία Αλιφέρη της αγγλό-φωνης δεξιάς» σάρκασε η αριστε-ρή (με την καλή έννοια) Κουλλίτσα Κυριακού. «Αγάπη ολούθε» είπε Ξέπνοσα η Ευγενία η Καλαμαρού.

«Αυτό ναι, είναι σλόγκαν για τουρι-στικό rebranding» σχολίασε η Ιου-λία κι όλες κατάλαβαν βεβαίως προς τα πού το πήγαινε. Το νέο σλόγκαν του υφυπουργείου Τουρι-σμού,που με τόσο καμάρι παρου-

σίασε ο Σάββας Περδίος, δεν έπει-σε το καρέ. «Είναι δυνατόν να λαν-σάρουμε σλόγκαν “Love Cyprus” 44 χρόνια μετά το εμβληματικό “I love New York” του Milton Glaser και να νομίζουμε ότι ανοίξαμε δρόμους στο τουριστικό μάρκετινγκ;» ανα-ρωτήθηκε η χήρα. «Ενώ με το “Αγά-πη ολούθε” θα μπορούσαμε ΚΑΙ ν’ αγγίξουμε το συλλογικό συναίσθη-μα ΚΑΙ να τιμήσουμε την αγαπημέ-νη μας Μαρία Αλιφέρη – “Σας αγα-πώ”». «Αχ, τα “Τετράγωνα των αστέρων”... Δεν βγαίνουν τέτοιες σαρ, μάνα μου, πια» μονολόγησε η Ευγενία η Καλαμαρού.

«Αν μιλάμε πάντως για τη βραχο-νησίδα, σαρ είναι μόνο ο Αβέ-ρωφ» απορράνθηκε η Ιουλία και τους παρουσίασε τα φωτογραφικά τεκμήρια. «Ποιος άλλος συνδυάζει με τόση μαεστρία, μια βόλτα με το σκάφος συντροφιά με την υφυ-πουργό Τουρισμού της Ελλάδας και επίσκεψη στους αγρούς με πλατύγυρο καπέλο; Ποιος άλλος φωτογραφίζεται να κόβει κεράσια ή να μαζεύει καρπούζια κι έπειτα σε κόντρα ρόλο να περπατά στα καμένα της Αγίας Μαρίνας Ξυλιά-του; Ο Αβέρωφ είναι πλέον ρόλος» κατέληξε.

«Έμαθα καυτό παρασκηνίο» άλλα-ξε θέμα η Ιουλία, ενώ οι άλλες στο άκουσμα και μόνο της λέξης «καυ-τό» την κοίταξαν με τον τρόμο ζω-γραφισμένο στα πρόσωπά τους. «Αφορά στον διχασμό της κοσμικής Λεμεσού και στο αναξιοπίστο ρε-πορτάζ για το τι στ’ αλήθεια έγινε μετά την παραίτηση της Έμιλυσ» συμπλήρωσε. Οι κυρίες κρέμονταν πλέον από το στόμα της. Ακόμα και η Ελλού παράτησε το σίδερο για ν’ ακούσει, ενώ η Σβετλάνα Αλεξάν-τροβα άνοιξε ένα νέο μπουκάλι Gin και έφερε από την κουζίνα τα tonic.

«Η Έμιλυ απέστειλε την επιστολή παραίτησης κι έπειτα έφυγε για την Αθήνα όπου πήγε στην επίδειξη του Dior. Στην Αθήνα ταξίδεψε επίσης η crème de la crème της κοσμικής Λεμεσού, για να παραστεί στους εορτασμούς των γενεθλίων της Ελί-νας Θεοδότου. Το βράδυ, μετά το show πήγαν για φαγητό στο Baltha-zar, όπου επικρατούσε παγωμάρα. Η Κάτια Θεοδότου, μπτέρα της εορ-τάζουσας, προέτρεψε την Έμιλυ να πάει στο τραπέζι της Έλσας Ανα-στασιάδη ώστε να σπάσει ο πάγος και να τελειώσει επιτέλους αυτή η άβολη για όλους κατάσταση. Ο κίν-δυνος του διχασμού και ο αποκλει-σμός της Έμιλυσ από τα κοσμικά δρώμενα ήταν ορατός... Κάπως έτσι ήρθε αντιμετώπη με τον θηλυκό Αναστασιάδη» είπε η Ιουλία, σπεύ-δοντας όμως να διευκρινίσει ότι υπάρχουν δύο εκδοχές για την κο-σμική τιτανομαχία. «Η μία θέλει τη συνομιλία να έγινε στο Balthazar και η άλλη στο beach party την επο-μένη στη Μύκονο. Σε κάθε περι-πτωση, η Έλσα έβγαλε νυχάκια και το πάλαι ποτέ it girl της κυβέρνησης έπαθε ψυχρολουσία». «Καμία νου-νεχής κοσμική δεν τα βάζει με τις κόρες Αναστασιάδη» ομοφώνησε το καρέ και τσούγκρισαν τα gin and tonic τους.

stavros.christodoulou@gmail.com

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή και επιμέλεια:
ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΗΝΑΚΑΚΗΣ, ΜΥΡΤΩ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ

90 χρόνια πριν στην «Κ»
4.7.1931

μη. Η μέλλουσα ούτω να επέλθη συνάντησις των δύο Γερμανών πολιτικών με τον αρχηγόν της ιταλικής κυβερνήσεως κρίνεται ως άμε-σον συμπλήρωμα της τελευταίας διακονιώσεως του Καγκελλαρίου Μπρύνινγκ προς την Ιταλίαν, μετά την αναγγελίαν της αποφάσεως αυ-τής, όπως αποδεχθή την πρότασιν του Προέδρου Χούβερ.

ΑΝΑΜΙΞΗ ΟΙΝΩΝ: Η Βουλή εψήφισε σήμερον το σύνολον του νομο-σχεδίου περί αναμίξεως των γαλλικών οίνων. Κατά την διάρκειαν της συζητήσεως ο κ. Λακιέρ, βουλευτής Αλγερίου, διεμαρτυρήθη κατά της εισαγωγής εις Γαλλίαν 325 χιλιάδων εκατολίτρων ελληνικών οί-νων εις βάρος των οίνων του Αλγερίου. Ο υπουργός του Εμπορίου κ. Ρολάν απαντών εδήλωσε: «Με την Ελλάδα έχομεν ευνοϊκόν εμπορι-κόν ισοζύγιον κατά 200 όλα εκατομμύρια φράγκων. Υπερηνύνηθν των οinoπαραγωγών όσον ηδυνάμην. Σήμερον πρόκειται να υπερα-μυνθώ της ελληνικής αγοράς διότι μάς είνε αναγκαία».

ΕΠΙΔΗΜΙΑ: Η επιδημία των ερωτικών τραγωδιών, των ερωτικών απλών ή διπλών αυτοκτονιών, των ερωτικών φόνων, θα έπρεπε να προξενήση πολύ ισχυροτέραν εντύπωσιν εις την αθηναϊκήν κοινω-νίαν. Ευρισκόμεθα προ ενός εκτάκτως νοσηρού φαινομένου, του οποίου τας τώσον συχνώς επαναλαμβανομένας εκδηλώσεις οφείλο-μεν επί τέλους να προσέξωμεν σοβαρώτερον. Οφείλομεν να εξετά-σωμεν πώς συμβαίνει να επικρατή κατ’ εξάρσειν εις την χώραν μας η παθολογική αυτή αισθηματικότητα και διά ποίων μέσων ηδυνάμεθα να την καταπολεμήσωμεν. [...] Αι ερωτικοί τραγωδία έχουν καταστή τόσον συχναί όσον σχεδόν και τ’ αυτοκινητικά δυστυχήματα. Και αυ-τό αναμφιβόλως φανερώνει ότι έχομεν υποστή ένα βαθύν ηθικόν κλονισμόν, του οποίου οφείλομεν διά παντός τρόπου ν’ αντιμετωπί-σωμεν τας τώσον θλιβεράς εκδηλώσεις.

Απελπισμένες Αλπεις
Φτιάσανε λέει στο Νέο Χωρίο Πά-φου οικολογικό χωριό, μέσα σε πε-ριοχή Natura. Το είδατε; Μην το δείτε θα τρομάξετε, λίγο από Άλ-πεις, λίγο από Παρνασσό, κάτι από στρουμφοχωριό. Ειλικρινά, μετά που γεμίσαμε τις πόλεις μας με κα-κόγουστα τσιμεντένια κτήρια, τα παραλιακά μέτωπά μας με πύργους και πυργίσκους, τα χωριά με εκκλη-σίες που χωράνε μέσα όλο το ποί-μνιο της Κύπρου, τα δάση τι μας φταίνει; Εντάξει, τις παραλίες μας τις πήρε ο οξαποδών, αλλά τα έρμα τα δάση γιατί να τα ταλαιπωρούμε; Και δεν υποστηρίζω το ανεξέλεγ-κτο κάμπινγκ, αν και οι περισσότε-ροι που το κάνουν είναι ευαισθητο-ποιημένοι και συνήθως είναι αυτοί που προσέχουν και το τελευταίο κουκουναίρι. Αυτό που δεν υποστη-ρίζω είναι η ανάπτυξη, πολλώ δε μάλλον όταν αυτή είναι άναρχη και χωρίς σχέδιο.

Αμύνεσθαι περί Επιτροπής
Ένα δικίο το έχει ο κ. Σιζόπουλος σχετικά με τη συμμετοχή του ακροδεξιού, φασιστικού ΕΛΑΜ στην Επιτροπή Άμυνας της Βουλής. Και θα μου πείτε, είναι εκλεγμένο κόμμα, έχει προεδρία υποεπιτρο-πής, συμμετέχει στο Εθνικό Συμ-βούλιο, η Επιτροπή Άμυνας είναι το πρόβλημα; Έχετε δικίο, αλλά όπου είναι δυνατόν θα πρέπει να επισο-μνίζεται ότι αυτό το κόμμα είναι το αδελφάκι της Χρυσής Αυγής, και ο κ. Χρίστος Χρίστου ήταν σωματο-φύλακας του φυλακισμένου Νίκου Μικαολιάκου. Επιμένω να λέω ότι η κανονικοποίηση και η απορρόφη-σή τους από το σύστημα είναι επι-

ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΣ / Γράφει ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

Λίγο βουνό, λίγο πράσινο, και πολύ χώμα και ξύλο βιομηχανικό και έτοιμο το πάρκο το οικολογικό.

κίνδυνο πράγμα. Δεν ξέρω αν είναι κώλυμα ότι δεν υπηρέτησε τη θη-τεία του ο κ. Χρίστου στην Εθνική Φρουρά, αλλά μοιάζει σλόικο και επειδή το σκέφτηκα είπα να το κα-ταθέσω. Θεωρώ ότι λύσεις υπάρ-χουν, ας ψάξει η κα Δημητρίου να τις βρει.

Περνά καλά η Αϊσέ
Ο κ. Τσαβούσογλου ήρθε στα Κα-τεχόμενα, κάτι είπε, κάτι έγινε και εμείς περιμένουμε τον κ. Ερντο-γάν να έλθει στις 20 Ιουλίου για να δει πώς περνάει τις διακοπές της η Αϊσέ. Μετά από 46 χρόνια πάντως φαίνεται ότι περνάει καλά και όλο θέλει και άλλο. Και αφού ανοίξανε οι παραλίες, τώρα όπως λέει το ρεπορτάζ της Μαρίας Οι-κονομίδου στη σελίδα 4 κάνουν και πιλοτικά ανοίγματα. Λέτε να

μας πιάσουν στον ύπνο; Όπως εκείνον τον Νοέμβριο του 1983; Μπα, δεν το πιστεύω, αφού εμείς αφού έκλαψε η χήρα, σπεύδουμε να στείλουμε επιστολές στους όπου γης ισχυρούς να αναγκά-σουν την Τουρκία να σεβαστεί τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών. Τι άλλο θα μπορούσαμε να κάνουμε βέβαια; Να σας πω τη μαύρη αλήθεια δεν ξέρω, αφού τόσα χρόνια οι πολιτικοί μας περι άλλων τύρβαζαν;

Βρίζεις; Δεν τη γλυτώνεις
Το Ανώτατο Δικαστήριο επέβαλε ποινή φυλάκισης δύο μηνών με τριετή αναστολή και χρηματικά πρόστιμα ύψους €3.400 στις δύο πρωταγωνίστριες του ρατσιστικού επεισοδίου που διαδραματίστηκε σε χώρο στάθμευσης στη Λάρνακα

στις 5 Οκτωβρίου 2019. Μάλιστα, την έφεση την άσκησε η Αστυνο-μία, αφού το Πρωτόδικο δικαστήριο είχε κρίνει ότι με τη χρηματική ποι-νή των 750 ευρώ όλα περνάνε, και απλώς ήταν μια κακή στιγμή των δύο γυναικών (αυτά είναι δικά μου). Αποδόθηκε δικαιοσύνη του-λάχιστον στην κυρία από τη Ρωσία, η οποία άκουσε όσα άκουσε και πα-ρέμεινε σχετικά ψύχραιμη. Το θέ-μα είναι βεβαίως το πάθημα των δύο γυναικών να τους έγινε και μά-θημα. Έχουμε πολύ δρόμο ακόμα μπροστά μας για να θεραπεύσουμε την ξενοφοβία, τον ρατσισμό και όλα ξεκινάνε από την παιδεία μας. Και μην ξεχνάτε, είμαστε περιφε-ρειακό εκπαιδευτικό κέντρο, άρα μπορούμε!

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΝΣ • Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Ατελιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διεύθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΟΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

BRAND OF THE YEAR

Μία τιμητική διάκριση που για μας
αποτελεί και μεγάλη ευθύνη

Στα φετινά Cyprus Digital Marketing Awards βραβευτήκαμε ως το brand το οποίο πραγματοποίησε τις πιο καινοτόμες και αποτελεσματικές ενέργειες στο Digital Marketing για το 2020.

Στον δρόμο για ένα καλύτερο αύριο προχωράμε μπροστά κοιτώντας το μέλλον με αυτοπεποίθηση και με την υπόσχεση ότι θα συνεχίσουμε να γινόμαστε καλύτεροι για κάθε κυπριακή οικογένεια που μας προτιμά και μας εμπιστεύεται.

lidl.com.cy

Quality for less!

Ανοίγει πιλοτικά μέρος της Αμμοχώστου

Στόχος της Αγκυρας είναι να λειτουργήσει ως μοντέλο για το άνοιγμα όλης της περικλειστής με δημιουργία αναγκαίων υποδομών

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Πιλοτικό άνοιγμα συγκεκριμένου τμήματος στο Βαρώσι σχεδιάζεται από την Άγκυρα, με κύριο στόχο να λειτουργήσει ως μοντέλο για το άνοιγμα όλης της περικλειστής πόλης. Αυτό, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ», βρίσκεται πολύ κοντά στο να υλοποιηθεί το επόμενο σύντομο χρονικό διάστημα. Περιλαμβάνει την επιδιόρθωση κτιρίων και τη δημιουργία των αναγκαίων υποδομών που θα μπορούν να στηρίξουν με συγκεκριμένο τρόπο την κατοίκηση της πόλης.

Η «Κ» είχε αποκαλύψει από τον περασμένο Απρίλη ότι παρά τις προετοιμασίες για διάσκεψη στη Γενεύη, η τουρκική πλευρά συνέχιζε κανονικά τον προγραμματισμό στην περιοχή για μετατροπή της στρατιωτικής ζώνης σε οικιστική και αυτό επιβεβαιώνεται πλέον από τα νέα δεδομένα. Ήταν άλλωστε μία από τις δεσμεύσεις του Τούρκου προέδρου στους εργολάβους που στηρίζουν τον προεκλογικό του, ενώ εμπλοκή στο όλο εγχείρημα έχουν οικονομικά συμφέροντα από τον Λίβανο αλλά και ρωσικά οικονομικά συμφέροντα στη μαρίνα που κτίζεται έξω από την Αμμόχωστο. Οι τότε τουρκικές κινήσεις ήταν εις γνώση της Λευκωσίας, ωστόσο, αναμενόταν να διαφανεί πώς θα προχωρήσουν οι εξελίξεις στο Κυπριακό για το αν θα υπάρξουν περαιτέρω εξαγγελίες και σχεδιασμοί στο Βαρώσι. Ήδη, σύμφωνα με τ/κ πληροφορίες, το νέο κομμάτι της παραλίας της Χρυσής Ακτής, που εκτείνεται προς το ξενοδοχείο Venus, είναι έτοιμο και θα καταστεί προσβάσιμο για το κοινό. Στην παραλία έχουν τοποθετηθεί ομπρέλες με ξαπλώστρες. Την εν λόγω περιοχή είχε επισκεφθεί ο Τούρκος πρόεδρος στις 15 Νοεμβρίου, ενώ δεν αποκλείονται νέες εξελίξεις με την άφιξη του στις 20 Ιουλίου. Ήδη πάντως γίνονται προσπάθειες να καθαρίσει τζαμί που βρίσκεται στην περικλειστη πόλη της Αμμοχώστου.

Νέα τετελεσμένα σε πολλαπλά μέτωπα διαφαίνονται, με το άνοιγμα μέρους του Βαρωσιού και τις εξαγγελίες για νέες τουρκικές γεωτρήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ.

Ο προγραμματισμός στην περιοχή για μετατροπή της στρατιωτικής ζώνης σε οικιστική συνεχιζόταν παρά τις διεργασίες για τη διάσκεψη στη Γενεύη.

Όπως εκτιμάται, αυτό συνδέεται με την άφιξη του Τούρκου Προέδρου και στόχο έχει είτε να προσευχηθούν εκεί, είτε να το εγκαινιάσουν εκείνη τη μέρα. Στο ίδιο πλαίσιο, μεθοδεύεται απόφαση του «υπουργικού συμβουλίου» για να αλλάξει το καθεστώς από στρατιωτική ζώνη να μετατραπεί σε αστική ζώνη και να ξεκινήσουν έτσι να καλούν τους Ε/κ για αποζημιώσεις.

Νέα τετελεσμένα συνεπώς και νέες εξελίξεις που καταδεικνύουν πως το Κυπριακό εισέρχεται σε μία νέα δύσκολη περίοδο. Φάνηκε από τη διάσκεψη στη Γενεύη, όταν ο Τ/κ ηγέτης Ερσίν Τατάρ, έθετε γραπτώς την πρότασή του για κυριαρχική ισότητα, ενώ η Άγκυρα επέμενε για λύση δύο κρατών. Η τελευταία δραματική προειδοποίηση του Ε/κ διαπραγματευτή Ανδρέα Μαυρογιάννη για τα νέα δεδομένα στο Βαρώσι είναι ενδεικτική της κατάστασης και επιβεβαίωσε εν πολλοίς τις αρνητικές εξελίξεις. Το ερώτημα είναι τι γίνεται διεθνώς. Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στάλθηκε το μήνυμα πως η Ε.Ε. δεν πρόκειται να δεχτεί λύση δύο κρατών, ενώ το γεγονός ότι υιοθετήθηκε η ισχυρή αναφορά για τα ψηφίσματα της Αμμοχώστου 550 789 είναι σημαντική, ωστόσο, δεν φαίνεται να ανακαιτίζει από μόνο του

Διπλωματικές πηγές σημειώνουν πως θα υπάρξει αντίδραση από την διεθνή κοινότητα, χωρίς ωστόσο να ξεκαθαρίζουν ποια θα είναι αυτή.

αυτό τις τουρκικές κινήσεις. Στόχος, όπως σημειώνουν διπλωματικές πηγές, είναι ο εποικισμός της πόλης και αυτό σίγουρα θα επηρεάσει το Κυπριακό. Όπως ενημερώνουν διπλωματικές πηγές, η Λευκωσία κινείται στο παρασκήνιο, ούτως ώστε να έχει τη στήριξη των ΗΠΑ αλλά και άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. Πώς όμως θα μετουσιωθεί σε πράξη η στήριξη αυτή δεν έχει ακόμα ξεκαθαρίσει. Το σίγουρο βεβαίως

είναι ότι έστω κι αν η Ε.Ε. έχει υπογράμμισει πως δεν θα δεχτεί λύση δύο κρατών, το ενδεχόμενο νέων τουρκικών προκλήσεων δεν έχει συνδεθεί με οποιοδήποτε τρόπο με το μέλλον των σχέσεων της Άγκυρας με τις Βρυξέλλες. Η Άγκυρα δηλαδή θα λάβει ούτως ή άλλως τα χρήματα για το μεταναστευτικό, ενώ η τελωνειακή αναβάθμιση δρομολογείται.

Διάσκεψη στον πάγο

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός πως μία δεύτερη διάσκεψη μπαίνει επί του παρόντος στον πάγο, καθώς κανείς πλέον από τη διεθνή κοινότητα δεν τοποθετείται για νέο γύρο διαπραγματεύσεων. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου εκτιμούσε πως η δεύτερη διάσκεψη θα μπορούσε να γίνει τώρα τον Ιούλιο, ενώ άλλες διπλωματικές πηγές έκαναν λόγο για το προσεχές

φθινόπωρο. Τα πράγματα βεβαίως δυσκολεύουν αρκετά, όχι μόνο εξαιτίας των νέων τετελεσμένων στο Βαρώσι αλλά και των εξαγγελιών για νέες τουρκικές γεωτρήσεις στην κυπριακή ΑΟΖ. Την εξίσωση για επανέναρξη των συνομιλιών κάνει ακόμα πιο δύσκολη η δεδηλωμένη θέση Άγκυρας-Κατεχομένων περί κυριαρχικής ισότητας. Μάλιστα, η τελευταία επίσκεψη της ειδικής απεσταλμένης των Ηνωμένων Εθνών Τζέιν Χολ Λουτ, η οποία βολιδοσκοπήσε το Προεδρικό για το ενδεχόμενο αναφοράς σε αυτοδιοικούμενες περιοχές, προκάλεσε νέες αντιδράσεις αλλά και ανησυχίες. Τόσο σε ό,τι αφορά το τι θα καταγράφεται τελικώς στην έκθεση των Καλών Υπηρεσιών για το Κυπριακό που θα κατατεθεί εντός Ιουλίου όσο και για το τι αφήνει μία τέτοια βολιδοσκοπήση.

Τετελεσμένα σε πολλαπλά μέτωπα

Κρίσιμο το φθινόπωρο, μετά και τις επισκέψεις Ερντογάν-Τσαβούσογλου

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Θερμό προβλέπεται το φθινόπωρο για την πορεία του Κυπριακού δεδομένων και των τελευταίων μηνυμάτων που έρχονται τόσο από την Άγκυρα όσο και από την τουρκοκυπριακή ηγεσία. Η νέα επίσκεψη του Τούρκου υπουργού Εξωτερικών στα Κατεχόμενα, σε συνδυασμό με τις κινήσεις του Ερσίν Τατάρ, δείχνουν ότι στενεύουν «απειλητικά» τα περιθώρια διπλωματικών ελιγμών σε Κυπριακό και ενεργειακό. Άγκυρα και Τατάρ επιμένουν στην αρχή της κυριαρχικής ισότητας, περιορίζοντας έτσι τις νέες πρωτοβουλίες του ΟΗΕ και του διεθνούς παράγοντα για επανέναρξη του διαλόγου. Την ίδια στιγμή, δρομολογούνται εξελίξεις στο Βαρώσι και στα νερά της Κύπρου, όπου την περίοδο της πανδημίας επικράτησε ήρεμο κλίμα.

Στο ζήτημα της λύσης των δύο κρατών, ο κ. Τατάρ έστειλε νέα μηνύματα λίγο πριν και κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Μεβλούτ Τσαβούσογλου στο «Προεδρικό». Μιλώντας στο τ/κ πρακτορείο ειδήσεων, ο κ. Τατάρ δήλωσε χαρακτηριστικά ότι προτιμά να δει την κοινότητα να παραμένει απομονωμένη από το διεθνές σκηνικό παρά να υποταχθούν οι Τ/κ στην κυριαρχία των Ε/κ. Παράλληλα, ο Τ/κ ηγέτης υπογράμμισε ότι η τ/κ

πλευρά είναι πρόθυμη και έτοιμη να βολιδοσκοπήσει τις προθέσεις ορισμένων κρατών που διατηρούν φιλικές σχέσεις με την Τουρκία, για το ενδεχόμενο της αναβάθμισης των σχέσεών τους με τους Τ/κ. Στο πλαίσιο των προαναφερόμενων, λίγο μετά το τέλος των νέων διαβουλεύσεων στο «προεδρικό», στις οποίες συμμετείχαν Τούρκοι διπλωμάτες και στελέχη της τ/κ ηγεσίας, τόσο ο κ. Τατάρ όσο και ο ΥΠΕΞ της Τουρκίας παρείχαν τη δική τους ερμηνεία για την αρχή της κυριαρχικής ισότητας. Σύμφωνα με την τουρκική ερμηνεία, το 1960 οι Βρετανοί μεταβίβασαν την κυριαρχία της Κύπρου σε δύο ξεχωριστούς «λαούς» της Κύπρου. Αυτοί οι δύο ξεχωριστοί, υποτιθέμενα κυρίαρχοι «λαοί», στο μέλλον θα μπορούσαν να διερευνήσουν περιθώρια συνεργασίας, πάντα μέσα από την κατοχύρωση και αναγνώριση της ξεχωριστής, τ/κ κυριαρχίας στο βόρειο τμήμα του νησιού.

Αναφερόμενος σε κυπριακά δημοσιεύματα που θέλουν τον ΟΗΕ να εξετάζει το ενδεχόμενο της επίσημης αναγνώρισης και καταγραφής αυτοδιοικούμενων περιοχών της Κύπρου, ο κ. Τατάρ επεσήμανε ότι «δεν είναι δυνατόν να αποδεχθούμε την κυριαρχία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην Κύπρο υφίστανται δύο κράτη. Αυτά μπορούν να προχωρήσουν σε συμβιβαστική

Κατά την επίσκεψη Τσαβούσογλου υπογραμμίστηκε η προσήλωση στην αρχή της κυριαρχικής ισότητας.

Τα τελευταία εικοσιτετράωρα κερδίζει έδαφος η υπόθεση ότι μαζί με την άφιξη του Προέδρου της Τουρκίας στις 20 Ιουλίου ενδέχεται να εντατικοποιηθούν οι εξελίξεις στην κλειστή πόλη.

λύση στο πλαίσιο ενός μοντέλου συνεργασίας. Για να συμβεί αυτό πρέπει να αναγνωριστεί και το δικό μου κράτος. Μπορούμε να συζητήσουμε τη συνεργασία στο κέντρο και τον τρόπο με τον οποίο το θα διαχειριστούμε αυτή τη συνεργασία».

Ο κ. Τσαβούσογλου, στην κοινή συνέντευξη του με τον Τ/κ ηγέτη, επανέλαβε τη θέση ότι στη Γενεύη, η Τουρκία και η τ/κ πλευρά γύρισαν σελίδα στο Κυπριακό. Ισχυριζόμε-

νος ότι στην Κύπρο υπάρχουν δύο ξεχωριστά κράτη και δύο διαφορετικοί λαοί, ο Τούρκος ΥΠΕΞ δήλωσε χαρακτηριστικά ότι «παραγνωρίζουμε πλέον την αντίληψη (των Ε/κ) που βλέπει τους Τ/κ ως μειονότητα». Σημειώνεται ότι Τατάρ και Άγκυρα προσεγγίζουν στο πλαίσιο της κυριαρχικής ισότητας και το ζήτημα του διορισμού νέου ειδικού αντιπροσώπου του γ.γ. ΟΗΕ για το Κυπριακό. Η τουρκική πλευρά θέτει ως βασική προϋπόθεση για αυτόν τον διορισμό την τροποποίηση της βάσης της λύσης του κυπριακού προβλήματος.

Βαρώσι και ΑΟΖ

Την Πέμπτη, στο «Προεδρικό» εκτός από την κοινή στάση της Άγκυρας και της τ/κ ηγεσίας για την προβολή της λύσης των δύο κρατών, συζητήθηκαν και άλλα, κρίσιμα σημεία ζητήματα, όπως το τ/κ σχέδιο για το Βαρώσι και οι εξελίξεις που ακολουθούν στα νερά της Κύπρου. Ως προς το Βαρώσι, ο κ. Τσα-

βούσογλου επεσήμανε δημοσίως από την κατεχόμενη Λευκωσία ότι το τελευταίο διάστημα παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον από τους Ε/κ για το άνοιγμα της κλειστής πόλης υπό την τ/κ διοίκηση. Από την πλευρά του, ο κ. Τατάρ τις προηγούμενες ημέρες έστειλε το μήνυμα ότι ακολουθούν νέες κινήσεις της τουρκικής πλευράς στο Βαρώσι, δίκως ωστόσο να παρέχει λεπτομέρειες για το όλο ζήτημα. Σημειώνεται ότι στους τ/κ δημοσιογραφικούς κύκλους τα τελευταία εικοσιτετράωρα κερδίζει έδαφος η υπόθεση ότι μαζί με την άφιξη του προέδρου της Τουρκίας στις 20 Ιουλίου ενδέχεται να εντατικοποιηθούν οι εξελίξεις στην κλειστή πόλη.

Οι τ/κ δημοσιογραφικοί κύκλοι προβάλλουν επίσης την άποψη ότι, από τη σκοπιά της Άγκυρας και της τ/κ ηγεσίας, το διάστημα από τον Ιούλιο έως το φθινόπωρο δεν αποκλείεται να υπάρξουν εξελίξεις που θα καθορίσουν την πορεία του Κυπριακού. Πρόκειται για την πε-

ρίοδο που ξεκινά με τη συμμετοχή του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στους «εορτασμούς» για την εισβολή και αναμένεται ότι θα κορυφωθεί στο περιθώριο των διεργασιών του ΟΗΕ, στη Νέα Υόρκη. Η συγκεκριμένη εκτίμηση βρίσκεται σε συμφωνία με τα τελευταία μηνύματα της Άγκυρας και της τ/κ πλευράς για το ακανθώδες ζήτημα των υδρογονανθράκων. Την Πέμπτη πρώτα το «Υπουργείο Εξωτερικών» προειδοποίησε ότι θα ακολουθήσουν νέες τουρκικές γεωτρήσεις στα ανοικτά της Κύπρου σε περίπτωση που δρομολογηθεί το νέο πρόγραμμα του Υπουργείου Ενέργειας της Κύπρου για την αναζήτηση φυσικού αερίου και πετρελαίου. Οι κ. Τατάρ και κ. Τσαβούσογλου στήριξαν τη θέση του τ/κ «ΥΠΕΞ», επικαλούμενοι τον όρο του «δικαιού και ίσου καταμερισμού». Η τουρκική πλευρά, επίσης, επανέλαβε την πρόταση για σύγκληση μιας ξεχωριστής διάσκεψης για τα ζητήματα της Ανατολικής Μεσογείου.

THEMIS REAL ESTATE

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΕΝΑΡΞΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η Themis Real Estate ανακοινώνει την έναρξη εργασιών της, με δραστηριότητα στον τομέα Ακινήτων.

Με ένα ευρύ χαρτοφυλάκιο και την εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα, η Themis Real Estate, εισέρχεται στην αγορά της Κύπρου, με όραμα να παρέχει επιλογές στην αγορά ακινήτων, διαχρονικής αξίας.

Έχοντας τη διεθνή εμπειρία της Resolute Asset Management, στη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, ιδιοκτησιών και έργων, η Themis Real Estate με την είσοδο της στην εγχώρια αγορά, θέτει ως πρωταρχικό στόχο να παρέχει πρόσθετη αξία στον πελάτη της, με την εφαρμογή ενός κράματος αξιών που συνθέτουν την εταιρική της φιλοσοφία.

Κύρια αποστολή της Themis Real Estate είναι να αποτελέσει τη βασική επιλογή για κάθε πιθανό αγοραστή ακινήτου. Μελετώντας με ακρίβεια όλα τα στάδια απόκτησης ιδιοκτησίας, έχει διαμορφώσει ένα ολοκληρωμένο σχεδιασμό εξυπηρέτησης, προβλέποντας τις απαιτήσεις των πελατών έτσι που να παρέχει τις κατάλληλες επιλογές και τις καλύτερες λύσεις.

Η Themis Real Estate παρέχει ευκαιρίες αγοράς ακινήτων σε όλη την Κύπρο, με ένα εύρος τιμών και επιλογών, προσιτών σε όλους.

Το χαρτοφυλάκιο της περιλαμβάνει τεμάχια γης, κατοικίες και εμπορικά ακίνητα, σε μια ευρεία γεωγραφική κλίμακα, στην αστική και αγροτική Κύπρο.

Πυλώνας ισχύος αποτελεί η σύγχρονη προσωπικότητα όπως και τα έμπειρα και επιτυχημένα στελέχη της, με τεκμηριωμένο ιστορικό επιτυχιών στον τομέα. Προσδοκία της είναι να εδραιώσει την ηγετική της παρουσία στον τομέα ακινήτων, παρέχοντας σε άμεσο χρόνο υπεραξία στον κύριο δυνητικό αγοραστή.

Η τεράστια προοπτική επιλογών στην εγχώρια αγορά, σε συνδυασμό με έναν ευέλικτο μηχανισμό πωλήσεων που έχει υιοθετήσει, παρέχουν στην Themis Real Estate ένα σαφές συγκριτικό πλεονέκτημα, για να καταστεί η πρώτη επιλογή για όποιον διερευνά την αγορά των διαθέσιμων ακινήτων.

Σε μια εποχή που ο εν λόγω τομέας παρουσιάζεται έντονα ανταγωνιστικός, η Themis Real Estate εισέρχεται δυναμικά για να κερδίσει το στοίχημα της επόμενης μέρας, δομώντας την εμπιστοσύνη του κάθε πελάτη, σε εξατομικευμένη βάση και δοκιμασμένη τεχνογνωσία.

Το Βερολίνο βάζει δύσκολα στη Λευκωσία

Η Ε.Ε. αποσυνδέει τη θετική ατζέντα της Τουρκίας από Κυπριακό και Βαρώσια

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Γυμνή στο Κυπριακό και τα Βαρώσια, χωρίς κανένα μοχλό πίεσης έναντι της Τουρκίας, κινδυνεύει να μείνει η Κυπριακή Δημοκρατία, εντός της Ε.Ε. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι το Βερολίνο επιχειρεί να κόψει την όρεξη της Λευκωσίας και την οποία προσπάθειά της να διασυνδέσει τη λύση του Κυπριακού και το ζήτημα των Βαρωσίων με τη θετική ατζέντα της Τουρκίας και δη με το μεγάλο οικονομικό-εμπορικό δώρο της Ε.Ε. προς τον Ταγίπ Ερντογάν, για αναβάθμιση της Τελωνειακής του Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, το Βερολίνο προωθεί την έγκριση της θετικής ατζέντας της Τουρκίας, χωρίς «κυπρογενή βαρίδια». Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι Γερμανός επίσημος έχει φροντίσει να διαμνύσει ότι το Βερολίνο απορρίπτει κάθετα κάθε σκέψη για εργαλειοποίηση της θετικής ατζέντας που επιδιώκεται να προσφερθεί προς την Άγκυρα. Και καθιστούσε «τουρκικό ακροατήριο» ότι οι αναφορές για λύση ομοσπονδίας στο Κυπριακό και για σεβασμό του καθεστώτος των Βαρωσίων που περιλαμβάνονται στα Συμπεράσματα της πρόσφατης Συνόδου Κορυφής (24-25 Ιουνίου), «δεν έχουν διασυνδεθεί και δεν πρόκειται να διασυνδεθούν» με τη θετική ατζέντα της Τουρκίας.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, είναι πλέον ορατός ο κίνδυνος, να μείνουν μετέωρα τα βήματα της Λευκωσίας, για διασύνδεση των ευρωδώρων προς την Τουρκία με το Κυπριακό και το ζήτημα των Βαρωσίων, καθώς τη θέση του Βερολίνου ακολουθεί η πλειοψηφία των κρατών-μελών. Η «γερμανική τάση» είναι τουλάχιστον προφανής και από την αναφορά των Συμπερασμάτων της πρόσφατης Συνόδου Κορυφής, σύμφωνα με την οποία το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο «σμειώνει την έναρξη εργασιών σε τεχνικό επίπεδο για εντολή σχετικά

με τον εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής Ένωσης Ε.Ε. -Τουρκίας». Η εν λόγω αναφορά νομιμοποιεί απολύτως τη συνέχιση των «εργασιών» και συνεπώς και τη σύγκληση των αρμόδιων ομάδων εργασίας της Ε.Ε., χωρίς να αφήνει αμφιβολία για τον στόχο, της αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης.

Η Λευκωσία δυσφορεί με τη στάση που τηρεί το Βερολίνο, αλλά θεωρεί ότι έχει τη δυνατότητα να διαφοροποιήσει τα αρνητικά δεδομένα, όταν το ζήτημα της θετικής ατζέντας επανέλθει στο τραπέζι των «27», κάτι που ίσως παραπεμφθεί ακόμη και μετά το φθινόπωρο, αναλόγως των γερμανικών εκλογών στις 26 Σεπτεμβρίου και των αποτελεσμάτων τους. Οι εκλογικές εξελίξεις στη Γερμανία, οι οποίες τελούν να παρालύουν τις αποφάσεις της Ε.Ε. (σ.σ. έτσι είχε γίνει και πριν από μερικά χρόνια, για αρκε-

Η Μέρκελ ύψωσε τον πήχη των προσδοκιών του Ερντογάν μέσω υποσχέσεων που δεν τηρήθηκαν.

τούς μήνες, έως ότου έγινε κατορθωτός ο σχηματισμός νέας γερμανικής κυβέρνησης), ενδέχεται να παράσχουν κάποια άνεση χρόνου στη Λευκωσία, χωρίς όμως να διαφοροποιούν τα αρνητικά δεδομένα που οφείλει επιτέλους να κοιτάξει κατάματα η κυπριακή κυβέρνηση.

Η άρνηση της Λευκωσίας να κοιτάξει κατάματα την πραγματικότητα εντός της Ε.Ε., απορρέει και από τις δηλώσεις του Προέδρου Αναστασιάδη, ο οποίος δεν αισθάνθηκε την ανάγκη να μιλήσει ανοικτά για τα όσα έλαβαν χώρα πριν και κατά τη Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου. Εξέφρασε «ικανοποίηση» ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, επικεντρώνοντας την προσοχή του

Τουρκικοί κύκλοι στις Βρυξέλλες άφησαν να διαρρεύσει ότι ο Ταγίπ Ερντογάν και ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου «βρέθηκαν προ εκπλήξεως» όταν διαπίστωσαν ότι οι υποσχέσεις που μοίρασε το Βερολίνο δεν υλοποιήθηκαν.

Ενώπιον της Ε.Ε. η Αμμόχωστος

Στο Συμβούλιο Εξωτερικών Υποθέσεων της Ε.Ε., στις 12 Ιουλίου, αναμένεται να τεθεί το ζήτημα του καθεστώτος της περικλειστής πόλης των Βαρωσίων και οι κινήσεις που εκδηλώνονται από την Άγκυρα και το ψευδοκράτος, κατά παράβαση των ψηφισμάτων του Σ.Α. ΟΗΕ 550 και 789. Όπως πληροφορούμαστε, ο ΥΠΕΞ Νίκος Χριστοδουλίδης αναμένεται να εγείρει το ζήτημα (current affairs) και να ζητήσει τη συμβολή της Ε.Ε., προκειμένου να αναστραφούν οι κινήσεις ανοίγματος των Βαρωσίων, που εκτιμάται ότι θα έχουν και συνέχεια, πιθανότατα στις 20 Ιουλίου, όταν θα πραγματοποιήσει παράνομη επίσκεψη στα Κατεχόμενα, ο πρόεδρος της Τουρκίας Ταγίπ Ερντογάν. Σημειώνεται ότι το θέμα της περικλειστής πόλης έθεσε προς τον Τούρκο πρόεδρο και η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, η οποία αναμένεται στην Κύπρο στις 7 Ιουλίου (συνάντηση μικρής διάρκειας με τον πρόεδρο Αναστασιάδη στις 8 Ιουλίου), αποκλειστικά για το ζήτημα της έγκρισης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Όπως πληροφορούμαστε, ο Τ/κ ηγέτης Ερσίν Τατάρ επιχείρησε να αξιοποιήσει τη δρομολογούμενη ολιγόωρη επίσκεψη της Ούρσουλας φον ντερ Λάιεν, η οποία πάντως δεν προσφέρεται για συζητήσεις αναφορικά με το Κυπριακό. Αλλωστε, ο κ. Τατάρ είχε επιδιώξει χωρίς αποτέλεσμα, συναντήσεις με τους ηγέτες των τριών θεσμικών οργάνων της Ε.Ε., την Παρασκευή 25 Ιουνίου, όταν βρισκόταν στις Βρυξέλλες για τη συνάντηση με τον γ.γ. του ΟΗΕ Αντόνιο Γκουτιέρρες.

στο εσωτερικό ακροατήριο και όχι στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής. Ωστόσο, η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Η Κυπριακή Δημοκρατία ασθμαίνοντας κατά κάτα για τα όσα έλαβαν χώρα πριν και κατά τη Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου. Εξέφρασε «ικανοποίηση» ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, επικεντρώνοντας την προσοχή του

αυτό στα δύο πρώτα προσχέδια Συμπερασμάτων, παίζοντας «παιγνίδι Βερολίνου» προς ικανοποίηση των θέλων του Ταγίπ Ερντογάν, εις βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας... που παρόλα αυτά δηλώνει ικανοποιημένη, σε ανώτατο πολιτικό επίπεδο. Και εάν υπό τέτοιες συνθήκες ένα κράτος δηλώνει ικανοποιημένο, τότε εύλογα κάποιος

μπορεί να διερωτηθεί πώς μπορεί να απαιτήσει από τους εταίρους του κάτι καλύτερο. Πόσω δε μάλλον τη διασύνδεση της θετικής ατζέντας της Τουρκίας με την επίλυση του Κυπριακού και την επιστροφή των Βαρωσίων, που όπως έλεγε κοινοτικός επίσημος στη «Κ» «μια βδομάδα μετά την ολοκλήρωση της Συνόδου Κορυφής, πχει μόνο ως τίτλος άνευ περιεχομένου»...

Αλλά του είπαν, άλλα έκαναν

Δεδομένη είχε ο Ταγίπ Ερντογάν την έγκριση της νέας οικονομικής βοήθειας της Ε.Ε. προς την Τουρκία για το προσφυγικό, καθώς και τη λήψη απόφασης για δρομολόγηση της αναβάθμισης της Τελωνειακής Ένωσης της χώρας, στη Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι Γερμανοί επίσημοι διαβεβαίωναν την Άγκυρα, σε υψηλό πολιτικό επίπεδο, ότι η προώθηση αποφάσεων για τα δύο ζητήματα ήταν δεδομένη, υψώνοντας τον πήχη των προσδοκιών του Ταγίπ Ερντογάν, με υποσχέσεις τις οποίες τελικά δεν μπόρεσαν να τηρήσουν. Αφενός, γιατί οι διαφωνίες κρατών-μελών για τη γραμμή εκταμίευσης των ευρωπαϊκών κονδυλίων στήριξης της Τουρκίας, οδήγησαν σε καθυστέρηση την υποβολή συγκεκριμένων προτάσεων από την Κομισιόν. Με αποτέλεσμα, όταν οι προτάσεις υποβλήθηκαν ατύπως στο τραπέζι της Ε.Ε. (με nonpaper), τα χρονικά περιθώρια που απέμεναν μέχρι τη Σύνοδο

ήταν απαγορευτικά για τρία τουλάχιστον κράτη-μέλη που έχουν εθνικές κοινοβουλευτικές διαδικασίες έγκρισης (Σουηδία, Φινλανδία, Ολλανδία). Και αφετέρου, γιατί η αδυναμία έγκρισης της οικονομικής βοήθειας για το προσφυγικό, επηρέασε και τον γενικότερο προγραμματισμό για τη θετική ατζέντα και την αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης. Κάτι που έγινε ακόμη πιο έντονο με την προσθήκη των συστατικών επιφυλάξεων της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και κάποιων άλλων κρατών-μελών, περιλαμβανομένων της Ιρλανδίας, του Λουξεμβούργου, της Αυστρίας και του Βελγίου που εκτιμούσαν ότι δεν έφτασε ακόμη η ώρα για την παραχώρηση του εν λόγω ευρωπαϊκού δώρου προς την Τουρκία.

Τουρκικοί κύκλοι στις Βρυξέλλες άφησαν να διαρρεύσει ότι ο Ταγίπ Ερντογάν και ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου «βρέθηκαν προ εκπλήξεως» όταν διαπίστωσαν ότι οι υποσχέσεις που μοίρασε το Βερολίνο δεν υλοποιήθηκαν. Στην «έκπληξη» αυτή αποδίδεται και η επίθεση που εξαπέλυσαν τα κόμματα που μετέχουν στον κυβερνητικό συνασπισμό της Τουρκίας, με δηλώσεις του Ουμέρ Τσελικ και του Ντεβλέτ Μπαχτσέλι, οι οποίοι επέκριναν εντονότατα την Ε.Ε. ότι αγνόησε την Άγκυρα και δεν προώθησε την αναβάθμιση της Τελωνειακής Ένωσης, που αποτελεί το μεγάλο ζητούμενο της θετικής ατζέντας για τον Ταγίπ Ερντογάν.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

ΕΛΑΜ: Η στρατηγική εφεδρεία του ΔΗΣΥ

Στη δημόσια συζήτηση γύρω από το ΕΛΑΜ κεντρική θέση έχει η άποψη πως το ΕΛΑΜ είναι προέκταση ή παράρτημα της εγκληματικής Χρυσής Αυγής της Ελλάδας. Με το άρθρο μου αυτό ισχυρίζομαι ότι το ΕΛΑΜ είναι ένα κυπριακό ακροδεξιό μόρφωμα που λειτουργεί σταθερά ως στρατηγική εφεδρεία του ΔΗΣΥ. Τη χρησιμοποιεί όποτε υπάρχει σημαντικός πολιτικός λόγος. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις η επανεκλογή του Νίκου Αναστασιάδη στην προεδρία της Δημοκρατίας, η έγκριση του κρατικού προϋπολογισμού και η ανάδειξη της Αννίτας Δημητρίου στην προεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων. Οι πρώτοι πυρήνες οπαδών και νεαρών στελεχών του

ΕΛΑΜ ξεπήδησαν, πριν καν την επίσημη λειτουργία του, από τους οργανωμένους οπαδούς των μεγάλων δεξιών σωματείων των πόλεων. Επ' αυτού ήμουν αυτόπτης μάρτυρας της παρουσίας τους στο οίκημα του ΑΠΟΕΛ και είχα θέσει το ζήτημα στον τότε και τώρα πρόεδρο της εταιρείας. Τηρουμένων των αναλογιών σημαντικός αριθμός των ψηφοφόρων του ΕΛΑΜ συχνάζει σε διάφορα εθνικόφρονα σωματεία της υπαίθρου και αρκετοί από αυτούς είναι είτε παιδιά ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ είτε πρώην στελέχη της ΝΕΔΗΣΥ. Για όσους θυμούνται, η σχέση ΕΛΑΜ - ΔΗΣΥ θυμίζει πολύ την αντίστοιχη ΕΟΚΑ Β' - Ενιαίο Κόμμα (κύριο κόμμα της δεξιάς στην προ του 1974 περίοδο). Να

σημειωθεί ότι μετά το πραξικόπημα και την εισβολή οι οπαδοί και τα στελέχη της ΕΟΚΑ Β' βρήκαν πολιτική στέγη στο νέο κόμμα που δημιούργησε ο Κληρίδης στη θέση του Ενιαίου, δηλαδή τον ΔΗΣΥ. Οι υποστηρικτές της άποψης ότι το ΕΛΑΜ αποτελεί προέκταση της Χρυσής Αυγής επικαλούνται την παρουσία του Χρίστου Χρίστου δίπλα στον Μιχαηλάκο ή κάποιες ναζιστικές χαιρετούρες άλλων στελεχών του κ.λπ. Ακόμα και δηλώσεις ότι η αρχική πρόθεση ήταν να του δοθεί το όνομα Χρυσή Αυγή Κύπρου που δεν έγινε εφικτό. Δεν τα παραβλέπω. Εκείνο που επισημάνω είναι ότι το ΕΛΑΜ δεν έχει υιοθετήσει τις ιδεολογικές θέσεις άλλων νεοναζιστικών κομμάτων της Ευ-

ρώπης. Οι κεντρικοί πολιτικοί άξονες επί των οποίων κινείται το ΕΛΑΜ είναι ο εθνικισμός/αντιτουρκισμός που βρίσκει πρόσφορο έδαφος λόγω της κατοχής και της μη λύσης. Επιπρόσθετα ιδιαίτερη βαρύτητα έχουν οι ακραίες και ρατσιστικές απόψεις του στο θέμα της μετανάστευσης. Η ανάληψη της προεδρίας της σχετικής υποεπιτροπής της Βουλής δεν είναι καθόλου τυχαία. Τρίτο σημαντικό στοιχείο του ΕΛΑΜ είναι η ενεργοποίησή του κατά συστηματικό τρόπο στο τομέα της κοινωνικής πρόνοιας στα δύσκολα χρόνια του κουρέματος. Να σημειώσω ότι τόσο τα ακροδεξιά ευρωπαϊκά κινήματα όσο και τα ισλαμικά της Μέσης Ανατολής (Αδελφοί Μουσουλμάνοι) φτιάχνουν κοινωνικά

δίκτυα στήριξης που καλύπτουν τα κενά που τα κράτη αδυνατούν ή δεν θέλουν να ασχοληθούν. Το ΕΛΑΜ ισχυρίζεται κατά τρόπο πειστικό ότι τα δικά του στελέχη δεν εμπλέκονται σε σκάνδαλα διαθοράς και διαπλοκής, κάτι που βαρύνει αρκετά συστηματικά κόμματα και ιδιαίτερα τον ΔΗΣΥ.

Στη βάση όλων των πιο πάνω θεωρώ ότι το ΕΛΑΜ δεν είναι νεοναζιστικό ή φασιστικό κόμμα, αλλά απλά ένα ακροδεξιό. Κάτι τέτοιο δεν θα μπορούσε να γίνει αποδεκτό από τους κατά τα άλλα μετριοπαθείς Κυπρίους πολίτες. Η αντιμετώπισή του δεν μπορεί να γίνει με τη μέθοδο της πολιτικής απομόνωσης και τα δημοκρατικά τόξα που κάποιοι υποστηρίζουν. Η πολιτική αντιμετώπιση

του είναι με την ενσωμάτωσή του στο κυπριακό πολιτικό σύστημα και την πίεση για συμμόρφωση στους κανόνες της δικής μας δημοκρατίας όπως αυτοί καθορίζονται από το σύνταγμα και τους νόμους. Η δε πολιτική του αποδυναμώση θα έρθει με τη συγκροτημένη και συστηματική πολιτική κριτική στις θέσεις και τις απόψεις του από εκείνα τα κόμματα που διαφωνούν με αυτές. Το ΕΛΑΜ παριστάνει το αντισυστημικό αλλά δεν είναι. Κάθε φορά που ο ΔΗΣΥ το χρειάζεται θα είναι εκεί ως η στρατηγική του εφεδρεία. Εξ άλλου πολιτικές του ΕΛΑΜ π.χ. στο μεταναστευτικό έχουν ήδη υιοθετηθεί και από τον ΔΗΣΥ.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος.

45

ΧΡΟΝΙΑ

Φροντίδα για τον Άνθρωπο και την Υγεία

Παροχή ποιοτικής και οικονομικά προσιτής φαρμακευτικής αγωγής σε όλους τους ανθρώπους του πλανήτη, με γνώμονα την αειφόρο ανάπτυξη

ΠC

MEDOCHEMIE

Με δυτικό προσανατολισμό η Εθνική Φρουρά

Τα εξοπλιστικά προγράμματα, η ολική άρση του εμπάργκο και ο απογαλακτισμός από τη ρωσική βιομηχανία οπλικών συστημάτων

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

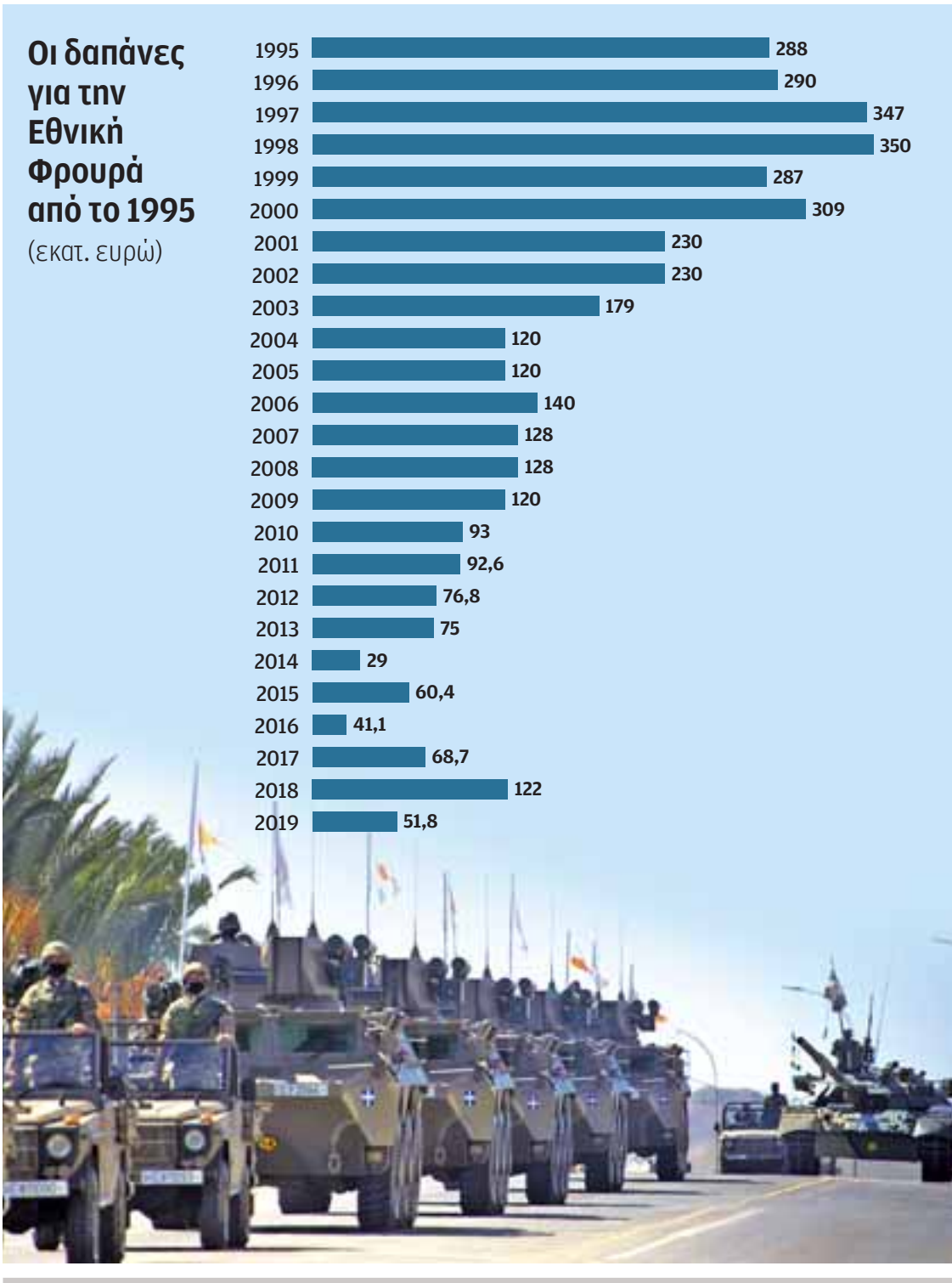
Τα όσα ανέφερε ο υπουργός Άμυνας Χάραλαμπος Πετρίδης, στη συνέντευξή του στην «Κ» (27/06/2021) για τον ανασχεδιασμό των επιχειρησιακών σχεδίων και εξοπλιστικών προγραμμάτων για αντιμετώπιση ενίσχυσης των κατοχικών δυνάμεων, φέρνουν και πάλι στην επιφάνεια τη στροφή της Εθνικής Φρουράς, που βρίσκεται σε εξέλιξη, προς δυσμάς. Μια κατεύθυνση που σχεδιάστηκε να συμβαδίζει με τις αλλαγές που έχουν συντελεστεί από το 2013 και μετά στην εξωτερική πολιτική της χώρας και έτυχε εφαρμογής σε κρίσιμα γεωπολιτικά γεγονότα της ευρύτερης περιοχής. Όπως προκύπτει από τους σχεδιασμούς που έχουν γίνει και υλοποιθεί, κυρίως στην ενίσχυση με νέα οπλικά συστήματα, η Εθνική Φρουρά από το 2017, που οι δαπάνες για την άμυνα έχουν πάρει την ανιούσα, έχει επιλογές πέρα από τις παρα-

Το ΥΠΙΑΜ έχει ενώπιόν του δύο προτάσεις οπλικών συστημάτων για εξουδετέρωση μη επανδρωμένων αεροσκαφών. Η μία προέρχεται από τη Γαλλία και η δεύτερη από το Ισραήλ.

δοσιακές που σε μεγάλο βαθμό επιδρούσαν αρνητικά στην ποιότητα και δυνατότητες των οπλικών συστημάτων. Πέρα από την εγκατάλειψη του δόγματος της ανούσιας ουδετερότητας, σημαντικό ρόλο στις αλλαγές που συντελούνται διαδραμάτισε η θεαματική βελτίωση των σχέσεων με τις ΗΠΑ με τη μερική άρση του στρατιωτικού εμπάργκο, σε πρώτη φάση και έντονες προοπτικές ολικής άρσης του. Δεύτερος κομβικός παράγοντας η παρουσία της Κύπρου στον πυρήνα των τριμερών σχημάτων συνεργασίας με χώρες της περιοχής. Η αναβάθμιση των γεωπολιτικού ρόλου της Κύπρου, κάτι που γίνεται παραδεχτό πέραν του Ατλαντικού αλλά και στις Βρυξέλλες, άνοιξε πόρτες που προηγουμένως ήταν κλειστές, περιορίζοντας στα βασικά την αποστολή της Εθνικής Φρουράς.

Εξωστρέφεια

Τα τελευταία οκτώ χρόνια, η Εθνική Φρουρά, σε πολιτικό και στρατιωτικό επίπεδο, έχει εγκατα-

λείπει την εσωστρέφεια που τη διακατείχε, από συστάσεώς της, κάνοντας παρελθόν την απομόνωσή της στην περιοχή. Μια εξέλιξη που, σύμφωνα με στρατιωτικούς αναλυτές, έγινε πραγματικότητα και από τις δομικές αλλαγές που αποφασίσθηκαν. Ειδικά σε κάποια τμήματα, οι αλλαγές που έχουν συντελεστεί κάνουν πράξη τον στόχο μετατροπής της Ε.Φ. σε μια ευέλικτη δύναμη, αυξάνοντας σημαντικά την αποτελεσματικότητα της αποστολής της που είναι η αντιμετώ-

πιση κάθε απειλής. Σχεδιασμοί που σε στρατιωτικό επίπεδο είναι γνωστοί και ως το Δόγμα των 15 ημερών, εμπνευστής του οποίου ήταν ο πρώην αρχηγό στις Ε.Φ. Στυλιανός Νάοης. Επιπλέον, η Εθνική Φρουρά έχει και τυπικά τις βασικές προϋποθέσεις ενίσχυσης του πλαισίου στρατιωτικής συνεργασίας με χώρες της περιοχής. Σημαντικό ρόλο στο κομμάτι αυτό έχει διαδραματίσει η αλλαγή πολιτικής στο κομμάτι των αμυντικών δαπανών και πιο ειδικά στα εξοπλιστικά προγράμ-

ματα, τα οποία τα τελευταία χρόνια αυξάνονται με σταθερούς ρυθμούς.

Εξοπλιστικά

Μέσα σε ένα δύσκολο οικονομικό περιβάλλον, αρχικά ένεκα της κρίσης του 2013 και στη συνέχεια λόγω της πανδημίας, οι αμυντικές δαπάνες, όπως φαίνεται και στον σχετικό πίνακα, ενισχύονται χρόνο με τον χρόνο. Η αγορά του πλοίου ανοικτής θαλάσσης, των μη επανδρωμένων αεροσκαφών, του αυτοκινούμενου πυροβόλου Nora Alexander TGS,

Προς νέα συμφωνία τύπου Μενέντεζ με ΗΠΑ

Η στροφή που καταγράφεται από πλευράς Ε.Φ. θα ολοκληρωθεί με την ολική άρση του στρατιωτικού εμπάργκο των ΗΠΑ. Μια εξέλιξη που δεν πρέπει να θεωρείται απομακρυσμένη μετά και την κατάθεση νέου νομοσχεδίου στην αμερικανική Γερουσία, από τους Μενέντεζ-Ρούμπιο, για τη συνεργασία ΗΠΑ-Ελλάδας. Ένα νομοσχέδιο που προνοεί, μεταξύ άλλων, τη στήριξη της Ελλάδας σε οπλικά συστήματα αλλά και παραχώρηση στρατιωτικής βοήθειας. Στο νομοσχέδιο αναφορά γίνεται και στη συνεργασία 3 + 1 μεταξύ Κύπρου, Ελλάδας, Ισραήλ και Ηνωμένων Πολιτειών που εκτός από τα ενεργειακά θέματα θα πρέπει να επεκταθεί ώστε να συμπεριλάβει άλλους τομείς κοινού ενδιαφέροντος για τα μέλη του. Στη Λευκωσία το εν λόγω νομοσχέδιο, επί της αρχής, προκαλεί ικανοποίηση με διπλωματικές πηγές να υποστηρίζουν πως έχουν γίνει συζητήσεις με τις ΗΠΑ για επέκταση της συνεργασίας, πέρα από τα ενεργειακά, με την Κύπρο και το Ισραήλ. Μια εξέλιξη που εάν προχωρήσει θεωρείται βέβαιο πως θα επιδράσει θετικά στην διπλωματική και στρατιωτική συνεργασία των δύο χωρών.

καθώς και άλλων οπλικών συστημάτων φαίνεται να είναι μόνο η αρχή του γενικού πλάνου που έχει σχεδιασθεί και υλοποιείται, από την περίοδο που υπουργός Άμυνας ήταν ο Σάββας Αγγελίδης. Από τις σημαντικές επόμενες κινήσεις στο υπόλοιπο των εξοπλιστικών, θεωρείται η προμήθεια οπλικού συστήματος, το οποίο θα είναι σε θέση να εξουδετερώσει την παρουσία τουρκικών μη επανδρωμένων αεροσκαφών (Drones) στο κατεχόμενο Λευκόνικο. Εν προκειμένω, όπως είναι σε θέση να γνωρίζει η «Κ» γίνονται προκαταρκτικές διαβουλεύσεις, με την προσοχή των επιτελών να έχουν τραβήξει δύο οπλικά συστήματα. Το πρώτο είναι γαλλικής προέλευσης και το δεύτερο ισραηλινής. Και τα δύο θεωρούνται αξιόπιστα και μπορούν να ενισχύσουν την υφιστάμενη αντιαεροπορική

ομπρέλα, η οποία έχει ενισχυθεί με άλλα μέσα. Ειδικά για το ισραηλινό αντι-Drones σύστημα, οι επιτελείς της Ε.Φ. παρακολουθούσαν με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την πρόσφατη επιτυχημένη δοκιμή του.

Το δεύτερο σημαντικό οπλικό σύστημα στο οποίο έχει επικεντρωθεί ΥΠΙΑΜ και Ε.Φ. αφορά την ενίσχυση του αντιαρματικού αγώνα του πυροβολικού, καθώς και των συστημάτων επιτήρησης συλλογής πληροφοριών. Εδώ η προσοχή που δίνεται είναι σε συγκεκριμένο οπλικό σύστημα κατευθυνόμενων βλημάτων. Όπως περιγράφεται από στρατιωτικές πλευράς το συγκεκριμένο σύστημα έχει τη δυνατότητα ηλεκτρονικού εγκλωβισμού του στόχου, από μακρινές αποστάσεις και ενεργοποίησης της βολής από το κέντρο ελέγχουν του συστήματος. Σε στρατιωτικό επίπεδο το συγκεκριμένο όπλο καλύπτει τις ανάγκες της Ε.Φ., μιας και ο εγκλωβισμός του στόχου δεν είναι περιστασιακός.

Όπως είχε γράψει η «Κ», στην Εθνική Φρουρά υπάρχει προβληματισμός για τα ρωσικά επιθετικά ελικόπτερα MI 35 κυρίως λόγω του υψηλού κόστους συντήρησής τους, αλλά και προβλημάτων που παρουσιάζουν. Οι πληροφορίες που είχαν δημοσιεύσει για προσπάθεια πώλησης των MI 35 και αγορά άλλων επιβεβαιώνονται από πηγές της «Κ». Τα MI 35 πιστεύεται πως μπορεί να αγορασθούν από τη Ρωσία, ενώ για την προμήθεια νέων προσοχή δίνεται στα γαλλικά επιθετικά ελικόπτερα. Στη γαλλική αγορά υπάρχουν δύο τύποι ελικοπτέρων που παρακολουθούνται από τη Λευκωσία. Το πρώτο είναι το Tiger HAD καθώς και το NH-90.

Στο κομμάτι της αεράμυνας η προμήθεια, τελευταία, γαλλικού ραντάρ ενισχύει σημαντικά τις δυνατότητες προστασίας από αέρος. Το συγκεκριμένο ραντάρ, που είναι σε πλήρη επιχειρησιακή λειτουργία, τερμάτισε μια ανακολουθία που υπήρχε στο κομμάτι της αεράμυνας με τη συνεργασία των ραντάρ. Το ηλεκτρονικό σύστημα έχει διασυνδεδεί το υφιστάμενο αντιαεροπορικό σύστημα της Κυπριακής Δημοκρατίας, κλείνοντας το κενό που υπήρχε στην κοινή και ενιαία αεροπορική εικόνα. Στο κομμάτι της ηλεκτρονικής επιτήρησης θα πρέπει να συνυπολογισθεί και η συμφωνία αγοράς συστημάτων επιτήρησης της Προκεχωρημένης Γραμμής Άμυνας το οποίο εφόσον περάσει από την Επιτροπή Άμυνας υπολογίζεται να έχει τοποθετηθεί μέχρι τέλος του χρόνου.

Αναπροσαρμογή του διαπραγματευτικού μας πλάνου

Εξελικτική διαδικασία για επίλυση του Κυπριακού μέσω Μέτρων Εμπιστοσύνης κατέθεσε ο καθηγητής Ανδρέας Θεοφάνους

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης στο πλαίσιο μιας εξελικτικής διαδικασίας επίλυσης του Κυπριακού, που θα έχει σαν ακρογωνιαίο λίθο την Κυπριακή Δημοκρατία, με ζητούμενο τη δημιουργία ενός φυσιολογικού κράτους, προτείνει ο Ανδρέας Θεοφάνους, καθηγητής και πρόεδρος του Κυπριακού Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. «Είναι σημαντικό να ανατρέψουμε το αφήγημα της Τουρκίας ότι οι κακομαθημένοι Έλληνοκύπριοι δεν θέλουμε λύση», είπε ο Α. Θεοφάνους κατά την παρουσίαση του κειμένου πολιτικής την Τρίτη, ενώπιον του Διαπραγματευτή της ε/κ πλευράς, πρόσην Ανδρέα Μαυρογιάννη, παρουσία εκπροσώπων κομμάτων και διπλωματικών αποστολών, ακαδημαϊκών, και δημοσιογράφων. Ο καθηγητής Θεοφάνους ανέπτυξε επίσης και την πρότασή του για μετατροπή των κατεχόμενων περιοχών σε περιφέρεια (Region) υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση, και τόνισε ότι είναι απαραίτητο η Τουρκία να υλοποιήσει μια σειρά από υποχρεώσεις, όπως είναι η επιστροφή των νόμιμων

κατοίκων ή/και δικαιούχων της περικλειστών πόλης των Βαρωσίων υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση και η σταδιακή επιστροφή εδαφών υπό ελληνοκυπριακή διοίκηση. Μία ακόμη εισήγηση του Ανδρέα Θεοφάνους είναι η συζήτηση θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, όπως η επέκταση της συνεργασίας, καθώς και η αντιμετώπιση των ανησυχιών των δύο πλευρών στο πλαίσιο ενός ιδιότυπου ομοσπονδιακού πολιτεύματος και τόνισε πως «είναι σημαντικό να “εμβολιασθεί” και να τροποποιηθεί το Σύνταγμα του 1960 που στηρίζεται στη συναινετική δημοκρατία με στοιχεία ενός ενοποιητικού ομοσπονδιακού μοντέλου». Επίσης, ο Ανδρέας Θεοφάνους με την πρότασή του εισήχθηκε στις επόμενες ευρωεκλογές η Ε.Ε. να προσφέρει δύο επιπρόσθετες έδρες στην Κύπρο, τις οποίες θα διεκδικήσουν Τουρκοκύπριοι, οι οποίοι θα διαβούν στην περιφέρεια υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση και θα προέρχονται από την Κυπριακή Δημοκρατία.

Ο Α. Θεοφάνους υποδεικνύει ότι με τον Ερσίν Τατάρ στην ηγεσία της κατοχικής οντότητας και την κατάθεση της θέσης για λύση δυο κρατών, παρέχεται η ευκαιρία στην

ελληνική πλευρά να θέσει νέες ιδέες. Σημειώνει επίσης ότι η οποιαδήποτε ομοσπονδιακή διευθέτηση θα πρέπει να λάβει υπόψη τρία καθοριστικά δεδομένα: (α) το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (β) τα γεγονότα του 1974 και (γ) την ένταξη της Κυπριακής Δημο-

Με τον Ερσίν Τατάρ στην ηγεσία της κατοχικής οντότητας και την κατάθεση της θέσης για λύση δυο κρατών, παρέχεται η ευκαιρία στην ελληνική πλευρά να θέσει νέες ιδέες.

κρατίας στην Ε.Ε. και μεταγενέστερα στην Ευρωζώνη. «Εάν η Τουρκία δεν μετακινηθεί από τις πάγιες θέσεις της, οι οποίες επικεντρώνονται στη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, η συσχέτιση του στότους κβο είναι αναπόφευκτη», υποστηρίζει ο καθηγητής Θεοφάνους και τονίζει ότι η υφιστάμενη κατάσταση, παρά

την επικινδυνότητα της δεν είναι καθόλου στατική, και είναι προτιμυέα από μια κακή διευθέτηση. «Λαμβάνοντας υπ’ όψιν τα εξαιρετικά δύσκολα δεδομένα η Κυπριακή Δημοκρατία οφείλει να διαμορφώσει σαφή πολιτική για την επόμενη μέρα τόσο στο πεδίο προάσπιός της όσο και στη διαχείριση του προβλήματος, ενώ ταυτόχρονα επιβάλλεται η ουσιαστική αναβάθμιση των συντελεστών ισχύος», αναφέρει.

Φυσιολογικό κράτος

Στον πυρήνα της πρότασης του Α. Θεοφάνους είναι η διαφύλαξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, γι’ αυτό και τονίζει ότι η συνέχεια της θα πρέπει να διασφαλίζεται με τη διευθέτηση του Κυπριακού. «Κανένα σοβαρό κράτος δεν διαπραγματεύεται την αυτοκατάργησή του» σημειώνει και υπογραμμίζει ότι «δεν είναι δυνατό ένα κράτος-μέλος του ΟΗΕ και της Ε.Ε. να εξισωθεί με την «ΤΔΒΚ», ένα τουρκικό προτεκτοράτο και μετά από έμμεση αλληλοαναγνώριση, να δημιουργηθεί ένα νέο κοινό κράτος». Προσθέτει ότι το υφιστάμενο σύστημα εγγυήσεων θα πρέπει να παραμεινιστεί ή τουλάχιστον να τροποποι-

ηθεί, καθώς ήταν μια από τις πηγές του προβλήματος. Δεν θα πρέπει να υπάρχουν ξένα στρατεύματα αλλά μια ενισχυμένη πολυεθνική δύναμη υπό την αιγίδα του ΟΗΕ με συγκεκριμένες αρμοδιότητες για μια μεταβατική περίοδο, στο πλαίσιο ενός χρονοδιαγράμματος. Σε ένα ιδιότυπο ομοσπονδιακό κράτος θα υπάρχει ο κυπριακός στρατός στην αριθμητική βάση 3:1.

Ο Α. Θεοφάνους προτείνει την εκλογή προέδρου και αντιπροέδρου, οι οποίοι να μην προέρχονται από την ίδια κοινότητα, με κοινό ψηφοδέλτιο. Η πρόταση πηγάζει από μια ενοποιητική ομοσπονδιακή φιλοσοφία και ενισχύει την οικοδόμηση κοινών στόχων. Οι πρόνοιες για διπλές πλειοψηφίες στη λήψη αποφάσεων θα πρέπει να επανεξετασθούν. Διπλές και μάλιστα ισχυρές (π.χ. 66,7%) πλειοψηφίες θα πρέπει να ισχύουν πάντοτε όταν πρόκειται για συνταγματικές μεταρρυθμίσεις.

Το Ανάτατο Δικαστήριο να αποτελείται από τέσσερις Έλληνοκύπριους, τέσσερις Τουρκοκύπριους και έναν έκαστ, ο οποίος να προέρχεται από τις τρεις άλλες μικρές κοινότητες (Μαρωνίτες, Αρμένιοι και Λατίνοι) της Κύπρου.

Ο Α. Θεοφάνους σημειώνει ότι η φιλοσοφία της δικαιοσύνης να θεωρείται αναπόσπαστο αλλά όχι αποκλειστικό στοιχείο του πλαισίου λύσης. «Ο ίσος αριθμός Έλληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων γενορυσιαστών στην Άνω Βουλή διασφαλίζει την πολιτική ισοπτία των κοινοτήτων και είναι μια αποδεκτή διευθέτηση. Όμως, δεν είναι δυνατό να αντιμετωπίζονται όλα τα θέματα με το φακό της δικαιοσύνης», υποστηρίζει.

Το πλαίσιο λύσης του Κυπριακού, όπως υποστηρίζει ο Ανδρέας Θεοφάνους, πρέπει να εμβολιασθεί με τους κανόνες εύρυθμης λειτουργίας της οικονομίας, της κοινωνίας και των πολιτειακών θεσμών ενός σύγχρονου κράτους, που να λαμβάνει υπόψη το ευρωπαϊκό κεκτημένο. Σε ό,τι αφορά τους εποίκους ο καθηγητής τονίζει ότι η σύγκλιση Χριστόφια-Ταλάτ για διατήρηση της πληθυσμιακής βάσης 4:1 είναι καθοριστικής σημασίας. Για το εδαφικό εισηγείται αντί για δύο συνιστώσα κράτη να υπάρξουν έξι περιφέρειες, ενώ όπως υποστηρίζει, το περιουσιακό είναι δυνατό να αντιμετωπισθεί στο πλαίσιο των μέχρι τώρα συγκλίσεων, καθώς με τις δυνάμεις της αγοράς.

Ο ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Η χώρα δεν θα ξανακλείσει για να προστατευθούν λίγοι ανεμβολίαστοι

Ο πρωθυπουργός της Ελλάδας μιλάει στην «Κ» για τις προκλήσεις της διετίας και τη στρατηγική του κατά της πανδημίας

Συνέντευξη στον
ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΝΤΣΙΝΗ

Μπαίνοντας στο γραφείο του Πρωθυπουργού, διαπιστώνεις ότι ο χώρος σου είναι αλλόκοτα οικείος. Είναι επειδή τον έχεις δει, ξανά και ξανά, στα διαγγέλματα της πανδημίας. Τα δύο χρόνια που πέρασαν από τις εκλογές σηματοδεύτηκαν από αλληπάλλπλες κρίσεις. Γι' αυτές τις κρίσεις –στο μέτωπο με την Τουρκία και στο μέτωπο με τον κορωνοϊό– μιλήσαμε με τον Κυριάκο Μητσοτάκη για πάνω από μία ώρα, κάνοντας έναν απολογισμό της κυβερνητικής θητείας, αλλά και σκιαγραφώντας το δεύτερο ήμισυ, που ακολουθεί. Εδώ δημοσιεύονται ορισμένα αποσπάσματα από τη συνολική μας, που δημοσιεύεται ολόκληρη, και ηχογραφημένη, στο site της Καθημερινής.

– **Ήθελα να πάμε πίσω στην 8η Ιουλίου του '19. Ήταν η πρώτη μέρα που μπήκατε σε αυτό το γραφείο και ήθελα να μου πείτε, πώς τη θυμάστε αυτή τη μέρα; Πώς τη βλέπατε τη δουλειά αυτή τότε; Και πόσο έχει αλλάξει τα τελευταία δύο χρόνια ο τρόπος που τη βλέπετε;**

– Πρέπει να σας πω ότι ήταν τόσο πυκνό αυτό το διάστημα των δύο ετών που κι εμένα μου κάνει εντύπωση πόσο γρήγορα πέρασε ο χρόνος από τις εκλογές της 7ης Ιουλίου. Αυτό το οποίο πρέπει να σας πω είναι ότι η χαρά από την εκλογική νίκη διαρκεί ελάχιστα. Και αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων αρχίζεις και αντιλαμβάνεσαι το βάρος της ευθύνης που οι Έλληνες πολίτες εναπόθεσαν στους ώμους σου. Και για μένα η πρώτη μου προτεραιότητα, μπαίνοντας στο Μέγαρο Μαξίμου ήταν να είμαι απολύτως σίγουρος ότι με πολύ μεγάλη ταχύτητα θα μπορέσουμε να οργανώσουμε τις δομές της κεντρικής εκτελεστικής εξουσίας, έτσι ώστε να μπορέσουμε να εφαρμόσουμε το πρόγραμμά μας. Νομίζω ότι πολλά πράγματα πήγαν, τουλάχιστον σ' αυτό το διάστημα όπως τα είχαμε σχεδιάσει.

– **Αν σας ζητούσα να ξεχωρίσετε ένα λάθος, που θα θέλατε απούμε να το σκίσετε από το παρελθόν, να το σβήσετε. Ποιο θα ήταν αυτό;**

– Θα ξαναγυρνούσα στον τρόπο που αντιμετωπίσαμε στην αρχή το δεύτερο κύμα της πανδημίας. Επρεπε να είχαμε επιβάλει περιοριστικά μέτρα στη Βόρεια Ελλάδα νωρίτερα από ό, τι κάναμε.

– **Και γιατί δεν έγινε αυτό;**
– Δεν έγινε διότι δεν έχει κανείς απόλυτη βεβαιότητα πάντα για τα

Έχουμε θέσει στη διάθεση των πολιτών όλα τα δημόσια δεδομένα γύρω από το τι κάνουμε, λέει ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Κυριάκος Μητσοτάκης.

Δεν μπορώ να πιάσω κανέναν από τον λαϊμό. Δεν μπορώ να καταστήσω τον εμβολιασμό υποχρεωτικό.

δεδομένα. Πάντα πρέπει να δεικνείς τις τάσεις. Βλέπαμε την αρχή της τάσης. Είπαμε να περιμένουμε λίγο ακόμα να δούμε αν αυτή η τάση είχε πιο μόνιμα χαρακτηριστικά. Εκ των υστέρων, έπρεπε να είχαμε κινηθεί νωρίτερα. Είναι κάτι το οποίο το έχω πει και στη Βουλή. Αλλά, από την άλλη νομίζω ότι μαθαίνουμε από τα λάθη μας. Γι' αυτό και στο τρίτο κύμα κινηθήκαμε πάλι πολύ γρήγορα. Αν περιμένεις όλα τα δεδομένα, τότε μάλλον θα έχεις αργήσει να πάρεις την απόφαση. Θα σε ξεπεράσει το πρόβλημα.

– **Πάντως, τώρα έχουμε ένα δε-**

δομένο. Ένα πολύ ισχυρό δεδομένο που λέει ότι υπάρχει διέξοδος και είναι τα εμβόλια. Και απ' ό,τι καταλαβαίνω εκεί έχουμε κολλήσει. Ο εμβολιασμός χτυπάει σε ένα τείχος απροθυμίας. Αν ερμηνεύω σωστά τις πρωτοβουλίες της κυβέρνησης, προπαθεί να ξεκολλήσει αυτό το πράγμα, να κινητοποιηθούν περισσότεροι πολίτες και να πάνε να εμβολιαστούν.

– Κατ' αρχάς, αυτό το οποίο περιγράφετε είναι μια παγκόσμια πραγματικότητα. Δεν είναι μια ελληνική ιδιαιτερότητα. Θα έλεγα ότι, ως προς την προθυμία του εμβολιασμού, η Ελλάδα είναι περίπου στον μέσο όρο. Τώρα καλούμαστε να απευθυνθούμε σε αυτούς, οι οποίοι ενδεχομένως να είναι πιο καχύποπτοι, πιο σκεπτικοί για την ανάγκη του εμβολιασμού. Και αυτοί δεν είναι ένα ομοιογενές σύνολο. Υπάρχουν αυτοί, τους οποίους θα έλεγα ότι είναι φιλοσοφικά αρνητές στο εμβόλιο. Πάρα πολύ δύσκολο να πεισθούν στην πράξη για την ανάγκη του εμβολιασμού. Υπάρχει μια μεγάλη κατηγορία, όμως, ανθρώπων οι οποίοι μπορεί να είναι ακόμα καχύποπτοι, ή κάποιιοι, οι

οποίοι, κατά την άποψή μου, η συμπεριφορά τους είναι εξαιρετικά κατακριτέα, που είναι αυτοί που σου λένε «δεν βαριέσαι, ξέρω ότι δουλεύει, να το κάνουν οι άλλοι, να ξεπαραστεί η πανδημία, έτσι ώστε να μη χρειαστεί να το κάνω εγώ. Αυτοί που θα τους αποκαλούσαμε στα αγγλικά οι «free riders». Αυτοί οι οποίοι περιμένουν από τους άλλους να κάνουν τη δουλειά που πρέπει να κάνουν...

– **Οι τζαμπατζήδες**
– Οι τζαμπατζήδες. Το τζάμπα πέθανε όμως.

– **Το ερώτημα είναι όμως πώς τους παρακινούμε αυτούς;**

– Νομίζω με δύο τρόπους. Πρώτον, πρέπει να επιμένουμε ειδικά στις μεγαλύτερες ηλικίες, στα σκληρά επιστημονικά δεδομένα και στα στατιστικά στοιχεία, τα οποία έχουμε πια στη διάθεσή μας, σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εμβολίων. Αντέρξα και βρήκα τα στοιχεία για τους τρεις μήνες – Απρίλιο, Μάιο, Ιούνιο – για την ηλικιακή κατηγορία 60 με 80. Και πράγματι είναι εξαιρετικά εντυπωσιακά. Έχασαν τη ζωή τους 2.245 συμπολίτες μας σ' αυτήν την ηλικιακή κατηγορία αυτούς τους τρεις

μήνες. Από αυτούς, εμβολιασμένοι ήταν μόλις 22. Οι 2.223 ήταν ανεμβολίαστοι. Ήταν δηλαδή συμπολίτες μας, οι οποίοι θα μπορούσαν να είχαν εμβολιαστεί, ή είχαν τη δυνατότητα αυτή πια και δεν το έπραξαν. Αλλά, να πω και κάτι, δεν μπορώ να πιάσω κανέναν από τον λαϊμό. Δεν μπορώ να καταστήσω τον εμβολιασμό υποχρεωτικό. Η χώρα δεν θα ξανακλείσει για να προστατευθούν λίγοι ανεμβολίαστοι και να πληρώσει το μάρμαρο η μεγάλη πλειοψηφία του ελληνικού πληθυσμού που είναι εμβολιασμένη. Θεωρώ ότι ο εμβολιασμένος απολαμβάνει δικαιώματα, τα οποία απορρέουν...

– **Ας πούμε, ότι παύει να στερείται τις ελευθερίες που στερήθηκε για λόγους δημόσιας υγείας**

– Αυτός είναι ίσως ο πιο σωστός ορισμός. Γι' αυτό το αποκαλέσαμε «Επιχείρηση Ελευθερίας». Και για το ζήτημα του freedom pass που δώσαμε στη νεολαία. Δεν καταλαβαίνω, αυτοί οι οποίοι μας κατηγορούν ότι πάμε να εξαγοράσουμε τη νεολαία. Να την εξαγοράσουμε, με τι όφελος; Πιστεύει κανείς πραγματικά ότι σε δύο χρόνια, που θα

γίνουν εκλογές, θα θυμάται η νεολαία ότι δώσαμε 150 ευρώ;

– **Το ένα πράγμα που κάνατε ήταν το πάσο ελευθερίας. Το άλλο είναι αυτό το μεικτό σύστημα, όπου θα επιλεγούν οι επιχειρηματίες στον χώρο της ψυχαγωγίας ποίους πελάτες θα δέχονται, αν θα είναι εμβολιασμένοι ή ανεμβολίαστοι. Ακούω πολλές φωνές που αμφισβητούν την πρακτική εφαρμογή των μέτρων. Εσείς φαντάζεστε ότι θα μπορούσε πηγαίνοντας κάποιος τα μεσάνυχτα σε ένα κλαμπ ή στα μπουζούκια όντως να υφίσταται έναν έλεγχο για το αν είναι έγκυρο το πιστοποιητικό που κομίζει.**

– Ξέρετε, κάτι μου θυμίζει αυτό. Θυμάμαι ότι τα ίδια ακούγαμε όταν απαγορεύσαμε το κάπνισμα. Έγινε. Ήθλω να θυμίσω, επειδή έχουμε ξεχάσει. Από τις πρώτες μου αποφάσεις ήταν να απαγορεύσω το κάπνισμα σε κλειστούς χώρους. Τα ίδια ακούγαμε και τότε: «Αποκλείεται να εφαρμοστεί». Εφαρμόστηκε. Ναι, εφαρμόστηκε. Και είναι πάρα πολύ απλό τεχνολογικά να εφαρμοστεί.

– **Γιατί όμως το μικτό σύστημα; Γιατί δηλαδή δεν επιλέξατε μια καθαρή λύση που θα έλεγε ότι στους κλειστούς χώρους δεν θα μπαίνουν οι ανεμβολίαστοι;**

– Γιατί καμία χώρα μέχρι στιγμής δεν το έχει κάνει αυτό. Διότι θεωρούμε ότι συνταγματικά θα ήταν οριακό. Και διότι κρίνουμε ότι αυτό είναι ο μέσος δρόμος στον οποίο πρέπει αυτή τη στιγμή να κινηθούμε. Θα πρέπει και κάποιος, ο οποίος είναι ανεμβολιαστος, να έχει τη δυνατότητα να διασκεδάσει.

– **Πάντως, αν καταλαβαίνω καλά από αυτά που είπατε στην αρχή, ότι δεν θα ληφθούν άλλα οριζόντια μέτρα, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο να πάμε και σε μια αυστηροποίηση του πλαισίου, δηλαδή στην πιο καθαρή γραμμή. Έτσι δεν είναι;**

– Αφίστε να δούμε. Ήθλω να τονίσω ότι αυτή είναι η μία πτυχή μόνο. Η άλλη είναι η πειθώ. Ακούω ότι δεν έχουμε κάνει, λέει, εκστρατεία πειθούς. Μα, είμαστε σοβαροί; Εδώ και 16 μήνες δεν μιλάμε για τίποτα άλλο. Λοιπόν, έχουμε εξηγήσει με όλους τους τρόπους επιστημονικούς, επικοινωνιακούς, την ανάγκη του εμβολιασμού. Έχουμε θέσει στη διάθεση των πολιτών όλα τα δημόσια δεδομένα γύρω από το τι κάνουμε. Και υπάρχουν κάποιοι οι οποίοι μας λένε ότι δεν θέλουμε να πείσουμε τους πολίτες; Μερικές φορές πραγματικά είναι να απορεί κανείς με την ποιότητα του δημόσιου διαλόγου.

Οριοθετήσαμε ξεκάθαρα τις γραμμές μας με την Τουρκία

– **Να πάμε τώρα στη δεύτερη μεγάλη κρίση της διετίας: Στα ελληνοτουρκικά. Με τι βαθμό βεβαιότητας θα λέγατε ότι έχει κλείσει αυτή η περίοδος πολύ μεγάλης έντασης; Συναντήσατε τον πρόεδρο Ερντογάν πρόσφατα.**

– Είμαι πιο σίγουρος ότι το καλοκαίρι του '21 θα είναι πιο ήσυχο από το καλοκαίρι του '20. Αν μου λέτε, αν έχουμε αντιμετωπίσει τη δομική αιτία αυτής της κρίσης και αυτής της έντασης; Όχι, δεν λύσαμε ξαφνικά τα θέματά μας με την Τουρκία. Αυτό το οποίο κάναμε όμως είναι να οριοθετήσουμε ξεκάθαρα ποιες είναι οι γραμμές μας. Να εξηγήσουμε στην Τουρκία ότι εμείς θέλουμε μια καλή σχέση μαζί της και ότι θα ήταν προς όφελος και των δύο χωρών και των δύο λαών να έχουμε μια καλή σχέση. Πλην όμως, αν η Τουρκία επιλέξει τον δρόμο της κλιμακούμενης έντασης, θα υπάρχουν τελικά επι-

Δεν έχω δυσκολία να σπκώσω το τηλέφωνο και να μιλήσω με τον Ερντογάν.

πτώσεις. Και να δείξουμε στο πεδίο ότι ορισμένες πρακτικές δεν είναι αποδεκτές. Η Ελλάδα δεν πρόκειται ποτέ να επιτρέψει εργαλειοποίηση του προσφυγικού και επανάληψη των φαινομένων που έγιναν στον Έβρο τον περασμένο Μάρτιο. Αυτό το αποδείξαμε στο πεδίο. Το αποδεικνύουμε κάθε μέρα στο πεδίο. Φτιάξαμε τον φράχτη στον Έβρο. Έχουμε εντείνει τις περιπολίες μας στο Αιγαίο, με απόλυτο σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Όμως είμαι πολύ ξεκάθαρος ότι η Λαμνική μορφή, η ελληνική ακτοφυλακή δεν είναι υπηρεσία υποδοχής προσφύγων και μεταναστών. Είναι εδώ για να φυλάει τα σύνορά μας. Και αν υπάρχει κίνδυνος και κινδυνεύει οποιοσδήποτε στη θάλασσα, αυτός θα σωθεί, όπως έχουμε σώσει χιλιάδες ζωές στη θάλασσα. – **Υπάρχουν καταγγελίες, που δεν προέρχονται μόνο από την αντιπολίτευση εδώ, ότι ο Έβρος λειτουργούσε λίγο σαν άλλοθι, για να πάμε σε μια πιο σκληρή αντιμετώπιση. Σε push-backs**

– Απορρίπτω την έννοια του push-back, ως ορολογία. Την απορρίπτω. Δεν υπάρχει η έννοια αυτή, η λέξη αυτή στο δικό μου λεξιλόγιο. Όταν όμως έρχεται μια βάρκα και τη βλέπουμε, και βλέπουμε από πού φεύγει, και έχουμε υποχρέωση να ενημερώσουμε την τουρκική ακτοφυλακή. Και θα κοιτάζουμε να κάνουμε ό, τι περνά από το χέρι μας, ώστε η βάρκα αυτή να επι-

στρέψει από εκεί που ξεκίνησε. Αυτό κάνουμε πάντα με απόλυτο σεβασμό στην ανθρώπινη ζωή.

– **Σας έχω ακούσει πολλές φορές να λέτε ότι είναι αναγκαίο να υπάρχει ένα ανοιχτό κανάλι επικοινωνίας Αθήνας - Άγκυρας. Αισθάνεστε ότι έχει επιτευχθεί αυτό, σε προσωπικό επίπεδο με τον πρόεδρο Ερντογάν;**

– Πιστεύω ότι δεν έχω δυσκολία να σπκώσω το τηλέφωνο και να μιλήσω...

– **Έχει πει και δημοσίως πολύ βαριά πράγματα για εσάς προσωπικά.**

– Εντάξει. Αυτά τα προσπερνάω. Το κλίμα ήταν καλό.

– **Μιλάτε κανονικά;**

– Βεβαίως μιλάμε κανονικά. Μιλάμε με όλους. Δεν θα μιλάμε με την Τουρκία; Βεβαίως και θα μιλάμε. Και αν υπάρχει λόγος, βεβαίως και θα σπκώσω το τηλέφωνο να μιλήσω στον Ερντογάν και νο-

μίζω το ίδιο θα κάνει κι αυτός. Όπως υπάρχουν βέβαια και τα κανάλια επικοινωνίας σε όλα τα επίπεδα από τις διερρευνητικές επαφές, τα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, τη σχέση που έχουν οι δύο υπουργοί, ο κύριος Δένδιας και ο κ. Τσαβούσογλου.

– **Πώς το ξηγείτε όμως αυτό, ότι άνθρωποι του δικού σας κόμματος και μάλιστα στελέχη του κόμματος είναι απέναντί σ' αυτά που εσείς ονομάζετε μεταρρύθμιση;**

– Αυτό αποδεικνύει εξάλλου ότι κάποια από τα στερεότυπα, τα κομματικά στερεότυπα, «Δεξιά-Αριστερά» είναι σε ένα βαθμό ξεπερασμένα. Όταν η ριζοσπαστική Αριστερά κυβέρνησε σε αγαστή συνεργασία με τη λαϊκιστική δεξιά, αυτό σημαίνει ότι τελικά ότι οι διαχωριστικές γραμμές δεν είναι τόσο κομματικές, αλλά τοποθετούνται σε ένα τελείως διαφορετικό πλαίσιο. Επίσης, η ΝΔ του 2021,

δεν είναι η ΝΔ του 2016. Νομίζω ότι έχω αφήσει και εγώ το αποτύπωμά μου. Να αλλάξω την παράταξη, όπως είχα δεσμευθεί να την ανανεώσω σε προσωπικό σε ιδέες. Να αγκαλιάσουμε τις μεγάλες πολιτικές και ιδεολογικές προκλήσεις του μέλλοντος πάντα με σεβασμό στην ιστορία μας.

– **Θυμάμαι την τελευταία συζήτηση στη Βουλή, όπου και εσείς και ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης ορνάτε στο δόγμα Μπάιντεν. Και από την πλευρά της Αριστεράς πανηγυρίζουν γιατί θεωρούν ότι είναι μια δικαίωση των δικών τους απόψεων. Αναρωτιόμουν: Εσείς αισθάνεστε ότι η πανδημία σας έχει κάνει κεντροαριστερό;**

– Δεν είμαι κεντροαριστερός. Ήμουν, είμαι και ποτέ μου θα μείνω ένας, πιστεύω, προοδευτικός φιλελεύθερος κεντροδεξιός πολιτικός.

Η επάνοδος των Αμερικανών στην ΑΟΖ

Η Εκχον Mobil επιστρέφει στο τεμάχιο «10» για έρευνες, χωρίς κοιτάσματα «μαμούθ» και γεωπολιτικές αναβαθμίσεις

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ**

Στα τέλη του χρόνου ο αμερικανικός κολοσσός της Εκχον Mobil επανέρχεται στην κυπριακή ΑΟΖ και στο τεμάχιο «10» για έρευνες σχεδόν τρία χρόνια μετά από τις γεωτρήσεις του «Stena Ice Max» στους στόχους «Δελφύνη» και «Γλαύκος». Μια εξέλιξη που χρήζει πολλαπλών ερμηνειών σε γεωπολιτικό επίπεδο, μιας και η Κυπριακή Δημοκρατία επανέρχεται στο γεωτρητικό της πρόγραμμα μετά από μια μακρά περίοδο αγρανάπαυσης κατά τη διάρκεια της οποίας η Τουρκία – διά της κρατικής ΤΡΑΟ – προέβη σε σειρά γεωτρήσεων περίξ της Κύπρου, εντός και εκτός των περιοχών άσκησης κυριαρχικών δικαιωμάτων της Λευκωσίας. Η επάνοδος της Εκχον αποτελεί, ασφαλώς, θετική εξέλιξη για το πλέον υποσχόμενο οικόπεδο της Κύπρου, ωστόσο, σε μια περίοδο που το Κυπριακό υπεισέρχεται σε μια πολύ δύσκολη περίοδο κάθε προσπάθεια δημιουργίας υπερβολικών αφηγημάτων θα ήταν και άνευ ουσίας.

Το καλό «δεκάρι»

Αμέσως μετά την κατάρρευση των συνομιλιών στο Κραν Μοντάνα, το 2017, η κάθοδος της Εκχον στην Κύπρο για διενέργεια γεωτρήσεων στο τεμάχιο «10» στα τέλη του 2018 είχε αναχθεί, από κύκλους δημοσιογράφων και αναλυτών, σε κομβικής σημασίας γεγονός με τις αναλύσεις τότε να ανεβάζουν πολύ υψηλά τον πήχη των προσδοκιών για την εξεύρεση ενός κοιτάσματος μεγέθους του αιγυπτιακού «Ζορ» που θα άλλαζε τα δεδομένα και τις ενεργειακές ισορροπίες στην περιοχή. Το κλίμα αυτό είχε συντηρηθεί για εβδομάδες με τους παροικούντες στην Ιερουσαλήμ να

κάνουν τότε λόγο για ένα ρίσκο που είχε πάρει ο πρόεδρος Αναστασιάδης. Το στοίχημα ήταν πως ένα μεγάλο κοιτάσμα θα άλλαζε τα δεδομένα του Κυπριακού αμέσως μετά την κατάρρευση των συνομιλιών στην Ελβετία και θα έφερνε την Τουρκία, με καλύτερους όρους για την ελληνοκυπριακή πλευρά, στο τραπέζι των συνομιλιών. Μια τέτοια άποψη ενισχούνταν από τις εκπαιδοφόρες έρευνες της αμερικανο-καταρινής κοινοπραξίας αλλά και από τις, προφανείς, ενδείξεις μη παρεμπόδισης της Εκχον από την Τουρκία –όπως είχε συμβεί λίγο νωρίτερα, τον Φεβρουάριο του 2018, με την ιταλική ENI στο τεμάχιο «3». Η εξέλιξη των πραγμάτων δεν επαλήθευσε αυτό το αφήγημα με την Εκχον να μη βρίσκει κάποιο μεγάλο κοιτάσμα στον στόχο «Δελφύνη» αλλά να ανακοινώνει 5 με 8 tcf (τρισεκατομμύρια κυβικά πόδια) επί του στόχου «Γλαύκος». Μια εκτίμηση για ένα, σε κάθε περίπτωση, ελπιδοφόρο κοιτάσμα που σε καμία περίπτωση, ωστόσο, δεν αποτέλεσε το «νέο Ζορ» (σ.σ. το κοιτάσμα «Ζορ» που ανακάλυψε η ιταλική ENI στην αιγυπτιακή ΑΟΖ το 2015 ανέρχεται σε 30 tcf και είναι το μεγαλύτερο στη Μεσόγειο). Η συνέχεια είναι λίγο πολύ γνωστή. Αμέσως μετά τις εργασίες της ΕκχονMobil, την περίοδο μεταξύ των τελών του 2018 και των αρχών του 2019, η τουρκική ΤΡΑΟ πήρε τη σκυτάλη στην Κύπρο, προχωρώντας σε έξι γεωτρήσεις εντός και εκτός της οριοθετημένης κυπριακής ΑΟΖ.

Τι να αναμένουμε

Η επάνοδος της Εκχον Mobil μετά από καιρό απουσίας –και λόγω των συνθηκών της πανδημίας για το oil & gas industry– στην κυπρια-

Το πλωτό γεωτρήσιμο «Stena Ice Max» της Εκχον που διηνήργησε τις γεωτρήσεις στα κοιτάσματα «Δελφύνη» και «Γλαύκος» στο τεμάχιο «10» την περίοδο 2018-2019.

Η κάθοδος της Εκχον για γεώτρηση στα τέλη του 2018 είχε δημιουργήσει έναν παροξυσμό στη δημόσια σφαίρα για την ανακάλυψη κοιτάσματος-μαμούθ τύπου «Ζορ», εξέλιξη που ωστόσο δεν επιβεβαιώθηκε ποτέ.

κή ΑΟΖ αποτελεί σίγουρα μια θετική εξέλιξη, η οποία επαληθεύει το ζωνρό ενδιαφέρον του αμερικανικού κολοσσού για την ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην Ανατολική Μεσόγειο, δεδομένης μάλιστα και της παρουσίας των Αμερικανών στο τεμάχιο «3» της αιγυπτιακής ΑΟΖ που συνορεύει με το «10» της κυ-

πριακής. Η γεώτρηση της Εκχον σκοπεύει εξάλλου να ολοκληρώσει την μεγάλη εικόνα των πιθανών κοιτασμάτων που βρίσκονται στην περιοχή περίξ του τεμαχίου «10», έτσι ώστε μελλοντικά να προχωρήσουν και οι επιβεβαιωτικές γεωτρήσεις αλλά και το εμπορικό πλάνο –εφόσον υπάρχει ακριβής εικόνα για τις ποσότητες φυσικού αερίου που βρίσκονται στην περιοχή. Όπως έγραψε προ εβδομάδων σε ρεπορτάζ της η «Κ», η Εκχον, σε αυτή τη φάση, στα τέλη του χρόνου θα προχωρήσει σε διερευνητική γεώτρηση αρχικά. Και τα τερματικά της Αιγύπτου αποτελούν, εξ ορισμού, δυνητική επιλογή για την εμπορική αξιοποίηση τυχόν κοιτασμάτων που θα βρεθούν.

Η αντίδραση της Τουρκίας

Η συγκεκριμένη χρονική συγκυρία της επανόδου της Εκχον

στην κυπριακή ΑΟΖ δεν προσφέρεται για πανηγυρισμούς και αφηγήματα ευσεβοπισθισμού, ειδικά στη δύσκολη αυτή περίοδο εισόδου του Κυπριακού σε ακαρτογράφητες θάλασσες. Ακόμη και μια μεγάλη ανακάλυψη δύσκολα θα καταστεί καταλύτης εξελίξεων στο Κυπριακό δεδομένης της στάσης της Άγκυρας στο κομμάτι των δικών της ερευνών, η οποία έχει εντάξει την θάλασσα περιοχή περίξ της Κύπρου σε ένα διττό μοτίβο ερευνών για λογαριασμό της αλλά και «για λογαριασμό των Τουρκοκυπρίων», ασκώντας έτσι παράλληλα μια άσκηση προβολής κυριαρχίας στην ανατολική Μεσόγειο αλλά και μια ρεαλιστική προσπάθεια εξεύρεσης κοιτασμάτων και «εξάσκησης» των δικών της πραγματικών δυνατοτήτων για έρευνα και εκμετάλλευσή. Την ίδια στιγμή η παρουσία της κοινοπραξίας της Εκχον με την QatarPetroleum καταδεικνύει πως αφηγήματα που ακούγονται στην Κύπρο, όπως αυτό του κ. Νουρή που είχε φωτογραφήσει το Κατάρ, σύμμαχο της Τουρκίας, ως τη χώρα πίσω από τις αποκαλύψεις του δικτύου του alJazeera για τα «χρυσά διαβατήρια», στερούνται ορθολογιστικής βάσης και σοβαρής ανάλυσης. Η αμερικανική εταιρεία κολοσσός επανέρχεται στην κυπριακή ΑΟΖ βάσει του εμπορικού και επιχειρηματικού πλάνου της στο πλαίσιο συμβατικών υποχρεώσεων που έχει με την Κ.Δ. προκειμένου να δει αν σε αυτό το κομμάτι της Ανατολικής Μεσογείου υπάρχουν καλές πιθανότητες. Υπό αυτό το βάρος, η επάνοδος της Εκχον στο τεμάχιο «10» δεν αποτελεί, απαραίτητος, και γεωπολιτική αναβάθμιση της Κ.Δ. από την Ουάσινγκτον. Τέλος, αυτό που αξίζει κανείς να ανιχνεύσει είναι την αν-

τίδραση της Τουρκίας στην επάνοδο των Αμερικανών στην κυπριακή ΑΟΖ –ιδίως στον χρονισμό των τελών του έτους, περιόδου που εξ ορισμού θα έχουν συντελεστεί αρκετές εξελίξεις στην ήδη ζοφερή εικόνα των κυπριακών συνομιλιών και εν γένει του Κυπριακού. Με τις αμερικανοτουρκικές σχέσεις σε κρίσιμο σταυροδρόμι και με τη σχέση Άγκυρας-Βρυξελλών να εμπεριέχει –κάπως αόριστα– το κομμάτι της αποκλιμάκωσης στην Ανατολική Μεσόγειο μια πιθανή αντίδραση της Τουρκίας πριν ή κατά την διάρκεια της γεώτρησης της Εκχον θα αποκτούσε εξαιρετικό ενδιαφέρον: Η εικόνα της ΤΡΑΟ να τρυπάει περίξ της Κύπρου κι εντός των «οριοθετημένων» από τη λεγόμενη ΤΔΒΚ τεμαχίων παράλληλα με την Εκχον στο τεμάχιο «10» θα εμπέδωνε την εικόνα και τον συμβολισμό των δύο κρατών που προωθεί η Τουρκία –και εν είδει κάρμα θα επιβεβαίωνε την ατυχή δήλωση του προέδρου Αναστασιάδη την παραμονή των εκλογών του 2018 «για περιορισμό των τουρκικών γεωτρητικών ενεργειών στην ΑΟΖ της εν λόγω παράνομης οντότητας», αναφερόμενος τότε στο επικείμενο της Άγκυρας για διενέργεια ερευνών για λογαριασμό της λεγόμενης ΤΔΒΚ στην κυπριακή ΑΟΖ. Το χειρότερο σενάριο πάντως παραμένει μια γεώτρηση της ΤΡΑΟ, παράλληλα με την Εκχον, σε τεμάχιο εντός της κυπριακής ΑΟΖ ακριβώς δίπλα από το «10» ή μια σειρά ενεργειών, μέχρι τα τέλη του χρόνου και την κάθοδο της Εκχον, που θα δημιουργούσε διπλωματική ακύρωση στους αμερικανικούς σχεδιασμούς και συνέχιση της ισχύουσας κατάστασης του παγώματος του κυπριακού ενεργητικού προγράμματος.

ΚΡΟΥΑΖΙΕΡΕΣ ΑΠΟ ΛΕΜΕΣΟ

 CELESTYAL CRUISES

ΖΗΣΕ ΞΑΝΑ

Αυτό το καλοκαίρι αφεθείτε σε στιγμές που θα μαγέψουν τις αισθήσεις σας. Από τον Ιούλιο του 2021 επιβιβαστείτε στην κρουαζιέρα μας «Μυθικό Αρχιπέλαγος», με αναχώρηση από Λεμεσό και εξερευνήστε την Ελλάδα και τα Ελληνικά νησιά.

Ένα ταξίδι ανακάλυψης 7 διανυκτερεύσεων με all-inclusive τιμή από 699€* ανά άτομο!

Άγιος Νικόλαος / Αθήνα / Θεσσαλονίκη / Μύκονος / Σαντορίνη / Ρόδος

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΑΞΙΔΕΥΟΥΝ ΔΩΡΕΑΝ*

ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ

- ΓΕΥΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΛΟΙΟ
- ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΑ ΚΛΑΣΙΚΑ ΠΟΤΑ
- ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ
- ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΕΝ ΠΛΩ
- ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑΤΑ
- CELESTYAL PROMISE

Member of the **LOUIS GROUP**

Για πληροφορίες και κρατήσεις καλέστε στο **22413500**, επισκεφθείτε το site μας **celestial.com** ή επικοινωνήστε με τον ταξιδιωτικό σας πράκτορα.

*Τιμή ανά άτομο σε εσωτερική καμπίνα (κατηγορίας ΙΑ). Η προσφορά ισχύει έως 31/8/21. Η προσφορά "Τα Παιδιά Ταξιδεύουν Δωρεάν" σημαίνει δωρεάν κρουαζιέρα (χρεώνονται μόνο φόροι και λιμενικά τέλη) για τον 3ο και τον 4ο επιβάτη που η ηλικία τους την ημερομηνία αναχώρησης είναι 11 ετών και κάτω, με κράτηση στην ίδια καμπίνα με τους δύο πρώτους επιβάτες.

Μια δύσκολη εξίσωση το κορωνοπάσο

Οι ευρωπαϊκές χώρες εφαρμόζουν πλέον το ψηφιακό πιστοποιητικό Covid – Πρώτο τεστ, η μετάλλαξη Δέλτα

Του ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Πρόβλημα αλγεβρας με πολλαπλούς αγνώστους είναι η εφαρμογή σε όλη την Ευρώπη του πολυαναμενόμενου ψηφιακού πιστοποιητικού Covid, με την κάθε χώρα να αξιοποιεί το εργαλείο αυτό ανάλογα με τις δικές της ανάγκες. Το πράσινο πιστοποιητικό τέθηκε σε ισχύ σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιουλίου, αν και συνολικά 21 χώρες, μεταξύ τους η Ελλάδα, η Γαλλία, η Ισπανία, η Ιταλία και η Κροατία είχαν σπεύσει να το υιοθετήσουν νωρίτερα σε μια προσπάθεια να σώσουν την τουριστική περίοδο. Ουσιαστικά πρόκειται για κοινή πρότυπα για τα πιστοποιητικά της κάθε χώρας (τα οποία καταγράφουν αν το άτομο έχει εμβολιαστεί, αν έχει αρνητικό τεστ ή αν έχει αναρρώσει από τον κορωνοϊό) και κοινή πλατφόρμα επαλήθευσης των στοιχείων, έτσι ώστε να δοθεί τέλος στην περιπέτεια των πολλαπλών εγγράφων και κανόνων που χρειαζόταν να έχει υπόψη ο κάθε ταξιδιώτης μέχρι πρόσφατα.

Βάσει της συμφωνίας των 27 κρατών μελών, η κάθε χώρα έχει υποχρέωση να δέχεται ταξιδιώτες από όλες χώρες της Ε.Ε. με έγκυρο πιστοποιητικό Covid. Τα άτομα που έχουν εμβολιαστεί τουλάχιστον 14 ημέρες πριν με σκευάσματα που έχουν εγκριθεί από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων, θα γίνονται δεκτά χωρίς επιπρόσθετα περιοριστικά μέτρα ή καραντίνα. Το ίδιο ισχύει και για άτομα με τεστ PCR (μέχρι 72 ώρες πριν) ή rapid test (μέχρι 48 ώρες πριν), με εξαίρεση όσους έρχονται από περιοχές υψηλού ρίσκου. Η απόκτηση του κοροναpass λειτουργεί με παρόμοιο τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη. Για παράδειγμα στο Βέλγιο, ο κάθε πολίτης μπορεί μέσω ειδικής εφαρμογής ή της σχετικής ιστοσελίδας να κατε-

βάσει το πιστοποιητικό (σε ψηφιακή ή έντυπη μορφή) εισάγοντας τον αριθμό της ταυτότητάς του. Επίσης χώρες όπως η Δανία και η Εσθονία αξιοποιούν την «ψηφιακή ταυτότητα» που έχει ο κάθε πολίτης για να παρέχουν πρόσβαση στο ψηφιακό πάσο.

Το τεστ της Δέλτα

Η συμφωνία των 27 για το ψηφιακό πιστοποιητικό επιτεύχθηκε ως πακέτο με την πρόνοια πως σε περίπτωση ραγδαίας επιδείνωσης των κρουσμάτων σε κάποια χώρα (όπως στην περίπτωση της παραλλαγής Δέλτα), οι κυβερνήσεις των άλλων χωρών θα μπορούν ως μέτρο έκτακτης ανάγκης να αρνούνται

Αν και η Γερμανία έχει επικριθεί για την απαγόρευση εισόδου σε ταξιδιώτες από την Πορτογαλία, στο τέλος της ημέρας η κάθε κυβέρνηση είναι που αποφασίζει ποιος μπορεί να μπει στη χώρα.

την είσοδο σε ταξιδιώτες από αυτήν. Η παραλλαγή Δέλτα, η οποία είναι γνωστότερη στο ευρύ κοινό από τις επιπτώσεις της στην Ινδία, εξελίσσεται στην πρώτη μεγάλη δοκιμασία για το νέο σύστημα. Ήδη η Γερμανία έχει απαγορεύσει την είσοδο ταξιδιωτών από την Πορτογαλία, μετά την επικράτηση της μετάλλαξης στη χώρα. Σύμφωνα με τους ειδικούς, η Δέλτα κυριάρχησε στην Πορτογαλία μετά μεταβολή πολλών φιλάθλων στο Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο του Euro και την επιστροφή στη χώρα τους.

Αν και η Γερμανία έχει επικριθεί γι' αυτή της την απόφαση, το γε-

Το κοινό πρόβλημα για όλα τα κράτη μέλη είναι η διαχείριση της ανθρώπινης ανάγκης για διακοπές κατά τρόπο που να μην προκληθεί νέο κύμα μολύνσεων.

γονός παραμένει πως στο τέλος της ημέρας η κάθε κυβέρνηση είναι που αποφασίζει ποιος μπορεί να μπει στη χώρα. Η κατάσταση στην Πορτογαλία ήδη επηρεάζει την τουριστική βιομηχανία της χώρας και σε σχέση με άλλες χώρες. Στο Βέλγιο, οι αρχές δεν έχουν ακόμα οριστικοποιήσει το κατά πόσο θα υπάρξουν επιπρόσθετοι περιορισμοί σε ταξιδιώτες που θα επιστρέφουν από την Πορτογαλία, κάτι που μπορεί να αποθαρρύνει πολλούς Βέλγους που έχουν ήδη κλείσει τις διακοπές τους.

Το κοινό πρόβλημα για όλα τα κράτη μέλη είναι η διαχείριση της

ανθρώπινης ανάγκης για διακοπές κατά τρόπο που να μην προκληθεί νέο κύμα μολύνσεων. Αν κάποιες χώρες, όπως το Βέλγιο, επιτυγχάνουν τους εμβολιαστικούς τους στόχους θωρακίζοντας τους πολίτες από ένα νέο κύμα, άλλες, όπως η Κύπρος, ανησυχούν για την επιβράδυνση του εμβολιαστικού τους προγράμματος. Την κατάσταση περιπλέκουν οι πιθανές επιπτώσεις της παραλλαγής Δέλτα σε χώρες όπου δεν έχει επιτευχθεί ο στόχος του 70%, αλλά και η εκτίμηση των ειδικών πως η εμβολιαστική κάλυψη θα πρέπει να ξεπεράσει και αυτόν τον ήδη φιλόδοξο στόχο και να φτά-

σει στο 80%. Αυτή τη στιγμή, σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσιοποιούνται και παρουσίασε μεταξύ άλλων το Γαλλικό Πρακτορείο, το 50,4% του πληθυσμού της Ε.Ε. έχει εμβολιαστεί με τουλάχιστον μια δόση, αρκετά πίσω από το Ηνωμένο Βασίλειο όπου το ποσοστό βρίσκεται στο 65,7%. Μόλις το 32,7% όλων των Ευρωπαίων έχει λάβει και τις δύο δόσεις. Στις Βρυξέλλες υπάρχει ιδιαίτερα η ανησυχία για τις χώρες όπου σημειώνεται αυξημένη διασπορά για εμβολιασμό από κατοίκους κυρίως στη Βουλγαρία (όπου 64% περίπου των δόσεων παραμένουν αδιάθετες) αλλά και στην Ρουμανία (41%), τη Λετονία (37%) και την Ουγγαρία (36%) σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε το Politico. Ενδεικτικά η Κύπρος, που έχει παρόμοια προβλήματα σε σχέση με μειωμένο ενδιαφέρον των νεότερων για εμβολιασμό, τα πάει κάπως καλύτερα με 20% δόσεων που παραμένουν αδιάθετες. Για τις περισσότερες χώρες το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από το 17% στο 8%.

Το «ινδικό» και οι Βρετανοί

Τα πιο πάνω αφορούν την εικόνα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όμως η εγκυρότητα του πιστοποιητικού περιπλέκεται όσον αφορά ταξιδιώτες από τρίτες χώρες που έχουν λάβει το εμβόλιο της AstraZeneca που έχει παραχθεί στην Ινδία με διαφορετική επωνυμία (Covishield). Το εμβόλιο δεν έχει εγκριθεί από τον ΕΜΑ, αν και είναι ακριβώς το ίδιο με το AstraZeneca, καθώς η εταιρία δεν έχει ζητήσει έγκριση για τις δόσεις που παράγονται με διαφορετικό όνομα από το ινστιτούτο Serum της Ινδίας. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει απαραίτητα πως όσοι έχουν λάβει το εμβόλιο αυτό δεν θα μπορούν να μπουν στην Ε.Ε., καθώς η κάθε χώρα δικαιούται να αναγνωρίσει τα εμβόλια που αυτή επιλέγει, ειδικά αν αυτά ανα-

γνωρίζονται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Ωστόσο, μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες ιδιαίτερα στους Βρετανούς ταξιδιώτες, πολλοί από τους οποίους έχουν λάβει το «Ινδικό» AstraZeneca, κάτι που θα είχε επιπτώσεις και στις ροές του τουρισμού προς την Κύπρο. Το σύγυρο όμως είναι πως η κατάσταση αυτή θα επηρεάσει τις φτωχότερες χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που –αν έχουν αρχίσει να εμβολιάζονται– τείνουν να επιλέγουν το φτηνότερο AstraZeneca και ειδικότερα την εκδοχή που παράγεται στην Ινδία.

Και προληπτικά...

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα των επιδημιολόγων Φίλιπ Λεμί και Σίμν Ντελικούρ, από το Καθολικό Πανεπιστήμιο της Λέβεν (KU-Leuven) και το Ελεύθερο Πανεπιστήμιο των Βρυξελλών (ULB) αντίστοιχα, οι περισσότερες νέες μεταλλάξεις του κορωνοϊού που εμφανίστηκαν πέρσι το καλοκαίρι προέκυψαν μετά τις 15 Ιουνίου, μετά δηλαδή την έναρξη των καλοκαιρινών διακοπών. Αυτό που προκύπτει από τα ευρήματα, που βασίστηκαν σε δεδομένα 10 χωρών (Βέλγιο, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ισπανία και Ιταλία), οι νέες παραλλαγές του ιού επηρέασαν περισσότερο τις περιοχές όπου υπήρχε χαμηλός αριθμός κρουσμάτων.

Όπως διαπιστώθηκαν στην έρευνα που δημοσιεύθηκε στο ακαδημαϊκό περιοδικό «Nature», οι μεταλλάξεις του ιού δεν ήταν αυτές που έχουμε υπόψη σήμερα, αλλά φαίνεται πως εξαπλώθηκαν γρηγορότερα λόγω των περισσότερων ταξιδιών. Όπως όμως επεσήμαναν οι ερευνητές σύμφωνα με την τοπική εφημερίδα «BrusselsTimes», η πρόδοση των προγραμμάτων εμβολιασμού μπορεί να εμποδίσει επανάληψη του φαινομένου.

Τρέχουν να προλάβουν νέα έξαρση της πανδημίας

Κίνητρα με πακέτο μέτρων για όσους εμβολιαστούν, με στόχευση τις νεαρότερες ηλικιακές ομάδες του πληθυσμού της χώρας

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Από τις 20 Ιουνίου, όταν τερματίσθηκε η ύφεση που είχε παρατηρηθεί μετά το Πάσχα στους ημερήσιους επιδημιολογικούς δείκτες, κυβέρνηση και επιδημιολόγοι βιώνουν τον χειρότερο εφιάλτη και σενάριο, έξαρσης της πανδημίας μέσα στην καρδιά της καλοκαιρινής περιόδου. Μια επιδείνωση που εάν δεν αντιμετωπισθεί το επόμενο διάστημα, τότε θα επιβεβαιώσει τις απαισιόδοξες εκτιμήσεις ειδικών που κάνουν ήδη λόγο για τέταρτο κύμα της πανδημίας που βρίσκεται προ το πυλών. Το κλίμα που επικρατεί σε όσους έχουν την ευθύνη διαχειρίσινς της πανδημίας, αποτυπώνεται στην αγωνιώδη επιστολή του προέδρου του ΠΑΣΥΕΕ προς τα μέλη του, για καθολική εφαρμογή των εμβολιασμών στην ξενοδοχειακή βιομηχανία και αυστηρούς υγειονομικούς ελέγχους στους επισκέπτες, από το εσωτερικό και εξωτερικό. Από εμπλεκόμενους και μη γίνεται απολύτως κατανοητό πως μια περαιτέρω έξαρση της πανδημίας, μέσα στον Αύγουστο, θα αποτελέσει τη χαριστική βολή σε ένα ζωτικό τομέα της οικονομίας, ο

ο οποίος μαστίζεται από το 2020. Χωρίς να παραγνωρίζονται και οι κοινωνικές συνέπειες από την ημερήσια επιδείνωση των επιδημιολογικών δεικτών, τα μέτρα που έλαβε η κυβέρνηση εσπευσμένα την περασμένη Παρασκευή πρέπει να θεωρούνται ως η πρώτη δόση, που αν δεν αποδώσουν, εκ των πραγμάτων θα ακολουθήσει και η επόμενη. Η μετακίνηση της Κύπρου στην κόκκινη κατηγορία από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) θεωρείται μια φυσιολογική εξέλιξη εν μέσω 529 κρουσμάτων την Παρασκευή με τάση ανοδική.

Να μπει φρένο

Με τα νέα μέτρα να τίθενται σε ισχύ άμεσα, το επόμενο δεκαπενθήμερο ίσως να είναι το κρίσιμότερο από ενάρξεις της πανδημίας. Κυβέρνηση και επιδημιολόγοι προσπαθούν να εντοπίσουν το πλαίσιο εκείνο που θα ανακόψει την πορεία της πανδημίας και τα μέτρα να έχουν αποδώσει πριν ο Αύγουστος φουλάρει τουριστικά. Στη λογική, ό,τι μπορεί να διασωθεί η αποκρυπτογράφηση των νέων μέτρων δείχνει πως η κυβέρνηση ακολουθεί

τη δοκιμασμένη συνταγή του περασμένου Πάσχα, χωρίς το σκληρό μέτρο του Lockdown. Δραστική παρέμβαση στο υγειονομικό κομμάτι της πανδημίας, βάζοντας πίεση για αύξηση των ποσοστών εμβολιασμού. Στην προσπάθεια αυτή η κυβέρνηση φαίνεται να έχει συμ-

Από την 1η Αυγούστου τερματίζεται η παροχή του δωρεάν προγράμματος διενέργειας rapid test. Εξαιρούνται άτομα ηλικίας 12-15 ετών και άτομα με προβλήματα υγείας που δεν δικαιούνται να εμβολιαστούν.

μάχους εργοδοτικές οργανώσεις και μεγάλους οργανισμούς, οι οποίοι εφάρμοσαν ή θα εφαρμόσουν το επόμενο διάστημα υποχρεωτικό καθολικό υγειονομικό έλεγχο του προσωπικού τους, που δεν έχει εμβολιαστεί. Πρακτικά που κινείται στην επιλογή της κυβέρνησης να

επαναφέρει το SafePass σε εξωτερικούς χώρους ως ένα μέτρο πίεσης προς ανεμβολιαστούς, συνειδητούς και μη.

Οι 5 πυλώνες μέτρων

Όπως ξεκάθαρα προκύπτει από το πακέτο μέτρων που ανακοινώθηκαν η στόχευση είναι οι νεαρές ομάδες του πληθυσμού που δεν έχουν εμβολιαστεί με την παροχή κινήτρων και την άσκηση πίεσης σε μια σειρά κοινωνικών δραστηριοτήτων.

- Παραχώρηση επιδόματος διακοπών σε εμβολιασμένους από τις 15 Ιουλίου μέχρι 31 Αυγούστου. Παραχώρηση πενήδημερης τιμητικής άδειας σε όσους εθνοφρουρούς εμβολιάστηκαν ή θα εμβολιαστούν μέχρι την 31η Αυγούστου 2021. Άδεια σε εργαζόμενους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για να εμβολιαστούν. Άδεια σε κηδεμόνες ή γονείς για εμβολιασμό τέκνων.
- Διαβούλευση με δημοσίους και ιδιωτικούς οργανισμούς και επιχειρήσεις, για παραχώρηση κινήτρων σε εργαζόμενους για εμβολιασμό, ιδιαίτερα για ενθάρρυνση των νέων ηλικίας 18-30 ετών.
- Αυστηροποίηση των μέτρων

σε χώρους αυξημένου συγχρωτισμού και αυξημένου κινδύνου μετάδοσης του ιού, εκεί και όπου έχουν διαφανεί συρροές κρουσμάτων. Από 9 Ιουλίου, θα απαιτείται η κατοχή SafePass 72 ωρών σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, πέραν των 20 ατόμων (π.χ. χώροι εργασίας, μπαράκια, clubs, γήμιοι, πάρτι αποφοίτησης και γενεθλίων, κτλ.). Από 9 Ιουλίου μέχρι 20 Ιουλίου, είσοδος σε ποδοσφαιρικούς αγώνες μόνο για άτομα που έχουν ολοκληρώσει το εμβολιαστικό τους σχήμα ή έχουν εμβολιαστεί με την 1η δόση του εμβολίου και έχουν παρέλθει 3 εβδομάδες, για άτομα που κατέχουν αρνητικό πιστοποιητικό PCR με ισχύ 72 ωρών και για άτομα που νόσησαν με COVID-19 τους τελευταίους 6 μήνες, σε ποσοστό πληρότητας 50% των γηπέδων. Το 50% χωρητικότητας με τα ίδια κριτήρια ισχύει σε σινεμά, θέατρα και συναυλίες. Από 21 Ιουλίου, είσοδος σε ποδοσφαιρικούς αγώνες μόνον για άτομα που έχουν ολοκληρώσει το εμβολιαστικό τους σχήμα και για άτομα που νόσησαν με COVID-19 τους τελευταίους 6 μήνες σε ποσοστό πληρότητας 75% των γηπέδων. Το 75% χωρη-

τικότητας με τα ίδια κριτήρια ισχύει σε σινεμά, θέατρα και συναυλίες. Από 1η Αυγούστου 2021, οι Κύπριοι και οι νόμιμα διαμένοντες στην Κυπριακή Δημοκρατία επιβάτες θα πρέπει να ακολουθούν τα πρωτόκολλα που ισχύουν για όλους τους επιβάτες, εκτός και αν έχουν εμβολιαστεί με την 1η δόση του εμβολίου. Από την απόφαση εξαιρούνται τα ανήλικα άτομα ηλικίας 12-15 ετών και τα άτομα 16 ετών και άνω με σοβαρά προβλήματα υγείας που δεν δικαιούνται να εμβολιαστούν.

4. Εντατικοποίηση της ενημερωτικής εκστρατείας για διαφύλαξη του κοινού, με εστίαση στις νεαρές ηλικίες, για τους εμβολιασμούς.

5. Αυστηροποίηση των ελέγχων και της εποπτείας της εφαρμογής των πρωτοκόλλων και των υγειονομικών κατευθυντήριων οδηγιών. Επίσης από 1η Αυγούστου το Υπουργικό αποφάσισε την κατάργηση της παροχής του δωρεάν προγράμματος διενέργειας rapid test. Από την απόφαση εξαιρούνται τα ανήλικα άτομα ηλικίας 12-15 ετών και τα άτομα 16 ετών και άνω με σοβαρά προβλήματα υγείας που δεν δικαιούνται να εμβολιαστούν.

MADE TO FEEL GOOD.

NEO Eagle F1 Asymmetric 3

Ελαστικό υπερ υψηλών επιδόσεων
Με τη μικρότερη απόσταση φρεναρίσματος
σύμφωνα με δοκιμές του TÜV

ΧΡ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ
Καντάρας 54, Καϊμακλή,
1037 Λευκωσία - Κύπρος

Αρχισαν οι λίστες δελφίνων για κάθε αξίωμα

Μία πρόωρη εξαγγελία

Κάθε άλλο από ήσυχο θα είναι το καλοκαίρι, καθώς οι δελφίνοι παντός αξιώματος και εκλογικής μάχης πληθαίνουν μέρα με τη μέρα. Το θέμα είναι αν οι υποψήφιοι θα φτάσουν μέχρι τέλους στην κούρσα ή αν επιφυλάσσονται εκπλήξεις και ανατροπές. Αίσθηση έκανε η συνέντευξη του δημοτικού συμβούλου Λευκωσίας Χρύσανθου Φάκα στον «Πολίτη» όπου πρόλαβε και εξήγγειλε την υποψηφιότητά του για τη δημαρχία του Δήμου. Ο γνωστός συναγερμικός και λάτρης της αστρονομίας εξέφρασε από νωρίς την επιθυμία του να διεκδικήσει τη δημαρχία της πόλης στην Πινδόρου, πριν από τη συνέντευξη. Αυτός ήταν και ο λόγος που έμεινε εκτός κούρσας στις βουλευτικές εκλογές. Για να αποφύγει και την όποια αντιπαλότητα. Συναγερμικά στελέχη θεωρούν ότι το κόμμα θα τον στηρίξει, εξ ου και οι κοινές επισκέψεις στο κέντρο της Πόλης με τον Αβέρωφ Νεοφύτου, αλλά και τον δήμαρχο Λευκωσίας Κωνσταντίνο Γιωρκάτζη. Επισκέψεις που αναδημοσιεύονται από τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης του δήμου. Υπάρχουν βεβαίως και οι πολιτικοί κύκλοι που λένε πως είναι μεν συμπαθής ο Φάκας, αλλά ο ΔΗΣΥ έχει βλέψεις για ένα πιο δυνατό άλογο. Έναν υπουργό ίσως που έχει έρεισμα στην πρωτεύουσα; Πρώτος βεβαίως εξήγγειλε ο Γιάννης Αρμεύτης για τη δημαρχία Λεμεσού. Σαν έτοιμος από καιρό ο κ. Αρμεύτης έκανε συναντήσεις και με στελέχη του ΑΚΕΛ και με στελέχη του ΔΗΚΟ. Κανείς βεβαίως δεν δεσμεύτηκε. Στο ΔΗΚΟ λένε πως θα δώσουν προτεραιότητα στις όποιες αποφάσεις του στελέχους τους και νυν αντιδήμαρχου Λεμεσού Νεόφυτου Χαραλαμπίδη. Ερώτημα είναι και το τι θα κάνει το ΑΚΕΛ, το οποίο θέλει διακαώς να κερδίσει πίσω τον Δήμο Λεμεσού. Τώρα, με ποιον υποψήφιο, αυτό είναι επί του παρόντος ανοικτό. Ερώτημα βεβαίως είναι και το τι θα κάνει η Δημοκρατική Παράταξη. Πολλοί θεωρούσαν δεδομένη την υποψηφιότητα του Άγγελου Βότση. Όχι μόνο γιατί ο ίδιος πριν από την αποχώρησή του από το ΔΗΚΟ φαινόταν να ενδιαφέρεται να μετακινηθεί από την έδρα του βουλευτή στον δημαρχιακό θώκο, αλλά και εξαιτίας των τελευταίων εξελίξεων με την περιβόητη έδρα του Μάριου Καρογιάν. Πάντως, κύκλοι από τη Λεμεσό, εκτιμούν πως η ιστορία δεν έληξε και ίσως τελικά ο κ. Βότσης να βρεθεί τελικά στο κοινοβούλιο.

• • • •

«**Δεν σας κρίβω** ότι όσα διαδραματίστηκαν με αφορμή το επενδυτικό πρόγραμμα και των λαθών που έγιναν αποτέλεσαν την οδυνηρότερη περίοδο των 40 χρόνων μου στην πολιτική», ομολογούσε ο πρόεδρος την περασμένη Παρασκευή. Για κάποιους οδυνηρά, πρόεδρε, για άλλους κερδοφόρα, όσα διαδραματίστηκαν.

Η εμποροπανήγυρις

Και τώρα που λέμε κοινοβούλιο, αναμένουμε με αγωνία τις συνεδρίες στην Επιτροπή Παιδείας. Η πανήγυρις φάνηκε από τη σύνθεση της εν λόγω επιτροπής. Σε αυτήν συμμετέχει ο Ανδρέας Θεμιστοκλέους που φρόντισε να μας ενημερώσει από νωρίς ότι θα πρέπει να αλλάξει ημέρα η συνεδρία καθώς το φθινόπωρο κάθε Τετάρτη είναι η μέρα του κυνηγού. Μαζί του θα συμμετέχει και ο Χρίστος Χριστόφιας, όταν βεβαίως θα κάνει ένα διάλειμμα από την κατάληψη των χειμερινών ανακτόρων και θα ασχολείται με τα «τιποτένια μικροπράγματα» του αστικού κοινοβουλευτισμού. Μαέστρος της ορχήστρας ο Παύλος Μυλωνάς και όποιος κατάλαβε, κατάλαβε.

• • • •

Ο παραγκωνισμός Μαυρίδη

Δυσφορία μαθαίνουμε πως επικρατεί πάντως στον Συναγερμό με τον καταμερισμό των βουλευτών στις επιτροπές. Ο καθηγητής Οικονομικών σε γνωστό ιδιωτικό πανεπιστήμιο Μάριος Μαυρίδης, έμεινε εκτός της Επιτροπής Οικονομικών, καθώς σε αυτήν μπήκαν ως επικεφαλής ο Χάρης Γεωργιάδης και ως μέλη η Σάβια Ορφανί-

δου και ο Ονούφριος Κουλά. Όπως μαθαίνει η στήλη ο βουλευτής Κερύνειας πνέει μένεα με τον διακανονισμό και με τον παραγκωνισμό του. Για την ιστορία να καταγράψουμε πως ο κ. Μαυρίδης ήταν ο μόνος που υπερψήφισε το πρώτο κούρεμα καταθέσεων. Εκείνο για το οποίο σήμερα λέει mea culpa για την αποχή ο Αβέρωφ Νεοφύτου.

• • • •

Άλλος για το '23;

Η κίνηση του Ανδρέα Μαυρογιάννη να εκπέμψει σήμα κινδύνου για την Αμμόχωστο ερμηνεύθηκε ποικιλοτρόπως. Οι εξελίξεις τον επιβεβαιώνουν δυστυχώς πανηγυρικά, ωστόσο πολλοί είδαν ότι επικρατεί να διαφοροποιηθεί από την κυβέρνηση Αναστασιάδη, κτίζοντας προφίλ για το '23. Ήδη πολλοί είναι εκείνοι που τον βλέπουν ως έναν ιδανικό υποψήφιο ιδιαίτερα της Κεντροαριστεράς. Δεν είναι βεβαίως ο μόνος. Ο Αχιλλέας Δημητριάδης έχει ήδη ξεκινήσει κανονικά τον προεκλογικό του, ενώ έτοιμος από καιρό είναι και ο Μάριος Ηλιάδης για την διεκδίκηση του προεδρικού θώκου.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

«**Μπήκα** με χρέη, φεύγω με χρέη» έλεγε ο Άντρος Κυπριανού στην τελευταία του συνέντευξη. Σήμερα ολοκληρώνει μια μακρά και ταραχώδη θητεία στο πηδάλιο του κόμματος της Αριστεράς. Θα καταγραφεί για τον μετριοπαθή του λόγο, την εντιμότητα του αλλά και το γεγονός ότι σε αντίθεση με άλλους πολιτικούς αρχηγούς δεν σήκωσε ούτε μία φορά το τηλέφωνο για να εκφράσει δυσφορία, ενόχληση ή παράπονο για τα όσα καταγράφονταν. Και είχαν λεχθεί και καταγραφεί πολλά.

Κλωθώ

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ / Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

Ο Αναστασιάδης, ο Μαυρογιάννης, ο Αχιλλέας και οι άλλοι...

Αναμένοντας τον Ερντογάν, τον Τζο, τον Αντόνιο και την Ούρσουλα Κάτι περισσότερο από έντονη είναι η προσπάθεια του Αναστασιάδη προς τις ΗΠΑ για να τοποθετηθούν δημόσια κατά των νέων σχεδίων του Ερντογάν στην Αμμόχωστο. Και «αν είναι δυνατόν αυτό να γίνει στο υψηλότερο επίπεδο». Δεν γνωρίζω εάν ο φίλος του ο Τζο θα του κάνει τη χάρη και αν θα προλάβει να τοποθετηθεί πριν ο νεοοσουλτάνος εισβάλει ξανά με την κουστωδία του στο Βαρύσι. Από αξιόπιστη πηγή μου όμως ακούω ότι οι διαβεβαιώσεις που δίνονται από τις ΗΠΑ είναι πως διαβήματα προς την Τουρκία θα γίνουν και δημόσια και σε κατ' ιδίαν επαφές. Ήδη ο πρέσβης των ΗΠΑ στην Τουρκία έκανε διαβήματα στο τουρκικό ΥΠΕΞ και κάποιοι αποδίδουν σε αυτές τις πιέσεις, που κατευθύνονται από τον ίδιο τον Μπλίνκεν, το ότι ο Τσαβούσογλου κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στον Τατάρ δεν επισκέφθηκε την Αμμόχωστο. Κάποιοι αναφέρονται και σε τροποποιήσεις του προγράμματος του Ερντογάν ώστε να μην υπάρξουν σημαντικές αντιδράσεις και από τις ΗΠΑ, και από την Ε.Ε. αλλά και τον ΟΗΕ.

Ειδικά για τον ΟΗΕ, πηγή μου που γνωρίζει, αναφέρεται στην ενoxλητικά χλιαρή έως ανύπαρκτη αντίδραση του Αντόνιο Γκουτιέρρες, τουλάχιστον στις δημόσιες αντιδράσεις του. Όσο κι αν η συμπεριφορά του αποδίδεται στην προσπάθεια να κρατήσει τα μέρη στην οδό του διαλόγου, δεν μπορεί να μη σημειωθεί η παράλειψή του να αναφερθεί τουλάχιστον στα βασικά που προνοούν τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας για το Κυπριακό και την έντονη και συνεχόμενη παραβίασή τους από την Τουρκία. Ειδικά στα νέα τετελεσμένα με το άνοιγμα του Βαρωσιού και τη συμφωνημένη βάση λύσης ΔΔΟ. «Μία έντονη δημόσια παρέμβαση του Γκουτιέρρες, έστω και πολύ προσεκτικά διατυπωμένη, θα μπορούσε να επιδράσει πολύ θετικά στην αυτοσυγκράτηση του Ερντογάν» σημειώνει η

Νίκο, έβαλα αμετάθετο στόχο να φέρω την αλλαγή και να σε διώξω. Ούτε κατάλαβα πώς αντιστάθηκε εντελώς η κατάσταση. Κάμνεις μάγια;

πηγή μου και διερωνάται εάν το ΥΠΕΞ το ζήτησε αυτό ξεκάθαρα από τα Ηνωμένα Έθνη και ποια απάντηση πήρε.

Η πηγή μου επισημαίνει πως το Συμβούλιο Ασφαλείας, υπό την προεδρία της Γαλλίας, θα συνέλθει στις 21 Ιουλίου για να συζητήσει το Κυπριακό, κάτι που θεωρητικά τουλάχιστον θα έπρεπε να ασκεί έντονη πίεση στον Ερντογάν για τα όσα θα πει και θα κάνει την προηγούμενη κατά την παρόνομη επίσκεψή του στην Κύπρο. Ελπίδες εναποθέτει ο πρόεδρος και στις δηλώσεις που θα κάνει η πρόεδρος της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, η οποία θα

βρίσκεται στην Κύπρο την ερχόμενη Πέμπτη για το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Η Ούρσουλα, σε αντίθεση με άλλους αξιωματούχους της Ε.Ε., απέδειξε ότι δεν μασάει τα λόγια της, όταν πρόκειται να μιλήσει για τον Ερντογάν και αναμένονται με αγωνία τα όσα θα πει την Πέμπτη από τη Λευκωσία.

Ο Αχιλλέας, ο Μαυρογιάννης και οι άλλοι Με έντονη κριτική διάθεση παρουσιάζονται ο διαπραγματευτής της πλευράς μας Ανδρέας Μαυρογιάννης και ο δικηγόρος Αχιλλέας Δημητριάδης, σε δημόσιες μάλιστα δηλώσεις τους. Από την κριτική τους δεν ξεφεύγει βεβαίως η κυβέρνηση, πολύ προσεκτικά να τον

Μαυρογιάννη και πολύ έντονα για τον Δημητριάδη. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι η κριτική που ασκούν και οι δύο δεν είναι άσχετη με την επιθυμία και των δύο να είναι υποψήφιοι για την προεδρία το 2023.

Σε ό,τι αφορά τον Αχιλλέα Δημητριάδη χτίζει προεδρικό προφίλ εδώ και αρκετό καιρό με στοχευμένες παρεμβάσεις και επιθέσεις κατά της κυβέρνησης, όχι μόνο στο θέμα της Αμμοχώστου, το περιουσιακό και γενικά το Κυπριακό αλλά και για θέματα της εσωτερικής διακυβέρνησης. Γνωστός πολιτικός υποστηρίζει ότι μέχρι πρόσφατα τουλάχιστον

Η μύγα στον τοίχο

Στο ΔΗΚΟ και στη Στράκα ανησυχούν αυθεντικά για τον μετεκλογικό Νικόλα Παπαδόπουλο. Ο 48χρονος ηγέτης του ΔΗΚΟ βιώνει ένα πολιτικό mid life crisis με σημάδια έλλειψης ενδιαφέροντος και αποστασιοποίησης. Πρωτίστως, όμως, δείχνει αβόητος, για το οποίο υπάρχει εξήγηση μιας και οι σύμβουλοι με τους οποίους πορεύθηκε από την πρώτη μέρα φέρουν σημαντικό μερίδιο ευθύνης για το ακριβοπληρωμένο αδιέξοδο στο οποίο βρίσκεται σήμερα το ΔΗΚΟ και ο πρόεδρος του. Από την εκλογή του στην ηγεσία το 2014, περισσότεροι από ένας στους τρεις ΔΗΚΟϊκούς εγκατέλειψαν το κόμμα (συνολικά 23.368 ψηφοφόροι ή 36,6%), ενώ και ο ίδιος πηδήθηκε στις προεδρικές του 2018. Το ΔΗΚΟ επί Νικόλα έχει το ρεκόρ της μακροβιότερης αυτοεξόρισης από την εξουσία (επτά συνεχόμενα χρόνια). Τα «επιτεύγματα» όμως δεν σταματούν εδώ. Στις πρόσφατες βουλευτικές το κομματικό ποσοστό βυθίστηκε στον ιστορικό πάτο του 11%. Η στρατηγική ταύτιση με το ΑΚΕΛ (με αποκορύφωμα την καταψήφιση του προϋπολογισμού) δεν άνοιξε καν τον δρόμο συνεργασίας με την Αριστερά για το 2023. Την κρίσιμη ώρα –και παρά τον κίνδυνο επικράτησης του Συναγερμού– το ΑΚΕΛ αρνήθηκε να στηρίξει Νικόλα για την προεδρία της Βουλής. Δικαιολογημένα, λοιπόν, ο Νικόλας είναι πεσμένος, νιώθει πολιτικά ανεπιθύμητος και δεν απαντά τα τηλέφωνα. Οι συναισθηματικές μεταπτώσεις και εσωτερικές συγκρούσεις είναι φυσιολογικές σε περιόδους χωρισμού και η απογοήψη του επί 20ετίας φίλου της οικογένειας, επικοινωνιολόγου Κώστα Παναγόπουλου είναι ένα πολιτικό διαζύγιο. Επιπλέον, ο Νικόλας παλεύει με την ιδέα αυτονόμησής του από τον έτερο strategist, αλλά και προσωπικό του φίλο Χρύση Παντελίδη, τώρα μάλιστα που τον έχει αποκαταστήσει και πολιτικά. Ίσως γι' αυτό ο νεοεκλεγείς βουλευτής δεν θεάθηκε στη βάφτιση του γιου της Αναστασίας Παπαδοπούλου. Οι οικογενειακός και επαγγελματικός κύκλος του Νικόλα γνωρίζει πολύ καλά το βαρύ τίμημα της πολιτικής αποκατάστασης του Χρύση. Έγινε σε βάρος του Μιχάλη Δαμιανού, γαμπρού του managing partner του δικηγορικού Τάσος Παπαδόπουλος & Συνεργάτες ΔΕΠΕ Νίκου Παπαευσταθίου. Ο Χρύσης πέρασε τον Δαμιανού για μόλις 275 σταυρούς προτίμησης και το οφείλει στην απροκάλυπτη βοήθεια του Νικόλα. Όταν το δικηγορικό γραφείο δέχονταν τα πυρά της κυβέρνησης λόγω της στρατηγικής του Χρύση να ταυτιστεί το ΔΗΚΟ με τον γενικό ελεγκτή στο θέμα των διαβατηρίων, το τελευταίο που ανέμεναν οι πρώην συνεταιρεί του Νικόλα ήταν να «τιμωρηθεί» ο Δαμιανού. Διόλου λοιπόν αδικαιολόγητη τυχόν δυσφορία.

Κλωθώ

αποτελούσε την πρώτη επιλογή του ΑΚΕΛ για συνεργασία με άλλες δυνάμεις.

Ο δε Μαυρογιάννης φαίνεται πως άρχισε να λαμβάνει σοβαρά υπόψη το σενάριο να είναι και ο ίδιος υποψήφιος και φαίνεται να διερευνά το τοπίο στον χώρο της αντιπολίτευσης, γιατί για τον ΔΗΣΥ δεν πιστεύει ότι μπορεί να έχει οποιαδήποτε ελπίδα.

Εν δυνάμει υποψήφιοι παραμένουν για τις προεδρικές του 2023 και οι Αβέρωφ Νεοφύτου, αλλά και ο ΥΠΕΞ Νίκος Χριστοδουλίδης, οι οποίοι ποτέ δεν διέψευσαν τις φήμες που τους θέλουν βασικούς ανταγωνιστές για τον πιο ποθητό θώκο. Βεβαίως, έχουμε ακόμα δρόμο για το 2023 και τα δεδομένα θα διαμορφωθούν εν πολλοίς και από τις αλλαγές που συντελούνται στο ΑΚΕΛ. Μόνιμος στόχος του κόμματος παραμένει ο εκπορισμός από την εξουσία του ΔΗΣΥ και του Αναστασιάδη. Υπάρχει όμως και ένα ερωτηματικό, το οποίο δεν έχει απαντηθεί επαρκώς από τον ίδιο τον Αναστασιάδη, που θα αποδειχθεί καθοριστικό και ανατρεπτικό: Εάν τελικά θα υποβάλει υποψηφιότητα για τρίτη θητεία. Από άτομα του περιβάλλοντός του φαίνεται να του υποδεικνύουν ότι συνθήκες είναι ευνοϊκές, παρά τις κατά καιρούς δικές του αναφορές ότι δεν θα το επιδιώξει. Άτομο πολύ κοντά στον πρόεδρο, πάντως, αναφέρει πως δεν χρειάζεται άλλους να του υποδείξουν τα περί τρίτης θητείας «αφού ο ίδιος έχει ιδιαίτερα αυξημένο πολιτικό αισθητήριο για να αποφασίσει μόνος του στην κατάλληλη στιγμή τι θα πράξει».

ΚΟΝΙΖ: Ασταμάτητος είναι ο Φούλης, ο οποίος δεν σταματάει ούτε με καύσωνες, ούτε με τίποτα τις εξορμήσεις του και την πορεία του προς τον λαό. Κάποιος συνεργάτης του δηλώνουν ήδη θύματα υπερκόπησης και αγωνισούν πότε θα πάει διακοπές για να ξεκουραστούν κι αυτοί για λίγο. Αλήθεια, τι πάει;

Δικαίωμα και καθήκον

Της **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Προφανώς και δεν πρέπει να φτάσουμε στο σημείο να διαχωρίζονται οι πολίτες στους εμβολιασμένους και στους ανεμβολίαστους ως διάκριση που συνεπάγεται στιγματισμό και ό,τι αυτός επιφέρει μαζί του. Και προφανώς στόχος δεν πρέπει να είναι να «τιμωρούνται» όσοι δεν εμβολιάζονται από τη στιγμή που ο εμβολιασμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εκείνο, ωστόσο, το οποίο υπερβαίνει σε συνθήκες εκτάκτου ανάγκης, όπως αυτή της πανδημίας, το ατομικό μας δικαίωμα, είναι το καθήκον. Και είναι σε αυτή ακριβώς την αναγωγή –από το δικαίωμα στο καθήκον–που έχουμε αποτύχει. Διότι προφανώς περιοριζόμαστε στην «υπεράσπιση» του ατομικού μας δικαιώματος, προκειμένου να δραπετεύσουμε από το καθήκον. Και βέβαια δεν αναφερόμαι σε όσους έχουν όντως ιατρικούς λόγους που δεν τους επιτρέπουν τον εμβολιασμό, αλλά σε αυτούς που θεωρούν πως το δικαίωμά τους υπερέχει και προέχει του καθήκοντος που έχουν να συμπεριφερθούν με συλλογική συνείδηση ώστε αυτή η χώρα να προχωρήσει στην επόμενη μέρα της πανδημίας. Και να οχυρωθεί όσο το δυνατόν καλύτερα απέναντι στις όποιες επερχόμενες μεταλλάξεις και στις όποιες οικονομικές μεταπτώσεις. Οι λόγοι και τα κίνητρα βάσει των οποίων επιλέγουμε να εστιάσουμε στο ατομικό μας δικαίωμα και όχι στο καθήκον είναι πολλά και ενδεχομένως φτάνουν σε πολύ μεγαλύτερο βάθος από την όποια ελαφρότητα των ψευτικών ειδήσεων ή των παραπληκτικών οδηγιών από διάφορους αρνητές ή «συνομιολόγους». Αγγίζουν ίσως τη μεγαλύτερη παθολογία που μας χαρακτηρίζει εδώ και καιρό. Κι αυτή δεν είναι άλλη από τον ατομικισμό που μας διακατέχει και της αναγωγής του ως απόδειξης μαγκιάς ή δεν ξέρω και εγώ τι άλλο θεωρούμε πως ανεβάζει το όποιο ανόστημά μας. Πιπιλούμε λέξεις όπως την ελευθερία της βούλησης χωρίς καν να αντιλαμβανόμαστε πως ιδιαίτερα σε συνθήκες πανδημίας εκείνο που θα έπρεπε να ορίζει και να καθορίζει αυτή την ελευθερία ώστε να διακρίνεται από την αυθαιρεσία, είναι το ηθικό βάρος. Και ακριβώς σε μια εποχή όπου η ηθική συνείδηση μπάζει από παντού, αν πραγματικά εκείνο το οποίο μας ενδιαφέρει είναι η επαναφορά του ήθους ως μέτρο της ζωής και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, τότε οφείλουμε να συνεκτιμοποιήσουμε πως εμείς πρώτοι πρέπει να το επαναφέρουμε. Και σε μια εποχή πανδημίας αυτό το ηθικό βάρος, η εσωτερική δηλαδή επιταγή, ο σεβασμός προς ένα νόμο που εμείς οι ίδιοι θέτουμε στον εαυτό μας είναι εκείνος που θα μας αυτοκαθορίσει σαν ελεύθερα όντα και όχι σαν αυθαίρετες υπαρξεις. Και το ερώτημα που τίθεται πέρα από τις επιδερμικές αναλύσεις της πρώτης σελίδας ή των δελτίων ειδήσεων δεν είναι κατά πόσο δικαιούμαι ή όχι να εμβολιαστώ, αλλά το κατά πόσο ή όχι έχω επιγνώση ότι η ελευθερία της βούλησης δεν είναι και δεν μπορεί να είναι ανεξάρτητη από αυτό ακριβώς το ηθικό της βάρος. Διαφορετικά πρόκειται για μια αυθαίρετη και αναρχούμενη βούληση, η οποία δεν αναγνωρίζει παρά μόνο το ιδιοτελές ατομικό συμφέρον, παραγνωρίζοντας το καθήκον προς το σύνολο και προς τον ίδιο τον τόπο. Και αυτός ακριβώς ο ατομικισμός, ή για να το θέσω αλλιώς η έλλειψη κοινωνικής συνείδησης είναι η βαθύτερη αιτία της δραπετεύσής μας από το καθήκον, πράγμα που μας χαρακτηρίζει όχι μόνο σε ό,τι αφορά τη συνθήκη της πανδημίας αλλά και σε πολλές άλλες σοβαρές πτυχές της ζωής μας. Με αποτέλεσμα να συνεχίζουμε να ρίσκουμε το φταιξιμο αλλού για όποιο δεινό μας συμβαίνει και όχι στη δική μας αδυναμία να αποκτήσουν οι σκέψεις και οι πράξεις μας ένα ηθικό βάρος το οποίο να θέτει τον πήχη ψηλά και να αναγάγει το καθήκον ως ύψιστο συμφέρον. Με πιο απλά λόγια, όπως είπε κάποτε και ο Μαχάτμα Γκάντι, «δικαιώματα που δεν προκύπτουν από ένα καθήκον που επιτελέσαμε καλά, δεν αξίζουν να τα έχουμε». Και ο νοών νοετώ. Όλα τ' άλλα είναι για να 'χουμε να λέμε και για να χαρίζουμε στα δελτία ειδήσεων πηχυαίους τίτλους που να προσελκύουν περισσότερες εμπορικές διαφημίσεις.

elenixenou11@gmail.com

Χορευτές λαμβάνουν μέρος στην τελετή για το Θερινό Ηλιοστάσιο που γίνεται στην κεντρική πλατεία της Πόλης του Μεξικού, την Zocalo.

ΕΡΝΑΝ ΚΑΡΛΟΣ ΡΑΜΙΡΕΖ

Ο κίνδυνος του σεχταρισμού

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Λίγους μήνες μετά τις ευρωεκλογές του 2019, είχε ανοίξει δημοσίως στο ΑΚΕΛ συζήτηση για το τι πάει λάθος και γιατί η βάση του απομακρύνεται ολοένα από το κόμμα. Ήταν το μικρόβιο του παραγοντισμού, απαντούσαν κοφτά πρωτοκλασάτα στελέχη, που εξηγούσαν πως βρήκε πρόσφορο έδαφος στην Αριστερά και θα έπρεπε να κτυπηθεί στη ρίζα του. «Ο κόσμος που ανήκει στην Αριστερά και το ΑΚΕΛ» έλεγε τότε ο Νεοκλής Συλικιώτης «έμαθε να δουλεύει χωρίς να προσβλέπει σε αξιώματα, αλλά εργάζεται σκληρά στη βάση των αρχών και της ιδεολογίας μας. Όταν εντοπίζει ιδιοτέλεια και προσπάθεια κάποιων να αποκομίσουν προσωπικό όφελος, τότε πάνε σπίτι τους, γιατί δεν έχουν λόγο να είναι εκεί για να ικανοποιούνται οι φιλοδοξίες κάποιων». Η λύση λοιπόν ήταν μία: ένας κώδικας συμπεριφοράς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, που θα απαγορεύει πληρωμένες διαφημίσεις, θα «φιλτράρει» φωτογραφίες, βίντεο και αναρτήσεις, ούτως ώστε να μην αυτοπροβάλλονται τα στελέχη, αλλά να προωθείται μόνο η δράση και οι θέσεις του κόμματος. Έτσι, λοιπόν, ενώ στα υπόλοιπα αστικά κόμματα, στελέχη και εν δυνάμει υποψήφιοι αυξαναν τους ακόλουθους τους, παρουσιάζαν από νωρίς το έργο, τις θέσεις και τις δημόσιες τοποθετήσεις τους μέσω των λογαριασμών τους, προσελκύοντας και κόσμο και ψηφοφόρους, στην Εζέκια Παπαϊωάννου συζητούσαν αν πρέπει τα στελέχη να έχουν σελίδες με ακόλουθους ή να περιορίζονται σε ένα μετρημένο και εν πολλοίς ανενεργό προφίλ. Όμως η ίδια η ζωή αντέτρεψε τα όποια διλήμματα και τις συστολές των ΑΚΕΛικών στελεχών, καθώς κατέδειξε με την έξαρση της πανδημίας πόσο εκτός πραγματικότητας ήταν όλη αυτή η συζήτηση. Εκτός συζήτησης γιατί με την πανδημία να κλείνει τους πολίτες στο σπίτι, το μόνο μέσο επαφής των κομμάτων δεν ήταν οι κομματικές ομάδες βάσης, οι συναντήσεις στις λαϊκές οργανώσεις, αλλά η διαδικτυακή επαφή. Η διαδικτυακή επαφή, την οποία η Εζέκια Παπαϊωάννου έβλεπε με καχυποψία και ήθελε να την περιορίσει. Και αν χρησιμοποιούσαν τον μισό χρόνο από αυτόν που χρησιμοποιούσαν για να καρφώνουν ο ένας τον άλλο, να βγάζουν κώδικες και να κάνουν λαϊκά δικαστήρια ίσως να αντιλαμβάνονταν τι έπαιζε με τη Δρομολαγιά. Θα καταλάβαιναν και τι διαμειβόταν στην Αμμόχωστο με την περίπτωση Τζιοβάνν. Ίσως αντί να κατασκόπευαν τις αναρτήσεις, τις φωτογραφίες

και ποιος μιλά με ποιον να κατάρτιζαν και μία ολοκληρωμένη πολιτική διακυβέρνησης. Αυτά είναι που στοίχισαν στο ΑΚΕΛ και το τσουβαλιάζουν με όλα τα υπόλοιπα κόμματα. Σήμερα το κόμμα βρίσκεται στο κρισιμότερο σταυροδρόμι του. Θα πρέπει να αποφασίσει τι κόμμα θέλει να είναι και να εκλέξει τον νέο ηγέτη του. Έναν νέο ηγέτη, που είτε θα πάρει την Αριστερά στη νέα εποχή, είτε θα την οδηγήσει στη συρρίκνωση με την «ιδεολογική καθαρότητα» που διακηρύττουν εδώ και καιρό κάποιοι. Ακριβώς επειδή το κόμμα της Αριστεράς δεν έχει να πάρει πιο κάτω από αυτό που βρίσκεται σε θέμα εκλογικών ποσοστών, θα αναμέναμε τολμηρές αποφάσεις και άνοιγμα στην κοινωνία. Όσα διαβάζουμε για την ασημαντότητα του αστικού κοινοβουλίου από εκλεγμένους βουλευτές του ΑΚΕΛ είναι απλώς γραφικά για ένα κόμμα που διεκδικεί την εξουσία. Και τα όσα καταγράφονται βεβαίως στον προσυνεδριακό διάλογο, περί τιμωρίας στελεχών που είχαν μονοταρίες με αποκλεισμό από δημόσια αξιώματα, δημιουργίας επιτροπών δεοντολογίας που «θα παρακολουθεί τη συμπεριφορά των μελών» μόνο τρόπο προκαλεί για το μέλλον του ΑΚΕΛ και τα μυαλά κάποιων. Η κοινωνία εξελίσσεται, τα δεδομένα αλλάζουν και η διαλεκτική που κατά τα άλλα διακηρύττουν δεν επιτρέπει να αγνοούνται όλα αυτά. Το ΑΚΕΛ δεν έχει την ευχερία να είναι ένα κόμμα «κλειστό κλάμπ» όπου ούτε καν τα μέλη του κόμματος γνωρίζουν μετά βεβαιότητας ποιοι θα είναι υποψήφιοι για την ηγεσία. Και το λυπηρό βεβαίως είναι πως ούτε οι δύο δελφίνοι Στεφάνου και Λουκαΐδης έχουν μέχρι τώρα κάνει κάτι για να αποδείξουν πως έχουν και το κόκκαλο και την τόλη για γερές αλλαγές. Είδαμε πολλές φορές να συναίνουν με πολιτικές που όζουν δογματισμό, που θυμίζουν ένα μοντέλο Σοβιετικής Ένωσης. Πλέον είναι καιρός για νέα βήματα που δεν θα αλλάζουν την ταυτότητα του κόμματος, αλλά θα το προσαρμόσουν στις νέες απαιτήσεις της κοινωνίας. Ας ελπίσουμε πως από τη Δευτέρα θα δούμε να δημιουργείται ο απαραίτητος σπόνδυλος στον νέο ηγέτη. Διαφορετικά, αν συνεχίσουν να έχουν τη νοοτροπία ενός μικρού κόμματος, που τον διακατέχει ο σεκταρισμός, πολύ φοβόμαστε –και φοβόμαστε πρωτίτως για τη δημοκρατία και για την ποιότητα του πολιτικού συστήματος– πως θα μετατραπεί και σε θέμα ποσοστών σε ένα μικρό δογματικό κόμμα, χωρίς ουσιαστική παρέμβαση στην κοινωνία.

economidoum@kathimerini.com.cy

Ο ιός τραβάει την ανηφόρα

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Η αλήθεια είναι πως αλλιώς είχε φανταστεί ο Κωνσταντίνος Ιωάννου την αποχώρησή του από το υπουργείο Υγείας: με τους δείκτες της πανδημίας σε ύφεση και με συγκρατημένη, έστω, αισιοδοξία για την επόμενη ημέρα. Πλην όμως το νέο στέλεχος του ιού, καταργώντας κάθε προηγούμενη βεβαιότητα, άλλαξε άρδην γι' ακόμη μία φορά την επιδημιολογική εικόνα της χώρας. Με αποτέλεσμα ο νέος υπουργός να βρεθεί με την καυτή πατάτα των μέτρων στα χέρια, ιδιαίτερος αυτών που αφορούν στους μη εμβολιασμένους. Έχει ανοίξει μια μεγάλη συζήτηση αυτές τις ημέρες περί των ατομικών δικαιωμάτων και τη μη στοχοποίηση οσών επέλεξαν να μην εμβολιαστούν. Διαβάζω για τον κίνδυνο να οδηγηθούμε σε ένα καθεστώς με πολίτες δύο ταχυτήτων και άλλα εξίσου δυσόιωνα. Εάν επρόκειτο για μια θεωρητική συζήτηση, προσωπικά δεν θα είχα κανένα πρόβλημα να συναντηθώ με αυτού του είδους τις απόψεις. Εδώ όμως μιλάμε για κόσμο που πεθαίνει. Ας το καταλάβουμε επιτέλους και ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας. Ο καθένας έχει δικαίωμα να αποφασίζει για τον εαυτό του, αλλά τι γίνεται όταν τίθεται σε κίνδυνο η υγεία και η ζωή των άλλων; Άκουγα προχθές τον γιατρό Σωτήρη Κούμα να αφηγείται στο Τρίτο τη δική του περιπέτεια με τρόπο αποφασιστικό. Παρά το ότι ήταν διπλά εμβολιασμένος, νόσωσε και ακολούθως νοσηλεύτηκε. Γλύτωσε από τα χειρότερα απλώς και μόνο επειδή είχε κάνει τα εμβόλια. Τα «χειρότερα», στην περίπτωση του Covid-19, είναι ο θάνατος. Δεν πρέπει να μας φοβίζουν οι λέξεις, γιατί μονάχα όταν κυριολεκτούμε θα θυμόμαστε πως αυτό που ζούμε είναι μια τρομακτική πανδημία που θέρισε χιλιάδες ζωές. Η μετάλλαξη Δέλτα είναι η απτή απόδειξη πως δεν ξεμπερδεύουμε εύκολα από αυτή την ιστορία. Όσο λοιπόν βρισκόμαστε σε κατάσταση συναγερμού, οφείλουμε να γνωρίζουμε ότι τα εμβόλια αποτελούν τον μοναδικό τρόπο προστασίας. Αυτό το άρθρο δεν απευθύνεται σε όσους κυκλοφορούν με καμένα τα εγκεφαλικά τους κύτταρα, διακινώντας θεωρίες συνωμοσίας. Προσωπικά αρνούμαι να συνομιλήσω με κάποιον που πιστεύει ότι κάποια σκοτεινά κέντρα με παγκόσμια ισχύ μάς μολύνουν για να μας ελέγχουν. Εξίσου φαιδρόι είναι και αυτοί που φαντασιώνονται ότι θα ξερίκσουν το κακό με τα σταυρουδάκια που κρεμάνε στον λαιμό τους. Το θέμα μας δεν είναι ή καλύτερα δεν θα έπρεπε να είναι οι ψεκασμένοι. Το θέμα είναι όσοι καθηκόντως έπρεπε να πρωτοστατούν για τους εμβολιασμούς και εντέλει τους υπονομεύουν. Αυτή τη βδομάδα μάθαμε από τον ΠΙΣ ότι γιατροί αποτρέπουν ασθενείς τους να εμβολιαστούν προτείνοντας μάλιστα και θεραπείες με... βιταμίνες! Το γεγονός εκτός από εξοργιστικό είναι και εγκληματικό. Κι αυτό δεν αφορά μόνο στους γιατρούς, αλλά και όλους όσοι εμπλέκονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο στην αλυσίδα των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας. Δεν παίζουμε με τις ζωές των ανθρώπων, τελεία και παύλα. Όποιος δεν το αντιλαμβάνεται θα πρέπει να υποστεί τις συνέπειες. Τα μέτρα είναι πλέον μονόδρομος. Στοχευμένα μέτρα, ώστε όποιος αρνείται να εμβολιαστεί να έχει πρακτικές συνέπειες στην καθημερινότητά του. Δεν γίνεται οι αρνητές να θέλουν και την πίτα σωστή και τον σκύλο χορτάτο. Όταν γραφόταν η στήλη δεν είχαν ανακoinωθεί ακόμα τα νέα μέτρα, εύχομαι όμως να πρυτανεύσει τελικά η λογική: Εοσιατόρια, μπαρ και καφετέριες, γήπεδα, θέατρα και συναυλίες, όπου δημιουργούνται δηλαδή μεγάλες συναθροίσεις, να επιτρέπεται η πρόσβαση σε όσους διαθέτουν SafePass. Τα δωρεάν rapid test επίσης να κοπούν, ώστε όποιος επιλέγει τον μη εμβολιασμό να καταλάβει πως αυτό έχει κόστος και στην τσέπη του. Ενδεχομένως να μην τα συζητούσαμε όλα αυτά εάν είχε προηγηθεί καλύτερη και πιο αποτελεσματική ενημέρωση από τους αρμοδίους με στόχο να πειθοθούν οι αρνητές. Δεν έγινε αυτό, αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει πλέον η πολυτέλεια για θεωρητικές συζητήσεις. Μια νέα έξαρση της πανδημίας εκτός από κινδύνους για τη δημόσια υγεία είναι και βόμβα στα θεμέλια της οικονομίας. Ο καθένας μας λοιπόν πρέπει να πράξει αυτό που του αναλογεί ως ηθική υποχρέωση και συνεπιδησιακό καθήκον. Αν κάποιος γνωρίζει οτιδήποτε άλλο, εκτός από τον εμβολιασμό, να το κουβεντιάσουμε.

stavros.christodoulou@gmail.com

Θα μείνουμε με το βέτο στο χέρι;

Του **ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΗ**

Διάρρορα λέγονται αναφορικά με την αδυναμία της Λευκωσίας να βάλει την Τουρκία στη γωνιά, και να επιβάλει δηλαδή ευρωπαϊκές κυρώσεις για τις έγκνομες ενέργειες στην Ανατολική Μεσόγειο, στη Σύνοδο Κορυφής 24-25 Ιουνίου. Διερωτώμαι αν όσοι φωνάζουν σήμερα, έχουν απώλεια μνήμης ή δεν μπήκαν στον κόπο να μελετήσουν τις προτάσεις που έκανε εδώ και 4 περίπου μήνες ο Γιοσέπ Μπορέλ, προτάσσοντας «καρότο» (θετική ατζέντα) για την Τουρκία και αφήνοντας εκτός συζήτησης το «μαστίγιο» (κυρώσεις), κάτι που θα επανέλθει στο τραπέζι «μόνο εάν και εφόσον» η Τουρκία αρχίσει ξανά τα πάρτι στην κυπριακή ΑΟΖ. Η εισήγηση του κ. Μπορέλ έτυχε δυστυχώς θετικής υποδοχής από 26 κράτη-μέλη, κάτι που προετοίμασε δεόντως η Άγκελα Μέρκελ, η οποία πέρασε για άλλη μία φορά με «πολιτικές ερπυστρίες» πάνω από τις δικαίες ενστάσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας. Συνεπώς, οι κυρώσεις

δεν ήταν καν στην ατζέντα της Συνόδου Κορυφής του Ιουνίου (ούτε και του Μαρτίου), διότι για να ληφθεί μια απόφαση απαιτούνται 27 «ναι». Και η Κύπρος ήταν απειλοστικά μόνη. Άρα, όσοι φωνάζουν σήμερα, έπρεπε να το είχαν κάνει πριν από τέσσερις μήνες, όταν λουσθήκαμε τις προτάσεις Μπορέλ. Στο μεσοδιάστημα, από τις προτάσεις Μπορέλ μέχρι και τις δύο Συνόδους Κορυφής (Μαρτίου και Ιουνίου) μάταμα η Λευκωσία προσπαθούσε να πείσει τους εταίρους της. Κανείς δεν έβαλε πλάτη στις προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία χωρίς στηρίγματα αναγκάστηκε σε προσαρμολή «των θέλω» της. Και από τις κυρώσεις (που μέχρι και σήμερα περιορίζονται σε δύο ονόματα φυσικών προσώπων, χωρίς να αγχύνουν την Τουρκία), η Λευκωσία προσαρμόστηκε σε ένα νέο αφήγημα, διεκδικώντας πλέον ανταλλάγματα προκειμένου να συναντήσει στο «καρότο» της θετικής ατζέντας που πρότεινε ο Γιοσέπ Μπορέλ και επί της αρχής στηρίζουν οι 26 εταίροι της Κύπρου στην Ε.Ε.

Ποια είναι όμως τα ανταλλάγματα που ζητάει η Κύπρος; Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας είχε χαρακτηρίσει (Euronews) ως «πολιτική αυτοκερία να αποδεχθώ εν γνώσει μου θετική ατζέντα, η οποία δεν θα περιελάμβανε την Κύπρο», κάνοντας ευθέως λόγο για άσκηση βέτο. Μπορούμε λοιπόν να υποθέσουμε, ότι ο πρόεδρος της Δημοκρατίας εννοεί ότι θα μπορούσε να συναντήσει στη θετική ατζέντα, εάν αυτή συνδεθεί με τη λύση του Κυπριακού, περιλαμβανομένου και του ζητήματος των Βαρωσιών. Με ποιο ακριβώς τρόπο θα συνδεθούν; Και τι ακριβώς ζητούμε; Για άλλη μία φορά δυστυχώς, ξεκάθαρες θέσεις και εθνική στρατηγική δεν υπάρχουν. Και εδώ επικεντρώνεται η ευθύνη της Λευκωσίας και του προέδρου Αναστασιάδη. Διότι όταν εξαγγέλλεις άσκηση βέτο, στη βάση εθνικών ζωτικών συμφερόντων, έχεις υποχρέωση να καταθέσεις και τις απαιτήσεις σου. Όχι με shopping list, πολλών σελίδων που κανείς δεν ενδιαφέρεται να διαβάσει. Αλλά με συγκεκριμένες πολιτικές κατευ-

θύνσεις. Οφείλεις επίσης να είσαι τόσο σαφής και ουσιαστικός, ώστε οι εταίροι σου να σε λάβουν σοβαρά υπόψη και να μη θεωρούν ότι είσαι έτοιμος να υποχωρήσεις, εάν «μοιράσουν» 2-3 ανούσιες φραστικές υποδείξεις προς την Τουρκία. Η ευθύνη καθίσταται ακόμη μεγαλύτερη εκ του αποτελέσματος της Συνόδου Κορυφής του Ιουνίου, το οποίο χαρακτηρίζεται από την απουσία οποιασδήποτε διασύνδεσης της θετικής ατζέντας (αναβάθμιση Τελωνειακής Ένωσης) της Τουρκίας με τις κυπριακές διεκδικήσεις. Τα Συμπεράσματα αναφέρονται στο Κυπριακό και στο ζήτημα των Βαρωσιών, «ξεκαρφωτα», χωρίς να διασυνδέουν τη στάση που τηρεί η Τουρκία και τις υποχρεώσεις της με τα δώρα που ετοιμάζεται να της παραχωρήσει η Ε.Ε. Και εδώ είναι το μεγάλο κενό και η αδυναμία της Λευκωσίας.

Για να είμαστε όμως δίκαιοι, θα πρέπει να επισημάνουμε ότι ο Νίκος Αναστασιάδης κατάφερε να διασφαλίσει το βέτο της Λευκωσίας, το οποίο επιχείρησε να καταργήσει

ο Σαρλ Μισέλ, στα δύο πρώτα προσχέδια Συμπερασμάτων που έβαλε στο τραπέζι, αφαιρώντας τον καθοδηγητικό ρόλο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Το τελικό κείμενο συντηρεί τη δυνατότητα άσκησης βέτο. Ωστόσο, για να μη βρεθεί η Λευκωσία προ διλήμματος και για μία ακόμη φορά με το πιστόλι στον κρόταφο, θα πρέπει επιτέλους να καταρτίσει εθνική στρατηγική για τη θετική ατζέντα της Τουρκίας, καθιστώντας σαφές (άμεσα και όχι παραμονές της επόμενης Συνόδου Κορυφής), τι ακριβώς θέλει και με ποιο τρόπο ζητάει τη διασύνδεση των ευρωπαϊκών δώρων της Άγκυρας με το Κυπριακό και τα Βαρώσια. Διαφορετικά πολύ φοβάμαι ότι θα μείνουμε με το βέτο στο χέρι...

Σημ.: Θα ήταν καλό να εμπεδωθεί ότι στη Σύνοδο Κορυφής του Ιουνίου η Λευκωσία δεν μπορούσε να ασκήσει βέτο, διότι δεν τέθηκε θέμα λήψης αποφάσεων...

xanthoulis.pavlos@gmail.com

Το πολιτικό «τρενάκι του τρόμου»

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Πόσο μακρινό μοιάζει το 2015... Αναρωτιέμαι αν η χώρα μας θα ξαναπεράσει ένα παρόμοιο επεισόδιο, αν θα φτάσει ξανά ένα βήμα από το χείλος της καταστροφής. Η Ιστορία μας είναι γεμάτη από τέτοια επεισόδια. Μοιάζει ενίοτε με «τρενάκι του τρόμου», που βυθίζεται και απογειώνεται με την ίδια ιλιγγιώδη ρυθμ. Εναλλάσσονται δημαγωγοί με ανθρώπους που πάνε τον τόπο μπροστά. Μας αρέσει η δημαγωγία, ακούγεται γλυκιά στα αυτιά μας.

Θα ξαναπεράσουμε «2015»; Ο μόνος τρόπος για να μη γυρίσουμε πίσω είναι έργα, περισσότερα έργα, που θα κάνουν τη διαφορά στον πολίτη.

Λαός βαθιά συναισθηματικός, παθιαζόμαστε εύκολα και δικαζόμαστε επίσης εύκολα. Επειτα από κάθε μεγάλο «μεθύσι», όμως, ανακαλύπτουμε το φάρμακο με τη μορφή ενός πολιτικού που μας βάζει σε τάξη. Το 2015 ήταν ένα μεγάλο ξέσπασμα – σε κάποιο βαθμό δικαιολογημένο. Ήταν και μια ευκαιρία. Το αστικό πολιτικό σύστημα είχε χρεοκοπήσει. Βάσιζε την ισχύ του στο ρουσφέτι, στους διορισμούς, στον καπιταλισμό των λίγων κολλήτων. Το κοινωνικό συμβόλαιο που είχε υπογράψει με τους ψηφοφόρους έμοιαζε με παλιόχαρτο, καθώς λεφτά δεν υπήρχαν πια, οι υποσχέσεις δεν μπορούσαν να υλοποιηθούν.

Η εκλογή ενός ανθρώπου σαν τον κ. Τσίπρα θα μπορούσε να λειτουργήσει καθαρτικά. Ίσως να χρειαζόταν ένας πολιτικός «από το πουθενά», που να μη χρωστάει τίποτα σε κανέναν, που θα δοκί-

μαζε να ξανακτίσει τη χώρα. Εκανε, ωστόσο, το σύνθησε μοιραίο λάθος. Αντί να καθαρίσει το τοπίο και να επιβάλει σαφείς κανόνες, αγκάλιασε ό,τι πιο φθαρμένο και χθεσινό, στην αγωνία του να φτιάξει ένα δικό του σύστημα εξουσίας. Αντί να χτυπήσει τη φαυλοκρατία, στήριχθηκε σε ανθρώπους που την είχαν βαθιά χαραγμένη στην... ψυχή τους από περασμένες δεκαετίες. Δεν προετοιμάστηκε ποτέ σοβαρά για την εξουσία και, με λίγες εξαιρέσεις, στήριχθηκε σε παντελώς ακατάλληλους ανθρώπους για να χειριστεί την πιο δύσκολη στιγμή μας μετά το 1974.

Ίσως όμως, πάλι, να άξιζε αυτό το ακριβό για εμάς φροντιστήριο. Ξεφορτωθήκαμε μερικούς μύθους, προσγειωθήκαμε –ανώμαλα ασφαλώς– στη σκληρή πραγματικότητα. Χωρίς Τσίπρα ενδεχομένως να μην είχαμε και Μπτισοτάκη σήμερα, αλλά έναν ακόμη παραδοσιακό πολιτικό παλαιάς κοπής.

Θα ξαναπεράσουμε «2015»; Δύσκολο να το πει κάποιος σε αυτόν τον τόπο εάν κοιτάξει πίσω στην Ιστορία του. Σίγουρα έχουμε ωριμάσει, αλλά μπορούμε εύκολα να παθιαστούμε για τους λάθος λόγους. Σε μεγάλο βαθμό θα εξαρτηθεί από το εάν θα πεισθεί ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας ότι, ναι, μπορεί να έχει προοπτική, μπορεί να «ανέβει στο τρένο» καθώς η χώρα θα πηγαίνει μπροστά. Οι δυνάμεις του λαϊκισμού ελλοχεύουν πάντοτε όμως, σε κάθε παράταξη. Και με όπλο τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δίνουν καθημερινές μάχες. Ο μόνος τρόπος για να μη γυρίσουμε πίσω είναι έργα, περισσότερα έργα, που θα κάνουν τη διαφορά στον πολίτη. Και ταυτόχρονα, αποφυγή των πρακτικών που οδήγησαν το παλιό πολιτικό σύστημα, που δεν έχει εγκαταλείψει καθόλου τις παλιές του συνήθειες, στην καταστροφή.

Αυξανόμενη ένταση

Του **ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ**

Ποτέ δεν ήταν εύκολη η παρακολούθηση των διεθνών εξελίξεων από τον μέσο πολίτη, που προσλωμένος στην καθημερινότητα του δυσκολεύεται να επικεντρώσει την προσοχή του πάνω σε προβλήματα και σχέσεις τα οποία δεν τον επηρεάζουν εκ πρώτης όψεως. Εκτός βέβαια σε συγκυρίες, που η ένταση ανεβαίνει κατακόρυφα εξαιτίας πολεμικών συγκρούσεων ή απειλούνται συγκρούσεις οι οποίες τον αφορούν. Όταν μάλιστα ο πλανήτης παλεύει με την πανδημία, το οποίο ενδιαφέρον των πολιτών για τα γεωπολιτικά περνάει σε δεύτερη μοίρα.

Τούτων λεχθέντων και είτε γίνεται αντιληπτό είτε όχι, επικρατεί σήμερα ένταση που ανεβαίνει στις σχέσεις της Δύσης από τη μία πλευρά, της Κίνας και της Ρωσίας από την άλλη. Και ενώ κάτι τέτοιο αναμενόταν στις σχέσεις ΗΠΑ / Δύσης - Κίνας, υπήρχε η εντύπωση ότι η πρόσφατη συνάντηση Μπάιντεν - Πούτιν συνέβαλε σε κάποια εκτόνωση στις σχέσεις ΗΠΑ / Δύσης - Ρωσίας. Εξ ου οι Μέρκελ και Μακρόν αποπειράθηκαν να προωθήσουν την ιδέα συνάντησης κορυφής Ε.Ε. - Ρωσίας, με απογορευτικά αποτελέσματα. Τα γεγονότα μιλούν μόνα τους. Η επίσκεψη του προέδρου των ΗΠΑ στην Ευρώπη σηματοδότησε την επιστροφή της Ουάσινγκτον στην ηγεσία της Δύσης και σε μεγάλο βαθμό τη στοικισή των Ευρωπαίων πίσω της. Ταυτόχρονα, όμως, λειτουργήσε σαν αφεταιρία χάραξης γραμμών διαχωρισμού με τη Ρωσία και την Κίνα, κρίνοντας από ενέργειες και αποτελέσματα, που όλα δείχνουν ότι καθορίζουν και την ορατή συνέχεια.

Οι Μέρκελ και Μακρόν, όχι

μόνον απέτυχαν οικτρά να κάνουν αποδεκτή την πρότασή τους, αλλά η γλώσσα απέναντι στη Ρωσία ήταν ιδιαίτερα σκληρή στο αντίστοιχο κοινό ανακοινωθέν. Αμέσως μετά έγινε γνωστή η σχεδόν πολεμική αντίδραση της Μόσχας στο περίεργο επεισόδιο με τη βρετανική φρεγάτα κοντά στην Κριμαία (εντός ή δίπλα στα χωρικά ύδατα). Ακολούθησαν οι νατοϊκές ασκήσεις με παρουσία πολεμικών πλοίων στην ίδια περιοχή, με σκοπό να σταλεί σήμα ότι η Δύση στήριζει τις ένοπλες δυνάμεις της Ουκρανίας, προκαλώντας νέες αυστηρές προειδοποιήσεις και δηλώσεις της Ρωσίας.

Στο μεταξύ, Πούτιν και Σι ανακώωσαν πανηγυρικά τη χρονική επέκταση της ρωσοκινεζικής συνεργασίας και το αποκορύφωμα είναι –μέχρι τώρα– οι πραγματικά απειλητικές δηλώσεις του Κινέζου ηγέτη, με αφορμή αμερικανοϊαπωνικές ναυτικές ασκήσεις στον Ειρηνικό, ενώ ταυτόχρονα ανεβαίνει το θέμα της Ταϊβάν, την οποία το Πεκίνο επίσης προειδοποιεί / απειλεί. Εκείνο που δεν έχει γίνει ακόμη δημόσια αντιληπτό είναι το αποτέλεσμα της συνάντησης Λαβρόφ - Τσαβούσογλου, αν και έπειτα από αυτόν ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών έσπευσε να διαβεβαιώσει ότι η Αγκυρα θα σέβεται τη συμφωνία του Μοντρέ και μετά τη διάνοξη της νέας διώρυγας στην Κωνσταντινούπολη. Με λίγα λόγια, συμβαίνουν πράγματα σημαντικά στη διεθνή γεωπολιτική σκηνή με τάσεις αυξανόμενης έντασης. Δικαιολογούνται λοιπόν οι ψυχροπολεμικές προβλέψεις, όπως και οι διαπιστώσεις ότι η Ευρώπη με ενιαία γραμμή και γλώσσα θα αντιμετωπίζει τις όποιες κρίσεις προκύπτουν.

Η κινητικότητα του κ. Γιατρομανωλάκη

Του **ΤΑΚΗ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ**

«Ονομάσαμε το περιοδικό «Θράκα» γιατί πάνω στα κάρβουνα ψήνονται οι μεζέδες. Στα τσίπουρα αυτά η μεταξύ μας τριβή απέδωσε πολύ καλές ιδέες». Είναι ο εμπνευσμένος τρόπος με τον οποίον αυτοσυστήνεται η ομάδα που εκδίδει το περιοδικό «Θράκα». Δεν έχω αντίληψη ότι οι μεζέδες και τα τσίπουρα έχουν συμβάλει τα μάλα στη βαριά βιομηχανία του τόπου, τον πολιτισμό εννοώ. Ελπίζω μόνον η παρέα να έχει χορτάσει από έμπνευση και να μην ξοδέψει σε τσίπουρα και μεζέδες τις 18.000 ευρώ που της χορήγησε γενναιοδωρα το υπουργείο Πολιτισμού. Πόσους μεζέδες να φας, πόσα τσίπουρα να πεις και πόση τριβή να αντέξεις; Το ποσό αυτό είναι μέρος των 446.000 ευρώ που διέθεσε το υπουργείο για την ενίσχυση των γραμμάτων και του βιβλίου. Αρκεί μια σύντομη ματιά στον κατάλογο με τις χορηγούμενες οργανώσεις για να διαπιστώσεις ποια αντίληψη επικρατεί στο υπουργείο για τα γράμματα και το βιβλίο.

Θα μου πείτε υπάρχει η «θεωρία της κινητικότητας». Τη θεωρία αυτή διατύπωσε, σε εκλαϊκευμένη

μορφή, ο υφυπουργός Ν. Γιατρομανωλάκης, αρμόδιος για θέματα σύγχρονου πολιτισμού. Ήταν η απάντησή του στην απορία των εκδοτών για τους λόγους για τους οποίους δεν συμπεριελήφθη και η αγορά βιβλίων στην κάρτα των 150 ευρώ που δικαιούνται όσοι νέοι μάς κάνουν τη χάρη να εμβολιασθούν. Θέλουν, λέει, να ενισχύσουν όσες μορφές πολιτισμού παράγουν κινητικότητα. Η αλήθεια είναι ότι το βιβλίο ούτε τρέχει ούτε κολυμπάει.

Με εξαίρεση τους μεζέδες, τα τσίπουρα και την τριβή που παράγουν κινητικότητα σε πολλά επίπεδα. Σημειωτέον ότι τη «θεωρία της κινητικότητας» οι εκδότες την έμαθαν από τη συνέντευξη Τύπου. Οπως έμαθα από εκπροσώπους τους, το γραφείο του κ. Γιατρομανωλάκη λειτουργεί όπως ο ΕΦΚΑ. Δεν απαντούν ούτε στο τηλέφωνο ούτε στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο. Το βρισκό λογικό. Με τόση κινητικότητα ο άνθρωπος, δεν έχει χρόνο για μεζέδες και για τσίπουρα.

Και τώρα ας σοβαρευτούμε. Οσο μας το επιτρέπουν οι συνθήκες.

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΑΠΟΥΛΑΣ. ΠΕΤΡΟΥΑΚΗΣ, ΑΠΕΡΟΥΑΚΗΣ @lathimerini.gr

Στυγνή, αλλά «προοδευτική» απολυταρχία

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

πεδώνεται με τα σχολικά βιβλία και την πλημμυρίδα εξαγορασμένων ραδιοτηλεοπτικών μέσων.

Προϋπέθετε η εκπομπή της κρατικής τηλεόρασης, σαν στόχο της εξέγερσης των Ελλήνων το 1821, την κοινή και ομόθυμη βούλησή τους να γίνει ο Ελληνισμός (όσο οι Ευρωπαίοι θα επέτρεπαν να αποσταθεί από τους Τούρκους) ένα «μοδέρνο» έθνος-κράτος γεωγραφικού ευρωπαϊκού τύπου. Ούτε οράματα «να πάρουμε την Πόλη και την Αγία-Σοφία» ούτε απηχηματα, έστω αμυδρά, της άλλοτε πολυεθνικής και πολυφυλετικής-αυτοκρατορίας που έσωζε τη συνείδηση των στόχων πόλεως - εκκλησίας του δήμου ή των πιπστών. Δηλαδή έναν άλλο πολιτισμό, κοινωνικοκεντρικό στους αντιστάσεις του βαρβαρικού ατομοκεντρισμού.

Η εκπομπή αποσιωπούσε, πρακτικά, «χωρίς αιδώ ή λύπη», το πώς κατανούσαν τον ελεύθερο Ελληνισμό ο Κολοκοτρώνης και ο Μακρυγιάννης, ο Σολωμός και ο Παπαδιαμάντης, ο Καβάφης και ο Σεφέρης, ο Παπαλουκάς, ο Κων. Καραβίδας, ο Πικιώνης, ο Ελύτης, ο Τσαρούχης, ο Μάνος Χατζιδάκις. Ας, επαναληφθεί εδώ, έστω για μυριοστή φορά, ότι ο Ελληνισμός είναι εξ ορισμού κοσμοπολίτης, αφορά στην πανανθρώπινη κλίμακα, δεν μπορεί να έχει ούτε την ελάχιστη σχέση με τον θρησκευτικό εθνοφυλετισμό των Εβραίων ούτε με την αξίωση βιολογικής υπεροχής των γερμανικών φύλων – Φράγκων και Αγγλοσαξόνων.

Η υπόθεση με τις 446.000 ευρώ που μοιράστηκαν σε λόγγους και ραχούλες δηλοί ότι τίποτε δεν έχει αλλάξει από την εποχή που η αιμνηστος Μελίνα μοίραζε δημοκρατικά τα υπάρχοντα του υπουργείου της, για να μην αφήσει κανένα δυσαρεστημένο.

Η Ελλάδα γέμισε με ψιλικάτζδικα γραμμάτων και τεχνών, και η πολιτεία δικαιούται να επιφέρει ότι δεν διακινδύνευσε να αναλάβει την ευθύνη επιλογών που θα ενίσχυαν όσους έκρινε ότι μπορούσαν να ξεπεράσουν τον πήχυ της μετριότητας. Σε όλες αυτές τις δεκαετίες, από τη Μελίνα έως σήμερα, όσοι ξέφυγαν από τη μετριότητα το κατάφεραν παρά την πολιτική του υπουργείου. Η παράδοση συνεχίζεται.

Το δεύτερο εξίσου σημαντικό είναι αυτό που ο κ. Γιατρομανωλάκης βάφτισε «κινητικότητα», νομιζοντας πως λέει κάτι πρωτότυπο υποθέτω, στην πραγματικότητα επιβεβαιώνοντας τη στερεότυπη αντίληψη περί πολιτισμού. Όταν το υπουργείο λέει «πολιτισμός» εννοεί το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη μουσική, τον χορό,

τα εικαστικά, ακόμη και τους μεζέδες. Το βιβλίο, όμως, είναι βιβλίο. Και τα εβραϊκά έχουν λίγους αναγνώστες, όπως και τα ελληνικά μας. Ας κάνουν τον κόπο να δουν πόση προσπάθεια καταβάλλει το Ισραήλ για τη διεθνή ακτινοβολία της λογοτεχνίας του, για να καταλάβουν τι εννοώ.

Να πω ότι αυτή η νοοτροπία εγκαινιάστηκε χάρη στη Μελίνα και στην κακή της σχέση με την ανάγνωση; Μα για όλα φταίει η Μελίνα; Φταίει για πολλά, αλλά όχι για όλα. Φταίει και οι επίγονοι, οι οποίοι, μέσα σε τόσες δεκαετίες και μετά μία πτώχευση, δεν έχουν στύψει το μυαλό τους μπας και κατεβάσουν καμιάν ιδέα. Και τσαλαβουτάνε στην πολιτική που εκείνη είχε εγκαινιάσει ζηλεύοντας τη δημοφιλία της. Εκείνη ήταν η Μελίνα. Πήγαινε στο Λονδίνο και οι «Τάιμς» το ανέφεραν στην πρώτη τους σελίδα. Είχε και το μπρίο της και τον ναρκισσισμό της. Όμως, όπως έγραψε ο Ζενέ, «n'est pas narcissé qui veut» –«δεν μπορείς να είσαι νάρκισσος μόνον επειδή το θέλεις»– σε ελεύθερη μετάφραση.

Η ζημιά που έχει γίνει στην ελληνόφωνη συλλογικότητα της ντροπής σήμερα, είναι σαφέστατα ανεπανόρθωτη – κατάληξη που μόνο θλίψη και ανδία γεννάει. Και επειδή η αδιάντροπη θρασύτητα, πάντοτε, υπερ-αναπληρώνει (Overcompensation ο ψυχολογικός όρος) την κραυγαλέα συλλογική χρεοκοπία, συνεχίζει να ισχύει σαν ευχή - προσδοκία η ρήση Κωνσταντίνου Καραμανλή: «Να γίνουμε Ευρωπαίοι, για να γίνουμε επιτέλους άνθρωποι!» Με αυτή τη λογική της ανιστόρητης και τυφλής ξησσίας, αναθέτουμε την ευθύνη πανηγυρισμού δύο αιώνων προδοτικού εξευτελισμού μας από τους «συμμάχους» μας, στη συγγραφέα βιβλίου που τιτλοφορείται «Γιάννα».

Η κυβέρνηση Κυριάκου Μητσοτάκη υποχρέωσε τον κάθε Έλληνα να παραδεχθεί ότι και η λεγόμενη «φιλελεύθερη» πολιτική παράταξη στην Ελλάδα δεν πιστεύει σε τίποτα, στοχεύει αποκλειστικά στις εντυπώσεις. Ωμός «νεορεαλισμός», απερίσκεπτος μηδενισμός, ακριβώς όπως και στην «Αριστερά» του εξηλιθιωτικού ατομοκεντρισμού και της ξιπασμένης «προόδου».

Οποιος αμφιβάλλει, ας ξαναδεί την εκπομπή: «Γιατί '21»;

Ο μέσος Κύπριος

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Η Κύπρος πέρασε τρεις περιόδους lockdown κατά τη διάρκεια της πανδημίας του κορωνοϊού. Και εν μέσω καλοκαιριού –σε μια σεζόν που ήδη φαίνεται πως έχει χαθεί τουριστικά– το μεγάλο debate αφορά στον εμβολιασμό. Με το που μειώθηκε ο αριθμός των κρουσμάτων, ο μέσος Κύπριος πολίτης ξέχασε και τα βασικά μέτρα αντιμετώπισης του ιού: Πέταξε τη μάσκα, σταμάτησε να τηρεί τα μέτρα αποστασιοποίησης και υγιεινής και ξεχούθηκε, για να στριμωχτεί, σε κλαμπ και ταβέρνες. Την ίδια στιγμή μια μερίδα του πληθυσμού αρνείται πεισματικά να εμβολιαστεί, αμφισβητεί την ύπαρξη του ιού και όπως όλα δείχνουν η Κύπρος θα περάσει, αναπόφευκτα, ένα τέταρτο κύμα σε σχέση με την πανδημία. Η εμπειρία της διαχείρισης της πανδημίας –με τα λάθη και τις παραλείψεις της– κατέδειξε πέραν πάσης αμφιβολίας στο πού εδράζεται η ψυχοσύνθεση του μέσου Κύπριου. Και ποια στοιχεία, ακριβώς, ενυπάρχουν στην ιδιοσυγκρασία του.

Το να πείσεις τον μέσο Κύπριο αντιεμβολιαστή ότι υπάρχουν παραπάνω πιθανότητες να πεθάνει από δάγκωμα δηλητηριώδους φίνας από ό,τι λαμβάνοντας τη δόση του εμβολίου που θα τον προστατεύσει από έναν, αποδεδειγμένα, θανατηφόρο ιό φαντάζει ως ένα δύσκολο και απαιτητικό έργο. Γιατί ακριβώς αφορά στο να πείσεις έναν μη ορθολογικά δρώντα που πιστεύει στην πλάνη του να αποκτήσει κοινωνική συνείδηση και να σκεφτεί εκτός των προσωπικών του στεγανών. Μερικές φορές είναι εξίσου δύσκολο με το να πείσεις τον μέσο συμπολίτη σου πως η Τουρκία δεν θα διαλυθεί οικονομικά, πως η Κύπρος δεν θα επιτύχει σημαντικές κυρώσεις σε βάρος της Τουρκίας, πως ο Ερντογάν όντως θα ανοίξει το Βαρώσι και πως η γεωπολιτική αναβάθμιση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν θα επέλθει έτσι απλά με τα οχήματα των Τριμερών. Η ειδοποιός διαφορά είναι πως οι συμπολίτες σου που αρνούνται να εμβολιαστούν μπορεί να πιστεύουν σε περιέργες σχέσεις μεταξύ του 5G και των εξωγήινων και πως η Γη είναι επίπεδη. Οι συμπολίτες σου που δεν μπορούν να πειστούν πως κανείς δεν θα πολεμήσει για λογαριασμό σου ή πως τα «Χρυσά Διαβατήρια» ζημίωσαν τη χώρα συχνά έχουν και PhD.

Ποιό είναι τελικά το πρόβλημα του μέσου Κύπριου; Η πανδημία απέδειξε πως ένα από τα βασικά του προβλήματα είναι η παντελής έλλειψη ενσυναίσθησης. Ο μέσος Κύπριος αδυνατεί να σκεφτεί έξω από το κουτί και παραμένει προσκολλημένος σε εκείνο το πλέγμα συνασχημάτων που δεν τον επιτρέπει να δει πέραν του ατομικού του συμφέροντος. Ο εγκλεισμός και η απουσία κοινωνικών συναστροφών ως αποτέλεσμα της

πανδημίας επιτάχυναν πολλές από τις παθογένειες του μέσου Κύπριου. Και η εναλλαγή των αντικειμενικών συνθηκών από μια πανδημία που έπληξε ολόκληρη την ανθρωπότητα τον κατέστησαν περαιτέρω καχύποπτο. Όχι με την έννοια της «λογικής αμφιβολίας» αλλά με εκείνη την κοματάλη προέκταση του πονηρού, του ημιμαθούς και του εξυπνάκια. Η καχυποψία –στην απουσία του reasonable doubt– υπήρξε ανέκαθεν εκείνο που μας διέκρινε ως λαό. Ο μέσος Κύπριος είναι αυτός που αν του θέσεις ενώπιόν του κάτι εξζητημένο ή πρώην του αντίδραση θα είναι «άσε ρε λαφάζανη» και όταν, στην συνέχεια, του παρουσιάσεις την απόδειξη αυτού που του έθεσες, όχι μόνον θα έχει πειστεί, αλλά θα σε έχει εκτιμήσει, ακόμη κι αν δεν χρήζεις εκτίμησης.

Απέναντι στον μέσο Κύπριο υπάρχει φυσικά μια άλλη κατηγορία Κύπριων η οποία στην τρέχουσα συγκυρία της πανδημίας έδειξε εξαιρετικά αντανακλαστικά. Έκανε υπομονή, άντεξε υπό το βάρος των δύσκολων οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών και, κυριότερα, πήρσε ευλαβικά τα μέτρα και προσαρμόστηκε στις νέες συνθήκες. Που απέδειξε πως μπορεί να υπαρξει κοινωνική συνείδηση και πως δεν ζούμε σε μια ζούγκλα χωρίς κανόνες. Η μερίδα αυτή της κοινωνίας που πιστεύει στο συλλογικό καλό, στην αξιοπρέπεια και στην αξιοκρατία σε μια χώρα που θριαμβεύει η μετριότητα και οι καχύποπτοι. Δυστυχώς όσο κι αν κάποιοι μιλούν για «σιωπηρή πλειοψηφία» η εν λόγω κατηγορία των συμπολιτών μας δείχνει να αποστασιοποιείται σιωπηρά παρά να διεκδικεί τον θετικό της ρόλο στην εξέλιξη των πραγμάτων. Και δεν ξέρει αν θα κλάψει ή να γελάσει με την άνοδο των κρουσμάτων και αυτούς που επιμένουν να μην εμβολιάζονται.

Σε αντίθεση με τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη, ο Τζον Ρολς πίστευε πως είναι παράλογο και μη ρεαλιστικό σε κοινωνίες όπως λ.χ. η Κυπριακή –που διακρίνεται για την ποικιλομορφία της– να προσδοκούμε από όλους να συμφωνούν καταρχήν επί μιας ενιαίας μορφής ζωής που είναι, αποκλειστικά, και καλή. Οι λογικοί άνθρωποι προφανώς και διαφωνούν για τους σκοπούς της ζωής. Πρέπει όμως να συμφωνούν επί περιορισμένων αρχών για χάρη της συνεργασίας. Αν το κυπριακό κράτος κληθεί να στήσει τους κανόνες αυτού του παιχνιδιού μεταξύ του μέσου Κύπριου και του μη μέσου Κύπριου σε σχέση με την πανδημία, έχει καλώς. Αρκεί να παίζει τον ρόλο που οφείλει: του διατητή που θα κρίνει αν τηρούνται αυτοί οι κανονισμοί. Μέχρι τότε η ανάωση της ψυχοσύνθεσής και της ιδιοσυγκρασίας του μέσου Κύπριου θα παραμένει ένα συναρπαστικό πεδίο.

ioannoug@kathimerini.com.cy

Αφغانοί πολίτες στο Helmand ψηφίζουν για να πολεμήσουν στο πλευρό των αφγανικών δυνάμεων, για να προστατεύσουν τις περιοχές τους.

Το κεκτημένο του Επιμηθέως!

Του ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ

Την 1η Ιουλίου 2021 ο Μ. Τσαβούσογλου δήλωσε ότι «το άνοιγμα των Βαρωσίων θα γίνει με τρόπο διαφανή στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου. Δεν παραβιάστηκαν τα ψηφίσματα του Σ.Α., ούτε θα παραβιαστούν. Τα βήματα που έγιναν δεν παραβιάζουν ιδιοκτησιακά δικαιώματα». Την ίδια μέρα η «πρεσβεία» της Τουρκίας ανακοίνωσε ότι από το 2011 μέχρι σήμερα μεταβίβασε πόρους πέραν των 7,5 εκατομμυρίων ευρώ σε έργα του «δήμου» Μόρφου.

Ας δούμε, όμως, την κανονική ροή των πραγμάτων: Α) Ο Μ. Ακιντζί στις 2 Μαΐου 2018 δήλωσε πως «αν η ε/κ πλευρά αποδεχτεί το Πλαίσιο Γκουτιέρρες, αυτό θα ανακοινωθεί ως στρατηγική συμφωνία προηγουμένων. Αν υπάρχει η βούληση, το Πλαίσιο είναι εκεί». Ο Ν. Αναστασιάδης απάντησε πως «αν ο κ. Ακιντζί αποδέχεται το Πλαίσιο Γκουτιέρρες όπως αυτό διαμορφώθηκε οριστικά στις 4 Ιουλίου 2017, αυτό αποτελεί θετική εξέλιξη». Βέβαια, Πλαίσιο Γκουτιέρρες ένα υπήρχε, αυτό με ημ. 30/6 και κανένα πλαίσιο με ημ. 4/7!

Β) Ρεπορτάζ στην ιστοσελίδα «Gaktn» στις 20/4/2018 σχετικά με τη συνάντηση Μ. Τσαβούσογλου - Μ. Ακιντζί αναφέρει πως ο Μ. Τσαβούσογλου είπε πως «οι Ε/κ δεν αποδέχονται την ομοσπονδία. Υπό αυτές τις συνθήκες θα ήταν προτιμητέο ένα μοντέλο σαν την ομοσπονδία ή την λύση δύο κρατών». Ο Μ. Ακιντζί απάντησε πως «εγώ δεν μεταβιβάζω μια πρόταση τέτοιου είδους στο τραπέζι (των συνομιλιών). Δεν τίθεται τέτοιου είδους ζήτημα».

Γ) Ο Ν. Αναστασιάδης και ολόκληρη η ε/κ ηγεσία γνώριζε πολύ καλά τι θα ερχόταν αν έφτανε ο Μ. Ακιντζί. ΟΗΕ και Ε.Ε. σωστά απορρίπτουν τα «δύο κράτη», όταν τα θέτει ο Ε. Τατάρ, αλλά επίσης ήταν εκτός συζήτησης, όταν τα έθετε προηγουμένως σε συνομιλητές του και ο Ν. Αναστασιάδης.

Μέσα σε αυτό το τέλμα έχουν αξία οι δη-

λώσεις της προέδρου της Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ότι «η Ε.Ε. δεν θα δεχθεί ποτέ λύση δύο κρατών για την Κύπρο». Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (ΕΣ), στο Κείμενο συμπερασμάτων της 26ης Ιουνίου κατέγραψε, μεταξύ άλλων:

- Έναρξη εργασιών σε τεχνικό επίπεδο για εντολή σχετικά με τον εκσυγχρονισμό της Τελωνειακής Ένωσης Ε.Ε.-Τουρκίας.
- Τρία δις. επιπρόσθετη βοήθεια για τους (κυρίως) εκ Συρίας 4 εκατ. πρόσφυγες που φιλοξενεί στο έδαφός της η Τουρκία.
- Ότι «παραμένει απολύτως προσηλωμένο στη συνολική διευθέτηση του Κυπριακού στη βάση δικονομικής, διζωνικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα, σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Ζητεί τον πλήρη σεβασμό των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, ιδίως των αποφάσεων αριθ. 550, 789 και 1251 για τα Βαρώσια».

Δ. Το τουρκικό ΥΠΕΞ απάντησε σε σημεία του Κειμένου Συμπερασμάτων ως εξής: «Η Ε.Ε. αγνόησε για άλλη μια φορά τους Τ/κ και αγνόησε επίσης τα ίσα δικαιώματά τους. Όσο συνεχίζεται αυτή η στάση της Ε.Ε. δεν είναι δυνατόν να υπάρξει εποικοδομητική συμβολή στο Κυπριακό...». Όποιος θέλει να εξηγήσει τι συμβαίνει στο Βαρώσι ή γενικότερα στο Κυπριακό αυτό το διάστημα, δεν έχει παρά να διαβάσει ξανά αυτό το σημείο της ανακοίνωσης του τουρκικού ΥΠΕΞ. Τα εξηγεί όλα. Από τον Κραν Μοντάνα και εξής το δίδυμο Αναστασιάδης -Χριστοδουλίδης έθεσε το Πλαίσιο Γκουτιέρρες στο περιθώριο και έπαιξε με «Τριμερείς» και «κυρώσεις», βάζοντας εμπόδια στις ογκώδεις ευρωτουρκικές σχέσεις. Από τη στιγμή που έγινε η στροφή αυτή, η Άγκυρα απαντά ως εξής: «ακιντοποιώ τις διαδικασίες του ΟΗΕ στο Κυπριακό, βάζω τον βολικό Τατάρ να λείει «δύο κράτη», ανοίγω τμήματα της περικλειστης πόλης των Βαρωσίων και τώρα σε μετρήσουμε ο καθένας τα κέρδη και τις ζημιές του!» Αντί να αναλύσουμε

γιατί φτάσαμε στον εκτροχιασμό του Κυπριακού, ετοιμάζουμε επιστολές και καταγγελίες για να νομίζει η κοινή γνώμη πως «κάτι κάνουμε», ενώ στην ουσία η μάχη, εν πολλοίς, χάθηκε από την απραξία των ετών 2017-2020.

Σήμερα βλέπουμε το τμήμα της ακρισίας. Όλοι συζητούμε –και δικαίως– τι θα πει ο Ερντογάν, όταν θα επισκέπτεται το Βαρώσι στις 20 Ιουλίου, με τη συνοδεία της ΚΕ του ΚΑΔ, όπως δήλωσε ο Ο. Τσελικ. Θα μπορούσαμε επίσης να συζητούμε και τις δικές μας ευθύνες που μάς άφησαν διαρκώς στο «παρα πέντε». Όπως, 1) Όταν το 2004 μάς είπε ο βοηθός γ.γ. του ΟΗΕ «εμπιστευτείτε μας, πείτε μας τι θέλετε να αλλάξουμε στο σχέδιο λύσης του ΟΗΕ» και, αντί απάντησης, ο τότε πρόεδρος του απέστειλε έγγραφο από 60 σελίδες, τι καταλαβαίνουν οι άλλοι; 2) Όταν το 2017 είναι όλος ο πλανήτης εκεί στο Κραν Μοντάνα για την τελική προσπάθεια και σπκώνεσαι και φεύγεις, τι περιμένεις να γίνει; Τι ήθελε να μας πει ο γ.γ. του ΟΗΕ Α. Γκουτιέρρες όταν στις 7/7/2017 δήλωνε «εύχομαι ό,τι καλύτερο στους Κύπριους στον Νότο και στον Βορρά»; 3) Σήμερα βλέπουμε το τμήμα της ακρισίας. Διγλωσσία, άλλα εδά, άλλα εκεί. Εκπαιδευτήκαμε στην παρηγορία των καταγγελιών. Τώρα ως Επιμηθείς στέλνουμε επιστολές. Αλλά τίποτε δεν έγινε τυχαία. Ο Ν. Αναστασιάδης δεν εγκατέλειψε τις συνομιλίες επί τετραετία γιατί του «διέφυγε». Γνώριζε πολύ καλά τι έκανε. Το αποτέλεσμα το βλέπουμε! Ο νυν πρόεδρος αλλάζει διαρκώς θέσεις, θέλοντας να ολοκληρώσει τη θητεία του χωρίς να τον εννοχεί το άλυτο Κυπριακό. Όμως, ένας (σώφρων) ηγέτης μιλά κάθε μέρα, συγκροτεί την επιχειρηματολογία του, πείθει την πλειοψηφία, έχει το σθένος να πει «αυτά μπορούμε, με αυτά αλλάζουμε το πεπρωμένο μας, διεκδικούμε το εφικτό, γι' αυτά προσπαθούμε». Η ελπίδα λιγοστεύει: πάει στο 2023, με προϋποθέσεις, και αυτά, βέβαια.

www.larkoslarkou.org.cy

Ο βοσκός ο ψεύτης και οι επιδημιολόγοι

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ

Οι επιδημιολόγοι φαίνεται ότι την έπαθαν όπως τον βοσκό τον ψεύτη, στον περίφημο μύθο του Αίσωπου. Λένε, λένε, λένε, από το πρωί μέχρι το βράδυ, στις τηλεοράσεις και τα ραδιόφωνα, φοβίζουν και απειλούν, αλλά δεν φαίνεται να τους ακούει πλέον κανείς. Τα κρούσματα του κορωνοϊού εκτοξεύονται, αλλά για τον Αίσωπου δεν έχουν πλέον καμία σημασία. Είναι απλά στατιστικά νούμερα, χωρίς σημασία, δεδομένου ότι τα κρούσματα δεν συνοδεύονται από ανάλογο αριθμό ασθενών. Η ανάγκη για ζωή, νίκησε την αποτυχημένη, εκ των πραγμάτων, εκποταξία τρομοκρατίας των πολιτών. Η ιστορία θυμίζει τις πολεμιστές του 1974, οι οποίοι τις πρώτες μέρες τις ειςβολής πάθαιναν πανικό, από τις σφαίρες που σφύριζαν πάνω από τα κεφάλια τους και σκότωναν ή

τραυματίζαν φίλους και συστρατίτες τους. Ωστόσο, ύστερα από τρεις ή τέσσερις μέρες, η συνήθεια νίκησε τον φόβο και ο ύπνος ερχόταν στα μάτια των νεαρών. Και από εκεί και πέρα «γαία πυρί μεικθῆται...».

Παρέα με τους επιδημιολόγους και οι τρομολάγνοι δημοσιογράφοι, οι «χρήσιμοι ηλίθιοι», οι οποίοι κάποτε και αυτοί ανέβαζαν τα νούμερα της τηλεθέας και της ακροαματικότητας, πουλώντας τρόμο. Σήμερα τα δεδομένα άλλαξαν και απλά οι ακροατές και οι τηλεθεατές αδιαφορούν και απλώς γυρίζουν κανάλι. Το παιχνίδι του φόβου το έπαιξαν για πολλούς μήνες και οι κυβερνώντες, ανεβάζοντας τη δημοτικότητα τους. Ωστόσο, παραμονές εκλογών, ελέω δημοσκοπήσεων, όλα έγιναν ρόδινα και σχεδόν ελεύθερα. Σήμερα ξαναρίχνουν το καρτί του φόβου της οικονομικής κρίσης, αλλά και πάλι δεν φαίνεται να συ-

κινούν τους ηλιοκαμένους αδιάφορους των εμβολίων.

Εκτός λογικής είναι η απαίτηση της επιστημονικής ομάδας του Υπουργείου Υγείας, των καθηγητών πανεπιστημίων και των άλλων γιατρών, οι οποίοι ζητούν ασυλία για αγωγές, τις οποίες κατέθεσαν εναντίον τους πολίτες, για τις εισηγήσεις τους στην διαχείριση της πανδημίας. Φαίνεται ότι ξεκινούν, ότι είναι πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας και ότι για τώσους μήνες ήταν οι «εξουσιαστές» του τόπου, μέσα από την κάλυψη του κράτους, το οποίο δεσμεύτηκε να πληρώσει τα δικηγορικά έξοδα και τυχόν αποζημιώσεις. Και η απλή απορία, όλων των

απλών ανθρώπων. Καλά τώσους μήνες, όσα έλεγαν μέρα και νύκτα, δεν είχαν καμία αξία και ήταν απλά κουβέντες του καφενέ. Επιστήμονες είναι και τα λόγια τους έχουν βαρύτητα «ευαγγελίου» για τους ανθρώπους, για όσους γιατρούς δεν το καταλαβαίνουν.

Νομικά και οικονομικά οι επιδημιολόγοι μπορεί να είναι πλήρως καλυμμένοι. Ηθικά, όμως, πόσο είναι καλυμμένοι, με την συνείδησή τους και τον όρκο τον οποίο έδωσαν στον Ιπποκράτη. Από τη μία, είναι το επάγγελμα ότι έδωσαν χιλιάδες ανθρώπινες ζωές με τις εισηγήσεις τους και δεν είδαμε στην Κύπρο ειδικές Αμερικής, Βρετανίας και Ιταλίας. Από την άλλη όμως, είναι και οι παράπλευρες απώλειες, όπως αυτές καταγράφηκαν με μελανά χρώματα από πολλούς ψυχολόγους και ψυχιάτρους, αλλά και πολλούς άλλους γιατρούς. Ο αποκλεισμός άφησε τους ασθενείς μόνους στα νο-

σοκομεία. Το κέρφιο οδήγησε στον άλλο κόσμο πολλούς ανθρώπους, χωρίς να έχουν ένα αγαπημένο χέρι παρηγοριάς δίπλα τους. Ο φόβος για τη μόλυνση των δημόσιων νοσοκομείων και το «κλειδαμπάρωμα» των ιδιωτικών νοσοκομείων, άφησε χιλιάδες ασθενείς μακριά από τους γιατρούς, με αποτέλεσμα πολλοί να υποστούν ανεπανόρθωτες βλάβες. Το μόνο σίγουρο είναι ότι χάθηκε το μέτρο στην αντιμετώπιση της πανδημίας και ότι οι αντιγραφές μέτρων από άλλες χώρες δεν ήταν και η καλύτερη επιλογή.

Ο τώος υπουργός Υγείας Κωνσταντίνος Ιωάννου, ο οποίος έφυγε κουρασμένος, παραδέχθηκε πολλές φορές λάθη στη διαχείριση της πανδημίας και έχει πολλά ελαφρυντικά δεδομένου ότι δεν είχε πείρα, ούτε αυτός, ούτε και οι ειδικοί. Ο νέος υπουργός Υγείας Μιχάλης Χατζηπαντέλας θα πρέπει να ανοίξει νέους δρόμους, οι οποίοι θα λυτρώσουν

τον τόπο και τον κόσμο, από την πανδημία. Καλό είναι να διευρύνει ή και να αλλάξει την ομάδα, η οποία συμβουλευεί το Υπουργείο, με νέους επιδημιολόγους, με νέους ψυχολόγους και ψυχιάτρους, ακόμη και με στατιστικούς. Ακόμη καλό είναι, ο άπειρος στα πολιτικά τεκταινόμενα Μιχάλης Χατζηπαντέλας να διαβάζει επιμελώς τα γραφόμενα της εφημερίδας και τις σοβαρές ιστοσελίδες και να δίνει βάρος στα επικριτικά κείμενα, αν θέλει να πετύχει ως υπουργός. Καλό είναι να αρχίσει και ένα διάλογο με την Εκκλησία, η οποία ήδη πρόσφερε σιωπηλά πολλαπλάσια από τους ειδικούς και τους αρμόδιους, σε απελπισμένους πολίτες. Ο διάλογος ποτέ δεν έβλαψε κανένα και αποτελεί ίσως και την πραγματική δύναμη, η οποία θα απελευθερώσει τον τόπο από τα δεινά της πανδημίας.

kaparispan@yahoo.gr

Αναδίπλωση τόπων και ανθρώπων

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Κι αν όλο αυτό που συνέβη και συμβαίνει με την πανδημία μάς καλεί να κάνουμε μια παύση και να ξανασκεφτούμε; Μπορεί το ερώτημα να παραείναι μεταφυσικό, όμως, στην επεξεργασία του, δημιουργείται ακριβώς αυτή η ανάγκη: του αναστοχασμού. Ο τουρισμός, παγκοσμίως, δέχεται ισχυρό πλήγμα, διεθνείς υπηρεσίες και οργανισμοί προειδοποιούν πως «η συνολική ζημία δεν αποκλείεται να υπερβεί τα 4 τρις. δολάρια αν χαθεί και η φετινή τουριστική σεζόν, κάτι που ήδη φαίνεται αρκετά πιθανόν».

Σχολιάζοντας τη ραγδαία μείωση, εκπρόσωπος του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών στη Γενεύη τόνισε πως «ο κλάδος έχει επιστρέψει παγκοσμίως στα επίπεδα στα οποία

να επιβιώσουν σε ένα απολύτως τουριστικοποιημένο περιβάλλον, με δουλειές/δουλειές του ποδαριού. Και στην Ελλάδα, σε ορισμένες περιοχές νησιών της (όπως στη Ρόδο, την Κρήτη, τη Ζάκυνθο), συνθήκες όπως αυτές της Μαγκαλούφ δεν είναι διόλου άγνωστες.

Αναρωτιέται κανείς πώς θα είναι το φετινό, πανδημικό και πάλι, καλοκαίρι οι «δημοφιλείς προορισμοί» στην Ευρώπη αλλά και στον υπόλοιπο κόσμο. Πέρα, όμως, από την κακοποίηση των τόπων και τη δυσφορία που προκαλούν οι ασφυκτικές και θορυβώδεις συγκεντρώσεις τουριστών (με βασική επιθυμία την «εκτόνωση», το υστερικό/διαιλυτικό «άδειασμα» από κάθε είδους πίεση), υπάρχει και μια παράμετρος την οποία δεν μπορεί να παραγνωρίσει κανείς:

«Ο τουρισμός είναι θέμα ζωής για εκατομμύρια ανθρώπους, γι’ αυτό και είναι κρίσιμο να ολοκληρωθεί ταχύτατα η εμβολιαστική διαδικασία ώστε να προστατευθούν κοινότητες και να επιτευχθεί μια ασφαλής επανεκκίνησή του, που θα προσφέρει ανάκαμψη στις αγορές εργασίας και αύξηση των τόσο αναγκαίων πόρων ιδιαίτερως για τις αναπτυσσόμενες χώρες» (στέλεχος του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού).

Στην υποχρεωτική και ακούσια αναδίπλωση που επιβάλλει η πανδημία χωρούν ερωτήματα και επαναπροσδιορισμοί. Αν κάτι στον τουρισμό εξελίσσεται δυσλειτουργικά και καταστροφικά για το περιβάλλον και τους κατοίκους μιας περιοχής, ακόμη κι αν είναι προσωρινά επικερδές –μακροπρόθεσμα θα φθίνει, θα αποβεί ζημιόγνοο και θα χρεοκοπήσει, είναι βέβαιο– πρέπει να επανεξεταστεί. Οι αλλαγές είναι αναπόφευκτες μετά από ρωγμές καθοριστικές στις ζωές των ανθρώπων, όπως συνέβη με την πανδημία. Κανείς δεν επιστρέφει, επί της ουσίας, σε αυτό που άφησε όπως το άφησε. Ακόμη κι αν φαίνεται ίδιο, δεν είναι. Ούτε ο τουρίστας που ταξιδεύει ούτε η κοινωνία στην οποία περιοδεύει.

Το περιέγραψε εύστοχα ο Γερμανός συγγραφέας και δοκιμογράφος Χανς Μάγκνους Εντσενομπέργκερ στο, πάντα επίκαιρο, βιβλίο του «Πολιτική και πολιτισμός» (εκδ. Scripta, 2000): «Ο τουρισμός, ζητώντας να λυτρώσει τους οπαδούς του από την κοινωνία, πήρε κι αυτήν μαζί του στο ταξίδι. Όσοι συμμετείχαν σε αυτό μπορούσαν να διαβάσουν στα πρόσωπα των γειτόνων τους αυτό που ήταν πρόθεσή τους να ξεχάσουν. Στο πρόσωπο αυτό, που τους ακολουθούσε στο ταξίδι, καθρεφτιζόταν ό,τι είχε αφήσει κανείς πίσω του. Εκτοτε ο τουρισμός είναι ο καθρέφτης της κοινωνίας, την οποία ο ίδιος απεχθάνεται».

Ο,τι προκαλεί την απογοήτευση για τον νέο ελληνισμό, τόσο ένθεν όσο κακίθεν του Αιγαίου, δεν είναι η κομματική παντομίμα, που ως τρέχουσα πολιτική ιδεολογία κυβερνά τώρα τον ελληνικό τόπο. Την απελπισία προκαλεί το πλήθος όσων συγκροτούν την πολιτική διανόηση του τόπου, οι οποίοι σοβαρά πιστεύουν πως για όλα φταιει «το σύστημα», και, ακόμα, προσδοκούν πως αυτή η μασκαράτα πολιτικών της εικονικής πραγματικότητας, έχει τη δυνατότητα να αλλάξει το εν λόγω «σύστημα»! Σύστημα εννοείται ενός πελατειακού κράτους, βολικής «υποτέλειας» και βολικότερης «διαφθοράς»...

Το διαφεύγον όμως έρωτημα είναι: Γεννήματα αυτού του πολιτεύματος, που προάγει την πελατειακή σχέση κράτους-υπηκόων, (πολιτών, ποιων πολιτών;), η οποία με τη σειρά της παράγει την «υποτέλεια και τη διαφθορά», είναι δυνατό, αυτοί ειδικά, να αποβλέπουν σε εθνική σωτηρία; Όταν προφανώς και γνωρίζουν ότι αυτό ακριβώς είναι που θα τους «καταργήσει»; Όχι λέω εγώ! Δεν είναι αφηρημένα το «σύστημα» που πρέπει να αλλάξει, στην παρηκμασμένη αυτή χώρα των υστεροελλήνων. Είναι το πολίτευμα! Όπως το είπε, σε εποχή ανάλογης ελληνικής παρακμής, ο ιστορικός Πολύβιος πριν από 2.139 χρόνια, για ένα μικτό (αυτοελεγχόμενων δηλαδή ηγετών) πολίτευμα, όπως εκείνο της Ρώμης, στο οποίο οφείλει και τη δόξα της! Όχι ένα πολίτευμα, επιτρέπει στους

πολιτικούς κόρακες που το συντηρούν, να το εμπαίζουν ασυστόλως. Και λέω, ότι αυτό είναι που πρέπει πρώτα να αλλάξει, για να σωθεί αυτή η παρηκμασμένη χώρα.

Εμπαιγμός δε μέγιστος, που σηματοδοτεί και την έσχατη πολιτική παρακμή του τόπου, είναι η, που επικαλείται ως όπλο της η τρέχουσα κομματοκρατία, η διαβόητη δηλαδή «λαϊκή ετυμνηγορία»! Την οποία ανεβάζουν (ως πιο πρόσφατο παράδειγμα, και ένθεν του Αιγαίου) ο μεν ΔΗΣΥ στο 27,77%, το δε ΑΚΕΛ στο 22,23%! Ενώ γνωρίζουν την κομματική πλεκτάνη που σκαρώνει αυτή την εικονική πραγματικότητα. Διότι, βεβαίως, το 27,77%, και το 22,23% αντιστοιχούν στις καλούμενες «έγκυρες ψήφους», και μόνο! Όχι στο σύνολο των «ψηφοφόρων». Και εφόσον οι «έγκυρες ψήφοι» είναι μόνο το 64% των εκόντων δικαίωμα ψήφου πολιτών, τότε εκείνο το 27,77% (ΔΗΣΥ) μειώνεται αυτονόητα στο 17,77%, του λαού πια. Του δε ΑΚΕΛ στο θλιβερότερο 14,22%. Κυρίως όμως κατά πάντα λιγότερο από το 36% των πολιτών, όσων απαξίωσαν να μετάσχουν σ’ αυτή την παντομίμα δημοκρατίας, που, δάνειο προϊόν της ευρωπαϊκής νομισματικής νεωτερικότητας, ανέμυαλα εγκολπωθήκαμε κι εμείς! Πολίτευμα δηλαδή, όπου, μπορούν να κυβερνούν θλιβερές μειοψηφίες καταφερτζήδων...

Κύριο δεν είναι όμως ό,τι ακροθιγώς διερωτηθήκαμε στην αρχή: Πώς δηλαδή να μην εμπαίζουν ένα

τέτοιο «πολίτευμα» (σε εισαγωγικά βεβαίως, αφού είναι πολίτευμα ειλικρινές), όσοι το συντηρούν; Και συντηρούνται βεβαίως απ’ αυτό! Το τραγικό ερώτημα είναι, πώς αλήθεια να μην οδηγείται σε παρακμή, γινόμενος και περιγέλος τώρα της (ποθηνής) Ευρώπης, ένας λαός, που παρά την εμπειρία της πολύ μακράς ιστορίας του, κατεχεται να τον κυβερνάει ένας τέτοιος «πολιτικός» πθηκισμός! Ορθώς, λοιπόν, λέει ο γράφων, διατύπωσε τη θέση, ότι εκείνο που χρειάζεται ο νέος ελληνισμός είναι αλλαγή του πολιτεύματος.

Μη δε σπεύσει να σκανδαλιστεί ο αναγνώστης. Ευλόγως άλλωστε: Αφού στη σημερινή εποχή, όπου επιβλήθηκε αυτή η νοθεία, την οποία η νεωτερική Ευρώπη, ιδίως καταχρηστικά, αποκαλεί «δημοκρατία», αλλαγή αυτού του πολιτεύματος, είναι σχεδόν συνώνυμο της δικτατορίας. Τέτοια νεωτερικά παρερμηνεία του ελληνικού τρόπου! Και κυρίως της Ελληνίδας Πόλης... Διότι στην ελληνική μας ιστορία είναι γνωστό (ή όφειλε να είναι γνωστό) ότι, κορυφαία πνεύματα ασχολήθηκαν με το πολίτευμα. Και κυρίως με το πρόβλημα φθοράς του (άριστου) πολιτεύματος της Δημοκρατίας (Θουκυδίδης, Πλάτων, Αριστοτέλης...) Ειδικά, μετά και την ολοκληρωτική παρακμή της Ελληνίδας Πόλης, ο Αριστοτέλης, αποστασιοποιείται πλήρως από τη δημοκρατία! Αντιλέγει δε ότι δεν έχει σημασία ποιο είναι το πολίτευμα καθ’ εαυτό, όσο αν

οι επικεφαλής του εκάστοτε πολιτεύματος, («είτε ο ένας είτε οι λίγοι είτε οι πολλοί ασκούν την εξουσία») αποβλέπουν στο «κοινό συμφέρον», που το ταυτίζει μάλιστα με ό,τι ο ίδιος αποκαλεί «πολιτικόν αγαθόν».

Τι όμως, λέει ακόμα ο γράφων, ελάχιστα είναι γνωστό πάλι από την ελληνική μας ιστορία, είναι εκείνο της καλούμενης Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, της καθ’ ημάς Ρωμανίας; Παράδειγμα μακροβιότερου πολιτισμού της ιστορίας, ο υπερκιλιόχρονος δηλαδή πολιτισμός της Ρωμανίας, και τέταρτος ελληνικός πολιτισμός της (ελληνικής) ιστορίας, ο οποίος και έζησε, ακριβώς υπό συνθήκες ιδανικού μάλιστα μικτού πολιτεύματος! Όπου αρχηγός του κράτους ήταν ο βασιλιάς και η κωνσταντινουπολίτικη αριστοκρατία, ενώ τον λαό συγκροτούσαν οι μικρές κοινωνικές αυτοδιαχειριζόμενες ομάδες των «ελληνικών κοινοτήτων», που πραγματώναν, ως επιβίωσή του, το ελληνικό σύστημα της Ελληνίδας Πόλης όπου η Εκκλησία του Δήμου επιβίωνε τώρα στην εκκλησία της ενορίας, όπου και πάλι με κέντρο αναφοράς αυτήν ασκείτο, με νέα μορφή, ο αρχέγονος «πολιτικός βίος».

Αλλά ποιος σήμερα πολιτικός ή πολιτικός διανοούμενος γνωρίζει, πρωτογενώς εννοώ, κάτι από την ελληνική μας ιστορία...

Ο κ. Χάρης Φεραϊός είναι διδάκτωρ του ΕΜΠ.

Η «ανάπτυξη» στον τομέα του τουρισμού απέκτησε σημασίες συχνά αντικρουόμενες, κάποτε άβολες και όχι σπάνια καταστροφικές.

βρισκόταν πριν από 30 χρόνια, δηλαδή βρισκόμαστε ουσιαστικά στη δεκαετία του 1980». Σε ό,τι αφορά το πότε μπορεί να επανέλθει στα επίπεδα του 2019 εξέφρασε την ελπίδα πως αυτό θα γίνει το 2023, αλλά σίγουρα όχι νωρίτερα («Κ», 1/7/2021).

Πώς ήταν τα ταξίδια, οι μετακινήσεις, οι τόποι, οι άνθρωποι πριν από 30-40 χρόνια, δυσκολεύεται να ανασυστήσει η μνήμη. Χρειάζεται να ανατρέξει κανείς σε στοιχεία και φωτογραφικό υλικό. Με την έκρηξη πάντως του 21ου αιώνα η «ανάπτυξη» στον τομέα αυτόν απέκτησε σημασίες συχνά αντικρουόμενες, κάποτε άβολες και όχι σπάνια καταστροφικές.

Συμπτωματικά, τις τελευταίες ημέρες προβλήθηκε στο 23ο Διεθνές Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης η ισπανική ταινία «Μαγκαλούφ, πόλη-φάντασμα». Η Μαγκαλούφ είναι θέρετρο, μια μικρή πόλη της Μαγιόρκας, που πολλοί φτάνουν στο σημείο να αποκαλούν «Τουίν Πικς των Βαλεαρίδων». Ένα εκατομμύριο τουρίστες κατακλύζουν κάθε καλοκαίρι τους δρόμους της Μαγκαλούφ, σαν στοιχειά που μετατρέπουν τους δημόσιους χώρους σε λούνα παρκ όπου όλα επιτρέπονται. Βρετανοί, στην πλειονότητά τους, οι καλοκαιρινοί αυτοί επισκέπτες καταναλώνουν αλκοόλ μέχρι αναισθησίας, με συνοδεία σεξ και ναρκωτικών. Στις παραλίες βλέπεις να ορθώνονται ξενοδοχειακά συγκροτήματα υπερμεγέθη και αντιαισθητικά, όλη η οικονομία του τόπου περιστρέφεται γύρω από τον τουρισμό. Οι κάτοικοι προσπαθούν

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ, apetroulakis@kathimerini.gr

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ / Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑ**

Περί αρχαιογνωσίας. ΙΙΙ. Ο Ορέστης στην Αφρική

Τα μεγάλα άλματα στην κατανόηση των αρχαίων κειμένων δεν γίνονται συνήως μέσα από τη σπουδή τους σε βιβλιοθήκες και μελετητήρια. Έρχονται μέσα από την τέχνη, από συγγραφείς όπως η Βιρτζίνια Γουλφ και αιρετικούς σκηνοθέτες όπως ο Πιερ Πάολο Παζολίνι. Για να καταλάβουμε το αρχαίο θέατρο, γράφει η Βιρτζίνια Γουλφ στο άρθρο της «Σχετικά με το ότι δεν γνωρίζουμε ελληνικά» (1925), «πρέπει να φανταστούμε την ομορφιά της πέτρας και της γης. Με ζέση και ηλιοφάνεια και μήνες λαμπερής καλοκαιρίας, η ζωή φυσικά αλλάζει αμέσως. Η ζωή εξελίσσεται έξω από τις πόρτες. [...] Τα μικρά περιστατικά συζητούνται στον δρόμο, όχι στο καθιστικό, και εκεί παίρνουν τη δραματική τους διάσταση». Πριν καν αρχίσουμε να διαβάζουμε το αρχαίο κείμενο, πρέπει να έχουμε «μεταφράσει» το κλίμα της εποχής μας σε εκείνο της εποχής του Αισχύλου ή του Σοφοκλή.

Το 1970, ο Πιερ Πάολο Παζολίνι σχεδίασε μια διασκευή της Ορέστειας του Αισχύλου, την οποία ήθελε να ερμηνεύσουν Αφρικανοί, καθημερινοί άνθρωποι. Ταξίδεψε λοιπόν στην Ουγκάντα και την Τανζανία, αναζητώντας ανθρώπους που θα μπορούσαν να υποδυθούν πειστικά τον Ορέστη και την Ηλέκτρα, τον Αγαμέμνονα και την Κλυταιμνήστρα. Παράλληλα, μελέτησε αποσπάσματα από τον Αισχύλο και ανέπτυξε τη δική του θεωρία για την αρχαία Ελλάδα, την οποία πρόβαλε στην Αφρική της εποχής του. Επιστρέφοντας στην Ιταλία, παρουσίασε μια επιλογή από τα γυρίσματα του σε μια ομάδα Αφρικανών φοιτητών στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης. Η ταινία του «Αφρικανική Ορέστεια» δεν ολοκληρώθηκε ποτέ. Το 1976, παρουσιάστηκαν στο φεστιβάλ των Καννών οι «Σημειώσεις για μια Αφρικανική Ορέστεια», το ντοκιμαντέρ δηλαδή των επιτόπιων ερευνών του Παζολίνι στην αφρικανική γη. Ο αδυσώπητος ήλιος της Ελλάδας του Αισχύλου, η σκό-

νη, ο ιδρώτας, οι ομιλίες στους δρόμους του Άργους ή της Αθήνας, ο ψίθυρος μιας ακατάληπτης γλώσσας ενός αρχαίου λαού «μεταφράστηκαν» στον σκληρό αφρικανικό ήλιο και τις πολίχνες της μαύρης Αφρικής, τη σκόνη των χωματόδρομων και τον ιδρώτα των αθροφόρων. Ο αρχαίος ψίθυρος έγινε ο ακατάληπτος ψίθυρος μιας εξίσου αρχαίας αφρικανικής γλώσσας. Αυτή την κοινή γλώσσα των Ελλήνων και των Αφρικανών μίλησε ο Παζολίνι.

Ο Ιταλός σκηνοθέτης είδε στην Αφρική μια διαδικασία εκμοντερνισμού ανάλογη με αυτή της εποχής των ομηρικών ηρώων. Η ιστορία και ο μύθος της Ορέστειας σηματοδοτούν το τέλος της μυθολογικής, ομηρικής, εποχής και την αρχή της εποχής του «πολιτισμού», του κόσμου των πόλεων, του λόγου, του νόμου και της φιλοσοφίας. Ο κόσμος των αρχέγονων παθών, με την άνη, τηντίση, την ύβρη και τη νέμεση, ο κόσμος του άγραφου νόμου της εκδίκησης και των Ερινυών, της παράδοσης

και των εθίμων υποχωρεί μπροστά στον επερχόμενο εξορθολογισμό της πολιτικής ζωής που θα φέρουν οι νέοι θεσμοί της Δίκης και της δικονομικής διαδικασίας. Ο κόσμος του κοινωνικού ενστίκτου, βίαιος και τραχύς, χάνεται με την ανάδυση του έννομου πολιτικού καθεστώτος. Ήδη, σε έναν Αθηναιο πολίτη της εποχής του Αισχύλου μόνο ρίγη φρίκης μπορούσαν να προκαλέσουν οι σκληρές συζυγοκτονίες και μητροκτονίες. Ο εκμοντερνισμός των λαών της Αφρικής, που καλούνται να εγκαταλείψουν τα προγονικά τους έθιμα και να ασπασθούν τον τρόπο ζωής των εθνών της Δύσης, όπως φαίνεται και από τους φοιτητές στους δρόμους που διαβάζουν Μάο και εμπνέονται από τη σοσιαλιστική κοινωνία, δείχνει να διαδέχεται τον κόσμο των φυλών και των αρχέγονων αφρικανικών εθίμων. Ίσως ο Παζολίνι να ήθελε να διασώσει με την κάμερά του αυτόν τον κόσμο που χάνεται μέσα στη λαίλαπα του πολιτισμού. Η γλώσσα των τρα-

γικών ποιητών είναι η γλώσσα των ανθρώπων παθών που δεν εκπολιτίζονται, που αντιστέκονται και που, όσο κι αν πιστεύουμε ότι τα έχουμε τιθασεύσει, χτυπούν σαν καταγίγδες την κοινωνική και πολιτική μας ύπαρξη. Η αφρικανική εμπειρία δεν είναι διαφορετική από την ελληνική εμπειρία. Γι’ αυτό τον λόγο η ελληνική γλώσσα αντικατοπτρίζεται με τόση ενάργεια στις αφρικανικές διαλέκτους και γλώσσες και στη δική τους άγρια ομορφιά.

Ο Παζολίνι μέσα από την αφρικανική του Ορέστεια μάς διδάσκει ότι η αρχαία ελληνική γλώσσα δεν είναι η γλώσσα των πολιτισμένων, καθώς για την οποία επιαιρούνται οι Δυτικοί, αλλά ο αρχαϊκός ψίθυρος των παθών, ο οποίος ενυπάρχει στη ρίζα όλων των αρχαίων και σύγχρονων γλωσσών του κόσμου. Το 1940-41, σε μια εποχή που η επιλογή των ελληνικών σπουδών θεωρούνταν ως μια μορφή σωπής αντίστασης στο φασιστικό καθεστώς, ο ίδιος ο Πιερ Πάολο Παζολίνι ανακάλυπτε εκ νέου τις

αρχαίες ρίζες της Ιταλίας, όταν, σύμφωνα με τον Ιταλό ιστορικό Luciano Canfora, ξεκινούσε να μεταφράζει αποσπάσματα της αρχαϊκής ποιήτριας Σαφούς της φριουλιανής, αρχαία ρωμανική διάλεκτο της βορειοανατολικής Ιταλίας.

Όπως ο ίδιος ανέφερε αργότερα, η διαδικασία της μετάφρασης προκαλεί ένα είδος αναγέννησης του αρχαίου κειμένου μέσα από τη γλώσσα στην οποία μεταφράζεται.

Ο ίδιος ο μεταφραστής καλείται να αναφευρεί και να ξαναδώσει ζωή στο λεξιλόγιο της νεκρής πια γλώσσας. Ίσως, αν είχε ολοκληρώσει την ταινία του, να βλέπαμε και να ακούγαμε το ξαναζωντανέμα του κόσμου του Αισχύλου και των Ατρείδων μέσα από μια αφρικανική διάλεκτο.

Ο κ. Παναγιώτης Χριστιάς είναι αν. καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου και εταίρος του ερευνητικού κέντρου «Ευρωπαϊκές Δυναμικές» του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου.

ΕΘΝΙΚΗ

ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ 2020

Δημοσίευση σύμφωνα με τον περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμο του 2016

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρουσιάζει την Έκθεσή Διαχείρισης μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας παραμένει η παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών γενικών κλάδων.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κατά τη διάρκεια του έτους δεν έχει γίνει οποιοδήποτε αλλαγή στην Εταιρική δομή της Εταιρείας. Η Εταιρεία δεν προτίθει να πραγματοποιήσει οποιοδήποτε εξαγορά ή συγχώνευση.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 12 των οικονομικών καταστάσεων.

Κατά το 2020, εν μέσω των πρωτοφανών συνθηκών που επέφερε η πανδημία Covid-19 η Εταιρία παρουσίασε σημαντική ενίσχυση των οικονομικών της μεγεθών. Ειδικότερα, αναφέρονται τα εξής: Ισχυρή ανάπτυξη της κερδοφορίας, με τα κέρδη προ φόρων να υπερδιπλασιάζονται σε €3.074 χιλ., έναντι €797 χιλ. το 2019. Αύξηση ιδίων κεφαλαίων κατά 27,5% στις €12.286 χιλ., έναντι €9.638 χιλ. στα τέλη του 2019. Ανόδος του Δείκτη Φερεγγυότητας (Solvency Ratio) κατά 44 ποσοστιαίες μονάδες με το Δείκτη να ανέρχεται σε 191% έναντι 147% την 31/12/2019. Η Διοίκηση της Εταιρείας παρακολουθεί την εξέλιξη της πωδημίας, έτσι ώστε να λαμβάνονται άμεσα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της υαλής διεξήγησης των εργασιών της και την κατά το δυνατόν προστασία της υγείας του διοικητικού προσωπικού, των συνεργατών και των πελατών της.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

Ανάλογα με τη διάρκεια της πανδημίας της νόσου του Κορονοϊού (COVID-19) και τη συνεχιζόμενη αρνητική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, η Εταιρεία ενδέχεται να παρουσιάσει αρνητικά αποτελέσματα και περιορισμένη ρευστότητα και να αναγκαστεί απομειώσει στα περιουσιακά της στοιχεία το 2021. Ο ακριβής αντικτυπος της δραστηριότητας της Εταιρίας το 2021 και μετέπειτα δεν μπορεί να προβλεφθεί.

Η επίδραση των γεγονότων που προέκυψαν μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς στην συνεχιζόμενη δραστηριότητα περιγράφεται στη σημείωση 2. Επιπρόσθετα βλέπε την σχετική αναφορά στην σημείωση 38 για γεγονότα μεταγενέστερα της κατστάσεως χρηματοοικονομικής θέσης που αφορούν συνδεδεμένα πρόσωπα.

Εκτός όπως αναφέρεται πιο πάνω δεν υπήρξαν άλλα σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς που να χρειάζεται να γνωστοποιηθούν σε αυτή την Έκθεση ή στις οικονομικές καταστάσεις του έτους.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προβλέπει οποιοσδήποτε σημαντικές αλλαγές στις δραστηριότητες της Εταιρείας στο προβλεπόμενο μέλλον.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Η Εταιρεία δεν λειτουργεί μέσω οποιοδήποτε υποκαταστημάτων κατά τη διάρκεια του έτους.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ

Η εξέλιξη της Εταιρείας μέχρι σήμερα, τα οικονομικά της αποτελέσματα και η οικονομική της θέση όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Η ορθολογιστική διαχείριση των διαφόρων κινδύνων και της αβεβαιότητας από μέρους της Εταιρείας είναι πάρα πολύ σημαντικός παράγοντας για την μελλοντική εξέλιξη της Εταιρείας. Κίνδυνος θεωρείται οποιοσδήποτε χρηματοοικονομικός, ασφαλιστικός ή άλλος παράγοντας που δημιουργεί πιθανότητες για μελλοντική μείωση της κερδοφορίας.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τους άλλους κινδύνους και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και τις ενέργειες που λαμβάνει για αντιμετώπιση τους, αναφέρονται στις Σημειώσεις 2 και 7 των οικονομικών καταστάσεων.

ΧΡΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Οι στόχοι και οι πολιτικές της Εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου είναι:

Κίνδυνος Αγοράς

• Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στις τιμές της αγοράς. Ο κίνδυνος αγοράς περιλαμβάνει το μετοχικό κίνδυνο, τον κίνδυνο επιτοκίου και τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Η Εταιρεία διαχειρίζεται τον κίνδυνο αγοράς μέσω διασποράς του χαρτοφυλακίου επενδύσεων.

• Ο μετοχικός κίνδυνος αφορά στον κίνδυνο πιθανών ζημιών στο χαρτοφυλάκιο μετοχών και αμοιβαίων κεφαλαίων της Εταιρείας από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των μετοχών και των μετοχικών δεικτών. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται σε δικαία αξία μέσω των αποτελεσμάτων υποκείνται σε μετοχικό κίνδυνο λόγω αβεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων.

• Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Η Διεύθυνση της Εταιρείας παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

• Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει όταν μελλοντικές εμπορικές συναλλαγές και τα αναγνωρισμένα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της Εταιρείας. Η Διεύθυνση της Εταιρείας παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

Πιστωτικός κίνδυνος

• Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει όταν η αδυναμία των συμβαλλόμενων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους θα μπορούσε να μειώσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εσόδων από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης. Η Εταιρεία έχει σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 7.3 και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τη χρονολογική κατάσταση των εισπρακτέων.

Κίνδυνος ρευστότητας

• Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Η Εταιρεία εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων στοιχείων ενεργητικού με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε δεσμευμένες πιστωτικές διευκολύνσεις με σκοπό την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας τέτοιων ζημιών.

ΜΕΡΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προτείνει την πληρωμή μερίσματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και το καθαρό κέρδος για το έτος μεταφέρεται στα αποθεματικά.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Δεν υπήρξαν αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Το κόστος για την κεφαλαιακή εποπτεία των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών Φερεγγυότητα II (Οδηγία 2009/138/ΕΚ που υποβλήθηκε τον Νοέμβριο του 2009, και τροποποιήθηκε υπο την Οδηγία 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (η λεγόμενη Οδηγία "Ornibius II")) τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2016. Ο νέος ασφαλιστικός νόμος που ψηφίστηκε στις 11 Απριλίου 2016 έχει εναρμονίσει την Κυπριακή νομοθεσία με την Οδηγία Φερεγγυότητας II.

Η Εταιρία έχει συμμορφωθεί πλήρως με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας που επιβάλλονται από τον Έφορο Ασφαλίσεων αφού είχε μια ικανοποιητική αναλογία των κεφαλαίων απαιτήσεων φερεγγυότητας ("SCR ratio") κατά τη διάρκεια της αναφερόμενης περιόδου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τα ονόματα των συμβούλων κατά την ημερομηνία της κατάστασης χρηματοοικονομικής θέσης και κατά την ημερομηνία της έκθεσης αυτής, παρουσιάζονται στη σελίδα 1. Όλοι τους ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για ολόκληρο το έτος 2020.

Δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στην κατανομή των αρμοδιοτήτων ή στην αποζημίωση του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι Ανεξάρτητοι ελεγκτές, PricewaterhouseCoopers Limited, έχουν εκδηλώσει επιθυμία να συνεχίσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Ψήφισμα που να εξουσιοδοτεί το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίζει την αμοιβή τους θα κατατεθεί στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατ' εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Βασίλειος Ελευθέριος Διευθύνων Σύμβουλος

Λευκωσία, 6 Απριλίου 2021

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Προς τα Μέλη της εταιρείας Εθνική Γενικών Ασφαλείων (Κύπρου) Λίμιτεδ

Έκθεση επί του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Εθνική Γενικών Ασφαλείων (Κύπρου) Λίμιτεδ (η "Εταιρεία") δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της, για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΤΠΑ), όπως αυτά υποβλήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Τι έχουμε ελέγξει:

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 12 μέχρι 65 και οι οποίες αποτελούνται από:
• την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020,
• την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή,
• την κατάσταση μεταβολών στα ίδια κεφάλαια για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή,
• την κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, και
• περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις.

Το χρηματοοικονομικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εφαρμοστεί στην κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων είναι τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υποβλήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων της έκθεσής μας.

Πιστεύουμε, ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια, που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Ανεξαρτησία

Παραμένουμε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας), που εκδόθηκε από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΤΠΑΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας, που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας, που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΤΠΑΕΛ.

Κύρια θέματα ελέγχου συμπεριλαμβανομένων των σημαντικότερων κινδύνων ουσιωδών ανακριβείων, που περιλαμβάνει εκτιμώμενους κινδύνους ουσιωδών ανακριβείων που οφείλονται σε απάτη.

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξόχως σημανσίας στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου. Τα θέματα αυτά έχουν εξεταστεί στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη σχετικά με αυτά τα θέματα.

Κύριο Θέμα Ελέγχου	Πώς ο έλεγχός έχει αντιμετωπίσει το Κύριο Θέμα Ελέγχου
Αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί ανήλθαν στα €10.702.125 που αποτελούν το 49% των συνολικών υποχρεώσεων στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Συνεπώς αντιπροσωπεύουν τη σημαντικότερη κατηγορία υποχρεώσεων στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας. Λεπτομερείς γνωστοποιήσεις για τα αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί, εμπειροκρίβει πολυπλοκά και υποκειμενικές κρίσεις σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη των απαιτήσεων. Η εκτίμηση εξετάζεται επίσης από τις αναλογιστικές μεθόδους που εφαρμόζονται προκειμένου να παραχθούν τα τελικά αποτελέσματα.	Οι παρακάτω διαδικασίες έχουν εκτελεστεί: Κατανοήσαμε και αξιολογήσαμε τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των δικλίδων ασφαλείας σχετικά με τα αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί. Αξιολογήσαμε την επάρκεια των αποθεμάτων εκκρεμών αποζημιώσεων, επιλέγοντας ένα δείγμα φακέλων μέσω του οποίου ελέγχμα, , τα αποδεικτικά στοιχεία που υποστηρίζουν το αντίστοιχο απόθεμα εκκρεμών αποζημιώσεων. Επιβεβαιώσαμε με τους νομικούς συμβούλους της Εταιρείας κατά πόσο οι προβλέψεις της Εταιρείας για εκκρεμείς απαιτήσεις που σχετίζονται με νομικές υποθέσεις συνάδουν με τις προβλέψεις των νομικών συμβούλων, διενευνώντας περαιτέρω οποιοδήποτε ουσιώδες αποκλίσεις ώστε να βεβαιωθούν για την επάρκεια των σχετικών προβλέψεων. Επιλέξαμε ένα δείγμα εκκρεμών απαιτήσεων με ημερομηνία αναίτημης κοντά στην ημερομηνία έναρξης ισχύος του αντίστοιχου συμβολαίου για να επιβεβαιώσουμε ότι η Εταιρεία έχει ακολουθήσει όλες τις αναγκαίες διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω απαιτήσεις δεν είναι πλαστικές. Ελέγξαμε την λίστα εκκρεμών αποζημιώσεων με τη χρήση ανάλυσης δεδομένων (CAATs-Computer Assisted Audit Techniques), προκειμένου να εντοπιστούν τυχόν κενά ή επαναλαμβανόμενες εκκρεμείς αποζημιώσεις στην λίστα εκκρεμών αποζημιώσεων. Εκτελέσαμε τις πιο κάτω διαδικασίες χρησιμοποιώντας τους αναλογιστές του δικτύου μας αναφορικά με τον έλεγχο των αποθεμάτων για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί: Υπολογίσαμε τα αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί όπως υπολογίστηκαν από την Εταιρεία σε ακαθάριστη βάση χρησιμοποιώντας τα δικά μας εργαλεία υπολογισμού και εφαρμόζοντας κατάλληλες αναλογιστικές μεθοδολογίες. Με βάση τις πιο πάνω διαδικασίες, η επιλεγμένη μεθοδολογία και υπολογισμός της Εταιρείας βρέθηκε να είναι εντός εύλογων παραμέτρων. Αξιολογήσαμε τον υπολογισμό του αποθέματος εσόδων διαχείρισης εκκρεμών απαιτήσεων και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε θεωρήθηκε εύλογη και σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική του κλάδου και τις αποδεκτές μεθοδολογίες αναλογιστικής αποτίμησης. Αξιολογήσαμε την αναλογιστική μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τα αποθέματα απαιτήσεων που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί από την Εταιρεία και η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε είναι σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική του κλάδου και τις αποδεκτές μεθοδολογίες αναλογιστικής αποτίμησης. Τέλος, εξετάσαμε κατά πόσον οι γνωστοποιήσεις της Εταιρείας σε σχέση με τα αποθέματα εκκρεμών αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί, είναι σύμφωνα με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα και παρουσιάζονται κατάλληλα στις οικονομικές καταστάσεις. Τα αποτελέσματα όλων των πιο πάνω διαδικασιών ήταν ικανοποιητικά.

Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα

Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα ανήλθαν σε €17.720.224 (όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 8). Τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα αποτελούν το σημαντικότερο στοιχείο στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων.

Τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα αποτελούνται από ροές εσόδων που προέρχονται από διαφορετικούς κλάδους ασφαλίσεων.

Λεπτομερείς γνωστοποιήσεις σχετικά με τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα παρουσιάζονται στη Σημείωση 8. Οι λογιστικές πολιτικές για τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα περιλαμβάνονται στην Σημείωση 4.

Ας μέρος του ελέγχου των ημερολογιακών εγγραφών που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, πραγματοποιήσαμε έλεγχο για συγκεκριμένες ημερολογιακές εγγραφές που σχετίζονται με εγγεγραμμένα ασφάλιστρα εφαρμόζοντας κριτήρια κινδύνου τα οποία αξιολογήσαμε ως κατάλληλα.

Τέλος, εξετάσαμε κατά πόσον οι γνωστοποιήσεις της Εταιρείας σε σχέση με τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα είναι σύμφωνα με τα σχετικά λογιστικά πρότυπα και παρουσιάζονται κατάλληλα στις οικονομικές καταστάσεις.

Τα αποτελέσματα όλων των πιο πάνω διαδικασιών ήταν ικανοποιητικά.

Αναφορά σε άλλες πληροφορίες

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, που αναφέρονται παραπάνω, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνδυάζουν ουσιώδεις με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνονται να είναι ουσιωδώς σφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει σχετικά με τις άλλες πληροφορίες που έχουμε παραλάβει πριν την ημερομηνία της έκθεσης του ανεξάρτητου ελεγκτή, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπεύθυνων για θέματα διακυβέρνησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υποβλήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδεις σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν το Διοικητικό Συμβούλιο είτε προτίθει, είτε να ρευστοποιήσει την Εταιρεία ή να διακόψει την δραστηριότητα της ή όταν δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και η έκδοσή έκθεσης ελεγκτή, η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλό βαθμό διασφάλισης αλλά όχι εγγύηση ότι ο έλεγχός, όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση τα ΔΠΕ, πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμενθούν, ότι θα επηρέασουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ας μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

• Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες, οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια, τα οποία είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος, που οφείλεται σε απάτη, είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συστηματία, πλαστογραφία, εξακρίβμενες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παρακωλύση των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

• Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες, που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.

• Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

• Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδης αβεβαιότητας ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητα της. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επισφύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων, ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματα μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

• Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μετάξύ άλλων θεμάτων κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για θέματα διακυβέρνησης θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας. Επίσης, παρέχουμε στους υπεύθυνους για θέματα διακυβέρνησης δήλωση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας που αφορούν στην ανεξαρτησία μας και κοινοποιούμε σε αυτό όλες τις σχέσεις ή άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και, όπου είναι εφαρμοσίμο, ενέργειες που λαμβάνονται για την εξάλειψη των απειλών ή των μέτρων προστασίας που εφαρμόζονται

Από τα θέματα που κοινοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για θέματα διακυβέρνησης καθορίζουμε τα θέματα που έχουν τη μεγαλύτερη σημασία στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου, είναι τα κύρια θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων
Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 10(2) του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014, παρέχουμε τις πιο κάτω πληροφορίες στην Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή, οι οποίες απαιτούνται επιπρόσθετα από τις απαιτήσεις των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου.

Διορισμός του Ελεγκτή και Περίοδος Διορισμού

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως ελεγκτές της Εταιρείας στις 18 Ιουλίου 2017 από το Διοικητικό Συμβούλιο για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Ο διορισμός μας ανανεώθηκε ετησίως με ψήφισμα των μετόχων και αντιστοιχείται μια συνολική περίοδο αδιάκοπου διορισμού τεσσάρων ετών.

Συνοχή της πρόθετης Έκθεσης προς την Επιτροπή Ελέγχου

Επιβεβαιώνουμε ότι η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων η οποία εκφέρεται σε αυτήν την έκθεση, συνάδει με την πρόσθετη έκθεσή μας στην Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας που έχει εκδοθεί στις 2 Απριλίου 2021 σύμφωνα με το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δηλώνουμε ότι δεν παρέχουμε μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014 και το άρθρο 72 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017. Επίσης δεν υπάρχουν μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουν παρασχεθεί από εμάς προς την Εταιρεία, οι οποίες δεν έχουν γνωστοποιηθεί στις οικονομικές καταστάσεις ή στην Έκθεση Διαχείρισης.

Άλλα Νομικά Θέματα

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

• Κατά τη γνώμη μας, με βάση τις

ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ (ΚΥΠΡΟΥ) ΛΤΔ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ 2020

Δημοσίευση σύμφωνα με τον περί Ασφαλιστικών και Ανασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμου του 2016

ΕΝΟΠΙΩΜΕΝΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει την Ενοποιημένη Έκθεση Διαχείρισης μαζί με τις ελεγμέννες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΦΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Ο κύριος δραστηριότητες του Συγκροτήματος παραμένουν η διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών Κλάδου Ζωής μέσω της Εταιρείας καθός και Γενικών Κλάδων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Έθνικ Γενικών Ασφαλείων (Κύπρου) Λίμιτεδ.

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Κατά τη διάρκεια του έτους δεν έχει γίνει οποιοδήποτε αλλαγή στην εταιρική δομή του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα δεν προτίθεται να πραγματοποιήσει οποιοδήποτε εξαγορά ή συγχώνευση.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 16 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Κατά το 2020, εν μέσω των πρωτοφανών συνθηκών που επέφερε η πανδημία Covid-19 το Συγκρότημα παρουσίασε σημαντική ενόχληση των οικονομικών της μεγεθών.

Ειδικότερα, αναφέρονται τα εξής:
Ανάπτυξη του κύκλου εργασιών κατά 3,9% για άθροισμα χρόνου έτος.
Τα κέρδη προ φόρων σχεδόν διπλασιάστηκαν σε €3.609 χιλ. (2019: €1.863 χιλ.).
Αύξηση ιδίων κεφαλαίων στα €19.466 χιλ. (2019: €16.480 χιλ.).
Το Ενεργητικό ανήλθε σε €95.765 χιλ. (2019: €85.445 εκ.).
Διάρθρωση του Δείκτη Φερεγγυότητας (Solvency Ratio) σε επίπεδο άνω του 200%.
Η Στρατηγική του Συγκροτήματος προβλέπει τη συνέχιση της κερδοφόρου ανάπτυξης του κύκλου εργασιών με έμφαση στη διατήρηση του υψηλού Δείκτη Φερεγγυότητας και την περαιτέρω ενόχληση της αποτελεσματικότητας του διοικητικού μηχανισμού με στόχο την αριστή διαχείριση κινδύνων και η σωστή εξυπηρέτηση των ασφαλισμένων.
Η Διοίκηση της Εταιρείας παρακολουθεί την εξέλιξη της πανδημίας, έτσι ώστε να λαμβάνονται άμεσα τα απαραίτητα μέτρα για τη διασφάλιση της αμελής διεξαγωγής των εργασιών της και την κατά το δυνατόν προστασία της υγείας του διοικητικού προσωπικού, των συνεργατών και των πελατών της.

ΓΕΓΟΝΑΤΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ
Ανάλογα με την διάρκεια της πανδημίας της νόσου του Κορωνοϊού (COVID-19) και της συνεχιζόμενης αρνητική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, η Εταιρία ενδέχεται να παρουσιάσει αρνητικά αποτελέσματα περαιτέρω μειωμένη ρευστότητα και να αναγνωρίσει απομειώσεις στα περιουσιακά της στοιχεία το 2021. Ο σκεπής αντίκτυπος στις δραστηριότητες της Εταιρίας το 2021 και μετέπειτα δεν μπορεί να προβλεφθεί.

Η επίδραση των γεγονότων που προέκυψαν μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς στην συνεχιζόμενη δραστηριότητα περιγράφεται στη σημείωση 2. Επιπρόσθετα βλέπε την σχετική αναφορά στην σημείωση 39 για γεγονότα μετέπειτα της καταστάσεως χρηματοοικονομικής θέσης που αφορούν συνδεόμενα πρόσωπα.

Εκτός όπως αναφέρεται πιο πάνω δεν υπήρξαν άλλα σημαντικά γεγονότα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς που να χρειάζαται να γνωστοποιηθούν σε αυτή την Έκθεση ή στις οικονομικές καταστάσεις του έτους.

ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προβλέπει οποιαδήποτε σημαντικές αλλαγές στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος στο προβλεπόμενο μέλλον.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Το Συγκρότημα δεν λειτουργούσε μέσω οποιονδήποτε υποκαταστημάτων κατά την διάρκεια του έτους.

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ

Η εξέλιξη του Συγκροτήματος μέχρι σήμερα, τα οικονομικά του αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική του θέση όπως παρουσιάζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον, θεωρούνται ικανοποιητικά.

Η ροθολογική διαχείριση των διαφόρων κινδύνων και της αβεβαιότητας από από μέρος του Συγκροτήματος είναι πάρα πολύ σημαντικός παράγοντας για την μελλοντική εξέλιξη του Συγκροτήματος. Κίνδυνος θεωρείται οποιοδήποτε χρηματοοικονομικός ασφαλιστικός ή άλλος παράγοντας που δημιουργεί πιθανότητες για μελλοντική μείωση της κερδοφορίας.

Περαιτέρω λεπτομέρειες για τους κινδύνους και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα και τις ενέργειες που λαμβάνει να αντιμετωπίσει τους, αναφέρονται στη Σημείωση 2 και 7 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΧΡΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

Οι στόχοι και οι πολιτικές του Συγκροτήματος όσον αφορά τη διαχείρισή του χρηματοοικονομικού κινδύνου είναι:

Κίνδυνος Αγοράς

• κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται εξαιτίας μεταβολών στις τιμές της αγοράς. Ο κίνδυνος αγοράς περιλαμβάνει τον μετοχικό κίνδυνο, τον κίνδυνο επιτοκίου και τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Το Συγκρότημα διαχειρίζεται τον κίνδυνο αγοράς μέσω διασποράς του χαρτοφυλακίου επενδύσεων.

- μετοχικός κίνδυνος αφορά τον κίνδυνο πιθανών ζημιών από χαρτοφυλάκιο μετοχών κ ή αι αμοιβαίων κεφαλαίων του Συγκροτήματος από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των μετοχών και των μετοχικών δεκτών. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που αποτιμώνται σε εύλογο αξία μέσω των αποτελεσμάτων υποκείμενι στον μετοχικό κίνδυνο λόγω αβεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων.
- κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας αλλαγών στα επιτόκια της αγοράς. Η διεύθυνση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

- συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων να διακυμαίνεται λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Ο συναλλαγματικός κίνδυνος προκύπτει όταν μελλοντικές εμπορικές συναλλαγές και τα αναγνωριζόμενα στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεις είναι σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα λειτουργίας της κάθε εταιρείας του Συγκροτήματος. Η διεύθυνση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στις συναλλαγματικές ισοτιμίες σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει είτε η αδυναμία των συμβαλλόμενων μερών να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους ή τη μισατορία να μεμύσει το ποσό των μελλοντικών ταμειακών εισροών από χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού κατά την ημερομηνία της καταστάσεως χρηματοοικονομικής θέσης. Το Συγκρότημα δεν έχει σημαντικές συγκεκριμένες πιστωτικού κινδύνου και παρακολουθεί σε συνεχή βάση τη χρονολογική κατάσταση των εισπρακτών.

Κίνδυνος ρευστότητας
Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Το Συγκρότημα εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων στοιχείων ενεργητικού με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε δεσμευμένες πιστωτικές διευκολύνσεις με σκοπό την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας τέτοιων ζημιών.

ΜΕΡΙΣΜΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προτείνει την πληρωμή μερίσματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και το καθαρό κέρδος για το έτος μεταφέρεται στα αποθέματα.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Δεν υπήρξαν αλλαγές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Το καθήκον για την κεφαλαιακή επένπιση των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών Φερεγγυότητα II (Οδηγία 2009/138/ΕΚ που υιοθετήθηκε τον Νοέμβριο του 2009, και τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2014/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014 (η λεγόμενη Οδηγία «Omnibus II»)) τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2016. Ο νέος ασφαλιστικός νόμος που υφίσταται στις 11 Απριλίου 2016 έχει ενσωματώσει την Κυπριακή νομοθεσία με την Οδηγία Φερεγγυότητας II.

Το Συγκρότημα έχει συμμορφωθεί πλήρως με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας που επιβάλλονται από τον Έγγρα Ασφαλείων αφού είχε μια ικανοποιητική αναλογία των κεφαλαικών απαιτήσεων φερεγγυότητας («SCR ratio») κατά τη διάρκεια της αναφερόμενης περιόδου.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τα ονόματα των συμβούλων κατά την ημερομηνία της καταστάσεως χρηματοοικονομικής θέσης και κατά την ημερομηνία της έκθεσης αυτής, παρουσιάζονται στη σελίδα 1. Όλοι τους ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για ολόκληρο το έτος 2020.

Δεν υπήρξαν άλλες σημαντικές αλλαγές στην ανόθεση ευθύνων και στην αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι Ανεξάρτητοι ελεγκτές, PricewaterhouseCoopers Limited, έχουν εκδώσει επίθυμία να συνεχίσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους. Ψήφισμα για να εξουσιοδοτεί το Διοικητικό Συμβούλιο να καθορίσει την αμοιβή τους θα κατατεθεί στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατ' εντολήν του Διοικητικού Συμβουλίου

Βασίλειος Ελευθέριος

Διευθύνων Σύμβουλος

Λευκωσία, 6 Απριλίου 2021

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΤΙΔΡΩΝΤΙΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ

Προς τα Μέλη της Εθνικής Ασφαλιστικής (Κύπρου) Λίμιτεδ

Έκθεση επί του Ελέγχου των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας Έθνικ Ασφαλιστική (Κύπρου) Λίμιτεδ (η "Εταιρεία") και των θυγατρικών της ("Συγκρότημα") δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της ενοποιημένης χρηματοοικονομικής θέσης του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και της ενοποιημένης χρηματοοικονομικής του επίδοσης και των ενοποιημένων ταμειακών ροών του, για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΤΚΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις που περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Τι έχουμε ελέγξει:

Έχουμε ελέγξει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 16 μέχρι 95 και οι οποίες αποτελούνται από:

- την ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020,
- την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμών αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή,
- την ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών στα ίδια κεφάλαια για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή,
- την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, και
- περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Το χρηματοοικονομικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εφαρμοστεί στην κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και οι απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Βάση γνώμης

Οι ελέγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων της έκθεσής μας. Πιστεύουμε, ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια, που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Ανεξάρτητα

Παραμένουμε ανεξάρτητοι από το Συγκρότημα καθ' όλη τη διάρκεια του διαγραφού μας, σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Κώδικας Δεοντολογίας Λογιστές (Κώδικος ΔΤΔΠΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας, που σχετίζονται με τον έλεγχο ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας, που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΤΔΠΕΛ.

Κύρια θέματα ελέγχου συμπεριλαμβανομένων των σημαντικότερων κινδύνων ουσιωδών ανακρίβειών, που περιλαμβάνει εκτιμώμενους κινδύνους ουσιωδών ανακρίβειών που οφείλονται σε απάτη

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξήςουτες σημασίας στον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου. Τα θέματα αυτά έχουν εξεταστεί στο πλαίσιο του ελέγχου των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη σχετικά με αυτά ή θέματα.

Κύριο Θέμα Ελέγχου	Πώς ο έλεγχός έχει αντιμετωπιστεί το Κύριο Θέμα Ελέγχου
Αποθέματα και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλείων ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα αποθέματα και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλείων ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο ανήλθαν στα €53.333.835 τα οποία αποτελούν 70% των συνολικών υποχρεώσεων στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Συνεπώς αντιπροσωπεύουν τη σημαντικότερη κατηγορία υποχρεώσεων στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Συγκροτήματος. Λεπτομέρειες γνωστοποιήσεις για τα αποθέματα και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλείων ζωής για τις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο παρουσιάζονται στη Σημείωση 30. Οι λογιστικές πολιτικές για τα αποθέματα και τεχνικές ασφαλιστικές προβλέψεις και ασφαλιστικές προβλέψεις ασφαλείων ζωής για τις οποίς οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4, οι πληροφορίες για τις σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις των αποθεμάτων και τεχνικών ασφαλιστικών προβλέψεων και ασφαλιστικών προβλέψεων ασφαλείων ζωής για τις οποίς οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, παραδοχές σχετικά με τα παραρρηκτικά επίσημα, εμπειρικές λογιστικές και υποκειμενικές κρίσεις σχετικά με μελλοντικά γεγονότα και απαιτεί τη χρήση παραδοχών. Αυτές οι κρίσεις και παραδοχές συμπεριλαμβάνουν μεταξύ άλλων, παραδοχές σχετικά με το παραρρηκτικό επίσημα, τα ποσά διατηρηθέντων και τον πληθωρισμό.	Οι παρακάτω διαδικασίες έχουν εκτελεστεί: Κατανομή και αξιολόγηση των σχεδίων σόα και την εφαρμογή των δίκαιων ασφαλείας σχετικά με τα αποθέματα ασφαλείων αποζημιώσεων και αποθέματα για αποζημιώσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί. Αξιολόγηση την επάρκεια των αποθεμάτων ασφαλείων αποζημιώσεων σύμφωνα με τα δέοντα φακέλου μέσω του οποίου ελέγχεται, τα αποδεκτά στοιχεία που υποστηρίζουν το αντίστοιχο απόθεμα εκκρινών ασφαλίσεων. Επιβεβαιώσαμε με τους νωκούς συμβούλους της Εταιρείας κατά πόσο οι προβλέψεις της Εταιρείας για εκκρινόμενες απαιτήσεις που σχετίζονται με νωκούς υποκείμενους συνάδουν με τις πληροφορίες που λαμβάνονται από διεξοδικές περιηγήσεις περαιτέρω στοιχειοθετεί ουσιαστικές αποκλίσεις ώστε να βεβαιωθούν για την επάρκεια των σχετικών προβλέψεων. Επίσης, ένα δείγμα εκκρινών ασφαλίσεων με πληρωμένα σμυκτμούς κατά στην πληρωμένα ενάρξης ισχύος του αντίστοιχου συμβολίου για να επιβεβαιώσουμε ότι η διαδικασία για να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω απαιτήσεις δεν είναι πλακασμένες. Ελέγχει την λίστα εκκρινών ασφαλίσεων με τη χρήση αναλυτικών δειγμάτων (CAATS-Computer Assisted Audit Technique) προκειμένου να εντοπιστούν τυχόν κνή ή επαναλαμβανόμενες εκκρινές απαιτήσεις στο σύνολο των εκκρινών ασφαλίσεων. Εκπαιδεύει τις πιο πάνω αναλυτικές διαδικασίες με σκοπό να ελέγξει των αποθεμάτων για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί όπως υπολογίζονται από το Συγκροτήματι σε συνάρτηση βάση χρηματοοικονομικά τα δικά μας εργαλεία υπολογισμού και εργασμόντες τις κατάλληλες αναλυτικές μεθόδους. Με βάση τις πιο πάνω διαδικασίες, η επικείμενη κατάλληλες αναλύσεις και υπολογισμοί του Συγκροτήματος βρέθηκε να είναι εντός εύλογων ποταρτηρών. Αξιολόγηση των υπολογισμών του αποθεμάτων εδών διαδοχικές εκκρινών ασφαλίσεων και η μεθοδολογία του οποίου βρέθηκε θεωρητική εύλογη και σύμφωνα με
Αποθέματα εκκρινών αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί (Γενικός Ανασφάλιστος) Στις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα αποθέματα εκκρινών αποζημιώσεων αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί ανήλθαν στα €10.722.125 (σε σχέση με τον Γενικό κλάδο που αποτελεί 14% των συνολικών υποχρεώσεων στην ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης). Λεπτομέρειες γνωστοποιήσεις για τα αποθέματα εκκρινών αποζημιώσεων και αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί παρουσιάζονται στη Σημείωση 30. Οι λογιστικές πολιτικές για τα αποθέματα εκκρινών αποζημιώσεων και τα αποθέματα απαιτήσεων που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί περιλαμβάνονται στη Σημείωση 4, οι πληροφορίες για τις σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης περιλαμβάνονται στη Σημείωση 6 και οι πληροφορίες σχετικά με τους σχετικούς ασφαλιστικούς εδών παρουσιάζονται στη Σημείωση 7. Η εκτίμηση για τα αποθέματα εκκρινών αποζημιώσεων και τα αποθέματα για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί, εμπλεκτικές λογιστικές και υποκειμενικές κρίσεις σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη των απαιτήσεων. Η εκτίμηση εδωρείται επίσης από τις αναλυτικές μεθόδους που εφαρμόζονται προκειμένου να παραχθούν τα τελικά αποτελέσματα.	Οι παρακάτω διαδικασίες έχουν εκτελεστεί: Κατανομή και αξιολόγηση των σχεδίων σόα και την εφαρμογή των δίκαιων ασφαλείας σχετικά με τα αποθέματα εκκρινών αποζημιώσεων και αποθέματα για αποζημιώσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί. Αξιολόγηση την επάρκεια των αποθεμάτων ασφαλείων αποζημιώσεων σύμφωνα με τα δέοντα φακέλου μέσω του οποίου ελέγχεται, τα αποδεκτά στοιχεία που υποστηρίζουν το αντίστοιχο απόθεμα εκκρινών ασφαλίσεων. Επιβεβαιώσαμε με τους νωκούς συμβούλους της Εταιρείας κατά πόσο οι προβλέψεις της Εταιρείας για εκκρινόμενες απαιτήσεις που σχετίζονται με νωκούς υποκείμενους συνάδουν με τις πληροφορίες που λαμβάνονται από διεξοδικές περιηγήσεις περαιτέρω στοιχειοθετεί ουσιαστικές αποκλίσεις ώστε να βεβαιωθούν για την επάρκεια των σχετικών προβλέψεων. Επίσης, ένα δείγμα εκκρινών ασφαλίσεων με πληρωμένα σμυκτμούς κατά στην πληρωμένα ενάρξης ισχύος του αντίστοιχου συμβολίου για να επιβεβαιώσουμε ότι η διαδικασία για να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω απαιτήσεις δεν είναι πλακασμένες. Ελέγχει την λίστα εκκρινών ασφαλίσεων με τη χρήση αναλυτικών δειγμάτων (CAATS-Computer Assisted Audit Technique) προκειμένου να εντοπιστούν τυχόν κνή ή επαναλαμβανόμενες εκκρινές απαιτήσεις στο σύνολο των εκκρινών ασφαλίσεων. Εκπαιδεύει τις πιο πάνω αναλυτικές διαδικασίες με σκοπό να ελέγξει των αποθεμάτων για απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν και δεν έχουν αναφερθεί όπως υπολογίζονται από το Συγκροτήματι σε συνάρτηση βάση χρηματοοικονομικά τα δικά μας εργαλεία υπολογισμού και εργασμόντες τις κατάλληλες αναλυτικές μεθόδους. Με βάση τις πιο πάνω διαδικασίες, η επικείμενη κατάλληλες αναλύσεις και υπολογισμοί του Συγκροτήματος βρέθηκε να είναι εντός εύλογων ποταρτηρών. Αξιολόγηση των υπολογισμών του αποθεμάτων εδών διαδοχικές εκκρινών ασφαλίσεων και η μεθοδολογία του οποίου βρέθηκε θεωρητική εύλογη και σύμφωνα με

Ένα βουνό προκλήσεων στην Εζεκία Παπαϊωάννου

Οι πρώτες 100 μέρες του νέου ηγέτη της Αριστεράς κρίνονται ιδιαίτερα δύσκολες

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Μπορεί σήμερα το ΑΚΕΛ να γράφει μία νέα σελίδα στην 80χρονη πορεία του, καθώς ο νέος ηγέτης του κόμματος αναλαμβάνει τα ηνία και τη σκυτάλη διαδοχής από τον Άντρο Κυπριανού, ωστόσο περίοδος χάριτος δεν υπάρχει. Ούτε για τον ίδιο, ούτε για τη νέα ομάδα που θα τον πλαισιώνει. Και δεν υπάρχει,

Από το 2006 το ΑΚΕΛ έχει χάσει τόσους ψηφοφόρους όσους αποτελούν σήμερα το ΔΗΚΟ, με το ενδεχόμενο δημιουργίας νέων αριστερών σχημάτων να ενισχύεται.

καθώς τα μαύρα σύννεφα κατέκλυσαν το οικοδόμημα από τη νύχτα των εκλογών με το ιστορικά χαμηλό ποσοστό που κατέγραψε. Επιβεβαιώθηκε όλο αυτό το πένθιμο κλίμα και την Παρασκευή, όταν ο παλμός και ο ενθουσιασμός—που θα έπρεπε να υπάρχουν για τη νέα κατάσταση πραγμάτων που ξεκινά—απουσίαζαν από το στάδιο Τάσος Παπαδόπουλος και στη θέση τους επικράτησε

το αυτομαστίγωμα στελεχών και μελών για το αποτέλεσμα. Ο νέος ηγέτης του ΑΚΕΛ έχει ένα δύσκολο δρόμο μπροστά του. Πιο συγκεκριμένα, έχει ένα βουνό προκλήσεων που θα πρέπει να χειριστεί με μαεστρία από την επόμενη κιόλας μέρα. Αν θέλει βεβαίως να αποφυγή να παρακολουθήσει το ΑΚΕΛ να ακολουθεί την πορεία άλλων αριστερών κομμάτων που πέρασαν από την εξουσία στην πολιτική της διαμαρτυρίας και αν θέλει να επαναφέρει τα ποσοστά που κατέγραφε το κόμμα τις ένδοξες εκείνες μέρες κατά την αρχή της χιλιετίας.

Οι πρώτες 100 μέρες κρίνονται κρίσιμες, καθώς συγκεκριμένα βήματα θα πρέπει να γίνουν με τελικό στόχο τις προεδρικές εκλογές του 2023.

● Επούλωση πληγών και διαχείριση της εσωστρέφειας που έχει αναπόφευκτα δημιουργηθεί από το αποτέλεσμα.

● Αποφυγή διάσπασης και δημιουργίας ενός νέου πολιτικού σχηματισμού.

● Κατάθεση νέων προτάσεων που θα καταδείξουν ότι μία νέα εποχή ξεκινά για το ΑΚΕΛ, αφήνοντας το δικό της αποτύπωμα.

● Δημιουργία συμμαχιών με στόχο τις προεδρικές εκλογές του 2023 και έγκαιρη εξεύρεση υποψηφίου.

Προσεχώς εσωστρέφεια;

Τα όσα ακούστηκαν κυρίως την Παρασκευή—μέρα κατά την οποία γράφεται το ρεπορτάζ—εντός του εκλογικού συνεδρίου καταδεικνύουν πως η εσωστρέφεια είναι προ των πυλών για το ΑΚΕΛ. Δεν είναι παράλογο, αλλά η λογική εξέλιξη των πραγμάτων, που θέλει μετά την ήττα να αναζητούνται αποδιοπομπαίοι τράγοι και να δημιουργούνται εσωτερικές τριβές. Η αποκώρπωση του Άντρου Κυπριανού, παρά το γεγονός ότι το είχε αποφασίσει πριν από το εκλογικό αποτέλεσμα, καταδεικνύει πως ο ίδιος αναλαμβάνει την ευθύνη του αποτελέσματος και δίνει τον αναγκαίο χώρο για το νέο αποτύπωμα από τον διάδοχό του. Μπορεί βεβαίως να υπογράμμιζε την ανάγκη ενότητας μπροστά στις δυσκολίες που έχει να αντιμετωπίσει το ΑΚΕΛ, ωστόσο η έντονη αναφορά στην ομιλία στον παραγοντισμό καταδεικνύει πως προστοιμάζεται επιρριψη ευθυνών σε διάφορα στελέχη που θα προκαλέσει περαιτέρω εσωστρέφεια. Ενώ το τελευταίο εκλογικό συνέδριο ήταν το 2015, ο Άντρος Κυπριανού δεν είχε μπει για παράδειγμα σε μία διαδικασία απολογισμού των βουλευτικών εκλογών του 2016, των προεδρικών εκλογών που ακολούθησαν του εκλογικού αποτελέσματος του περασμένου Μάη αλλά και των διεργασιών για την Προεδρία της Βουλής. Στάθηκε όμως στα περί παραγοντισμού, δίδοντας έτσι σινιάλο σε όσους ακολούθησαν να θέσουν θέμα και να στήσουν εν πολλοίς λαϊκά δικαστήρια. Εδώ όμως είναι το στοιχείο της νέας ηγεσίας και η απόφασή του αν θα κτίσει ένα κόμμα που θα ανοίξει στην κοινωνία ή αν θα περικρακαλωθεί, επιβάλλοντας ένα κυνήγι μαγισσών. Δεν πέρασε απαρατήρητη η τιμωρία του ευρωβουλευτή Γιώργου Γεωργίου από την Επιτροπή Ελέγχου που τον έκανε

να αποσύρει αρχικά την υποψηφιότητά του από την Κεντρική Επιτροπή. Ούτε βεβαίως η αναφορά της υποψήφιας βουλευτριάς στην Πάφο και πρώην αρχισυντάκτριας της Χαραυγής Μαρίας Παπαλαζάρου Φράγκου για τα κακώς κείμενα στον προεκλογικό. Όλο αυτό θα πρέπει με κάποιο τρόπο να τύχει χειρισμού την επομένη των εκλογών, βάζοντας μία τελεία και γυρίζοντας σελίδα ή συντηρώντας τις εντάσεις.

Θα πρέπει την ίδια στιγμή να τύχει χειρισμού και το ενδεχόμενο προστριβών μετά την εκλογική

Τα χαμηλά ποσοστά έχουν κτυπήσει την πόρτα της εσωστρέφειας στο ΑΚΕΛ με τους συνέδρους να μπαίνουν σε μία διαδικασία αυτομαστιγώματος. Στοιχείο για τη νέα ηγεσία αν θα επιλέξει την περιχαράκωση ή το άνοιγμα στην κοινωνία.

μάχη για τη Γενική Γραμματεία. Η εκλογική μάχη μεταξύ Χριστόφια-Δίγκλη και η ηχηρή αποκώρπωση του τελευταίου μαζί με μία σειρά πρωτοκλασάτων στελεχών προκάλεσε σοβαρές πληγές στο κόμμα. Δικασμός υπήρξε και μετά την εκλογική μάχη του 2009, μεταξύ Άντρου Κυπριανού και Νίκου Κατσουρίδη, με τον τελευταίο να οδηγείται τελικώς εκτός κόμματος. Στέφανος Στεφάνου και Γιώργος Λουκαΐδης δεν έχουν σημαντικές διαφορές, έχουν κοινή αφετηρία και δεν θεωρείται πως θα προκλη-

Ο Άντρος Κυπριανός μένει κοντά στο κόμμα όπως υπογραμμίζει και εδώ θα διαφανεί πόσο έντονη θα είναι η παρουσία του στις επιλογές της νέας φρουράς.

Γιώργος Λουκαΐδης και Στέφανος Στεφάνου και έχουν κοινές αφετηρίες, κοινές προσεγγίσεις και γι' αυτό θεωρείται πως δεν θα προκύψει η εσωστρέφεια που προκλήθηκε στην μάχη Χριστόφια - Δίγκλη και Κυπριανού-Κατσουρίδη.

Με το βλέμμα στις προεδρικές

Το μεγάλο ζήτημα που θα πρέπει να τεθεί από την Δευτέρα, είναι το πώς προχωρά μέχρι και τις προεδρικές εκλογές του 2023 το ΑΚΕΛ. Το κόμμα της Αριστεράς, αν και υπογραμμίζει την ανάγκη συνεργασιών για το μέλλον, δεν έχει επί του παρόντος καταφέρει να δημιουργήσει εκείνο το πρόσφορο έδαφος που για συνεργασίες, ιδιαίτερα με το ΔΗΚΟ. Τα όσα διαμείφθηκαν κατά την Προεδρία της Βουλής, όπου στην ουσία το ΑΚΕΛ και το ΔΗΚΟ δεν κατάφεραν να έχουν κοινό υποψήφιο λέει πολλά για τις δυσκολίες που θα προκληθούν σε ένα αρραβώνα των δύο. Και λέει πολλά επειδή και εντός του ΔΗΚΟ αλλά και εντός του ΑΚΕΛ αντιμετωπίζεται με δυσπιστία το ενδεχόμενο συνεργασίας. Νέα πρόσωπα όμως και κατ' επέκταση νέες επιδιώξεις μπορεί να κτίσουν εκείνες τις συνθήκες για κοινή υποψηφιότητα, αλλά και συνεργασία στις επικείμενες δημοτικές εκλογές. Δεν αποκλείεται βεβαίως να υπάρξει ένα συγκεκριμένο πλάνο για συνεργασία με την Κοινωνία των Πολιτών (ανένταχοι αριστεροί ψηφοφόροι) και με κόμματα όπως το Κίνημα Οικολόγων. Το σίγουρο είναι πως στην Εζεκία Παπαϊωάννου έχουν αντιληφθεί πως δεν έχουν άλλα περιθώρια να μείνουν εκτός της εξουσίας και θα πρέπει το επόμενο διάστημα όχι μόνο να καταλήξουν σε συνεργασία, αλλά να κοιτάζουν και για εκείνον τον υποψήφιο για την προεδρία, που θα μπορεί να αποτελέσει όχι μόνο επιλογή ευρείας αποδοχής, αλλά και υποψηφιότητα νίκης.

θούν οι όποιες εντάσεις από τη Δευτέρα. Στα θετικά καταγράφεται το γεγονός ότι ο Άντρος Κυπριανού, σε αντίθεση με τον προκατόχό του, δεν ευνόησε συγκεκριμένη υποψηφιότητα για τη Γενική Γραμματεία. Σίγουρα μπορεί να προκύψουν ενοχλήσεις στελεχών που θέλουν να εμπλακούν στη νέα ηγετική ομάδα, όμως αυτό θα εξαρτηθεί από το ποιο στίγμα θέλει να δώσει η νέα ηγεσία. Ήδη η νέα Κεντρική Γραμματεία θα αποτελείται τουλάχιστον από τρία νέα στελέχη, καθώς τη σκυτάλη παρέ-

δωσαν οι Άντρος Κυπριανού, Πάμπλος Κυρίτσος και Χρίστος Αλέκου.

Τα νέα σχήματα

Ένα είναι η εσωκομματική δυσφορία άλλο οι αριθμοί που μιλούν και καταδεικνύουν το πρόβλημα στο κόμμα. Το ΑΚΕΛ του 2001, όταν λάμβανε σχεδόν 35%, δεν ήταν το κόμμα που στελέχη επιμένουν σε «ιδεολογική καθαρότητα», έχουν την ανάγκη να ανακαλούν τον μαρξισμό-λενινισμό και να δημιουργούν κώδικες που θα αποτρέπουν μεν τον παραγοντισμό αλλά θα οδηγού-

γούνται με μαθηματική ακρίβεια στον σεχταρισμό. Ήταν εκ του αποτελέσματος ένα κόμμα ανοικτό. Σήμερα ο μέσος κεντροαριστερός ψηφοφόρος δεν φαίνεται να πείθεται από αυτή την περιχαράκωση και ενδεχομένως να αναζητάει νέα στέγη. Δεν πέρασε και απαρατήρητο σε πολλούς το γεγονός ότι μέχρι και σήμερα δεν ήταν επίσημα γνωστές οι υποψηφιότητες για τη Γενική Γραμματεία, στέλνοντας το μήνυμα πως το ΑΚΕΛ λειτουργεί λίγο πολύ με βυζαντινισμούς και ως κλειστό κλαμπ. Με δεδομένο ότι το κόμμα της Αριστεράς από το 2006 έχει χάσει 51.000 ψηφοφόρους—είναι στην ουσία ολόκληρο το ΔΗΚΟ—θα πρέπει να αντιμετωπίσει το ενδεχόμενο νέων σχημάτων που μπορεί να προκύψουν από δυσανεσπιμένους ψηφοφόρους και γιατί όχι, από δυσανεσπιμένα στελέχη. Ήδη εδώ και καιρό συζητείται το ενδεχόμενο δημιουργίας του Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου, πλέον όμως ακούγεται έντονα και η ανάγκη ενός κόμματος στα Αριστερά, με προοδευτικές θέσεις στο Κυπριακό και με συγκεκριμένη κοινωνική πολιτική. Υπάρχει άλλωστε αυτή η επιθυμία και από κύκλους που ανήκαν στην ΕΔΕΚ και έχουν απομακρυνθεί επί προεδρίας Σιζόπουλου.

Οι νέες πολιτικές

Στο πλαίσιο του τι κόμμα θα είναι τελικώς το ΑΚΕΛ, ο νέος γενικός γραμματέας θα πρέπει να αφήσει το δικό του αποτύπωμα με τις πολιτικές που θα ακολουθήσει. Δεν αναμένεται βεβαίως ότι θα αλλάξει πλεύση η οικονομική πολιτική του

κόμματος ή η θέση του στο Κυπριακό. Έχει όμως σημασία να φανεί κατά πόσο νέες προτάσεις μπαίνουν στο προσκήνιο. Η κριτική που δέχτηκε άλλωστε το ΑΚΕΛ είναι η απουσία πρότασης διακυβέρνησης στην οικονομία και στα εργασιακά. Η ΠΕΟ έχει δεχτεί σωρεία επικρίσεων για την ηχηρή απουσία της, όπως επίσης και η Εζεκία Παπαϊωάννου για το γεγονός ότι δεν έχει καταφέρει να αποτινάξει από πάνω της το αφήγημα του ΔΗΣΥ ότι δεν μπορεί να κυβερνήσει. Εδώ θα φανεί το αποτύπωμα της νέας ηγεσίας. Στοιχείο βεβαίως είναι κατά πόσο η νέα κατάσταση πραγμάτων θα απεγκλωβιστεί από την παλιά φρουρά. Ο Άντρος Κυπριανού είχε δεχτεί την κριτική πως έμεινε καιρό κάτω από τη σκιά της επιβλητικής παρουσίας του προκατόχου του και όχι αδικαιολόγητα βεβαίως. Πέραν του ότι ο Δημήτρης Χριστόφιας έλεγχε πλήρως το κόμμα εξαιτίας και της μακράς παραμονής του στο πηδάλιο της Εζεκία Παπαϊωάννου ήταν παράλληλα και πρόεδρος της Δημοκρατίας. Ήταν λοιπόν αναπόφευκτη πολλές φορές η παρέμβαση του στα κομματικά δρώμενα. Σήμερα, ο Άντρος Κυπριανού έχει ξεκαθαρίσει πως δεν θα είναι μέλος της Κεντρικής Επιτροπής, αλλά όπως και ο πρώην πρόεδρος της Δημοκρατίας θα έχει το δικαίωμα να παρίσταται σε συνεδριάσεις κατόπιν πρόσκλησης. Εδώ θα διαφανεί και αν η νέα ηγεσία θα διαχωρίσει τη θέση της από παλιές πρακτικές ή αν θα ακολουθήσει το παλιό μοντέλο και τις απόψεις της παλιάς φρουράς.

Διαμορφώθηκε το ισοζύγιο δυνάμεων για το '23

Το ποσοστό που επιλέγει την αποχή, η αποδυνάμωση του διπολισμού και η συρρίκνωση του λεγόμενου ενδιάμεσου χώρου

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΖΟΡΜΠΑ**

Οι βουλευτικές εκλογές έχουν ήδη περάσει στην ιστορία. Το αποτέλεσμα τους, ωστόσο, διαμόρφωσε το περιβάλλον και το ισοζύγιο δυνάμεων ενόψει προεδρικών εκλογών, αναδιαμορφώνοντας, χωρίς όμως να αλλάζει ριζικά, τον κομματικό χάρτη. Το εκλογικό αποτέλεσμα επιβεβαίωσε ότι α) σταθεροποιείται ένα σημαντικό ποσοστό πολιτών, που αντιστοιχεί περίπου στο 35% του εκλογικού σώματος, το οποίο επιλέγει συνειδητά την αποχή, β) ο διπολισμός έχει αποδυναμωθεί σημαντικά, όμως ο ΔΗΣΥ παραμένει κυρίαρχος του πολιτικού παιχνιδιού, εν αντιθέσει με το ΑΚΕΛ που δείχνει να μην έχει ξεπεράσει τις πληγές της διακυβέρνησής του, γ) ο λεγόμενος ενδιάμεσος χώρος έχει επίσης συρρικνωθεί, με το ΔΗΚΟ ειδικά να έχει απολέσει τον κεντρικό ρόλο του ως ρυθμιστής των εξελίξεων, δ) το ΕΛΑΜ εδραιώνεται και ισχυροποιεί συνεχώς την παρουσία του στην πολιτική σκηνή του τόπου, ενώ οι Οικολόγοι δεν δείχνουν ακόμα έτοιμοι για το βήμα παραπάνω, ε) ευκαιριακοί σχηματισμοί που εμφανίστηκαν την τελευταία 20ετία έκαναν τον βραχύβιο κύκλο τους και πέρασαν στη λήθη σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα.

Το εκλογικό αποτέλεσμα επιβεβαίωσε τη μείωση της επιρροής των παραδοσιακών κομμάτων και ειδικά των δύο μεγαλύτερων στην κοινωνία. Ως αποτέλεσμα της φθοράς που υπέστησαν λόγω διακυβέρνησης ή της εμπλοκής τους σε σκάνδαλα, τα ποσοστά ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ μετά βίας ξεπέρασαν το 50%. Είκοσι χρόνια προηγουμένως το αντίστοιχο ποσοστό ήταν στο 68,71%. Παρά τις απώλειες, στον ΔΗΣΥ κατάφεραν να διατηρήσουν

τον τίτλο της κυρίαρχης πολιτικής δύναμης, ξεπερνώντας με μικρά τραύματα τη φθορά της οκταετούς διακυβέρνησης, την πανδημία και το σφυροκόπημα σύσσωμης της αντιπολίτευσης, την ώρα μάλιστα που ο βασικός αντίπαλος κατέρρεε. Σημαντική νίκη πέτυχε ο ΔΗΣΥ και με την εκλογή της Αννίτας Δημητρίου στην προεδρία της Βουλής, σε συνεργασία με ΔΗΠΑ και ΕΛΑΜ, με τον Αβέρωφ Νεοφύτου να απαντά με αυτόν τον τρόπο σε όσους εντός ΑΚΕΛ έβλεπαν απομόνωση του ΔΗΣΥ στη Βουλή. Χωρίς αμφιβολία ο ΔΗΣΥ παραμένει κυρίαρχος του πολιτικού παιχνιδιού, όμως την ίδια στιγμή είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει να ακροβατεί σε τεντωμένο σχοινί, επιδιώκοντας συναινέσεις και συνεργασίες, ώστε να πορευτεί με τα λιγότερα δυνατά προβλήματα η κυβέρνηση Αναστασιάδη την επόμενη διετία. Το μεγαλύτερο κέρδος από τις εκλογές για τον ΔΗΣΥ είναι ότι αυτή τη στιγμή μοιάζει να παίζει σε πρωτάθλημα με βασικό αντίπαλο τον κακό εαυτό του. Και αυτό το στοιχείο τον τοποθετεί σε role position στην κούρσα που ξεκίνησε από το βράδυ της 30ής Μαΐου για τις προεδρικές εκλογές του 2023.

Πάντως, σε επίπεδο κυβέρνησης, παρά τις μεγάλες προσδοκίες που καλλιεργήθηκαν γύρω από τον ανασχηματισμό, δεν έγινε κατορθωτό να κερδηθεί το στοίχημα των συμμαχιών. Αντίθετα, η διαδικασία του ανασχηματισμού επισκίαστηκε από τη θορυβώδη έξοδο της Έμιλυσ Γκολίτς αλλά και τις διαρροές περί πτώσιμων μαχαιριών στον Λόφο.

Χωράει αριστερό νέο σχήμα;

Το ΑΚΕΛ μέτρησε σοβαρές ζημιές από την εκλογική διαδικασία. Σημαντικό πλήγμα ήταν και ο τρόπος

Το εκλογικό αποτέλεσμα επιβεβαίωσε τη μείωση της επιρροής των παραδοσιακών κομμάτων και ειδικά των δύο μεγαλύτερων στην κοινωνία.

Σε επίπεδο κυβέρνησης, παρά τις μεγάλες προσδοκίες που καλλιεργήθηκαν γύρω από τον ανασχηματισμό, δεν έγινε κατορθωτό να κερδηθεί το στοίχημα των συμμαχιών.

με τον οποίο χάθηκε η προεδρία της Βουλής, με το κόμμα της Αριστεράς και την ηγεσία του να δείχνουν ανήμποροι να απαντήσουν στις κινήσεις τακτικής της ηγεσίας του ΔΗΣΥ και να κτίσουν γέφυρες με τα άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης, με ό,τι αυτό σημαίνει ενόψει

προεδρικών εκλογών. Το κόμμα της Αριστεράς βρίσκεται σε ελεύθερη πτώση τα τελευταία έντεκα χρόνια, μη μπορώντας να διαχειριστεί τα σοβαρά τραύματα που άφησε η πενταετής παρουσία του στη διακυβέρνηση του τόπου, ενώ δείχνει να αντιμετωπίζει και σοβαρή κρίση ταυτότητας με τα στελέχη του να αδυνατούν να απαντήσουν ευθέως στο ερώτημα πού στέκει ιδεολογικά το ΑΚΕΛ. Το πλέον ανησυχητικό είναι ότι το ΑΚΕΛ βλέπει τα ποσοστά του να υποχωρούν διαρκώς χωρίς να έχει κάνει την εμφάνισή του άλλος πολιτικός σχηματισμός στον χώρο της Αριστεράς. Το εκλογικό αποτέλεσμα σπρώχνει το ΑΚΕΛ σε μια διαδικασία ενδοσκοπήσης για όσα πρέπει να αλλάξουν στο κόμμα,

ενώ ενθαρρύνει δελφίνους και αναζωπυρώνει τη συζήτηση για την πιθανότητα ενός νέου σχήματος στον ευρύτερο χώρο της Αριστεράς. Αναμένεται πλέον με ενδιαφέρον τι αλλαγές θα προκύψουν από το συνέδριο του ΑΚΕΛ. Το ποιος θα οδηγήσει το ΑΚΕΛ στη μετά τον Άντρο Κυπριανού εποχή θεωρείται καθοριστικό στοιχείο και για την προσέγγιση που θα ακολουθήσει το ΑΚΕΛ στην πορεία προς τις προεδρικές εκλογές.

Λαβωμένος ο Ενδιάμεσος

Το ΔΗΚΟ εξασφάλισε 9 έδρες στη Βουλή, ωστόσο, απώλεσε ποσοστά, τις περισσότερες ψήφους από κάθε άλλο κόμμα, καθώς και τον τίτλο του ρυθμιστή των εξελίξεων, τον οποίο μοιράζεται πλέον με άλλα κόμματα. Η συνεργασία με το ΔΗΚΟ δεν διασφαλίζει σε οποιοδήποτε από τα δύο μεγάλα κόμματα, είτε την εκλογή προέδρου της Δημοκρατίας, είτε τον σχηματισμό πλειοψηφίας στη Βουλή. Το ΔΗΚΟ υποτίμησε τη δύναμη των δυσαρεστημένων ψηφοφόρων του, που έστειλαν τη ΔΗΠΑ στη Βουλή δικαιωμένων, με αξιοσημείωτο ποσοστό και τέσσερις βουλευτές, κερδίζοντας και η ίδια ρυθμιστικό ρόλο στις εξελίξεις, ενώ πλήρωσε και την ιδιαίτερα επιθετική τακτική που επέλεξε να ακολουθήσει στην προεκλογική εκστρατεία. Ηττημένο βγήκε το ΔΗΚΟ και από τη μάχη για την προεδρία της Βουλής με τον Νικόλα Παπαδόπουλο να μη βρίσκει κώδικες επικοινωνίας με το ΑΚΕΛ.

Η ΕΔΕΚ κατάφερε να επιβιώσει στην κάλπη, ωστόσο, έχασε για πρώτη φορά τον τίτλο της τέταρτης δύναμης. Το ότι ανέβασε ανεπαίσθητα τα ποσοστά της οφείλεται στην απορρόφηση στελεχών και

μόλις των μισών ψηφοφόρων της Συμμαχίας Πολιτών. Ενδιαφέρουσα κίνηση τακτικής ήταν η στήριξη που προσέφερε η ΕΔΕΚ στον Νικόλα Παπαδόπουλο στη μάχη για την προεδρία της Βουλής, σε μία κίνηση επαναπροσέγγισης.

Φαινόμενο το ΕΛΑΜ

Το ΕΛΑΜ ήταν το πλέον ενισχυμένο κόμμα από τις εκλογές. Παρά το γεγονός ότι δεν πέτυχε να εξασφαλίσει ποσοστό 7,2% που θα του επέτρεπε να διεκδικήσει έδρες στην τρίτη κατανομή, μια εξέλιξη που θα ανέτρεπε δραματικά το ισοζύγιο δυνάμεων στη Βουλή, η πορεία του σε διάστημα 12 χρόνων είναι εντυπωσιακή. Φαίνεται να έχει διαμορφώσει ένα κοινό που το ακολουθεί πιστά. Σημαντικό κέρδος ήταν για το ΕΛΑΜ και η εξασφάλιση προεδρίας κοινοβουλευτικής επιτροπής, εξαργυρώνοντας με αυτόν τον τρόπο τη θετική του ψήφο στην υποψηφιότητα της Αννίτας Δημητρίου για την προεδρία της Βουλής. Για μία ακόμη φορά το «αντισυστημικό» ΕΛΑΜ έδωσε στήριγμα στο κυβερνητικό στρατόπεδο σε μια κρίσιμη στιγμή, στοιχείο που αργά ή γρήγορα ίσως υποχρεωθεί να εξηγήσει στο κοινό που το ακολουθεί.

Αξιοσημείωτη πορεία κατέγραψαν στις βουλευτικές εκλογές και οι Οικολόγοι. Μπορεί να ξεφούσκωσαν στην κάλπη σε σχέση με το τι τους έδιναν οι δημοσκοπήσεις, όμως κατάφεραν να αυξήσουν τον αριθμό των εδρών τους. Αυτό που πέτυχαν οι Οικολόγοι είναι να λειτουργούν διαχρονικά ως μια ανώδυνη επιλογή διαμαρτυρίας για κάθε ψηφοφόρο.

Η Κατερίνα Ζορμπά είναι Senior Communication Consultant στη ΓΝΩΡΑ Σύμβουλοι Επικοινωνίας και δημοσιογράφος.

Cyprus Trading Corporation Plc

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η δημόσια εταιρεία Ermes Department Stores Plc, μέλος του Ομίλου Εταιρειών CTC (Cyprus Trading Corporation Plc), ανακοινώνει ότι, μέσα στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής του Ομίλου CTC να μην συνεχίσει τη δραστηριότητα λιανικού εμπορίου τροφίμων, δεδομένου ότι οι αδελφές εταιρείες Argosy Trading Co. Ltd και Cassandra Trading Ltd, μέλη επίσης του Ομίλου CTC, είναι εισαγωγείς τροφίμων και καπνικών προϊόντων και μεγάλοι προμηθευτές υπεραγορών και καταστημάτων λιανικού εμπορίου, ως επίσης και περιπτέρων, ξενοδοχείων και εστιατορίων, έχει διαθέσει τη δραστηριότητα του καταστήματος τροφίμων SPAR στη Λάρνακα, ώστε να μην ανταγωνίζεται τους εν λόγω πελάτες τους.

Αγοραστής του καταστήματος SPAR που δραστηριοποιείται από τον Οκτώβριο 2018 στη Λάρνακα, είναι η εταιρεία S.D.T. Ioannides Bros Ltd, η οποία θα συνεχίσει τη δραστηριότητα υπό τη δική της εμπορική επωνυμία.

Η εξαγορά έτυχε της έγκρισης της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού.

Η τιμή πώλησης είναι €1.510.000, που συμπεριλαμβάνει εξοπλισμό του καταστήματος και αποθέματα. Το τίμημα θα καταβληθεί με την ολοκλήρωση της συναλλαγής που υπολογίζεται να γίνει εντός του πρώτου 15νημέρου του Ιουλίου. Η συναλλαγή δεν σχετίζεται ούτε επηρεάζει τα συμφέροντα οποιουδήποτε αξιωματούχου της Εταιρείας ή του προσωπικού και γίνεται σε καθαρά εμπορική βάση. Είναι επωφελής για την Εταιρεία γιατί, ως αποτέλεσμα αυτής και με τον τερματισμό των δραστηριοτήτων SPAR στο Ολόμπια Λεμεσού, θα επικεντρωθεί και θα αναπτύξει τις υπόλοιπες δραστηριότητές της.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, το κτήριο στη Λεωφόρο Μακαρίου & Κρήτης στη Λευκωσία, το οποίο επενδυτική εταιρεία θα αναπτύξει, έχει πριν από λίγες μέρες τερματίσει τις δραστηριότητές του στο λιανικό εμπόριο. Το ίδιο θα γίνει

για σκοπούς ανάπτυξης και για το κτήριο που στεγάζει το πολυκατάστημα «Ολόμπια» στη Λεωφόρο 28ης Οκτωβρίου στη Λεμεσό, περί τον Οκτώβριο/Νοέμβριο αυτού του έτους. Μέχρι τότε, το πολυκατάστημα «Ολόμπια» θα συνεχίσει να λειτουργεί και να εξυπηρετεί το κοινό της Λεμεσού για όλα τα είδη της δραστηριότητάς του, εκτός των τροφίμων.

Παράλληλα, συνεχίζεται απρόσκοπτα και ολοκληρώνεται σύντομα η ανακαίνιση του πολυκαταστήματος ERA Απόλλων, που θα καταστεί η ναυαρχίδα του Ομίλου στη Λεμεσό, για να προσφέρει καλύτερη εξυπηρέτηση στο καταναλωτικό κοινό.

Ο ΟΜΙΛΟΣ CTC

Με την ευκαιρία, επιθυμούμε να πληροφορήσουμε το ευρύ κοινό ότι ο Όμιλος CTC συνεχίζει απρόσκοπτα τις δραστηριότητές του και βελτιώνει την εξυπηρέτηση του κοινού και της πολυπληθούς πελατείας του, μέσω:

Της **Argosy Trading Co Ltd**, στην εισαγωγή, εμπορία και διανομή μεγάλης ποικιλίας ειδών τροφίμων και άλλων αγαθών, της **Cassandra Trading Ltd**, στην εισαγωγή, εμπορία και διανομή καπνικών προϊόντων της γνωστής ανά το παγκόσμιο μεγάλης εταιρείας Philip Morris International, της **Artview Ltd**, που εισάγει, εμπορεύεται και διανέμει τα φημισμένα προϊόντα της γαλλικής Christian Dior και τα σουηδικά Foreo (For Ever One), ένα καταπληκτικό προϊόν και εργαλείο ομορφιάς, το δεύτερο σε πωλήσεις ανά το παγκόσμιο, της **CTC Automotive Ltd**, που έχει αναπτύξει σε όλη την Κύπρο εκθέσεις πώλησης και συνεργεία εξυπηρέτησης, εμπορίας, ανταλλακτικών και επιδιορθώσεων οχημάτων και μηχανημάτων Caterpillar, Volvo, Hyundai, Scania, Iveco, ηλεκτρικούς λαμπτήρες Philips, τα γνωστά εργαλεία Hilti, όπως και τα πρώτα στον κόσμο σε ποιότητα και πωλήσεις ελαστικά Michelin Γαλλίας και λιπαντικά (λάδια) της φημισμένης επίσης γαλλικής εταιρείας Total. Επίσης, μέσω της πολύ επιτυχημένης στον τομέα της **Superhome Center (DIY) Ltd**, που συνεχίζει τη

λειτουργία της με μεγάλα καταστήματα σε όλες τις πόλεις της Κύπρου.

Η **Ermes Department Stores Plc** συνεχίζει ομαλά και αναβαθμισμένα τη λειτουργία των πολυκαταστημάτων ERA σε όλη την Κύπρο: Στη **Λευκωσία** με το πολυκατάστημα ERA στο Mall of Cyprus και τα Glow, Armani Exchange, Navy & Green, Next, Ergon to Go, Ergon Café, στο Mall of Engomi με το Next και Oviesse. Στη **Λεμεσό** με το ERA Απόλλων που θα λειτουργήσει ανακαινισμένο, το Armani Exchange, και το Next. Στη **Λάρνακα** με το πολυκατάστημα ERA Ζήνων, το Next, Next Outlet και το Ermes Bazaar. Στην **Πάφο** με το ERA Κορίνος, Next στο Εμπορικό Κέντρο Κόροιβος, και το μεγάλο κατάστημα της Ιταλικής Oviesse στο Mall της Πάφου. Επίσης, με την αλυσίδα καταστημάτων ZAKO σε όλη την Κύπρο.

Το Σεπτέμβριο 2021, η **ERMES** θα λειτουργήσει και το νέο Ermes Outlet στο εκπαιδευτικό χωριό NEO PLAZA, στην περιοχή Κοκκινотριμιθιάς.

Όπως είναι γνωστό, στην **Hermes Airports Ltd**, η οποία ανήγειρε και διαχειρίζεται τη λειτουργία των δύο διεθνών αεροδρομίων της Κύπρου, Λάρνακας και Πάφου, ο Όμιλος CTC είναι ο μεγαλύτερος Κύπριος Μέτοχος. Τα δύο αεροδρόμια λειτουργούν, παρά τις σημερινές δύσκολες συνθήκες, ικανοποιητικά.

Ο Όμιλος CTC διαβεβαιώνει το κυπριακό κοινό, τους συνεργάτες, συναλλαττομένους και πελάτες του ότι θα συνεχίσει να καταβάλλει με προθυμία κάθε προσπάθεια προσφοράς ποιοτικής εξυπηρέτησης σ' αυτούς, όπως και στο παρελθόν. Ευχαριστούμε όλους για τη συνεχή υποστήριξη.

Λευκωσία, 4 Ιουλίου 2021

Ο απολογισμός των δύο ετών και η πρόκληση του φθινοπώρου

Η κυβέρνηση στα «μισά» του δρόμου

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Την Τετάρτη η Ν.Δ. «γιορτάζει» δύο έτη από την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας. Το «γιορτάζει» σε εισαγωγικά, καθώς ο Κυριάκος Μητσοτάκης δεν θέλει καν να ακούει για γιορτές και πανηγυρισμούς. Περισσότερο βλέπει τον Ιούλιο σαν έναν μήνα παραγωγικό, όπου θα προχωρήσουν κομβικά νομοσχέδια, όπως το ασφαλιστικό και το εκπαιδευτικό, που έμειναν πίσω λόγω της πανδημίας, με στόχο η εκκίνηση του Σεπτεμβρίου να γίνει από το καλύτερο δυνατό σημείο.

Στη μεγάλη εικόνα πάντως των δύο ετών, στο Μαξίμου εστιάζουν σε δύο βασικά σημεία τα οποία αξιολογούν ως θετικά, 24 μήνες μετά τις εκλογές: Πρώτον, στην πολιτική σταθερότητα. Η Ελλάδα, ύστερα από μία δεκαετία μεγάλης αστάθειας, έχει επιστρέψει σε μονοκομματική κυβέρνηση. Οι εντάσεις έχουν μειωθεί και δεν επικρατεί ο ακραίος διχασμός της περασμένης δεκαετίας. Τούτο αποτελούσε βασικό στόχο του κ. Μητσοτάκη και παρά τις κατά καιρούς αυξομειώσεις έχει επιτευχθεί.

Το δεύτερο σημείο, που δεν γίνεται «σημαία» αλλά λαμβάνεται σοβαρά υπόψη, έχει να κάνει με τις δημοσκοπήσεις. Είναι η πρώτη φορά που μία κυβέρνηση στα δύο έτη δεν σημειώνει κάμψη. Ενδεικτικό είναι πως στην πρώτη, μετά τις εκλογές, δημοσκόπηση τον Σεπτέμβριο του 2019, η πρόθεση ψήφου έδινε προβάδισμα 13,5 μονάδων στη Νέα Δημοκρατία έναντι του ΣΥΡΙΖΑ και στην τελευταία, τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους, η διαφορά παραμένει στις 13 μονάδες. Τούτο το αποτέλεσμα βεβαίως είναι πολυπαραγοντικό και έχει να κάνει και με τις κρίσεις –υγειονομική και ελληνοτουρκικά– που συσπείρωσαν

την κυβέρνηση, αλλά και με την αδυναμία της αντιπολίτευσης να πείσει πως αποτελεί εναλλακτική λύση διακυβέρνησης.

Από εκεί και πέρα στο Μαξίμου θεωρούν πως τα δύο αυτά έτη έχουν γίνει βήματα εμπρός, σε μία σειρά θεμάτων:

- Ανέβηκε η αξιοπιστία της σχέσης κράτους και πολίτη. Η ταχεία ψηφιοποίηση μέσω του gov.gr, η άρτια οργάνωση των εμβολιασμών, αλλά και η άμεση αντίδραση του κρατικού μηχανισμού στον Εβρο αποτελούν τις πιο σημαντικές στιγμές των δύο αυτών ετών, που έδειξαν ότι το κράτος μπορεί να ανταποκριθεί σε υψηλές απαιτήσεις κάτω από πίεση.

Ο κ. Μητσοτάκης θέλει η κυβέρνησή του να εισέλθει δυναμικά στη νέα χρονιά, που θα ξεκινήσει με τη ΔΕΘ και να εδραιωθεί οριστικά στον χώρο του μεταρρυθμιστικού Κέντρου.

- Ενισχύθηκε ο ρόλος της χώρας παγκοσμίως. Η Ελλάδα πρωταγωνίστησε στην πρόταση για κοινό δανεισμό της Ε.Ε., αλλά και για το ψηφιακό πιστοποιητικό για τα ταξίδια, όταν αμφότερες οι προτάσεις έμοιαζαν μη πραγματοποιήσιμες. Η υλοποίησή τους ανέβασε το στάτους της χώρας, αλλά και προσωπικά του κ. Μητσοτάκη, έπειτα από μία ταραγμένη δεκαετία. Παράλληλα, η ελληνοτουρκική διαμάχη έγινε ευρωτουρκική σε μεγάλο βαθμό, βοηθώντας τη χώρα να αντιμετωπίσει ένα μειζον πρόβλημα.

Στο Μαξίμου εκτιμούν ότι ύστερα από δύο χρόνια διακυβέρνησης Ν.Δ. έχει εμπεδωθεί η πολιτική σταθερότητα, ενώ αξιολογούν θετικά το γεγονός ότι στις δημοσκοπήσεις το κυβερνών κόμμα συνεχίζει να προηγείται με μεγάλη διαφορά. Ωστόσο θεωρούν πως η επιστροφή στην κανονικότητα θα φέρει θερμό πολιτικά φθινόπωρο.

Επίλογος στην υπόθεση Παπασταύρου

Έπειτα από έξι χρόνια Γολγοθά, ο Σταύρος Παπασταύρου αθώωθηκε με απαλλακτικό βούλευμα από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Αθηνών, το οποίο κατέστη αμετάκλητο, για την «εμπλοκή» του στην υπόθεση της λίστας Λαγκάρντ. «Τα τελευταία έξι χρόνια δαιμονοποιήθηκε και υπήρξα στόχος μιας επιχείρησης δολοφονίας χαρακτήρα, λόγω της πολιτικής μου δράσης με τη Ν.Δ. και της συνεργασίας μου με τον πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά» δήλωσε ο ίδιος λίγο μετά, κάνοντας λόγο για «παρακράτος» που «επιδίωξε συστηματικά την ηθική μου εξόντωση και την ποινική μου καταδίκη». Την εξαετία αυτή εκατοντάδες δημοσιεύματα τον ενέπλεκαν στη λίστα Λαγκάρντ και στα Panama Papers, ακόμα και σε συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση ξεπλύματος μαύρου χρήματος. Ο κ. Παπασταύρου αναφέρθηκε και στον τέως πρωθυπουργό Αλέξη Τσίπρα, κάνοντας λόγο για πρωτοφανή και επανειλημμένη συκοφαντική αναφορά στο όνομα του, καθώς ο ΣΥΡΙΖΑ έβγαλε μέχρι και προεκλογικό τηλεοπτικό σποτ σε βάρος του για τις εθνικές εκλογές του Σεπτεμβρίου 2015, καλώντας τον κ. Τσίπρα να ζητήσει τη συγγνώμη που είχε υποσχεθεί εάν η Δικαιοσύνη αθώωνε τον κ. Παπασταύρου.

- Το μεταναστευτικό, μέχρι πριν από δύο χρόνια αποτελούσε ένα τεράστιο πρόβλημα. Δεν λύθηκε ούτε εξαλείφθηκε, αλλά μπήκε σε ράγες, καθώς οι μεταναστευτικές ροές έχουν μειωθεί σχεδόν κατά 90%.

- Στο οικονομικό πεδίο δεσπόζει το Ταμείο Ανάκαμψης. Όπως

προειπώθηκε, τον Μάρτιο του 2020 έμοιαζε ως κάτι μη εφικτό. Πλέον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολόγησε θετικά και ενέκρινε το σχέδιο ανάκαμψης της Ελλάδας, συνολικού ύψους 32 δισ. ευρώ και έτσι η χώρα αναμένει την πρώτη εκταμίευση, ύψους 4,2 δισ. ευρώ, το καλοκαίρι.

- Στην κυβέρνηση βλέπουν πως μεγάλα πρότζεκτ έχουν ξεκολλήσει και δημιουργούν το πλαίσιο για την ανάκαμψη της οικονομίας. Πρώτο το Ελληνικό, αλλά και η εξυγίανση της ΔΕΗ και μετά μία σειρά έργων στις υποδομές. Το βόρειο τμήμα του αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας, Τρίκαλα - Εγνατία, το ξεκίνημα του ΒΟΑΚ, η έναρξη κατασκευής της γραμμής 4 του μετρό, η επέκταση της γραμμής 2 του μετρό προς Γλυφάδα, αλλά και το μετρό της Θεσσαλονίκης αλλάζουν τον χάρτη της χώρας. Παράλληλα έγιναν βήματα εμπρός και στην προσέλκυση μεγάλων ξένων επενδύσεων, όπως των Microsoft, Pfizer, Digital Realty, Royal Sugar κ.ά., ενώ η Αστupaλαιο, μέσω συνεργασίας με τη Volkswagen, γίνεται το πρώτο «πράσινο» νησί της Μεσογείου.

Στο πολιτικό πεδίο

Ο κ. Μητσοτάκης θέλει να μπει η κυβέρνησή του όσο πιο δυναμικά γίνεται στη νέα χρονιά, που θα ξεκινήσει με τη ΔΕΘ και να εδραιωθεί οριστικά στον

χώρο του μεταρρυθμιστικού Κέντρου. Δεν είναι τυχαίο πως από το τέλος της πανδημίας επιδιώκει διαρκώς να καθιερωθεί ως «προοδευτική» δύναμη έναντι των συντηρητικών δυνάμεων του ΣΥΡΙΖΑ, που επιδιώκουν να μην αλλάξει τίποτα. Γνωρίζει ωστόσο πως αυτό το φθινόπωρο δεν θα είναι ίδιο με τα προηγούμενα, καθώς αναμένεται, λόγω της επιστροφής στην κανονικότητα, να είναι και πιο θερμό πολιτικά.

Η υγειονομική κρίση έχει κρύψει κάτω από το χαλί αρκετά προβλήματα, τα οποία θα βγουν στην επιφάνεια και θα χρήζουν αντιμετώπισης, ενώ το μεγάλο στοιχείο είναι η αύξηση των εμβολιασμών, ώστε να αποφευχθούν πιθανά λοκντάουν, ακόμα κι αν αυτά δεν είναι οριζόντια αλλά «τοπικά και σημειακά», όπως είπε εντός της εβδομάδας ο κ. Σκέρτσος. Το τελικό βλέμμα της κυβέρνησης φτάνει στην άνοιξη του 2022, όπου ο κ. Μητσοτάκης θέλει να δει ανάπτυξη πέραζου 6% και να έχει αρήσει οριστικά πίσω υγειονομική και οικονομική κρίση.

Η θωράκιση τουριστικών προορισμών και οι δυσπρόσιτες περιοχές

Μάχη ώστε να χτιστεί μαζικό τείχος ανοσίας όσο το δυνατόν πιο ισχυρό και όσο το δυνατόν πιο γρήγορα, ειδικά στις τουριστικές περιοχές, δίνει η κυβέρνηση τις επόμενες εβδομάδες. Όπως εκτιμάται, το ποσοστό των εμβολιασμών στις λεγόμενες ομάδες υψηλού κινδύνου είναι υψηλό, οπότε προστατεύονται οι ηλικιωμένοι, οι οποίοι σε μεγάλο ποσοστό νοσούν με βαρύτερα συμπτώματα και άρα επιβαρύνονται περισσότερο οι δομές υγείας. Χαρακτηριστικά, σύμφωνα με τα στοιχεία, στην Ελλάδα έχουν νοσήσει 400.000 πολίτες (οι διαγνωσμένες νοσήσεις) και εξ αυτών το 80% είχε ηλικία άνω των 60 ετών.

Σε όλη τη χώρα έχουν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό τους ή έχουν κλείσει σχετικό ραντεβού κάτοικοι σε ποσοστό 35,54% (3.873.388 άτομα), ποσοστό που φτάνει σχεδόν το 42% εφόσον δεν υπολογίσουμε τους εφήβους και τα παιδιά, ηλικιακή ομάδα που ακόμα δεν έχει πρόσβαση στους εμβολιασμούς.

Είναι σημαντικό, ωστόσο, επισημαίνουν πηγές του υπουργείου Υγείας, ότι ο εμβολιασμός στους ανθρώπους άνω των 60 ετών ξεπερνά το 70%, ενώ στην ηλικία 75-79 ετών το ποσοστό των ολοκληρωμένων εμβολιασμών έχει φτάσει το 83%. Οσον αφορά τα χαμηλά ποσοστά εμβολιασμών στις μικρές ηλικίες, πηγές του υπουργείου Υγείας επισημαίνουν ότι έχουν σχέση με το γεγονός ότι για την ηλικία των 18-24 άνοιξε

τελευταία η δυνατότητα επιλογής εμβολίου. Ταυτόχρονα, ωστόσο, το voucher των 150 ευρώ «λειτούργησε» εφόσον το ποσοστό ραντεβού διπλασιάστηκε μέσα σε λίγες ημέρες.

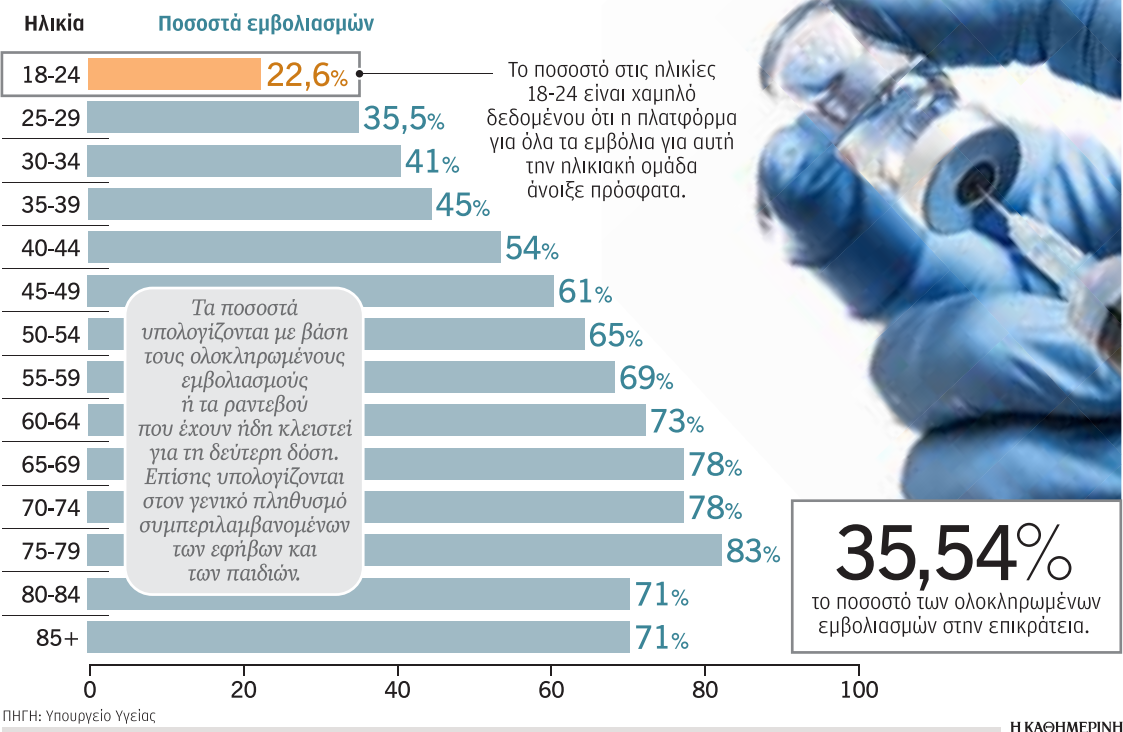
Ο στόχος της κυβέρνησης τώρα είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη θωράκιση των τουριστικών προορισμών, ειδικά όπου παρουσιάζεται σχετική απροθυμία για τους εμβολιασμούς.

Αυτός άλλωστε ήταν και ο σκοπός της επίσκεψης της πολιτικής ηγεσίας του υπουργείου στην Κρήτη, η οποία από τις 15 Ιουλίου και μετά εκτιμάται ότι θα υποδεχθεί μεγάλο κύμα τουριστών.

«Πολλοί σκέφτονται “εντάξει, θα κολλήσω, θα το περάσω ελαφρά και μετά θα έχω ανοσία”. **Αλλά δεν ισχύει. Το ρίσκο είναι μεγάλο».**

ρισμού. Το πρόγραμμα που θα εφαρμοστεί στο νησί είναι «να πάει το βουνό στον Μώαμεθ»: ειδικά συνεργεία του υπουργείου Υγείας (ανεξάρτητα από αυτά του ΕΟΔΥ) θα μεταβούν στην Κρήτη άμεσα προκειμένου να εμβολιάσουν ανθρώπους που διαμένουν σε δυσπρόσιτες περιοχές ή εκείνους που αναβάλλουν τον εμβολιασμό τους λόγω δυσκολιών στη μετακίνηση.

Το «αποτύπωμα» των εμβολιασμών

Επισημαίνεται ότι πρόκειται για διαφορετικό πρόγραμμα από αυτό των εμβολιασμών κατ'οίκον και ότι σταδιακά θα εξαπλωθεί σε όλη τη χώρα με τη συνδρομή της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι δήμαρχοι των πόλεων θα αναλάβουν να καταρτίσουν λίστες με τους ανθρώπους της περιοχής τους οι οποίοι επιθυμούν να εμβολιαστούν και δεν το έχουν ακόμα πράξει για διάφορους λόγους.

Σε αυτό το πλαίσιο η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Υγείας κατά τη διάρκεια της εβδομάδας πραγματοποιεί συσκέψεις και στους τέσσερις νομούς της Κρήτης με τη συμμετοχή όλων των δημάρχων. Τα ποσοστά εμβολιασμών στο νησί είναι χαμηλά, με τον νομό Ρεθύμνου να έχει ποσοστό ολοκληρωμένων εμβολιασμών μόνο το 30,76% του πληθυσμού του. Στον νομό Χανίων το ποσο-

στό ολοκληρωμένων εμβολιασμών βρίσκεται στο 33,09%, στον νομό Ηρακλείου στο 31,94% και στον νομό Λασιθίου στο 45,11%.

Τα επιστημονικά δεδομένα δείχνουν ότι ο κίνδυνος να νοσήσουν και μάλιστα σοβαρά όσοι παραμένουν ανεμβολίαστοι είναι εξαιρετικά υψηλός. Ειδικά όσο ο ιός εμφανίζει διαρκώς νέα πρόσωπα. «Πολλοί σκέφτονται “εντάξει, θα κολλήσω, θα το περάσω ελαφρά

και μετά θα έχω ανοσία”. Αλλά δεν ισχύει. Το ρίσκο είναι μεγάλο» τονίζει η ιολόγος Θεοδώρα Χατζηγιάννου. Ακόμα περισσότερο με αυτόν τον τρόπο ο ιός έχει μεγαλύτερη δυνατότητα να μεταλλαχθεί και να αποκτήσει περισσότερες ιδιότητες.

Παράλληλα, τα χαμηλά ποσοστά εμβολιασμού οδηγούν σε διαρκείς μεταδόσεις και άρα συνεχή εξάπλωση της πανδημίας, η οποία θα φέρει νέες μεταλλάξεις με ιδιότητες τις οποίες ουδείς μπορεί να προβλέψει. Οσον αφορά στη μετάλλαξη «Δέλτα», όσοι έχουν ολοκληρώσει τον εμβολιασμό τους είναι προφυλαγμένοι έναντι της βαριάς νόσου, καθώς τα ποσοστά ανοσίας κυμαίνονται από 92%-95%, ενώ τα ποσοστά ανοσίας για όσους έχουν κάνει μια δόση βρίσκονται στο 30%.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου η μετάλλαξη «Δέλτα» έφερε νέα επιδείνωση της πορείας της πανδημίας, θεωρείται ως κύριος λόγος του γεγονότος ότι μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού είχε εμβολιαστεί με μία δόση. Αυτή ήταν η πολιτική που εφαρμόστηκε από την κυβέρνηση για τον έλεγχο της πανδημίας και η οποία είχε φέρει εξαιρετικά αποτελέσματα και μνημονισμό των θανάτων, έως την εμφάνιση της «Δέλτα». Το 99,9% του συνόλου των εισαγωγών στα νοσοκομεία στις ΗΠΑ λόγω βαριάς νόσου από COVID-19 και το 99,2% των θανάτων ήταν άτομα που δεν είχαν εμβολιαστεί.

TANIA ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Παππάς, το ισόγειο του Ζωγράφου και οι 300 «επαφές»

Πώς εντοπίστηκε ο φυγόποινος υπαρχηγός της Χρυσής Αυγής

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ**

Πρώτα στόχευσαν τις πιο κοντινές επαφές του. Βασική στρατηγική των αστυνομικών της Αντιτρομοκρατικής ήταν να εντοπίσουν πρόσωπα με τα οποία είχε σχέσεις ο φυγόποινος υπαρχηγός της Χρυσής Αυγής Χρήστος Παππάς και μπορεί να του είχαν προσφέρει καταφύγιο ή δίοδο διαφυγής μετά τη δικαστική καταδίκη του. Όσο περνούσαν όμως οι μήνες και δεν προέκυπτε κάποιο αξιοποιήσιμο στοιχείο, αυτός ο κύκλος των επαφών ολοένα και διευρυνόταν, φτάνοντας έως και τα 300 άτομα. Τελικά, το βράδυ της περασμένης Πέμπτης το νούμερο δύο της νεο-ναζιστικής οργάνωσης συνελήφθη σε ισόγειο διαμέρισμα στην περιοχή του Ζωγράφου. Παρά τις υποψίες που υπήρχαν κατά καιρούς ότι μπορεί να κρυβόταν στο εξωτερικό, εκείνος δεν είχε εγκαταλείψει την Αθήνα.

Τους προηγούμενους μήνες οι αστυνομικοί είχαν διερευνήσει πληροφορίες βάσει των οποίων ο Παππάς φερόταν να είχε διαφύγει στη Σερβία, την Αλβανία, την Κύπρο, την Ιταλία ή στο Βέλγιο, χωρίς όμως να προκύψει κάποιο αποτέλεσμα. Αξιωματούχος του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη μάλιστα άφησε να εννοηθεί ότι ορισμένες από αυτές τις πληροφορίες μπορεί να είχαν διακινηθεί σκόπιμα και από τον περιβάλλον του φυγόποινου, σε

μία προσπάθεια αποπροσανατολισμού των αρχών και συσκότισης των ερευνών για τον εντοπισμό του. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», στελέχη της Αστυνομίας δεν είχαν αποκλείσει από την πρώτη στιγμή το ενδεχόμενο ο 59χρονος να κρυβόταν κάπου στην Αθήνα. Αστυνομικοί εκτιμούν ότι από την πρώτη στιγμή ο Παππάς είχε βρει καταφύγιο στο διαμέρισμά του Ζωγράφου, ενώ στελέχη του υπουργείου Προστασίας του Πολίτη αμφισβητούν

**«Εντάξει, έρχομαι»,
φέρεται να είπε ο Χρήστος Παππάς στους άνδρες της Αντιτρομοκρατικής που χτύπησαν την πόρτα του σπιτιού όπου κρυβόταν.**

τους ισχυρισμούς του ότι επρόκειτο να παραδοθεί το προσεχές διάστημα – μάλιστα, συγγενικότου πρόσωπο είχε επαφές με Ιταλούς για το ενδεχόμενο μεταφοράς του στο εξωτερικό, πιθανότατα στην Ιταλία. Εκτιμάται ότι επικαλείται αυτό το επιχείρημα για να ελαφρύνει τη θέση της 52χρονης, η οποία τον φιλοξενούσε και διώκεται για υπόθαλψη εγκληματία. Η 52χρονη Ουκρανή την καταγωγή, η

οποία απέκτησε πριν από λίγα χρόνια την ελληνική υπηκοότητα, ήταν υποψήφια δημοτική σύμβουλος το 2019 με τον συνδυασμό του Ηλία Κασιδιάρη και φέρεται να είχε για πρώτη φορά κάποια επαφή με τον Παππά πριν από δύο χρόνια. Ωστόσο, αστυνομικοί τη χαρακτηρίζουν ως άτομο «υπεράνω υποψίας», καθώς φέρεται να μην ανήκε στο άμεσο περιβάλλον του.

Το ισόγειο διαμέρισμά της στην οδό 28ης Οκτωβρίου τέθηκε υπό μυστική παρακολούθηση τις τελευταίες ημέρες από την Αντιτρομοκρατική Υπηρεσία. Σε αυτό το διάστημα είδαν την 52χρονη να βγαίνει δύο φορές για ψώνια, ενώ από μαρτυρίες περιοίκων προκύπτει ότι έβγαζε βόλτα και ένα κατοικίδιο. Κατά τις ίδιες ημέρες ο Παππάς δεν είχε εγκαταλείψει το διαμέρισμά της. Τα στελέχη της Αντιτρομοκρατικής έπρεπε να επιβεβαιώσουν ότι όντως βρισκόταν μέσα και γι' αυτό χρειάστηκε να ψάξουν τα οικιακά απορρίμματα της 52χρονης, τα οποία τους οδήγησαν στην ταυτοποίηση.

«Εντάξει, έρχομαι», φέρεται να τους είπε ο Παππάς το βράδυ της περασμένης Πέμπτης όταν οι αστυνομικοί χτύπησαν την πόρτα του διαμερίσματος δηλώνοντας την ιδιότητά τους. Ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη Μιχάλης Χρυσόχοϊδης συνεχάρη την πηγεσία και τα στελέχη της Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας λέγοντας ότι «η μεθοδική και συστη-

Την Παρασκευή ο Χρήστος Παππάς οδηγήθηκε στον εισαγγελέα Εκτέλεσης Ποινών και από εκεί στις φυλακές Δομοκού για να εκτίσει την ποινή του.

ματική δουλειά οδήγησε στη σύλληψη του Χρήστου Παππά».

Ο υπαρχηγός της Χρυσής Αυγής είχε καταδικαστεί σε κάθειρξη 13 ετών για διεύθυνση εγκληματικής οργάνωσης από το Τριμελές Εφετείο Κακουρηγμάτων Αθηνών. Μετά την αρχική ετυμηγορία του δικαστηρίου, στις 7 Οκτωβρίου 2020, που έκρινε ως εγκληματική οργάνωση τη Χρυσή Αυγή και με ορατό το ενδεχόμενο φυλάκισης, η Αστυνομία και άλλες υπηρεσίες ασφαλείας αποφάσισαν να θέσουν υπό επιτήρηση τους καταδικασθέντες έως ότου το δικαστήριο εκδώσει την οριστική απόφασή του περί άμεσης εκτέλεσης ή αναστολής των ποινών. Η τελευταία φορά που η ΕΛ.ΑΣ. είχε εντοπίσει τα ίχνη του Παππά προτού εξαφανιστεί ήταν την 1η Οκτωβρίου 2020, όταν εκείνος έδωσε το «παρών» στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας του, στην περιοχή του Παπάγου, στο πλαίσιο περιοριστικών όρων που του είχαν επιβληθεί. Εκτοτε παρέμεινε εξαφα-

νισμένος. Τότε ο δικηγόρος του Περικλής Σταυριανάκης είχε κάνει λόγο για συνειδητή επιλογή του να μην εμφανιστεί ενώπιον των αρχών. Η Αστυνομία είχε πραγματοποιήσει εκείνο το διάστημα εφόδους στο σπίτι του Παππά καθώς και σε οικίες συγγενών του στου Παπάγου, στη Δυτική Αττική και στα Ιωάννινα για το ενδεχόμενο να βρίσκεται σε κάποιο από αυτά, δίχως αποτέλεσμα τότε.

Η ναζιστική ιδεολογία

Το 2013 η αστυνομική έρευνα στις οικίες του Παππά είχε αποκαλύψει μεγάλο όγκο ναζιστικού υλικού. Φωτογραφίες και κειμήλια του Γ' Ράιχ, βίντεο με ναζιστικούς χαιρετισμούς και κείμενα για τις αρχές του εθνικοσοσιαλισμού και την ιεραρχία της Χρυσής Αυγής. Κατά την απολογία του, όμως, στο Τριμελές Εφετείο Κακουρηγμάτων Αθηνών ο ίδιος προσπάθησε να υπεκφύγει και επιχείρησε, όπως είχαν πράξει

και άλλοι συγκατηγορούμενοί του, να «απαρνηθεί» τη ναζιστική του εμμονή παρότι αποδεικνυόταν με ντοκουμέντα. Όταν ρωτήθηκε για τα χειρόγραφα κείμενά του υποστήριξε ότι δεν τον εκφράζουν και ότι αφορούσαν «τις ιδεολογικές αναζητήσεις ενός 20χρονου». Παράλληλα είχε αρνηθεί την ύπαρξη ιεραρχίας στη Χρυσή Αυγή, παρά τα στοιχεία και τις μαρτυρίες που τον διέψευδαν.

Η πρόεδρος του δικαστηρίου Μαρία Λεπενιώτη δεν είχε αφήσει ασχολίαστο τον ισχυρισμό του Παππά σχετικά με τα ναζιστικά κειμήλια και επισήμανε την αναντιστοιχία αναφέροντας μια σχετικά πρόσφατη φωτογραφία του, από το 2009, στην οποία ο Παππάς εμφανίζεται να χαιρετάει ναζιστικά στον τάφο του Μουσολίνι. Μετά τη σύλληψή του ο Παππάς οδηγήθηκε την Παρασκευή στον εισαγγελέα Εκτέλεσης Ποινών και από εκεί μεταφέρθηκε στις φυλακές Δομοκού για να εκτίσει την ποινή του.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Την Κυριακή
11 ΙΟΥΛΙΟΥ
μαζί με την
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Καλοκαιρινή θύελλα στη Μαύρη Θάλασσα

Αναζωπυρώνεται η ένταση Δύσης - Ρωσίας

Τον **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Η **συνάντηση** του Τζο Μπάιντεν με τον Βλαντιμίρ Πούτιν στη Γενεύη, στις 16 Ιουνίου, με πρωτοβουλία του Λευκού Οίκου, γέννησε ελπίδες εξομάλυνσης των σχέσεων μεταξύ των δύο πυρηνικών υπερδυνάμεων, που είχαν κατακυλήσει στο ναδίρ των μεταψυχροπολεμικών χρόνων. Ενώ πριν από λίγες εβδομάδες ο Αμερικανός πρόεδρος άφηνε άναυδη την οικουμένη χαρακτηρίζοντας τον Ρώσο ομόλογό του «φονιά», αυτή τη φορά τον βρήκε «λαμπρό» και «άξιο αντίπαλο», καθιστώντας σαφές ότι, όπως και οι προκατόχοι του Μπαράκ Ομπάμα και Ντόναλντ Τραμπ, θεωρεί υπ' αριθμόν 1 αντίπαλο της Αμερικής όχι τη Ρωσία, αλλά την Κίνα.

Ωστόσο, τα μεγάλus κλίμακας ναυτικά γυμνάσια της Ουκρανίας και του ΝΑΤΟ που ξεκίνησαν την περασμένη Δευτέρα στη Μαύρη Θάλασσα υπό την επωνυμία «Θαλάσσια αύρα» αναστήλωναν το σκηνικό των επικίνδυνων εντάσεων μεταξύ Ρωσίας και Δύσης. Στις ασκήσεις, που θα διαρκέσουν δύο εβδομάδες, συμμετέχουν 32 πλοία, 40 αεροσκάφη και 5.000 στρατιώτες από 24 χώρες, συμπεριλαμβανομένων συμμάχων του ΝΑΤΟ όπως το Ισραήλ, η Ιαπωνία, η Νότια Κορέα και η Αυστραλία. Η ατμόσφαιρα είχε ήδη ηλεκτριστεί από τις 23 Ιουνίου, όταν το βρετανικό αντιτορπιλικό «Defender» έπλευσε στα ανοιχτά της Κριμαίας, σε περιοχή που οι Ρώσοι θεωρούν δικά τους χωρικά ύδατα, για να αναχαιτιστεί από μαχητικά αεροσκάφη και προειδοποιητικές βολές των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων.

Η κυβέρνηση του Μπόρις Τζόνσον ισχυρίστηκε ότι το «Defender» έπλεε σε ουκρανικά χωρικά ύδατα, καθώς η Βρετανία δεν αναγνωρίζει την προσάρτηση

της Κριμαίας από τη Ρωσική Ομοσπονδία ύστερα από το δημοψήφισμα του 2014. Από την πλευρά του, ο Βλαντιμίρ Πούτιν έκανε λόγο, την περασμένη Τετάρτη, για προσχεδιασμένη πρόκληση από την πλευρά της Βρετανίας, που είχε στόχο να τσεκάρει τα αντανακλαστικά και να ιχνογραφήσει την τοποθέτηση των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων στην περιοχή, ενόψει της νατοϊκής άσκησης. Ανέφερε μάλιστα ότι οι Αμερικανοί συνεργάστηκαν με τους Βρετανούς στην εν λόγω «πρόκληση», αφού λίγες ώρες νωρίτερα είχαν απογειώσει από την Κρήτη αναγνωριστικό αεροσκάφος, που συνεργάστηκε με το «Defender» στον επικίνδυνο διάπλοο.

Τις υποψίες του Πούτιν αναμφίβολα ενίσχυσε το παράξενο πε-

Το ανοικτό πρόβλημα της Ουκρανίας εμποδίζει τις προσπάθειες Γερμανίας και Γαλλίας για επαναπροσέγγιση με τη Μόσχα.

ριστατικό που αποκάλυψε το BBC. Ανώνυμος πολίτης παρέδωσε στο βρετανικό τηλεοπτικό δίκτυο ένα σωρό απόρρητα στρατιωτικά έγγραφα που είχαν εγκαταλειφθεί σε στάση λεωφορείων, στο Κεντ της Αγγλίας. Στα εν λόγω έγγραφα περιλαμβάνονταν και ανάλυση για τις πιθανές αντιδράσεις της κυβέρνησης Πούτιν σε ενδεχόμενη διέλευση του «Defender», κοντά στις ακτές της Κριμαίας. Ενα 24ωρο αργότερα, το «Defender» όντως περνούσε από την εν λόγω περιοχή, προκαλώντας την έντονη ρωσική αντίδραση. Επομένως η εκδοχή της εν ψυχρώ

Το βρετανικό αντιτορπιλικό «Defender», το οποίο στο πλαίσιο των γυμνασίων του ΝΑΤΟ στην περιοχή έπλευσε στα ανοιχτά της Κριμαίας, σε περιοχή που οι Ρώσοι θεωρούν δικά τους χωρικά ύδατα, για να αναχαιτιστεί από μαχητικά αεροσκάφη και προειδοποιητικές βολές των ρωσικών ενόπλων δυνάμεων.

Σε δύο βάρκες η Τουρκία

Την αξία της στο ΝΑΤΟ, ως δύναμη ανάσχεσης της Ρωσίας στη Μαύρη Θάλασσα (και όχι μόνον), έσπευσε να επιβεβαιώσει η Τουρκία. Οχι μόνο συμμετέχει στη «Θαλάσσια αύρα», αλλά έδωσε τη δυνατότητα στην Ουκρανία να χρησιμοποιήσει για πρώτη φορά, στη διάρκεια της άσκησης, τα τουρκικά μη επανδρωμένα αεροσκάφη (drones) TB2 Bayraktar, τα οποία, μάλιστα, ήταν εφοδιασμένα με «έξυπνα» πυρομαχικά της τουρκικής εταιρείας Roketsan. Οι εξελίξεις αυτές θορύβησαν τη Μόσχα και πρέπει να ήταν ένας από τους λόγους για τη συνάντηση του Σεργκέι Λαβρόφ με τον Μεβλούτ Τσαβούσογλου στην Αττάλεια, την περασμένη Τετάρτη. Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών προσπάθησε να καθησυχάσει τη Μόσχα, όπως έδειξε η δέσμευσή του ότι το φαραωνικό έργο για το Κανάλι της Κωνσταντινούπολης, που θα ενώσει απευθείας τη Μαύρη Θάλασσα με τη Θάλασσα του Μαρμαρά παρακάμπτοντας τα Δαρδανέλια, δεν θα θέσει σε αμφισβήτηση τη συνθήκη του Μοντρέ (όπως είχε αφήσει να εννοηθεί πρόσφατα ο Ερντογάν). Παρ' όλα αυτά, οι εντάσεις στις ρωσοτουρκικές σχέσεις μάλλον δεν θα εκτονωθούν εύκολα.

προμελετημένης προβοκάτίας εμφανίζεται πιθανότατα.

Σε κάθε περίπτωση, οι εξελίξεις των τελευταίων ημερών επιβεβαιώνουν ότι η ανοιχτή πληγή του ουκρανικού προβλήματος αναδεικνύεται σε λυδία λίθο για τις σχέσεις Ρωσίας - Δύσης. Η ανατροπή του φιλορώσου προέδρου της Ουκρανίας Γιανουκόβιτς, μετά την εξέγερση του Μεϊντάν, το 2014, γιγάντωσε τους φόβους της Ρωσίας για επικείμενη ένταση του μεγάλου της γείτονου στο ΝΑΤΟ και ήταν αυτοί οι φόβοι που προκάλεσαν τη ρωσική απάντηση με την προσάρτηση

της Κριμαίας και τη στήριξη των ρωσόφωνων αυτονομιστών του Ντονμπάς.

Οι μέχρι τώρα κινήσεις του Μπάιντεν στο ουκρανικό ζήτημα υπήρξαν συγκρατημένες. Οχι μόνο συναντήθηκε στη Γενεύη με τον Πούτιν, προσπερνώντας τον εκνευρισμό του Κιέβου και των κυβερνήσεων της Βαλτικής, αλλά και δήλωσε ρητά, στη συνέντευξη Τύπου μετά τις συνομιλίες του με τον Ρώσο πρόεδρο, ότι δεν τίθεται επί του παρόντος ζήτημα ένταξης της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ γιατί οι κυβερνήσεις της δεν έχουν αντιμετωπίσει το πρόβλημα

της ενδημικής διαφθοράς. Επί του προκειμένου, ο Αμερικανός πρόεδρος ασφαλώς μιλάει μετά λόγου γνώσεως: ως αντιπρόεδρος του Ομπάμα, ήταν εκείνος που χειρίστηκε προσωπικά την ουκρανική κρίση του 2013-2014, ενώ την ίδια περίοδο ο γιος του Χάντερ ήταν αμειβόμενο μέλος της διοίκησης του ουκρανικού ενεργειακού κολλοσού Burisma. Αλλά, βεβαίως, η παρομιώδης διαπλοκή Ουκρανών ολιγαρχών και πολιτικών ήταν περισσότερο το πρόσχημα και λιγότερο ο πραγματικός λόγος για την απροθυμία του Λευκού Οίκου να ανοίξει τον ασκό του Αιόλου, δρομολογώντας την ένταξη της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ.

Το ερώτημα

Τούτων δοθέντων, το ερώτημα είναι γιατί Αμερικανοί, Βρετανοί και λοιποί σύμμαχοι στο ΝΑΤΟ αποφάσισαν να ερεθίσουν και πάλι τη Ρωσία με την όχι και τόσο αναζωογονητική «Θαλάσσια αύρα» τους. Δεν αποκλείεται να πρόκειται περισσότερο για συμβολική κίνηση αλληλεγγύης προς το Κίεβο και όχι για σκληρύνηση στρατηγικής έναντι της Μόσχας. Από τα 32 πλοία που μετέχουν στα γυμνάσια, τα 24 είναι ουκρανικά και μόνο δύο από αυτά είναι πολεμικά. Η άσκηση «Θαλάσσια αύρα» διεξάγεται κάθε χρόνο εδώ και σχεδόν τρεις δεκαετίες, βά-

σει του μνημονίου συνεργασίας ΗΠΑ - Ουκρανίας του 1993 – κάποια στιγμή, μάλιστα, είχε πάρει μέρος στις ασκήσεις και η Ρωσία.

Όσο παράδοξο και αν ακούγεται, ενδέχεται η φετινή άσκηση να αποτελεί λιγότερο μήνυμα προειδοποίησης προς τη Μόσχα και περισσότερο αμυντική κίνηση διατήρησης της συνοχής του ΝΑΤΟ. Την επομένη της συνάντησης Μπάιντεν - Πούτιν, Γερμανία και Γαλλία έθεσαν στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. ζήτημα συνολικής αναθεώρησης της πολιτικής της έναντι της Ρωσίας, προτείνοντας μάλιστα σύνοδο κορυφής με τον πρόεδρό της. Και μπορεί μεν η πρόταση να μην πέρασε σε αυτήν τη φάση, λόγω των σφοδρών αντιδράσεων των χωρών της Βαλτικής και της Πολωνίας, αλλά τόσο η Αγκελα Μέρκελ όσο και ο Εμανουέλ Μακρόν κατέστησαν σαφές ότι θα επανέλθουν.

Σημειωτέον ότι, ενώ η Γερμανία συμμετείχε παραδοσιακά στην ετήσια «Θαλάσσια αύρα», φέτος επέλεξε να απόσχει, στέλνοντας το δικό της ευανάγνωστο μήνυμα. Σε αυτό το φόντο, η Βρετανία του Μπόρις Τζόνσον θέλησε ενδεχομένως να υπενθυμίσει ότι και μετά το Brexit έχει ιδιαίτερη αξία χρήσης για τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, κάτι που ο Τζο Μπάιντεν δεν είχε λόγους να μην εκμεταλλευθεί.

Η μονομαχία Μακρόν - Λεπέν δεν είναι αναπόφευκτη

Σε διεκδικητή της προεδρίας ανεδείχθη ο Ρεπουμπλικανός Μπερτράν κάνοντας τον αγώνα του Γάλλου προέδρου πιο δύσκολο

Η αποδυνάμωση της Λεπέν και η ανάδειξη του Μπερτράν σε δύναμη αντίπαλό του στις προεδρικές εκλογές του Απριλίου 2022 είναι κακό νέο για τον Μακρόν.

Μέχρι πριν από τις πρόσφατες περιφερειακές εκλογές στη Γαλλία, μια μονομαχία του προέδρου της χώρας Εμανουέλ Μακρόν με την ακροδεξιά ηγέτιδα Μαρίν Λεπέν έμοιαζε σχεδόν αναπόφευκτη. Ωστόσο, στον δεύτερο γύρο των περιφερειακών εκλογών της περασμένης Κυριακής επιβεβαιώθηκαν οι τάσεις, που είχαν καταγραφεί ήδη από τον πρώτο: χαμηλή συμμετοχή (33%), μονοψήφια ποσοστά για το κόμμα του Μακρόν και αδυναμία του σχηματισμού της Λεπέν να εξασφαλίσει τον έλεγχο έστω μιας περιφέρειας. Παράλληλα, αναδείχθηκε από την αναμέτρηση ως πιθανός διεκδικητής της προεδρίας ο Σαβιέ Μπερτράν εκ μέρους των Ρεπουμπλικανών, οι οποίοι συνεχίζουν την γκωλική παράδοση. Ο ίδιος αυτοπροσδιορίζεται ως άνθρωπος της κοινής λογικής με καταγωγή από τη γαλλική επαρχία, κάτι που συχνά προκαλεί την περιφρόνηση του πολιτικού κατεστημένου της συντηρητικής Δεξιάς, συμπεριλαμβανομένου του πρώην προέδρου Νικολά Σαρκοζί, του οποίου διετέλεσε υπουργός. Ακριβώς αυτή η ταπεινή καταγωγή πάντως είναι που εκτιμάται από το εκλογικό σώμα, το οποίο κατηγορεί τον Μακρόν ότι έχει αποκοπεί πλήρως από τον γαλλικό λαό και τις ανη-

Το εκλογικό σώμα κατηγορεί τον Γάλλο πρόεδρο ότι έχει αποκοπεί πλήρως από τον λαό και τις ανησυχίες του.

συχίες του. Το Bloomberg εκτιμά ότι ναι μεν η δημοτικότητα του προέδρου είναι στα υψηλότερα επίπεδα, λόγω των χειρισμών του στη διάρκεια της πανδημίας και του χρήματος που σκόρπισε για την ενίσχυση των πληγείσων επιχειρήσεων, όμως ακόμη το κόμμα του δεν έχει καταφέρει να παρουσιάσει ένα όραμα για το μέλλον. Παράλληλα, η Ακροδεξιά δεν πέτυχε να κεφαλαιοποιήσει την ανασφάλεια που προκάλεσε η υγειονομική κρίση. Παρά τις προειδοποιήσεις πως η Γαλλία βρίσκεται «αντιμέτωπη με κοινωνική αναταραχή, που θα μπορούσε να μετεξελιχθεί σε εμφύλιο», όπως είχαν προειδοποιήσει σε ανοιχτή επιστολή τους απόστρατοι στρατηγοί, η ακροδεξιά ηγέτις δεν είδε τα ποσοστά της να αυξάνονται, ούτε καν τους ψηφοφόρους της να κινητοποιούνται.

Αντιθέτως, η παραδοσιακή Δε-

ξιά, που επένδυσε στη ρητορική του νόμου και της τάξης, διανομισμένη με ξενόφοβους τόνους, ήταν η μεγάλη κερδισμένη της αναμέτρησης, μαζί με τους σοσιαλιστές, που διατήρησαν τις δυνάμεις τους. «Είναι αυτά τα αποτελέσματα προοίμιο για την αποκατάσταση του παραδοσιακού δίπολου Αριστεράς - Δεξιάς;» αναρωτιούνται Γάλλοι πολιτικοί αναλυτές.

Η απάντηση είναι μάλλον αρνητική. Απλώς επιβεβαιώνουν την απόκλιση του συσχετισμού δυνάμεων σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Η δυσaréσκεια των ψηφοφόρων με το κομματικό κατεστημένο είναι δεδομένη και αν κάποιο συμπέρασμα μπορεί να εξαχθεί από τις περιφερειακές εκλογές, αυτό είναι ότι η στροφή της Λεπέν σε πιο ήπιες και αποδεκτές θέσεις δεν πρόκειται να τις εξασφαλίσουν την προεδρία. Μετά την περυσινή δολοφονία εκπαιδευτικού που παρουσίασε σε μουσουλμάνους μαθητές του τις γελοιογραφίες εις βάρος του Μωάμεθ, ο Μακρόν αποφάσισε να προσπαστεί σθεναρά τις αξίες της τρέχουσας Πέμπτης Γαλλικής Δημοκρατίας και αποκέρυξε όσους επιχειρήσαν να δικαιολογήσουν το επεισόδιο ως «ισλαμοαριστερους», ενώ ο υπουργός

Εσωτερικών Ζεράρ Ντερμανέν εγκάλεσε τη Λεπέν να υπερβολικά υποτονική στάση σε ζητήματα Ισλάμ.

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που συμβουλεύουν τη Λεπέν να επιστρέψει στις ακραία ρατσιστικές απόψεις του πατρός της και ιδρυτή του Εθνικού Μετώπου, Ζαν-Μαρί Λεπέν, και να μην αφήσει χώρο στα δεξιά της να πλασαριστεί κάποιος περισσότερο λαϊκιστής και ακροδεξιός πολιτικός. Λίγες ώρες μετά τις καταστροφικές επιδόσεις της Λεπέν, στο Παρίσι εμφανίστηκαν χιλιάδες αφίσες με το πρόσωπο του τηλεαστέρα Ερίκ Ζεμούρ, ο οποίος έχει κοινό ενός εκατομμυρίου θεατών στο κανάλι CNews, όπου εμφανίζεται. Αντίστοιχα πόστερ με το αίτημα «Ο Ζεμούρ πρόεδρος» εμφανίστηκαν και σε άλλες γαλλικές πόλεις.

Η αποδυνάμωση της Λεπέν και η ανάδειξη του Μπερτράν σε δύναμι αντίπαλό του στις προεδρικές εκλογές του Απριλίου 2022 είναι κακό νέο για τον Μακρόν. Ο πρόεδρος της Γαλλίας θα επικρατούσε πολύ ευκολότερα της Λεπέν σε ενδεχόμενο δεύτερο γύρο από ό,τι τον Μπερτράν, αφού στην πρώτη περίπτωση θα συσπειρώνε στο πλευρό του όλο το συνταγματικό τόξο.

Ξ. Κ.

Υπερεμβόλιο για τους κορωνοϊούς

Μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια αναμένονται πολυδύναμα εμβόλια εναντίον των ιών και όλων των μεταλλάξεών τους

Καθώς η παγκόσμια εκστρατεία εμβολιασμού συνεχίζεται με γρήγορους ρυθμούς –τουλάχιστον στα ανεπτυγμένα βιομηχανικά κράτη– ομάδες ερευνητών επιδιώκουν να δημιουργήσουν ενιαίο «υπερεμβόλιο», ικανό να προστατεύει εναντίον κάθε μορφής κορωνοϊού. Η Μέλανι Σάβιλ, επικεφαλής ερευνών και ανάπτυξης εμβολίων της CEPI, διεθνούς μη κερδοσκοπικού ιδρύματος που εδρεύει στο Νταβός και χρηματοδοτεί καινοτόμους έρευνες στο πεδίο της δημόσιας υγείας, εκφράζει την αισιοδοξία της για τη δημιουργία εμβολίου κατά κάθε εκδοχής β-κορωνοίων και κάθε μετάλλαξης «ικανής να μεταπηδά από τα ζώα στον άνθρωπο στο μέλλον», σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας Financial Times. «Η στρατηγική μας εστιάζεται σε δύο ερωτήματα: τι χρειάζεται να γνωρίζουμε για να νικήσουμε αυτή την πανδημία και τι πρέπει να μάθουμε για να προλάβουμε την επόμενη;» τονίζει η δρ Σάβιλ.

Ο ιός SARS-COV-2 έχει σκοτώσει σχεδόν τέσσερα εκατομμύρια ανθρώπους τους τελευταίους 18 μήνες. Είναι ο τρίτος τουλάχιστον β-κορωνοϊός, ο οποίος μεταδίδεται ευρέως μεταξύ ανθρώπων τα τελευταία 20 χρόνια. Η οικογένεια αυτή ιών, κοινοί σε νυχτερίδες και τρωκτικά, περιλαμβάνει τον SARS-COV-1 (700 νεκροί το 2003, κυρίως στην Κίνα και στο Χονγκ Κονγκ) και τον MERS-COV, ο οποίος εντοπίσθηκε αρχικά στη Σαουδική Αραβία και είχε προκαλέσει περισσότερους από 850 θανάτους από το 2012. Δεδομένου ότι ο COVID-19 δεν πρόκειται να είναι ο τελευταίος κορωνοϊός που μολύνει τον άνθρωπο, η ανάπτυξη εμβολίου ικανού να προστατεύει από όλες τις ασθένειες αυτές του αναπνευστικού έχει καταστεί προτεραιότητα για μερίδα της επιστημονικής κοινότητας. Το ενδιαφέρον για τις έρευνες αυτές έχει οξυνθεί μάλιστα εξαιτίας των συνεχών μεταλλάξεων, όπως η ινδική, που τείνει τώρα να κυριαρχήσει σε όλο τον κόσμο.

Μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια, «πολυδύναμα» εμβόλια αναμένεται να αναπτυχθούν κατά των

Οι έρευνες για τη δημιουργία «υπερεμβολίων» προχωρούν. Θα επιτθενται όχι στην ακίδα, αλλά σε τμήματα της πρωτεΐνης του ιού, τα οποία επηρεάζουν το ανθρώπινο ανοσοποιητικό, χωρίς να μεταλλάσσονται, ακόμη και κάτω από «εξελικτική πίεση».

Νέες τεχνολογίες, που επιστρατεύουν την τεχνητή νοημοσύνη, υπόσχονται θεαματικά αποτελέσματα στο εγγύς μέλλον.

κορωνοϊών. «Τα εμβόλια αυτά θα αποτελέσουν την πρώτη γραμμή άμυνας εναντίον των νέων μεταλλάξεων», λέει ο καθηγητής Κρις Ουίτι, επικεφαλής των βρετανικών υπηρεσιών υγείας. Ο δρόμος προς την ανάπτυξη αποτελεσματικού «υπερεμβολίου» είναι, όμως, μακρύς. Ερευνητές δαπάνησαν δεκαετίες αναζητώντας εμβόλιο για τον HIV, ασθένεια που εμφανίζει και αυτή συχνά νέες μεταλλάξεις, ενώ ακόμη το εμβόλιο της εποχικής γρίπης πρέπει να γίνεται κάθε χρόνο. Τα υπάρχοντα εμβό-

λια κατά της COVID-19, πολλά από τα οποία αποδείχθηκαν ιδιαίτερα αποτελεσματικά κατά του αρχικού στελέχους SARS-COV-2 και των μεταλλάξεών του, ρίχνουν το βάρος στην παραγωγή αντισωμάτων, με στόχο την εξουδετέρωση της πρωτεΐνης ακίδας που διεισδύει στα ανθρώπινα κύτταρα. Η δυσκολία της προσέγγισης αυτής αφορά «την ικανότητα του ιού να εξελίσσεται, παρακάμπτοντας την ανοσία του οργανισμού, οδηγώντας στην ανάγκη επαναληπτικού εμβολιασμού», λέει η δρ Σάβιλ.

Τα «υπερεμβόλια», αντίθετα, επιτίθενται σε τμήματα της πρωτεΐνης του ιού, τα οποία επηρεάζουν το ανθρώπινο ανοσοποιητικό, χωρίς να μεταλλάσσονται, ακόμη και κάτω από «εξελικτική πίεση», όπως υπογραμμίζει η δρ Σάβιλ. Ο επαναλαμβανόμενος εμβολιασμός ενισχύει την παραγωγή αντισωμάτων, τα οποία αποτελούν κρίσιμο μέρος της ανοσοποιητι-

κής αντίδρασης του ανθρώπινου σώματος στην COVID-19.

Ο Πολ Χίνγκαμ, επικεφαλής της εταιρείας Valo Therapeutics, λέει ότι η ικανότητα των εμβολίων αυτών να εξουδετερώνουν τα επίτοπα του ιού, το τμήμα της πρωτεΐνης του που σχετίζεται με το ανοσοποιητικό, περιορίζει στο ελάχιστο το ποσοστό μεταλλάξεων, δημιουργώντας ελπίδες πως η μέθοδος αυτή θα μπορούσε να αντιμετωπίσει κάθε μορφή κορωνοϊού. Ο Χίνγκαμ ελπίζει ότι η εταιρεία του, με έδρα τον Οξφόρδη και το Ελσίνκι, μπορεί να έχει έτοιμο τέτοιο εμβόλιο για κλινικές δοκιμές μέχρι τα τέλη του έτους, για να προσθέσει ότι σε αυτή την περίπτωση το σκεύασμα θα είναι διαθέσιμο στους πολίτες μέσα στο 2022.

Η ανάπτυξη εμβολίων κατάλληλων για την αντιμετώπιση ευρέως φάσματος ιών είναι πολύ δύσκολη. «Όσο πιο ανόμοιοι είναι οι ιοί

σε ό,τι αφορά τη σύνθεση και το γονιδιώμά τους, τόσο πιο δύσκολο είναι να βρούμε αντισώματα κατάλληλα για την αντιμετώπισή τους», τονίζει ο Ντένις Μπέρτον, ερευνητής του ινστιτούτου Scripps της Καλιφόρνιας, ο οποίος μελετά εδώ και δεκαετίες τον ιό HIV. «Οι SARS-1 και SARS-2, για παράδειγμα, μοιάζουν πολύ και μπορούμε έτσι να βρούμε πολλά κοινά αντισώματα ικανά να αντιμετωπίσουν και τους δύο. Η ανακάλυψη εμβολίου κατάλληλου και για τον MERS και για μελλοντικούς κορωνοϊούς είναι όμως πολύ δύσκολη υπόθεση», προσθέτει ο Μπέρτον. Η δρ Σάβιλ πιστεύει ότι ο εντοπισμός των επιτόπων, τα οποία θα μπορούν να προστατεύσουν από διάφορους κορωνοϊούς, απαιτεί τη βοήθεια της τεχνητής νοημοσύνης – η μόνη ικανή να επιταχύνει σημαντικά το ερευνητικό έργο. Ο Τζον Λούις, διευθυνών σύμβουλος της Entos

Pharmaceuticals, αναφέρει ότι η εταιρεία του έχει υιοθετήσει πρωτόπορες τεχνικές στην έρευνά της. Η Entos συνασπίσθηκε με δημιουργούς λογισμικού τεχνητής νοημοσύνης για την ανάπτυξη του «υπερεμβολίου» της. Το λογισμικό αυτό επιτρέπει στην Entos να αναγνωρίζει 34 διαφορετικά επίτοπα από ξεχωριστές πρωτεΐνες κορωνοϊών, ικανά να προκαλούν ισχυρή ανοσία στους εμβολιασμένους. Η φαρμακευτική, με έδρα το Εντμοντον του Καναδά, σχεδιάζει να εγκαταστήσει κλινικές δοκιμές εντός των προσεχών δύο μηνών.

Η περίπτωση της OSE

Η γαλλική εταιρεία βιοτεχνολογίας OSE Immunotherapeutics, από τη μεριά της, χρησιμοποίησε αλγόριθμο για την έρευνα αντικαρκινικού εμβολίου. Η τεχνητή νοημοσύνη της επέτρεψε να αναγνωρίσει 12 επίτοπα, τα οποία επιτίθενται σε 11 πρωτεΐνες, οι περισσότερες από αυτές στο εσωτερικό του κορωνοϊού και όχι στην πιο ανθεκτική επιφάνειά του. «Καθώς βρίσκονται στο εσωτερικό του ιού, μεταλλάσσονται ελάχιστα ή καθόλου», λέει ο επικεφαλής της εταιρείας, Αλεξίς Περόλ, για να προσθέσει ότι το ίδιο είδος πρωτεΐνης έχει εντοπισθεί στους ιούς SARS-1 και MERS. Το πρώτο στάδιο των κλινικών δοκιμών έχει αρχίσει, με τα αποτελέσματα να αναμένονται τον Σεπτέμβριο. Η OSE προγραμματίζει «καλάρα», όπως επισημαίνει ο Περόλ, τη δεύτερη φάση κλινικών δοκιμών, με τη βοήθεια της γαλλικής τράπεζας επενδύσεων σε νεοφυείς εταιρείες, ενόψει τρίτης φάσης μέσα στο 2022. Διαφορετικό δρόμο επέλεξε η VBI Vaccines από τη Μασαχουσέτη, το δοκιμαστικό εμβόλιο της οποίας έχει προκαλέσει πολύ καλή αντίδραση στο ανοσοποιητικό πειραματόζωων. «Στόχος μας είναι η δημιουργία εμβολίου ευρέως φάσματος, το οποίο θα επιτρέπει στα ανθρώπινα αντισώματα να αναγνωρίζουν τις νέες μεταλλάξεις και να επιτίθενται σε αυτές σε βάθος χρόνου», υπογραμμίζει ο επικεφαλής της εταιρείας, Ντέιβιντ Αντερσον.

REUTERS, FINANCIAL TIMES

Τα UFO επιστρέφουν ξαφνικά δριμύτερα στην Αμερική

Η πολύκροτη έκθεση του Πενταγώνου

Η πολύκροτη έκθεση της ομάδας δράσης του αμερικανικού Πενταγώνου για τη διερεύνηση των UFO ή, στην επίσημη ορολογία, UAP (μη αναγνωρισμένα εναέρια φαινόμενα), που δόθηκε πρόσφατα στη δημοσιότητα από την κεντρική διοίκηση των μυστικών υπηρεσιών, αναζωπύρωσε στα μέσα ενημέρωσης τη σχετική συζήτηση που είχε περάσει, αρκετά χρόνια τώρα, σε δεύτερο πλάνο. Η έκθεση δεν επιβεβαίωσε ούτε απέρριψε την ιδέα ότι τέτοιες παρατηρήσεις μπορεί να υποδηλώνουν ξένους επισκέπτες στη Γη – και από μόνη της η αδυναμία κατηγορηματικής απάντησης έδωσε τροφή σε όσους γοητεύονται από το ενδεχόμενο της εξωγήινης νοημοσύνης. Σε άρθρο του στην εφημερίδα The New York Times, ο δημιουργός της πασίγνωστης τηλεοπτικής σειράς επιστημονικής φαντασίας «The X-files», Κρις Κάρτερ, αναφέρει πως οι περισσότεροι άνθρωποι που ασχολούνται με την υπόθεση της εξωγήινης νοημοσύνης αδημονούν για ένα «σημάδι» επιβεβαίωσης, καθώς, όπως και στο σλόγκαν της αφίσας που κοσμεί το γραφείο του πρωταγωνιστή της σειράς, πράκτορα Μόλντερ, «θέλουν να το πιστέψουν».

Στις 25 Ιουνίου, το Γραφείο του διευθυντή της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ODNI) δημοσίευσε την πολυαναμενόμενη έκθεση με

τίτλο «Προκαταρκτική αξιολόγηση: Μη αναγνωρισμένα εναέρια φαινόμενα». Το έγγραφο είναι μια σύντομη εννεασέλιδη έκδοση μιας μεγαλύτερης απόρρητης έκθεσης που διατέθηκε στις επιτροπές του Κογκρέσου, η οποία εκτιμά «την απειλή που θέτουν τα UAP και την πρόοδο που έχει σημειώσει η ομάδα άμυνας και αντιμετώπισης μη ταυτοποιημένων εναέριων φαινομένων». Η έκθεση δεν καταλήγει, βέβαια, στο πολυπόθητο για πολλούς συμπέρασμα, ότι δηλαδή τα UFO είναι εξωγήινα διαστημόπλοια. Παρακρατεί συγκεκριμένες λεπτομέρειες για το δείγμα δεδομένων της, το οποίο αποτελείται από 144 αναφορές UFO που έγιναν κυρίως από πιλότους της πολεμικής αεροπορίας μεταξύ 2004 και 2021. Ωστόσο, περιέχει ένα στοιχείο-βόμβα: τη διαπίστωση πως «ορισμένα UAP φαίνεται να επιδεικνύουν προηγμένη τεχνολογία». Ο Κάρτερ δηλώνει δύσπιστος ως προς το αν μπορεί οποιαδήποτε κυβερνητική έκθεση να μας δώσει σαφείς απαντήσεις σχετικά με το αν δεν είμαστε μόνοι στο Διάστημα. Η έκθεση, πάντως, αποτελεί ένα άνευ προηγουμένου βήμα στην ευρύτερη μετανόηση της αμερικανικής πολιτικής προς την αναγνώριση των UFO ως πραγματικών, ανώμαλων φυσικών φαινομένων, που

Εικόνα από βίντεο του αμερικανικού Πενταγώνου, το οποίο δείχνει άγνωστο ιπτάμενο αντικείμενο, όπως καταγράφηκε από την κάμερα μαχητικού της Ναυτικής Αεροπορίας των ΗΠΑ.

Οι αναφορές κυρίως πιλότων της πολεμικής αεροπορίας για άγνωστα αντικείμενα, που φαίνεται να διαθέτουν προηγμένη τεχνολογία, αναθέρμαναν τη συζήτηση.

χρηζουν εκτεταμένης επιστημονικής και στρατιωτικής ανάλυσης.

Οι 21 από τις 144 αναφορές που έλαβε υπόψη η ομάδα αντιπροσωπεύουν κλασικά ανίγματα, όπου τα χαρακτηριστικά των περιγραφόμενων αντικειμένων δείχνουν ότι ορισμένα UAP μπορεί να ελέγχονται από τρίτους, επειδή δεν αιωρούνται απλώς στον αέρα, και να είναι ηλεκτρομαγνητικά, καθώς εκπέμπουν ραδιοσυχνότητες. Οι περιγραφές

των αναφορών, όπως ήταν φυσικό, προκάλεσαν συζητήσεις και τροφодόττησαν θεωρίες. Τον Μάρτιο, ο πρώην διευθυντής της Υπηρεσίας Εθνικών Πληροφοριών, Τζον Ράτκλιφ, είπε στο Fox News ότι ορισμένες αναφορές περιγράφουν αντικείμενα «που ταξιδεύουν με ταχύτητες που υπερβαίνουν το φράγμα ήχου χωρίς ηχητική έκρηξη». Ορισμένοι ισχυρίστηκαν ότι τα αντικείμενα είναι πιθανώς μυστικά προηγμένα ρωσικά ή κινεζικά αεροσκάφη. Η παγκόσμια αεροδιαστημική ανάπτυξη, ωστόσο, δεν εναρμονίζεται με τα χαρακτηριστικά πτήσης αντικειμένων που έχουν αναφερθεί από τα τέλη της δεκαετίας του 1940, ενώ θα ήταν αντιπαραγωγικό να πετάξει κανείς επανειλημμένα μυστικά αεροσκάφη στον εναέριο χώρο του αντιπάλου του, όπου μπορούν εύκολα να ανακαλυφθούν. Οι δύσπιστοι εξηγούν τις σχετικές παρατηρήσεις

ως παιχνίδι της όρασης, παρόλο που οι πιλότοι περιγράφουν με μεγάλη λεπτομέρεια πως τα UAP δεν είχαν επιφάνειες ελέγχου πτήσης ή χαρακτηριστικούς κώνους εξάτμισης και ότι εκτελούσαν ελιγμούς με υπερηχητικές ταχύτητες.

Από τότε που άρχισαν να συντάσσονται παρόμοιες εκθέσεις, οι περί UFO αναφορές θεωρούνταν από τα κράτη άχρηστη γνώση, προορισμένη για τη λήθη. Η ομάδα δράσης για τα UAP του Πενταγώνου αντιπροσωπεύει μια απότομη αντιστροφή αυτής της τάσης, και οι εκθέσεις θεωρούνται πλέον σημαντικά για την εθνική ασφάλεια ντοκουμέντα. Το υπουργείο Άμυνας των ΗΠΑ επιβεβαίωσε ότι τα UFO απειλούν την ασφάλεια των πτήσεων και ενδεχομένως την εθνική ασφάλεια.

THE CONVERSATION, THE NEW YORK TIMES

Ο Κόντον

Η δημοσίευση της έκθεσης είναι μια σημαντική στιγμή στην ιστορία του μυστηρίου γύρω από τα UFO λόγω του αυξημένου θεσμικού κύρους της και της ιστορίας που τη συνοδεύει. Το 1966, η αμερικανική πολεμική αεροπορία αντιμετώπιζε αυξανόμενη πίεση της κοινής γνώμης για απαντήσεις γύρω από την προέλευση των UFO. Η προσπάθειά της να απαλλαγεί από το πρόβλημα έγινε γνωστή ως Project Blue Book. Οι ΗΠΑ χρηματοδότησαν μια διετή επιστημονική μελέτη με έδρα το Πανεπιστήμιο του Κολοράντο και επικεφαλής τον φυσικό Εντουαρντ Κόντον. Τα ευρήματα δημοσιεύθηκαν το 1969 και επέτρεψαν να κλείσει ο φάκελος. Ο Κόντον κατέληξε στο συμπέρασμα ότι έρευνες 21 χρόνων δεν απέδωσαν τίποτα ουσιαστικό και πως «περαιτέρω εκτεταμένη μελέτη των UFO πιθανώς δεν μπορεί να δικαιολογηθεί». Σε αντίθεση με την παρούσα έκθεση του Πενταγώνου, η έκθεση Κόντον δεν βρήκε UFO που να παρατηρούν σε προηγμένη τεχνολογία. Οι πιο προβληματικές περιπτώσεις χαρακτηρίστηκαν απλώς «εδιφορούμενες». Με αυτήν την κατηγοριοποίηση δεν υπήρχε ανάγκη να αναγνωριστεί η φαινομενικά προηγμένη τεχνολογία των UAP και το θέμα θεωρήθηκε λήξον.

Μένει «άστεγη» η Ομόνοια

Ο ΓΣΠ ανακάλεσε την άδεια για χρήση του γηπέδου από την ομάδα της Λευκωσίας

Η κόντρα ανάμεσα σε ΓΣΠ και Ομόνοια έφτασε στα άκρα προχθές την Παρασκευή (2/7), με εκατέρωθεν «σκλήπρες» δηλώσεις και χαρακτηρισμούς. Η σύγκρουση είναι μετωπική και πλέον οι «πράσινοι» βρίσκονται στον αέρα, αναφορικά με το γήπεδο που θα χρησιμοποιήσουν για έδρα στη νέα σεζόν.

Με βάση τα σημερινά δεδομένα, η λύση μπορεί να βρεθεί εντός Λευκωσίας και αναφερόμαστε στο γερασμένο Μακάρειο στάδιο, έστω και αν και αυτή η λύση δεν είναι καθόλου εύκολη για λόγους που θα αναλύσουμε πιο κάτω.

Όσον αφορά το γήπεδο που οι πρωταθλητές μας θα δηλώσουν για τις νέες ευρωπαϊκές τους υποχρεώσεις είναι δύσκολα τα πράγματα. Έστω και αν το ΓΣΠ είναι σήμερα το μόνο γήπεδο που πληροί όλες τις προδιαγραφές, κανείς δεν μπορεί να του επιβάλει να δώσει στην Ομόνοια το γήπεδο για τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις. Γι' αυτό και έχει ανακαλέσει τη σχετική άδεια στο «τριφύλλι».

Την ερχόμενη Δευτέρα (5 Ιουλίου) η UEFA θα περιμένει από την Ομόνοια να δηλώσει την έδρα της σε περίπτωση πρόκρισης στους ομίλους του Τσάμπιονς Λιγκ, για να στείλει αντιπροσωπεία στην Κύπρο και να ελέγξει το γήπεδο. Ως γνωστόν, δεν υπάρχει άλλο στάδιο στη χώρα μας που να πληροί τις προδιαγραφές για παιχνίδια στην φάση των ομίλων της κορυφαίας διασυλλογικής διοργάνωσης.

Πάντως, η Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Ποδοσφαίρου αναγνωρίζει στο ΓΣΠ το δικαίωμα να αρνηθεί την παραχώρηση του γηπέδου σε ποιονδήποτε. Το ραντεβού για έλεγχο του γηπέδου θα γίνει στις 15 Ιουλίου, αφού η UEFA έχει διευθετήσει αντιπροσωπεία της να βρεθεί στο νησί μας. Όταν όμως πληροφορηθεί πως έχει ανακληθεί η άδεια για χρήση του γηπέδου από την Ομόνοια, θα πρέπει να πάρει απάντηση ποια θα είναι η έδρα της πρωταθλήτριας μας.

Οι επιστολές σε ΚΟΠ και ΚΟΑ

Μετά την επιστολή του ΓΣΠ στην ΚΟΠ με την οποία ζήτησε την ανάκληση της άδειας στην Ομόνοια για χρήση του σταδίου οι πράσινοι ανα-

Το ΓΣΠ είναι σήμερα το μόνο γήπεδο που πληροί όλες τις προδιαγραφές για ευρωπαϊκούς αγώνες.

Με βάση τα σημερινά δεδομένα, η λύση μπορεί να βρεθεί εντός Λευκωσίας και αναφερόμαστε στο γερασμένο Μακάρειο, έστω και αν και αυτή η λύση δεν είναι καθόλου εύκολη.

κήσεις των άλλων σταδίων, με την οποία ενημερώνει για την οφειλή που έχει η Ομόνοια προς αυτόν και ανέρχεται στις €304.000. Παρallήλως, τους καλεί να μη φιλοξενήσουν την Ομόνοια, είτε για τους ευρωπαϊκούς αγώνες είτε για τις εγχώριες διοργανώσεις, «στα πλαίσια της δεοντολογίας», όπως σημειώνει.

Στενά τα χρονικά περιθώρια

Τα χρονικά περιθώρια είναι στενά, με την Ομόνοια να καλείται να δηλώσει στην ΚΟΠ την έδρα της για την επόμενη περίοδο. Επίσης θα πρέπει να δηλώσει στην ΟΥΕΦΑ την έδρα της για τα ευρωπαϊκά ματς, την ώρα που μόνο ο ΓΣΠ είναι σε θέση να φι-

λοξενήσει αγώνες για τα πλείοφ και τους ομίλους, είτε αφορά σε Τσάμπιονς Λιγκ είτε του Γιουρόπα Λιγκ.

Στα μέσα Ιουλίου είναι πιθανό να αδειοδοτηθεί και το «ΑΕΚ Αρένα» μετά τα πρόσφατα έργα που έγιναν, αναμένοντας έλεγχο από την αρμόδια επιτροπή της ΟΥΕΦΑ. Ωστόσο η ΑΕΚ έχει ήδη συμφωνήσει με τον Απόλλωνα αλλά και την ΑΕΛ κάτι που καθιστά σχεδόν αδύνατη την συμφωνία με τρίτο σύλλογο.

Μέχρι την Παρασκευή το απόγευμα που γράφame αυτό το ρεπορτάζ δεν μπορούσε να ληχθεί με βεβαιότητα ποια θα είναι η νέα έδρα της Ομόνοιας στις εγχώριες αλλά και ποια στην Ευρώπη.

Η απάντηση του Ανδρέα Μιχαηλίδη για το Μακάρειο

Σε δηλώσεις που μας έκανε ο πρόεδρος του ΚΟΑ Ανδρέας Μιχαηλίδης, μιλώντας για το ενδεχόμενο να χρησιμοποιήσει η Ομόνοια το Μακάρειο, απάντησε ως εξής: «Είναι χλωμό να δοθεί στην Ομόνοια το Μακάρειο με τα δεδομένα που έχουμε αυτή την ώρα μπροστά μας αφού ήδη το γήπεδο το χρησιμοποιούν 4 ομάδες». Άφησε όμως ανοικτό το ενδεχόμενο αν κάποια από τις ομάδες αποχωρήσει να αλλάξει η απόφαση του ΚΟΑ.

Ο κ. Μιχαηλίδης μας επιβεβαίωσε πως είχε επικοινωνία με τον Δημήτρη Γρηγόρη. Είπε πως ξεκαθάρισε κάποια ζητήματα στον αναπληρωτή πρόεδρο

«Είναι χλωμό να δοθεί στην Ομόνοια το Μακάρειο με τα δεδομένα που έχουμε αυτή την ώρα μπροστά μας αφού ήδη το γήπεδο το χρησιμοποιούν 4 ομάδες».

της Ομόνοιας και τόνισε πως από βδομάδας θα έχουν νέα επικοινωνία ο ΚΟΑ με τη διοίκηση των πρωταθλητών και πιθανόν να προγραμμα-

τιστεί και συνάντηση. «Όντως μας έστειλαν μία επιστολή και μίλησα και τηλεφωνικώς με τον κ. Γρηγόρη και του είπα πως ασφαλώς θα αξιολογήσουμε και θα μελετήσουμε το αίτημα της Ομόνοιας. Δεν υπάρχει περίπτωση να μην το κάνουμε αυτό και ακολουθώς θα ενημερώσουμε την Ομόνοια», μάς ανέφερε αρχικά ο κ. Μιχαηλίδης, ο οποίος στη συνέχεια πρόσθεσε: «Πρέπει να ξεκαθαρίσω ότι μέσα στο Μακάρειο παίζουν αυτήν την στιγμή τρεις ομάδες. Η Δόξα που θα το χρησιμοποιεί μέχρι το Δεκέμβριο και ακολουθώς θα παίξει στην Περιστέρωνα, ο Διγενής Μόρ-

φου και ο Εθνικός Άσσιας. Θα το χρησιμοποιήσει μάλλον και η ΠΑΕΕΚ Κερύνειας η οποία είναι προσφυγική ομάδα και είχαμε την επιστολή της ναρίς».

Ακολουθώς ο κ. Μιχαηλίδης ανέφερε πως ξεκαθάρισε στον κ. Γρηγόρη ότι ο ΚΟΑ δεν μπορεί να αφήσει κάποιες από τις προαναφερθείσες ομάδες εκτός Μακαρείου με τον τελευταίο να απαντάει πως ούτε η Ομόνοια θέλει κάτι τέτοιο. Κλείνοντας, ο κ. Μιχαηλίδης τόνισε ότι από βδομάδας θα τα ξαναπεί με την Ομόνοια και θα προγραμματιστεί και συνάντηση.

ΑΠΟΦΕΙΣ

Δανεικά... αγύριστα (;)

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Ντετέκιτς τύπου Σέρλοκ Χόλμς δεν είμαστε, ούτε και διαθέτουμε κάποιο είδους κατάρτιση για το πώς ερευνάται ένα έγκλημα, πόσω μάλλον δε οικονομικής φύσης που περιλαμβάνει και του κόσμου τους αριθμούς. Πιθανολογούμε, ωστόσο, ότι κατά τη διάρκεια μιας έρευνας προκύπτουν ποινικά αδικήματα που καμία σχέση δεν έχουν με τον αρχικό στόχο της. Στην προσπάθεια δηλαδή του διώκτη να ξεμπλέξει τον «μίτο της Αριάδνης», βρίσκεται ενώπιον άλλων εξε-

λιξιών που επίσης πρέπει να τύχουν έρευνας και ανάλυσης. Κάπως έτσι προκύπτει ή θα έπρεπε να προέκυπτε στην περίπτωση των ερευνών που κάνει η αστυνομία σχετικά με την καταγγελία περί ασυμβίβαστου και που αφορά τον πρόεδρο της Δόξας, ο οποίος με βάση τις καταγγελίες που έλαβε η Επιτροπή Δεοντολογίας λειτούργησε ως μάντζερ στην υπόθεση Ουζόχο. Ο Κώστας Χριστοδούλου, στις δηλώσεις του σχετικά με τις εξελίξεις, αποκάλυψε ότι κατά το παρελθόν δάνεισε λεφτά στην Ομόνοια για να την βοηθήσει να ξεπεράσει τα κριτήρια της ΟΥΕΦΑ, κάτι που επιβεβαίωσε μια μέρα μετά ο τότε πρόεδρος της Ομόνοιας, Στέλιος Μυλωνάς, που έλαβε το δάνειο. Νοούμενου ότι οι συναλλασσόμενοι παραδέχονται δημόσια την πράξη τους, δημιουργείται εύλογα το ερώτημα σχετικά με τη φύση της συναλλαγής και ποιες ήταν οι νόμιμες διαδικασίες στις οποίες βασίστηκε. Πώς δηλαδή ένας παράγοντας, μάντζερ ή πρόεδρος ομάδας δανείζει λεφτά σ' άλλο σωματείο, το οποίο είναι αντιπάλος του στο πρωτάθλημα ή πελάτης και συνεργάτης σε περίπτωση αγοραπωλησίας παικτών; Εύλογα αναρωτιέται κανείς πόσο εύαλOTOS μπορεί να είναι ο δανειολήπτης έναντι του δανειοδότη όταν η συμφωνία δεν έχει καμία νομική υπόσταση. Μόλις την προηγούμενη εβδομάδα, απ' αυτήν εδώ τη στήλη γράφame για τις «υπηρεσίες» που κατά καιρούς παραχωρεί η ΚΟΠ στα σωματεία, λειτουργώντας ως δανειοδότης έχοντας καμία φορά άμεση εμπλοκή στα οικονομικά τους... μέσω των δηλώσεων του ίδιου του παράγοντα μάθαμε ότι η τακτική του δανεισμού έχει ευρέως εξαπλωθεί στο χώρο του κυπριακού ποδοσφαίρου. Το πήγαινε-έλα μεγάλων χρηματικών ποσών στο άθλημα αποτελεί μεγάλο αγκάθι για παγκόσμια και ευρωπαϊκή ομοσπονδία, που τα τελευταία χρόνια σε συνεργασία με τις διεθνείς αλλά και εγχώριες δικτυικές αρχές προσπαθούν να πατάξουν. Στην Κύπρο έχουμε παράγοντα που ομολογεί δημόσια τον δανεισμό και προς το παρόν δεν υπάρχει καμία αντίδραση επίσημα από καμία αρμόδια αρχή. Είτε αυτή λέγεται αστυνομία, ομοσπονδία ή και την επιτροπή δεοντολογίας. Αναρωτιέται όμως κανείς, πόσο συννηθισμένες είναι τέτοιου είδους πράξεις στο χώρο του ποδοσφαίρου, με ποιους όρους διεκπεραιώνονται, ποιο νομικό υπόβαθρο έχουν και πώς εξασφαλίζεται η νομιμότητα. Στην τελική μιλάμε για δανεικά... είναι όμως και αγύριστα;

Εντυπώσεις vs Ουσία

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΟΓΙΑΤΗ**

Προκύπτει κάθε καλοκαίρι και η φετινή μεταγραφική περίοδος δεν θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση. Φυσιολογικά, λοιπόν, αναλόγως των κινήσεων που η κάθε ομάδα πραγματοποιεί, υλοποιώντας τον σχεδιασμό και προγραμματισμό της, προκύπτει ενθουσιασμός, προβληματισμός ή απογοήτευση. Το θέμα, ωστόσο, έχει να κάνει με το βαθμό αξιοπιστίας των κριτηρίων, από τα οποία καθορίζονται τα όποια συναισθήματα και εκτιμήσεις.

Οι πολλές μεταγραφικές ανακινήσεις, φυσιολογικά δημιουργούν ευφορία στους φιλάθλους μιας ομάδας. Η σχεδόν πάντα θετική προσέγγιση της κάθε μεταγραφής, ως προς τη δυνατότητα να προσδώσει ποιότητα, σε συνδυασμό με το αίσθημα της ικανοποίησης για την ισχυρή ή ικανή διοίκηση μιας ομάδας να ολοκληρώνει συμφωνίες και να αποκτά ποδοσφαιριστές, δικαιολογούν απόλυτα την ικανοποίηση ενός φιλάθλου και μαζί την αισιοδοξία. Ακόμη καλύτερα, αν μιλάμε για μεταγραφές ποδοσφαιριστών, εγνωσμένης αξίας, καλού βιογραφικού αλλά και ψηλού κόστους, ανεξαρτήτως αν τα στοιχεία που συνοδεύουν ένα ποδοσφαιριστή δεν συμβαδίζουν ή δεν ανταποκρίνονται στο κόστος της μεταγραφής. Μην ξεχνάμε όμως, για εντυπώσεις μιλάμε. Και στο... πρωτάθλημα των εντυπώσεων μετρά και το ποιος υπερισχύει σε περιπτώσεις που έναν ποδοσφαιριστή διεκδικούν δύο ή περισσότερες ομάδες. Η απόκτηση ενός τέτοιου ποδοσφαιριστή εκτοξεύει τον ενθουσιασμό στην πλευρά των «νικητών» και καταρρακώνει την πλευρά των «χαμένων». Έτσι εξελίσσεται το σκηνικό και στη φετινή καλοκαιρινή μεταγραφική περίοδο. Έχουν ήδη αναδειχθεί οι νικητές, οι πρωταθλητές των μεταγραφών, οι κυρίαρχοι του παιγνιδιού, οι έμπειροι, οι σωστοί στις κινήσεις που απαιτούνται, οι ανοικτοχέρηδες και αντίστροφα οι τσιγκουνήδες. Όλα αυτά, σε ό,τι έχει να κάνει με εντυπώσεις. Μετά απ' όλα αυτά ακολουθεί η ουσία. Και αυτή δεν καθορίζεται από τον αριθμό μεταγραφικών κινήσεων, ούτε από τη χρονική διάρκεια κάποιων συμβολαίων, ούτε από τις χιλιάδες ευρώ που πληρώθηκαν ή θα καταβληθούν σε μισθούς. Η ουσία έχει να κάνει με το μοναδικό αξιόπιστο κριτήριο, αυτό της παρουσίας ενός ποδοσφαιριστή στο γήπεδο. Εκεί μπορούν να... καθούν παικταράδες του καλοκαιριού γιατί στο γήπεδο μέσα θα πρέπει να γίνει η απόσβεση μιας δαπανηρής και πικρής μεταγραφής από το πάνω ράφι. Πολλές φορές, στο τέλος, η ουσία αποδεικνύεται εντελώς διαφορετική από τις εντυπώσεις. Κάθε χρόνο πολλές από τις βιαστικές εκτιμήσεις του καλοκαιριού αφήνουν εκτεθειμένους όσους αρέσκονται σε αυτές. Κάθε χρόνο, όμως, το σκηνικό επαναλαμβάνεται το ίδιο...

Περί Μιξ

Ο Μιξ Ντίσκερουντ είναι στην Πολωνία και προπονείται με την Ομόνοια. Δεν έχει ακόμη όμως ανακοινωθεί η μετεγγραφή του Νορβηγοαμερικανού παίκτη στην ομάδα του τριφυλλιού. Υπάρχει μια παράταση με...αίτια.

* * * * *

Ομόνοια - ΓΣΠ

Κανείς δεν μπορεί πλέον να αμφιβάλλει πως η κόντρα Ομόνοιας - ΓΣΠ έχει φθάσει σε επίπεδα που ίσως κανείς να μην περίμενε, σε σχέση και με την τελευταία εξέλιξη - αντίδραση από το Γυμναστικό Σύλλογο Παγκύπρια. Δύσκολα όμως μπορεί να αμφισβητήσει κάποιος πως η Ομόνοια έχει ανάγκη το ΓΣΠ, αφού επιλογές γηπέδων στην ουσία δεν υπάρχουν,

οι οποίες να πληρούν όλα τα κριτήρια και αντίστροφα το ΓΣΠ, σε μια δύσκολη από οικονομικής άποψης εποχή, δεν έχει την πολυτέλεια να λειτουργεί χωρίς να φιλοξενεί και την Ομόνοια. Το θέμα είναι πώς γεφυρώνεται πλέον η διαφορά και ποιος κάνει το πρώτο βήμα...

Αστυνομία - έρευνες

Τρεις μήνες μετά που η συγκεκριμένη υπόθεση έφθασε στην Αστυνομία, οι διαδικασίες επέτρεψαν στους ανακριτές να εξασφαλίσουν το σχετικό ένταλμα και να προχωρήσουν στην έρευνα στα γραφεία της Δόξας. Το πόσο αργά κινούνται οι διαδικασίες στην Κύπρο, σε ανάλογες περιπτώσεις, είναι γνωστό. Όπως και πόσες

παρόμοιες υποθέσεις, οι οποίες βρίσκονται υπό διερεύνηση, εκκρεμούν εδώ και μήνες ή και χρόνια. Είναι γι' αυτό που δύσκολα αναμένει κάποιος πως θα προκύψουν ουσιαστικές εξελίξεις, για μια ακόμη φορά, όση θέληση και αν υπάρχει από την πλευρά της Αστυνομίας.

ΓΣΠ και κρατικά γήπεδα

Ο ΓΣΠ κάλεσε τις διοικήσεις των άλλων γηπέδων να μην δεχτούν την Ομόνοια να αγωνίζεται εκεί γιατί ισχυρίζεται ότι οφείλει λεφτά προς αυτόν. Η Ομόνοια λέει ότι το συγκεκριμένο ποσό, είναι ποσό προς διαπραγμάτευση. Επί της ουσίας, τα γήπεδα ανήκοντα στον ΚΟΑ είναι περιουσία του κράτους.

* * * * *

«Πε αλλόνα»

Ο πρόεδρος του ΔΣ συμβουλίου του ΓΣΠ, Δώρος Ιωαννίδης, είπε σε συνέντευξή του πως το κόστος για την χρησιμοποίηση του γηπέδου ανά παιχνίδι είναι περίπου 7.500 ευρώ. Ούτε σε παράλληλο σύμπαλ να ζούσε ο άνθρωπος. Εδώ ισχύει απόλυτα το «Πε αλλόνα». Ακούς εκεί 7.500 ευρώ...

* * * * *

Big six είπατε;

Το ΑΠΟΕΛ πήρε Νταουσβίλι, Οκριασβίλι, Ντανίλο, Κβιλίταλια. Αλήθεια τι γίνεται με αυτήν τη συμφωνία των big six; Το γεγονός και μόνο ότι υποβάλλεται το πιο πάνω ερώτημα αποτελεί γραφικότητα.

* * * * *

* * * * *

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
0,15%

Χ.Α.
-2,32%

0,98%

1,69%

-1,01%

0,09%

0,21%

ΣΕ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ
Συμφωνία από
130 χώρες για
ελάχιστο εταιρικό
φόρο ύψους 15%
Σελ. 11

Πετρέλαιο

1,51%

€/ \$

-0,75%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΕΛΛΑΔΑ

Δεν αγοράζουν μάρκες αλλά τα πιο φθηνά είδη

Μεγαλύτερη προσοχή στις τιμές δείχνουν οι καταναλωτές στην Ελλάδα καθώς η πανδημία έχει επιδεινώσει την οικονομική τους κατάσταση. Πλέον για κάθε αύξηση της τιμής 1% μειώνει τις πωλήσεις κατά 2,5%. Προτιμούν επίσης να αγοράζουν πιο φθηνά προϊόντα και όχι μάρκες. **Σελ. 2**

ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ

Προς νέα αναστολή οδεύουν οι εκποιήσεις

Προς νέα παράταση φαίνεται να οδεύει η αναστολή των εκποιήσεων. Οι προτάσεις νόμου που εκκρεμούν στη Βουλή τροποποιούν τα χρονοδιαγράμματα μίας εκποίησης, αναστέλλουν τις διαδικασίες για συγκεκριμένες κατηγορίες ακινήτων και επηρεάζουν την αγοραία αξία του ακινήτου. **Σελ. 5**

ΑΝΟΔΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ

Τιμές φωτιά για εξοχικά σε νησιά της Ελλάδας

Αυξήσεις που προσέγγισαν ακόμα και το 26% έχουν σημειώσει οι μέσες ζητούμενες τιμές πώλησης κατοικιών στα νησιά της Ελλάδας κατά τη διάρκεια του 2020. Η ανοδική πορεία των τιμών είναι αποτέλεσμα του αυξημένου αγοραστικού και επενδυτικού ενδιαφέροντος από το εξωτερικό. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	0,32%	0,01%
Γερμανία	-0,20%	-0,02%
Γαλλία	0,09%	-0,10%
Ιταλία	0,80%	-0,09%
Ισπανία	0,40%	-0,05%
Ιρλανδία	0,12%	-0,10%
Ελλάδα	0,82%	0,01%
Ην. Βασίλειο	0,73%	-0,05%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακρο-πρόθεσμο Χρέος	Βραχυ-πρόθεσμο Χρέος
DBRS	BBB (low)	R-2 (middle)
Fitch	BBB-	F3
Moody's	Ba2	NP
S&P	BBB-	A-3

Οι αδύναμοι κρίκοι της απασχόλησης

Ανησυχίες για περαιτέρω αύξηση της ανεργίας στους κλάδους των κατασκευών και του τουρισμού

Εντονες ανησυχίες για περαιτέρω αύξηση της ανεργίας κυρίως στους τομείς του τουρισμού και των οικοδομών εκφράζουν οικονομικοί παράγοντες. Ο συνδυασμός της πανδημίας με τον τερματισμό του κυπριακού επενδυτικού προγράμματος αναμένεται

να επηρεάσουν σημαντικά τους δύο κλάδους.

Ήδη μεγάλοι ντιβέλοπερς, οι οποίοι είχαν προσλάβει μεγάλο αριθμό υπαλλήλων για να εκπονήσουν τα «πρότζεκτς» των πυργών, προχώρησαν σε απολύσεις μεγάλου ποσοστού του προσω-

πικού. Αρκετοί μάλιστα αφήνουν να εννοηθεί ότι θα προχωρήσουν σε περαιτέρω απολύσεις, αν δεν εξετασθούν οι εκκρεμούσες αιτήσεις που υπάρχουν για πολιτογράφηση ξένων επενδυτών και αφορούν επενδύσεις συνολικού ύψους ενός δισεκατομμυρίου ευ-

ρώ. Όσον αφορά τον τουρισμό φαίνεται ότι θα έχουμε άλλη μια δύσκολη χρονιά, και είναι αβέβαιο πόσες επιχειρήσεις που συνδέονται με τον τουριστικό κλάδο μπορούν να αντέξουν το «χα-στούκι» της μείωσης του 85% σε σχέση με τις τουριστικές αφίξεις

του 2019. Σύμφωνα με τα τελευταία δημοσιοποιημένα δεδομένα της Eurostat, στην Κύπρο η ανεργία τον Μάιο του 2021 αυξήθηκε στο 9,9%, δηλαδή στα 45.000 άτομα, με το ποσοστό της αύξησης να αφορά το 9,1% άνδρες και το 10,7% γυναίκες. **Σελ. 3**

Πάνω από 4 τρις. δολ. κοστίζει η κατάρρευση του τουρισμού

Ηχηρό κώδωνα κινδύνου για τις δυσανάλογα μεγάλες συνέπειες που θα έχει στην παγκόσμια οικονομία η κατάρρευση του παγκόσμιου τουρισμού έκρουσαν σε κοινή έκθεσή τους η Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNWTO). Οι δύο οργανισμοί προειδοποιούν πως η συνολική ζημία δεν αποκλείεται να υπερβεί τα 4 τρις, δολάρια αν καθεί ουσιαστικά και η φετινή τουριστική σεζόν, κάτι που ήδη φαίνεται αρκετά πιθανόν. Ανάμεσα στις πλέον επώδυνες επιπτώσεις που έχει ήδη επιφέρει η κατάρρευση του τουρισμού είναι η αύξηση κατά 5,5% της ανεργίας σε τομείς που δεν προϋποθέτουν ειδικευση. **Σελ. 10**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των **ΑΝΔΡΕΑ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ** και **ΟΜΗΡΟΥ ΠΙΣΣΑΡΙΔΗ**

Εξελίξεις στις αγορές κρατικών ομολόγων την περίοδο της πανδημίας

Μετά τη χρηματοοικονομική κρίση του 2008, μερίδα αναλυτών είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι αποδόσεις ομολόγων χωρών με διαμετρικά αντίθετες οικονομικές επιδόσεις και πολιτικές είχαν αφεθεί να συγκλίνουν επικίνδυνα. Στην παρούσα φάση φαίνεται ότι βιώνουμε ένα παρόμοιο σενάριο. Συγκεκριμένα, η παρατεταμένη περίοδος χαμηλών επιτοκίων, σε συνδυασμό με την αθρόα ρευστότητα που διοχετεύουν οι κεντρικές τράπεζες και την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική των κυβερνήσεων λόγω της πανδημίας, έχουν διαβρώσει τις αποδόσεις κρατικών ομολόγων. Ως επακόλουθο, παραδοσιακά εύρωστες οικονομίες (π.χ. Γερμανία) δανείζονται με αρνητικό επιτόκιο ενώ ακόμη και χώρες με διαχρονικά

διαρθρωτικά προβλήματα δανείζονται με ιδιαίτερα ευνοϊκά επιτόκια. Ως παραδείγματα, μπορούν να αναφερθούν η Κίνα, η οποία στο τέλος του 2020 δανείστηκε για πρώτη φορά με αρνητικό επιτόκιο, αλλά και η Τουρκία, η οποία, παρά τη δεινή οικονομική της θέση, κατάφερε, μόλις πριν από δύο εβδομάδες, να εκδώσει πενταετές ομόλογο με επιτόκιο 5,125%. Παρόλο που οι ανησυχίες για αναζωπύρωση του πληθωρισμού γίνονται πιο έντονες, οι ενδείξεις ως προς τα μακροπρόθεσμα επίπεδα τιμών παραμένουν γενικά σταθερές, αντανakλώντας την άποψη των αγορών, ότι δηλαδή τα επιτόκια θα διατηρηθούν σε χαμηλά επίπεδα για ένα προβλεπτό χρονικό διάστημα. Ιδιαίτερα στην Ευρώπη, οι πληθωριστικές τάσεις

δε φαίνεται να ανησυχούν την ΕΚΤ, η οποία δε διαφοροποιεί τη στρατηγική ποσοτικής χαλάρωσης που ακολουθεί. Στις ΗΠΑ, οι ανησυχίες είναι εντονότερες καταδεικνύοντας τάση αύξησης επιτοκίων μέσα στο 2023. Τα προβλήματα τα οποία μπορεί να προκληθούν αναφέρονται πιο κάτω. Πρώτο, το δημόσιο χρέος έχει εκτοξευτεί σε ψηλά επίπεδα. Αν και οι πλείστοι αναλυτές αναγνωρίζουν την αναγκαιότητα εφαρμογής επεκτατικής πολιτικής σε καιρό πανδημίας, δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι ο δανεισμός οφείλει να εξυπηρετηθεί ή να αναχρηματοδοτηθεί με, πιθανότατα, ακριβότερο μελλοντικό δανεισμό. Δεύτερο, εμπειρικά γνωρίζουμε ότι η υπερβάλλουσα ρευστότητα

ευνοεί την ανάληψη αυξημένου επιχειρηματικού ή/και επενδυτικού ρίσκου, δημιουργώντας προϋποθέσεις για 'φούσκες' στον τομέα των ακινήτων, του χρηματιστηρίου και άλλων στοιχείων ενεργητικού (π.χ. κρυπτονομίσματα). Τρίτο, η παρατεταμένη περίοδος χαμηλών επιτοκίων, περιορίζει τις δυνατότητες των τραπεζών να δημιουργήσουν κερδοφορία και υπεραξία για τους μετόχους τους, ιδίως σε μια εποχή όπου οι εποπτικές και κεφαλαιουχικές απαιτήσεις εντείνονται, ενώ η ροή νέων δανείων είναι περιορισμένη λόγω της πανδημίας. Συμπερασματικά, η ταχεία και αποφασιστική αντίδραση στην πανδημία έχει επιτρέψει την αποφυγή εντονότερης κρίσης. Ταυ-

τόχρονα, ωστόσο, έχει δημιουργήσει υπόβαθρο που επιτρέπει στις αγορές ομολόγων να προσφέρουν δυσανάλογο πλεονέκτημα σε ευάλωτα κράτη. Γι' αυτό κάθε χώρα, περιλαμβανομένης και της Κύπρου, όπου το κρατικό χρέος έχει φτάσει το 120% του ΑΕΠ, θα πρέπει να επεξεργαστεί μια ρεαλιστική στρατηγική προσαρμογής, η οποία να οδηγεί το δημόσιο χρέος σε σταθερή πτωτική πορεία, με παράλληλη συνέχιση της στήριξης των βασικών πυλώνων ανάπτυξης. Ο Ανδρέας Χαραλάμπος είναι οικονομολόγος και πρώην διευθυντής στο Υπουργείο Οικονομικών. Ο Όμηρος Πισσαρίδης είναι διευθύνων σύμβουλος της Pricewaterhouse Coopers Investment Services.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ROB COX / REUTERS BREAKINGVIEWS

Μπαράζ εξαγορών και συγχωνεύσεων στη Wall Street

Η Wall Street επανέκαμψε και ακμάζει. Οι προβλέψεις των τραπεζικών στελεχών δείχνουν διόγκωση του φόρτου εργασίας με συγχωνεύσεις και εξαγορές, προσφορές μετοχών, πωλήσεις χρέους, μοχλευμένες αγορές και άλλα. Όπως το έθεσε ο διευθύνων σύμβουλος μιας εταιρείας: «Εάν δεν κερδίζετε χρήματα, όπως είναι η αγορά αυτή τη στιγμή, τότε μάλλον σε λάθος θέση βρίσκεστε». Κατά το μεγαλύτερο μέρος του 2021 οι επιχειρήσεις επικεντρώθηκαν στη σταθεροποίηση των δραστηριοτήτων

Αυτό που συμβαίνει σήμερα στη Νέα Υόρκη πιθανότατα θα το μιμηθούν μέσα σε ένα με δύο χρόνια και τα άλλα οικονομικά κέντρα.

τους και, ίσως σε μικρότερο βαθμό, στη φροντίδα των υπαλλήλων τους. Οι επενδυτές εστίασαν στο να διασφαλίσουν ότι τα χαρτοφυλάκιά τους ήταν ανθεκτικά στον αντίκτυπο που προκάλεσε η πανδημία του κορωνοϊού στις οικονομίες και στις διεθνείς κεφαλαιαγορές.

Εντούτοις, ενόσω οι εμβολιασμοί ξεκινούν και οι μάσκες αποσύρονται, υπάρχει μια επείγουσα ανάγκη να κερδηθεί ο χαμένος χρόνος. Αυτό που συμβαίνει σήμερα στη Νέα Υόρκη πιθανότατα θα το μιμηθούν μέσα σε ένα με δυο χρόνια και τα άλλα οικονομικά κέντρα σε όλο τον κόσμο. Είναι, βέβαια, αλήθεια ότι η οικονομία των ΗΠΑ τελεί σε πιο υγιή κατάσταση και διαθέτει περισσότερη ρευστότητα από ό,τι εκείνες στην Ευρώπη και στη Νοτιοανατολική Ασία. Ωστόσο, πολλές από τις τάσεις που καθοδηγούν τη δραστηριότητα

της Wall Street σήμερα έχουν παγκόσμια εμβέλεια και, υπό τον όρο πως δεν θα εμφανισθούν μεταλλάξεις του κορωνοϊού, δεν θα εξαφανισθούν σύντομα.

Για πολλούς μήνες το 2020 τα στελέχη και τα διοικητικά συμβούλια των ομίλων είχαν μία προσέγγιση προς τα έθνη, όπως και ήταν απαραίτητο. Πολλοί κλάδοι, όπως το λιαν εμπόριο, οι αεροπορικές εταιρείες, οι δραστηριότητες στη ζωντανή διασκέδαση, τα ξενοδοχεία και γενικότερα η φιλοξενία, κατακρημνίστηκαν. Αφού, λοιπόν, πολλά ηγετικά στελέχη των επιχειρήσεων βρέθηκαν αντιμέτωπα με υπαρξιακά ερωτήματα σχετικά με τη λειτουργία τους, σήμερα πλέον είναι αποφασισμένα να κτίσουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα.

Αυτό σημαίνει αγορά αντιπάλων ή τεχνολογίας. Και έχουν χρήματα να ξοδέψουν. Σε καθένα από τα τέσσερα τρίμηνα, που ακολούθησαν μετά την έναρξη της πανδημίας, οι εταιρείες πούλησαν 300 δισ. μετοχές και πλέον (κάτι πρωτοφανές μετά τη λήξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης) αντί 1,3 τρισ. δολαρίων συνολικά, σύμφωνα με τη Refinitiv. Πολλά από τα εν λόγω κεφάλαια εντοπίζονται στις λεγόμενες εταιρείες εξαγορών ειδικού σκοπού (SPAC). Η εταιρεία ερευνών SPAC Research υπολογίζει πως λειτουργούν 419 εταιρείες αυτού του είδους με 128 δισ. δολάρια προς διάθεση, καθώς και άλλες 298 έτοιμες να συγκεντρώσουν 72 δισ. δολάρια μέσω αρχικής διάθεσης μετοχών. Τέλος, επανακάμπτουν και οι ακτιβιστές μέτοχοι με επιθετικές εκστρατείες για την απομάκρυνση διευθυντικών στελεχών, όπως συνέβη πρόσφατα με την Danone.

Οι παράγοντες αυτοί δρουν καταλυτικά στην αξιολόγηση των «στρατηγικών επιλογών», όπως η πώληση ή η εκποίηση περιουσιακών στοιχείων.

ΔΗΚΤΗΣ

Ηλεκτροκίνηση

Την πόλη του Σάντερλαντ στην Αγγλία επέλεξαν οι Nissan και Envision για να κατασκευάσουν τα δίδυμα εργοστάσιά τους για την παραγωγή ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Η συνολική επένδυση εκτιμάται στο 1 δισ. στερλίνες και αναμένεται να δημιουργήσει 1.650 νέες θέσεις εργασίας. Η ιαπωνική Nissan θα εξάγει τα ηλεκτρικά οχήματα στην ΕΕ, ενώ η κινεζική Envision θα παράγει επιτόπου τις μπαταρίες σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ποιότητας ανεξαρτήτως του Brexit. Τα εργοστάσια θα έχουν παραγωγική δυνατότητα για 100.000 οχήματα, ενώ περαιτέρω επένδυση, της τάξης των 1,8 δισ. στερλινών, αναμένεται μέχρι το 2030 για να επεκταθεί η παραγωγή στο κομμάτι των μπαταριών. Η Envision έχει ανακοινώσει την προηγούμενη εβδομάδα ότι «κυνηγά» συμφωνία με την Renault για τη δημιουργία εργοστασίου παραγωγής μπαταριών στην βόρεια Γαλλία.

Γενναιοδωρία

Την ικανοποίηση της ΕΚΤ εξέφρασε ο αντιπρόεδρος της τράπεζας, αναφερόμενος στις επιδόσεις των ευρωπαϊκών τραπεζών, οι οποίες κατάφεραν να «σταθούν» εν μέσω μιας πρωτόγνωρης κρίσης και να στηρίξουν τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Υποστηρικτικά σε αυτό λειτούργησε, όπως ανέφερε, η χαλάρωση των εποπτικών απαιτήσεων αλλά και η συσσώρευση κερδών την περίοδο πριν την πανδημία. Δεν παρέλειψε, όμως, να σημειώσει ότι για πρώτη φορά καταγράφεται χειραφέτηση της σχέσης μεταξύ της ποιότητας του ενεργητικού και της οικονομικής ανάπτυξης αναφέροντας ότι οι ΜΕΧ παρουσιάζονται μειωμένες σε μια περίοδο ακραίας ύφεσης, όπως ήταν τα πρώτα τρίμηνα. Αυτό δεν μπορεί παρά να συνδέεται με την γενναιοδωρή επιδοματική πολιτική των κυβερνήσεων σε αυτήν την κρίση. Για τη συνέχεια αναμένει περισσότερα προβλήματα στην εξυπηρέτηση των δανείων από επιχειρήσεις υπηρεσιών σε σχέση με παραγωγικές εταιρείες.

Επιστροφή

Ιδιαίτερη προτίμηση των επενδυτών προς τις ευρωπαϊκές μετοχές «βλέπουν» οι αμερικανικές τράπεζες, καθώς η ανάκαμψη για το 2021 αν και καθυστερημένη άρχισε να κάνει την εμφάνισή της. Το γεγονός φαίνεται να έχει κεντρίσει την προσοχή των επενδυτών, οι οποίοι προσπαθούν να αποκομίσουν όφελος από αυτήν την εξέλιξη. Από τη αρχή του έτους, οι μετοχές στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια καταγράφουν άνοδο της τάξης του 14% και έπεται συνέχεια καθώς οι επενδυτές που είχαν εγκαταλείψει εδώ και χρόνια την περιοχή φαίνεται να επιστρέφουν ποντάροντας σε μια δυνατή συνέχεια. Στα θετικά καταγράφεται και το ταμείο ανθεκτικότητας και ανάκαμψης, το

Την προσοχή σε μικρότερες αγορές στρέφουν οι τουριστικοί παράγοντες εν μέσω καλοκαιριού, για κάλυψη των απωλειών από την παραδοσιακή αγορά της Αγγλίας.

οποίο αναμένεται πως θα δώσει μετοχικά κέρδη εντός του 2022 και 2023.

Νέες τεχνολογίες

Την ανάπτυξη νέας αυτόνομης τεχνολογίας παράδοσης των προϊόντων της ετοιμάζει η Amazon και προς αυτό τον σκοπό θα δημιουργήσει κέντρο ανάπτυξης στη Φινλανδία, όπου θα δοκιμαστεί η

νέα τεχνολογία. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία συνδυάζει τις τρισδιάστατες εφαρμογές με τη ρομποτική σε μια προσπάθεια να επιτευχθεί η ασφάλεια των παραδόσεων σε «συνθήκες πραγματικής ζωής». Σε ανάλογη επένδυση προχώρησε το προηγούμενο διάστημα η Amazon και στην Αγγλία για την ανάπτυξη εφαρμογών τεχνητής νοημοσύνης.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ομόλογα στο διηνεκές

Τα ομόλογα στο διηνεκές ή αορίστου χρόνου (perpetual bonds) αποτελούν ένα εξειδικευμένο είδος ομολόγων τα οποία δεν έχουν ημερομηνία λήξης, επομένως ειθίσαι να έχουν υψηλότερο επιτόκιο από άλλα ομόλογα, και για τα οποία δεν απαιτείται αποπληρωμή κεφαλαίου αλλά ο δανειζόμενος έχει την υποχρέωση καταβολής μόνο των τόκων για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

Βιωσιμότητα

Της «μόδας» τείνουν να μετατραπούν επενδύσεις που ως κύριο χαρακτηριστικό τους έχουν τη βιωσιμότητα που σημαίνει σεβασμός στα περιβαλλοντικά, κοινωνικά ζητήματα και στη διαφάνεια στη διακυβέρνηση. Η αύξηση στη ζήτηση για αυτές τις επενδύσεις αποδίδεται στην πανδημία και προέρχεται τόσο από ιδιώτες όσο και θεσμικούς επενδυτές. Σύμφωνα με τους ειδικούς, η άνοδος στις τιμές αυτών των επενδύσεων ακυρώνει την αντίληψη ότι οι βιώσιμες επενδύσεις δεν παρουσιάζουν αποδόσεις και σημειώνουν ότι μάλλον το αντίθετο συμβαίνει, αν κάποιος κρίνει από την πορεία τους εν μέσω πανδημίας.

Δυσαρέσκεια

Τη δυσαρέσκεία της Γερμανίας εισέπραξε η Ελλάδα λόγω της απόφασής της να δέχεται ταξιδιώτες με μη εγκεκριμένα από την Ευρώπη εμβόλια ενώ για την Πορτογαλία το σχόλιο ήταν ότι η χώρα βιώνει μια κατάσταση που θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί, αν εφαρμοζόταν μια κοινή ευρωπαϊκή πολιτική για τους βρετανούς τουρίστες.

Οι καταναλωτές κόβουν τις μάρκες που ακριβαίνουν

Με βάση την τιμή γεμίζουν τα καρότσια τους στα σούπερ μάρκετ

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Μεγαλύτερη «ευαισθησία» στις τιμές επιδεικνύουν οι Έλληνες καταναλωτές από την εκδήλωση της πανδημίας κι έπειτα, καθώς βλέπουν την οικονομική τους κατάσταση να έχει επιδεινωθεί ή φοβούνται ότι αυτό θα συμβεί το

Για κάθε 1% αύξηση της τιμής των βασικών ειδών καταγράφεται μείωση του όγκου πωλήσεων 2,5%.

επόμενο διάστημα, δεδομένου ότι οι αβεβαιότητες σε σχέση με την εξέλιξη της COVID-19 και τις αντοχές της οικονομίας είναι πολλές και μεγάλες.

Ενδεικτικό του παραπάνω είναι ότι για κάθε 1% αύξηση της τιμής των βασικών ειδών σούπερ μάρ-

κετ, καταγράφεται μείωση του όγκου πωλήσεων 2,5%, ενώ πάνω από τους μισούς καταναλωτές στρέφονται στην αγορά άλλης μάρκας από αυτή που συνήθως προτιμούσαν, εάν η τιμή της αυξηθεί. Το παραπάνω έχει ως αποτέλεσμα προμηθευτές και λιανέμποροι, οι οποίοι επιθυμούσαν προκορωνοϊού να περιορίσουν σιγά σιγά τις μαζικές προωθητικές ενέργειες και να πάνε στο μοντέλο των προσωποποιημένων προσφορών που δεν προκαλεί μείωση του περιθωρίου κέρδους, να επιστρέφουν ξανά στις μαζικές προσφορές προκειμένου να μη χάσουν μερίδα αγοράς.

Σημειώνεται ότι το 2020, λόγω της σχεδόν μονομέρειας στις δαπάνες που είχε το σούπερ μάρκετ, οι προωθητικές ενέργειες περιορίστηκαν. Το κρίσιμο ζήτημα, βέβαιως, είναι τι θα γίνει το επόμενο διάστημα, καθώς ήδη έχουν γίνει ανατιμήσεις και στα είδη σούπερ μάρκετ και αναμένεται να ακολουθήσουν και άλλες, αφού δεν

Το 42% των καταναλωτών αγοράζει ό,τι βρίσκεται σε προσφορά ανεξαρτήτως μάρκας και το 37% πάντα αναζητεί προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας.

έχει σημειωθεί υποχώρηση του κόστους βασικών πρώτων υλών και του μεταφορικού κόστους. Σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας ερευνών αγοράς NielsenIQ που παρουσιάστηκαν σε ειδικό διαδικτυακό σεμινάριο, το 53% των καταναλωτών στην Ελλάδα μπορεί να καλύψει μόνο τις βασικές ανάγκες σε τροφή και στέγη, ενώ πλέον ένα 74% αντιστοιχεί σημαντικά για το κόστος διαβίωσης και έχει αλλάξει τις καταναλωτικές συνήθειες.

Μάλιστα, το 54% αφορά άτομα

που άρχισαν να ανησυχούν για το κόστος μετά την εκδήλωση της πανδημίας.

Αυτό που χαρακτηρίζει πλέον την πλειονότητα των καταναλωτών είναι η μεγιστοποίηση της αξίας των χρημάτων που δίνουν για την αγορά των βασικών προϊόντων διατροφής και σπιτιού. Για τον λόγο αυτό, άλλωστε, στην εργασία πώς διαχειρίζονται τα έξοδα για είδη σούπερ μάρκετ, το 51% δηλώνει ότι θα αλλάξει μάρκα εάν αυτή που επέλεγε πρώτα ακριβύνει, το 48% επέλεγε

προϊόντα που δεν υπερβαίνουν τον προϋπολογισμό του, το 42% δηλώνει ότι αγοράζει ό,τι βρίσκεται σε προσφορά ανεξαρτήτως μάρκας και το 37% ότι πάντα αναζητεί προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας.

Επιπλέον το 2020, πρώτη χρονιά της ζωής μας με την πανδημία, ως αντίδραση στην αύξηση τιμών το 56% δηλώνει ότι αγοράζει μόνο τα βασικά, ενώ πολύ σημαντικό είναι πλέον ότι το 57% κάνει έρευνα αγοράς και μάλιστα μέσω διαδικτύου, καθώς πλέον πολλά σού-

περ μάρκετ διαθέτουν ηλεκτρονικά καταστήματα. Από τα στοιχεία της NielsenIQ προκύπτει επίσης ότι η πλέον αποτελεσματική μορφή προωθητικών ενεργειών είναι η προσωρινή μείωση τιμής. Την περίοδο Μαΐου 2020 - Απριλίου 2021 το ποσοστό προϊόντων της κατηγορίας «Τρόφιμα» που διατέθηκε σε προσφορά υπό τη μορφή προσωρινής μείωσης τιμής ήταν 73% έναντι 68% το διάστημα Μαΐου 2019 - Απριλίου 2020 και 62% το διάστημα Μαΐου 2018 - Απριλίου 2019.

Αύξηση ανεργίας σε κατασκευές και τουρισμό

Από τη μία η πανδημία και από την άλλη η παύση του επενδυτικού προγράμματος συνθέτουν επικίνδυνο κοκτέιλ

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Ο **συνδυασμός** της πανδημίας μαζί με την παύση του κυπριακού επενδυτικού προγράμματος αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά κατασκευές και τουριστικό κλάδο. Από τη μία, η ανεργία στον τουρισμό, η οποία δεν έχει εκτοξευθεί και συγκρατήθηκε λόγω των κυβερνητικών μέτρων που τρέχουν από το Μάρτιο 2020. Ωστόσο, τα επιδημιολογικά δεδομένα παγκοσμίως δεν επιτρέπουν την ανάκαμψη του

Αρκετοί από τους μεγάλους ντιβέλοπερς έχουν απολύσει εργαζομένους στον τομέα των κατασκευών και αυτό το ποσοστό θα μεγαλώσει ακόμα περισσότερο, αν δεν εξετασθούν οι εκκρεμούσες αιτήσεις που υπάρχουν για πολιτογράφηση ξένων επενδυτών.

τουριστικού τομέα και πλέον οι φορείς παρακολουθούν ένα 2021 που είναι καθρέφτης του 2020. Από την άλλη, οι κατασκευές, τομέας που άνηψε μετά το 2013 στην Κύπρο και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στο κυπριακό επενδυτικό πρόγραμμα, έχει αρχίσει να συρρικνώνεται, με τους μεγάλους ντιβέλοπερς που είχαν προσλάβει μεγάλο αριθμό προσωπικού για να εκπονήσουν

Δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που θα είναι δύσκολη για τον τουρισμό και είναι αβέβαιο πόσες επιχειρήσεις που συνδέονται με τον τουριστικό κλάδο μπορούν να αντέξουν το «χαστούκι» της μείωσης του 85% σε σχέση με τις αφίξεις του 2019.

τα «πρότζεκτς» των πυργών να έχουν απολύσει από το 2020 ψηλό ποσοστό των υπαλλήλων τους. Ανεπίσημα μιν, αλλά αρκετοί από τους μεγάλους ντιβέλοπερς μπορούν να το επιβεβαιώσουν, αφήνοντας υπονοείες πως αυτό το ποσοστό θα μεγαλώσει ακόμα περισσότερο, αν δεν εξετασθούν οι εκκρεμούσες αιτήσεις που υπάρχουν για πολιτογράφηση ξένων επενδυτών και αφορούν επενδύσεις συνολικού ύψους ενός δισεκατομμυρίου ευρώ. Όσον αφορά στο κεφάλαιο του τουρισμού, ενώ η έλευση του 2021 είχε εξαγγελθεί από όλους τους φορείς πως θα ανθίσει ο τουρισμός, η καυστέρηση των εμβολιασμών και

οι μεταλλάξεις χάλασαν όλους τους σχεδιασμούς. Δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που θα είναι δύσκολη για τον τουρισμό και είναι αβέβαιο πόσες επιχειρήσεις που συνδέονται με τον τουριστικό κλάδο μπορούν να αντέξουν το «χαστούκι» της μείωσης του 85% σε σχέση με τις τουριστικές αφίξεις του 2019. Σύμφωνα με τα τελευταία δημοσιοποιημένα δεδομένα της Eurostat, στην Κύπρο η ανεργία τον Μάιο του 2021 αυξήθηκε στο 9,9%, δηλαδή στα 45.000 άτομα, με το ποσοστό της αύξησης να αφορά το 9,1% άνδρες και το 10,7% γυναίκες. Τον Απρίλιο του 2021, βάσει στοιχείων της Eurostat πάντα, η ανεργία ανερχόταν

στο 9,2%, δηλαδή 42.000 άτομα, με το Μάιο του 2020 να δείχνει την ανεργία στο 7,8%, δηλαδή 35.000 άτομα. Από Μάιο σε Μάιο δηλαδή έχει αυξηθεί η ανεργία σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, στοιχεία που παραδοσιακά διαφέρουν από τα αντίστοιχα της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κύπρου, κατά 2,1%. Σύμφωνα όμως με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου, δηλαδή βάσει των στοιχείων που τηρούνται στα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας, ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος Μαΐου 2021, έφτασε τα 31.287 πρόσωπα. Αναλυτικότερα, σε σύγκριση με τον Μάιο 2020 σημειώθηκε αύξηση

Μήνυμα Λαγκάρντ

Τη **σημασία** της συνέχισης στηριξης των επιχειρήσεων από τις κυβερνήσεις υπογράμμισε εντός της εβδομάδας μιλώντας στην Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ως η επικεφαλής του ESRB (European Systemic Risk Board), Κριστίν Λαγκάρντ. Συγκεκριμένα, η ισχυρά κυρία τόνισε ότι οι τομείς των μεταφορών και της χρηματοδοτικής μίσθωσης, οι δραστηριότητες αναψυχής των εστιατορίων - ξενοδοχείων και ο τομέας της φιλοξενίας είναι οι δραστηριότητες που διατρέχουν το μεγαλύτερο κίνδυνο δυνητικών πτωχεύσεων, μαζί με τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, με τις κυβερνήσεις να οφείλουν να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στην εξασφάλιση της βιωσιμότητά τους.

1.683 προσώπων ή 5,7%, που αποδίδεται κυρίως στους τομείς του εμπορίου (αύξηση 840), των κατασκευών (αύξηση 762), των επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων (αύξηση 327), της μεταποίησης (αύξηση 302), της εκπαίδευσης (αύξηση 290) και των νεοεισερχόμενων στην αγορά εργασίας (αύξηση 997).

Οι επίφοβοι κλάδοι

Μεγάλη ανησυχία προκύπτει για τους κλάδους του τουρισμού και τον κλάδο των κατασκευών. Οι αυξήσεις που προαναφέρθηκαν πολύ πιθανό να μην σταματήσουν σε αυτά τα ποσοστά και στους επό-

μενους μήνες να προκύψουν ακόμα μεγαλύτερες, αναλόγως βέβαια των χειρισμών της κυβέρνησης αναφορικά με τις οικονομικές σπριζεις. Όσον αφορά στον τομέα των κατασκευών, τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας δείχνουν τους εγγεγραμμένους ανέργους του τομέα να είναι το Μάιο του 2020 στα 1.611 πρόσωπα. Τον Απρίλιο του 2021 στα 2.385 πρόσωπα και το Μάιο του 2021 στα 2.373 πρόσωπα. Οι εγγεγραμμένοι άνεργοι του τομέα των κατασκευών το Μάιο του 2018 ανέρχονταν σε 2.049 πρόσωπα και 1.473 πρόσωπα το Μάιο του 2019.

Καθότι όμως η τουριστική περίοδος είναι ανοιχτή, είναι λογικό οι εγγεγραμμένοι άνεργοι στον τομέα των δραστηριοτήτων υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης να είναι μειωμένες το Μάιο του 2021 σε σχέση με τον Απρίλιο του 2021 και σε σχέση με τον Μάιο του 2020. Υπενθυμίζεται πως το Μάιο του 2020 υπήρχαν αυστηροί περιορισμοί και δεν «υπήρχε φως» για τουρίστες -έστω και λιγοστούς- από τον Ιούλιο του 2020, άρα δικαιολογείται η τόση αύξηση των ανέργων. Το Μάιο του 2020 οι εγγεγραμμένοι άνεργοι του τομέα των δραστηριοτήτων υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης ήταν στα 9.293 πρόσωπα, τον Απρίλιο του 2021 στα 7.100 πρόσωπα και το Μάιο του 2021 στα 6.467. Για να έχουμε όμως μια σύγκριση, θα πρέπει να εξετάσουμε δεδομένα του 2019 και του 2018, ετών που δεν υπήρχε πανδημία. Το Μάιο του 2018 οι εγγεγραμμένοι άνεργοι των δραστηριοτήτων υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης ανέρχονταν σε 2.692 και το Μάιο του 2019 στα 2.108 πρόσωπα.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΕΟΡΤΑΣΜΩΝ ΓΙΑ ΤΑ 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Αρχιερατικό συλλείτουργο, επίσημο μνημόσυνο και τρισάγιο για τους Μάρτυρες της 9ης Ιουλίου 1821

Η εκκλησία Φανερωμένης, μέσα στα πλαίσια των εορτασμών της επετείου για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821 θα τελήσει φέτος με κάθε λαμπρότητα το ετήσιο μνημόσυνο του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού.

Την Παρασκευή, 9 Ιουλίου 2021, στις 9 π.μ., θα τελεστεί αρχιερατικό συλλείτουργο και επίσημο μνημόσυνο των Μαρτύρων της 9ης Ιουλίου 1821 προϊσταμένου του Μακαριστατού Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομου Β', τον δε επιμνημόσυνο λόγο θα εκφωνήσει ο αναπληρωτής καθηγητής του Πανεπιστημίου Κύπρου, ιστορικός κ. Πέτρος Παπαπολυβίου.

Θα ακολουθήσει τρισάγιο και κατάθεση στεφάνων στο καλλιμάρμαρο Μαυσωλείο των Μαρτύρων της 9ης Ιουλίου 1821 στην αυλή του ναού.

9^η ΙΟΥΛΙΟΥ του 1821

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Η εκκλησία της Παναγίας Φανερωμένης δεν θα μπορούσε να μην τιμήσει με ιδιαίτερη θεατρική παράσταση τους μάρτυρες της πίστης και της πατρίδας. Στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων για τα 200 χρόνια από την έναρξη της ελληνικής Επανάστασης και από τη θυσία των Ελλήνων Κυπρίων θα ήταν ίσως σημαντική παράλειψη να μην αποδοθεί ιδιαίτερη τιμή στους ιερομάρτυρες και νεομάρτυρες του τόπου μας, οι οποίοι πότισαν με το αίμα τους το δέντρο της λευτεριάς. Η συμβολή των Κυπρίων στην Ελληνική Επανάσταση ήταν κυρίως ηθική και υλική και δεν δικαιολογούσε το μέγεθος των σφαγών και της κτηνωδίας που συντελέστηκε εκείνες τις μέρες «έν Λευκωσία Κύπρου», με αποκορύφωμα τον απαγχονισμό του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού την 9η Ιουλίου. Ο στίχος του ποιητή είναι αφοπλιστικός:

«Το ματζελλιόν που 'γίνιγκεν τ' οι Τούρτζοι ελυπηθήκαν, δέν ειπεν πλάσμαν πόν ειπεν από καρκιάς: "Εν' κρίμαν".»

Το Σάββατο, 10 Ιουλίου και την Κυριακή, 11 Ιουλίου στις 8.30 μ.μ., η Εκκλησιαστική Επιτροπή Φανερωμένης, σε συνεργασία με το «ΘΕΑΤΡΟ ΕΝΑ» διοργανώνει, στο προαύλιο του ναού, στον χώρο του Μαυσωλείου, θεατρική παράσταση με θέμα το ποίημα του Βασίλη Μιχαηλίδη «9η Ιουλίου».

Το ποίημα «9η Ιουλίου του 1821 εν Λευκωσία Κύπρου» του εθνικού μας ποιητή Βασίλη Μιχαηλίδη θεωρείται ένα από τα σημαντικότερα ποιήματα της κυπριακής ποίησης και λογοτεχνίας. Το ποίημά έχει ως κύριο θέμα τον απαγχονισμό του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανού από τους Τούρκους.

Πρόκειται για ένα άρτια δομημένο λογοτεχνικό δημιούργημα, γραμμένο στην τοπολαλιά του νησιού.

Στη θεατρική μεταφορά του έργου αναδεικνύεται το μεγαλειώδες της Ελληνικής Επανάστασης του 1821. Η γλώσσα είναι καθαρή και αναδεικνύει την μεγαλοφυΐα του ποιητή. Οι χαρακτήρες που στην πλειονότητα τους είναι σύμβολα, αποδίδουν διαχρονικά τα του ποιητή. Εμφανέστατη είναι η θεατρικότητα του έργου μέσα από τους διαλόγους.

Την παράσταση θα ανεβάσει το «ΘΕΑΤΡΟ ΕΝΑ» με συντελεστές τους: Αντρέα Χριστοδουλίδη (σκηνοθεσία, σχεδιασμός, φωτισμός) Λάκη Γενεθλή (σκηνικά, κοστούμια), Ορέστη Μίνο (φωτισμός), ηθοποιούς: Σωτήρη Μεστάνα, Μιχάλη Χρίστου, Πύργη Χριστοδούλου, Σάββα Μενοίκου, Νεκτάριο Λοιζίδη, Ιάκωβο Ιακώβου, Παναγιώτη Τιμοθέου

Την παράσταση θα πλαισιώνει χορωδία Βυζαντινής Μουσικής υπό τη διεύθυνση του πρωτοπρεσβύτερου Δημήτριου Δημοσθένους με συμμετοχή των ιεροψαλτών του ναού Φανερωμένης Κυριάκου Σωφρονίου και Χρήστου Πεττεμερίδη.

Επιπρόσθετες παραστάσεις σε διάφορα μέρη της Κύπρου θα δοθούν από το «Θέατρο ΕΝΑ» σε τόπο και χρόνο που θα ανακοινωθούν αργότερα.

Είσοδος ελεύθερη. Θα τηρηθεί το σχετικό πρωτόκολλο υγείας.

New entry που φέρνει αλλαγές στην αγορά

Η είσοδος Κωτσόβολου, οι υπόλοιποι παίκτες και η μείωση του φυσικού εμβαδού των καταστημάτων στην Κύπρο

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η είσοδος νέων παικτών στην αγορά είναι πάντοτε μια καλή αφορμή για ανακατατάξεις. Πόσο δε μάλλον όταν πρόκειται για τον κλάδο των ηλεκτρικών και τεχνολογίας ο οποίος χαρακτηρίζεται από χαμηλά περιθώρια κέρδους και έντονο ανταγωνισμό, όπως εκτιμούν γνώστες της αγοράς. Η κάθοδος λοιπόν της ελληνικής εταιρείας Κωτσόβολος, αναμένεται ότι θα φέρει νέα δεδομένα στην κυπριακή αγορά, χωρίς να αποκλείονται συμφωνίες ή και εξαγορές σε βάθος χρόνου. Όπως αναφέρουν πηγές οι οποίες έχουν γνώση της αγοράς, στην «Κ» η καταναλωτική πίτα στην Κύπρο είναι ήδη μικρή για να τροφοδοτήσει όλους όσοι δραστηριοποιούνται, ενώ θεωρείται βέβαιο ότι θα έρθει η στιγμή που το εμβαδόν του κλάδου, τουλάχιστον όσο αφορά την φυσική παρουσία, θα μειωθεί. Πάντως οι βλέψεις της νεοεισερχόμενης στην Κύπρο εταιρείας, είναι ξεκάθαρες. Ξεκινώντας με δύο καταστήματα, call centre, επενδύοντας στο ηλεκτρονικό της κανάλι και με σκέψεις για 3ο κατάστημα στη Λάρνακα, στοχεύει στο 35% της καταναλωτικής πίτας σε ορίζοντα πενταετία και σε 50 εκατ. ευρώ κύκλο εργασιών. Στην πρόσφατη παρουσίαση των οικονομικών αποτελεσμάτων της εταιρείας στην Αττική, στην παρουσία Κύπριων δημοσιογράφων ο CEO Γιάννης Βασιλάκος δήλωσε ότι οι επενδύσεις της εταιρείας σε Κύπρο και Ελλάδα ανέρχονται στα 13 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2021- 2022 και περιλαμβάνουν 4 ανοίγματα εκ των οποίων τα δύο στην Κύπρο η οποία θα λειτουργήσει ως βαρόμετρο για το άνοιγμα της εταιρείας στα Βαλκάνια.

Τα καταστήματα και το ατού

Στη Λεωφόρο Μακαρίου στη Λευκωσία και στον Άγιο Αθανάσιο Λεμεσού τα δύο καταστήματα της εταιρείας, ενώ θα έχει ηλεκτρονική παρουσία και τηλεφωνικό κέντρο. Όσον αφορά τη θέση των καταστημάτων, εκφράζονται επιφυλάξεις από γνώστες της αγοράς για το κατά πόσο ήταν τελικά καλή επιλογή. Η ίδια η εταιρεία περιγράφει την επιλογή στην Μακαρίου ως ψήφο εμπιστοσύνης και επένδυση στην αυριανή αναβάθμιση της περιοχής. Πρόκειται για κατάστημα τριών ορόφων, με εμβαδόν 2.100 τμ και αποθήκη 903 τμ. Στόχος, να κτυπήσει 300-400 χιλιάδες επισκέπτες. Διώροφο το κτήριο στη Λεμεσό με εμβαδόν 1080 τμ και αποθήκη 165 τμ. Σημειώνεται ότι η Κωτσόβολος του ομίλου Dixons South East Europe AE είχε στα πλάνα

της το άνοιγμα στην Κύπρο από το 2007 , ενώ τον Απρίλη του 2008 είχε ανακοινωθεί η επέκταση της εταιρείας στην Κύπρο μέσω της τοπικής λιανικής αλυσίδας ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών ειδών Electroline με τη μέθοδο franchise, ωστόσο λίγο η οικονομική κρίση και οι παρενέργειες της δεν ευνόησαν τους σχεδιασμούς. Τονίζεται ότι ούτε τώρα οι συγκυρίες είναι οι ιδανικότερες ένεκα πανδημίας, η οποία ωστόσο έχει ευνοήσει το

Το στοίχημα είναι κατά πόσο θα αποτελέσει δέλεαρ για τον Κύπριο πελάτη η αγορά συσκευών με άτοκες δόσεις, πρακτική η οποία ακολουθείται από τον Κωτσόβολο στην ελληνική αγορά.

e-commerce και έχει δώσει την ευκαιρία για ανάπτυξη άλλων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των εταιρειών, όπως είναι η εξυπηρέτηση στο σπίτι και η εγκατάσταση συσκευών και συστημάτων. Εφόσον τα δεδομένα της αγοράς το επιτάσσουν, η εταιρεία δεν αποκλείει το ενδεχόμενο μελλοντικών συμφωνιών ή και εξαγοράς στην αγορά της Κύπρου.

Δύσκολη εξίσωση

Μικρή και δύσκολη αγορά η Κύπρος ανέφερε ο κ. Βασιλάκος, ο ανταγωνισμός είναι αυξημένος επομένως δεν θα είναι εύκολο η κάθοδος στην Κύπρο. Εξάλλου η Κωτσόβολος δεν είναι η πρώτη εταιρεία στον κλάδο η οποία αποφασίζει να κερδίσει μερίδια αγοράς στην κυπριακή αγορά. Έχει ήδη προηγηθεί το Public του ομίλου Olympia, το οποίο ήδη ετοιμάζεται για το επόμενο άνοιγμα του στο νέο Metropolitan Mall στην Λάρνακα εντάσσοντας στην γκάμα των προϊόντων του και τις λευκές συσκευές ως αποτέλεσμα της συμφωνίας του με την Media Markt. Άλλο ένα κατάστημα έχει στα σκαριά η εταιρεία για την Λεμεσό, χωρίς ωστόσο να αφήνει να βγουν προς τα έξω περισσότερες πληροφορίες επί του παρόντος. Πέραν των δύο νέων καταστημάτων τα Public ετοιμάζονται για νέες επιχειρηματικές συμφωνίες στην αγορά, οι οποίες έρχονται να προστεθούν στις ήδη υπάρχουσες συνεργασίες με τοπικές εταιρείες και φορείς. Όσον αφορά τη Media

Μικρή και δύσκολη αγορά η Κύπρος ανέφερε ο κ. Βασιλάκος, ο ανταγωνισμός είναι αυξημένος επομένως θεωρείται ότι η κάθοδος στην Κύπρο δεν θα είναι εύκολη υπόθεση για την εταιρεία.

Markt, εταιρεία η οποία επίσης ανήκει στον όμιλο Olympia, αν και αρχικά είχε στα πλάνα της να έχει δυναμική παρουσία στο νέο εμπορικό κέντρο της Λάρνακας, τελικά έκανε πίσω. Από τους σημαντικότερους ανταγωνιστές στον τομέα της τεχνολογίας είναι και το δίκτυο καταστημάτων Stephanis, με επτά καταστήματα σε όλες τις πόλεις ενώ κερδίζει έδαφος και στις ηλεκτρονικές αγορές. Δυνατό όνομα στην αγορά έχει το Bionic διατηρώντας τρία καταστήματα. Σκληρός ο ανταγωνισμός και στον τομέα των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών και των ηλεκτρονικών συσκευών. Αυτή την στιγμή το μερίδιο αγοράς μοιράζεται μεταξύ της Novario Holdings, εταιρεία η οποία στεγάζει Scandiaki και Mega Electric και της Electroline η οποία διατηρεί 7 καταστήματα πανκύπρια. Σημαντικός παίκτης είναι και η τοπική αλυσίδα Andreas Charalambous. Υπάρχουν επίσης πολυάριθμοι individual πωλητές, καθώς και περιφερειακοί παίκτες όπως το Kleima, ο Xatzikyriakos και οι εταιρείες τηλεπικοινωνιών που άπτονται της γκάμας προϊόντων του Κωτσόβολου, στο κομμάτι της τηλεφωνίας. Το ανταγωνιστικό παζλ συμπληρώνουν καταστήματα όπως το Leroy Merlin και το Super Home Centre τα οποία έχουν καθιερωθεί και για τις αγορές μικρών συσκευών θέρμανσης και ψύξης. Δεν πρέπει να παραβλέψουμε το μερίδιο που διατηρεί και ο τομέας των υπεραγορών οι οποίες έχουν το πλεονέ-

κτημα της προσβασιμότητας ακόμα και εν καιρώ καραντίνας. Επίσης, από την στιγμή που ένα σημαντικό κεφάλαιο στις οικιακές συσκευές είναι και οι καφετιέρες στην σκακιέρα ρόλο έχουν και τα Nespresso Shops, τα οποία αν και περιφερειακά, μπορεί να κατηγοριοποιηθούν στον κατάλογο των ανταγωνιστών.

Αγορά με άτοκες δόσεις

Το μοντέλο της εταιρείας στην Κύπρο θα ακολουθήσει το ελληνικό. Κατά συνέπεια ο καταναλωτής θα έχει στη διάθεση του την αγορά μέσω δανείων, δόσεων, και των εμ-

πορικών πολιτικών με τις άτοκες δόσεις. Εξάλλου όπως τόνισε στην παρουσίαση του ο CEO της εταιρείας, «Κωτσόβολος χωρίς δάνειο δεν υπάρχει». Σημειώνεται ότι οι τρόποι πληρωμής στην Ελλάδα είναι: πλάνο δόσεων χωρίς πιστωτική κάρτα, πληρωμή στο κατάστημα, άτοκες δόσεις μέσω πιστωτικής/χρεωστικής κάρτας, web και mobile banking. Το στοίχημα είναι φυσικά το κατά πόσο, ο καταναλωτής στην Κύπρο θα αγκαλιάσει αυτή την επιλογή, ή αν τελικά τα καταναλωτικά προφίλ των δύο χωρών έχουν σημαντικές αποκλίσεις.

Δεδομένα πωλήσεων στην Αττική

Σύμφωνα με στοιχεία έρευνας της ελληνικής αγοράς τα οποία παρουσιάστηκαν από την εταιρεία Κωτσόβολος στην Αττική, το προηγούμενο έτος σημειώθηκε αύξηση στις πωλήσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών, λόγω των αυξημένων αναγκών για τηλεργασία και τηλεεκπαίδευση αν και οι πωλήσεις περιορίστηκαν από τη διαθεσιμότητα. Αύξηση καταγράφηκε επίσης στην κατηγορία των κουρευτικών μηχανών και αύξηση επίσης της μέσης τιμής. Υποχώρησαν ωστόσο κατά 7% οι λευκές συσκευές, τα κλιματιστικά, οι μικροσυσκευές και οι συσκευές σιδερώματος λόγω της δραματικής μείωσης της κινητικότητας. Αύξηση σημείωσαν οι πωλήσεις στις σκούπες κυρίως

Τουλάχιστον επτά είναι οι παίκτες στην αγορά τόσο των ηλεκτρονικών ειδών όσο και των ηλεκτρικών συσκευών.

στα ρομπότ και τα Stick. Σημαντικά προβλήματα διαθεσιμότητας καταγράφηκαν στις τηλεοράσεις. Η πανδημία και το λουκέτο στο λιανικό επηρέασε τις πωλήσεις συ-

στημάτων ήχου, φωτογραφικών μηχανών και αξεσουάρ κινητής ενώ στα ίδια επίπεδα με πέροι κινήθηκαν οι πωλήσεις στα smartphones και tablets.

Νέο καθεστώς ΦΠΑ για το ηλεκτρονικό εμπόριο στην Ελλάδα

Ενα νέο τοπίο διαμορφώθηκε από την 1η Ιουλίου στο ηλεκτρονικό εμπόριο, τόσο για τους καταναλωτές όσο και για τις επιχειρήσεις. Οι μεν πρώτοι θα πληρώνουν ΦΠΑ για όλα τα αγαθά που αγοράζουν από το εξωτερικό, ανεξαρτήτως αξίας, ενώ οι επιχειρήσεις οφείλουν να αποδίδουν τον ΦΠΑ στη χώρα

Οι καταναλωτές πληρώνουν ΦΠΑ για όλα τα αγαθά που αγοράζουν από το εξωτερικό, ανεξαρτήτως αξίας.

όπου φθάνουν τα αγαθά. Επίσης, για τα μικροδέματα αξίας έως 22 ευρώ που προέρχονται από τρίτες χώρες οι καταναλωτές θα πληρώνουν κανονικά τον ΦΠΑ που αναλογεί. Δηλαδή οι καταναλωτές θα επιβαρύνονται με τον συντελεστή ΦΠΑ που ισχύει στη χώρα ως (24% ή 13% ή 6%) ανάλογα με το είδος του αγαθού. Σημειώνεται ότι η επιβολή ΦΠΑ στα μικροδέματα σχετίζεται με τον

χρόνο εισόδου τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση και είναι ανεξάρτητη από τον χρόνο της ηλεκτρονικής παραγγελίας ή την έναρξη αποστολής από τον πωλητή. Συνεπώς, μεμονωμένοι εισαγωγείς ή ταχυδρομικές εταιρείες, που εισάγουν από 1.7.2021 μικροδέματα στη χώρα μας, ανεξαρτήτως ποσού, οφείλουν να τηρήσουν την προβλεπόμενη τελωνειακή διαδικασία και να καταβάλουν –κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος του αγαθού– τον ΦΠΑ που ισχύει.

Παράλληλα, κάθε χώρα έχει δημιουργήσει τη δική της, ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα στην οποία θα επιλέγουν οι επιχειρήσεις σε ποια θέλουν να εγγραφούν. Εάν εγγραφούν στην ελληνική ηλεκτρονική πλατφόρμα One Stop Shop θα λαμβάνουν έναν ειδικό αριθμό και θα αποδίδουν τον ΦΠΑ στην Ελλάδα. Η φορολογική διοίκηση θα παρακρατεί τον ΦΠΑ για αγαθά που πωλήθηκαν στη Ελλάδα και θα αποδίδει στις άλλες χώρες τον ΦΠΑ, για παράδειγμα, για συναλλαγές που έγιναν στην Ιταλία ή στην Ισπανία. Με τον τρόπο αυτό οι επιχειρήσεις αναμένεται να γλιτώσουν από τη γραφειοκρατία.

Οι καταναλωτές θα επιβαρύνονται με τον συντελεστή ΦΠΑ που ισχύει στην Ελλάδα (24% ή 13% ή 6%), αναλόγως του είδους του αγαθού.

Οι ευρωπαϊκές αρχές υπολογίζουν ότι με τη νέα διαδικασία θα μειωθεί σημαντικά η φοροδιαφυγή στον ΦΠΑ. Σύμφωνα με τα στοιχεία, σε ευρωπαϊκό επίπεδο χάνονται ετησίως περί τα 140 δισ. ευρώ από τον ΦΠΑ. Ωστόσο, το σχέδιο της Ε.Ε. δεν περιγράφει πώς θα διενεργούνται εφεξής οι έλεγχοι στα ηλεκτρονικά καταστήματα. Για την Ελλάδα το νέο σύστημα, τονίζουν στελέχη του υπουργείου Οικονομικών, αναμένεται να ενισχύσει την προσπάθεια που γίνεται κατά της φοροδιαφυγής και να αυξήσει τα έσοδα από ΦΠΑ, αν και ακόμα δεν έχει ανακοινωθεί ο τρόπος ελέγχου. Όπως αναφέρουν, απλοποιούνται οι υποχρεώσεις για τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο ηλεκτρονικό εμπόριο στην Ε.Ε. και διασφαλίζονται τα έσοδα, δεδομένου ότι:

- Απαλλάσσονται οι επιχειρήσεις από την υποχρέωση εγγραφής σε μητρώα ΦΠΑ σε καθένα από τα κράτη-μέλη όπου πωλούν αγαθά.
- Καταργείται το υφιστάμενο καθεστώς πωλήσεων από απόσταση και επεκτείνεται η εφαρμογή της «μικρής μονοαπευθυντικής θυρίδας» για τις ενδοκοινοτικές

πωλήσεις αγαθών εξ αποστάσεως. Με την επονομαζόμενη μονοαπευθυντική θυρίδα – mini one stop, για τις πωλήσεις αγαθών εξ αποστάσεως, τόσο εντός της Ε.Ε. όσο και από τρίτες χώρες, καταργείται η απαλλαγή από τον ΦΠΑ για την εξαγωγή μικροδεμάτων από τρίτες χώρες, εισάγοντας διευρυμένο ηλεκτρονικό σύστημα μονοαπευθυντικής θυρίδας – one stop shop για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων.

- Δημιουργείται νέα ηλεκτρονική πύλη για τις πωλήσεις εξ αποστάσεως από τρίτες χώρες, με αξία κάτω των 150 ευρώ.
- Οι ηλεκτρονικές πωλήσεις αγαθών φορολογούνται όμοια και με τους ίδιους συντελεστές με τη φυσική παράδοση, με συντελεστή ΦΠΑ της χώρας του καταναλωτή.
- Προβλέπονται απλοποιημένοι κανόνες για ευκολότερη συμμόρφωση με τους κανόνες τιμολόγησης. Για την υλοποίηση των νέων κανόνων τίθενται σε εφαρμογή τρία ηλεκτρονικά συστήματα (για εγκατεστημένους σε Ε.Ε., για εισαγωγές και για μη εγκατεστημένους σε Ε.Ε.).

ΠΡ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Από το Μάρτι του 2020 που επιβλήθηκαν περιορισμοί οι πολίτες ενώ έπρεπε να προχωρούν με τις τραπεζικές τους εργασίες, δεν τους επιτρεπόταν να επισκεφθούν τα καταστήματα.

Ο ιός αναβάθμισε τεχνολογικά τα κυπριακά τραπεζικά ιδρύματα

Τα ποσοστά συναλλαγών που διεκπεραιώνονται εξ αποστάσεως κυμαίνονται στο 70 – 80%

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η πανδημία του κορωνοϊού από το 2020 έχει προκαλέσει στις τράπεζες πολλές περιπέτειες, ωστόσο τις υποχρέωσε να αναβαθμιστούν τεχνολογικά, να καταφέρουν τους πελάτες τους να στραφούν στα ψηφιακά κανάλια και να αφήσουν πίσω τα παραδοσιακά. Από το Μάρτι του 2020 που επιβλήθηκαν περιορισμοί οι πολίτες ενώ έπρεπε να προχωρούν με τις τραπεζικές τους εργασίες, δεν τους επιτρεπόταν η φυσική παρουσία στα καταστήματα των τραπεζών. Έτσι, οι τράπεζες κατέφεραν αυτό που προσπαθούσαν χρόνια, δηλαδή να πείσουν τους πελάτες τους να χρησιμοποιούν για απλές διαδικασίες τα ψηφιακά κανάλια της κάθε τράπεζας και να περαιώνουν τις εργασίες που ήθελαν εξ αποστάσεως. Τα ποσοστά των συναλλαγών που διεκπεραιώνονταν στα ταμεία στην προ κορωνοϊού εποχή περιορίζονταν στο 10 – 20%. Πλέον, τα δεδομένα έχουν αντιστραφεί και τα ποσοστά που διεκπεραιώνονται μέσω εξ απο-

Η στρατηγική των τραπεζών επικεντρώνεται στην τεχνολογία και στις ψηφιακές βελτιώσεις.

στάσεως συναλλαγών αφορούν το 70 – 80% στις τράπεζες. Αυτό καταδεικνύουν και τα δεδομένα που παρουσίασαν κατά τα τελευταία οικονομικά τους αποτελέσματα οι «δύο μεγάλοι», Τράπεζα Κύπρου και Ελληνική Τράπεζα, που από ότι φαίνεται, οι πελάτες εκπαιδεύτηκαν θέλοντας και μη στη χρήση των εναλλακτικών δικτύων εξυπηρέτησης. Στην περίπτωση της Τράπεζας Κύπρου, όπως αναφέρεται στα αποτελέσματά της, «η υιοθέτηση των ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών από τους πελάτες συνέχισε να αυξάνεται και να κερδίζει δυναμική το πρώτο τρίμηνο του 2021». Στα τέλη Μαρτίου 2021, το 85,1% του αριθμού των συναλλαγών που αφορούν καταθέσεις,

αναλήψεις μετρητών και μεταφορές εντός και εκτός Τράπεζας, πραγματοποιήθηκαν μέσω ψηφιακών καναλιών (αύξηση κατά περίπου 21 ε.μ. από 64,6% τον Σεπτέμβριο 2017, όταν ξεκίνησε το πρόγραμμα ψηφιακής μεταμόρφωσης). Επιπλέον, το 75,4% των ιδιωτών πελατών, όπως αναφέρεται στα αποτελέσματα, επέλεγον ψηφιακά κανάλια για την εκτέλεση των συναλλαγών τους (αύξηση κατά περίπου 16 ε.μ. από 59,6% τον Σεπτέμβριο 2017). Στις 31 Μαρτίου 2021, οι ενεργοί χρήστες της τραπεζικής εφαρμογής για κινητά και οι ενεργοί χρήστες Quick Pay αυξήθηκαν κατά 20% και 73% αντίστοιχα σε ετήσια βάση. Ο υψηλότερος αριθμός χρηστών Quick Pay μέχρι στιγμής καταγράφηκε τον Απρίλιο 2021, με 99 χιλιάδες ενεργούς χρήστες, ενώ αντίστοιχα, ο υψηλότερος αριθμός πληρωμών Quick Pay μέχρι στιγμής καταγράφηκε τον Απρίλιο του 2021 με 257 χιλιάδες συναλλαγές.

Εναλλακτικά στο 85%
Από πλευράς Ελληνικής Τράπεζας,

αναφέρεται στα αποτελέσματα πως η στρατηγική της επικεντρώνεται στην τεχνολογία και στην ανάλυση, και στοχεύει σε ψηφιακές βελτιώσεις και απλούστευση των διεργασιών, με έμφαση στη βελτίωση της εξυπηρέτησης των πελατών. Στο πλαίσιο σχολιασμού των αποτελεσμάτων του Ομίλου, ο κ. Φοίβος Στασόπουλος, Μεταβατικός Ανάτακτος Εκτελεστικός Διευθυντής του Ομίλου, δήλωσε: «Παραμένουμε προσπλωμένοι στην πορεία της μετεξέλιξής μας, που περιλαμβάνει την ψηφιοποίηση και τη βελτιστοποίηση των διαδικασιών με στόχο να προσφέρουμε άριστη εξυπηρέτηση στους πελάτες μας και ψηλού επιπέδου προϊόντα και υπηρεσίες. Συνεχίζουμε να εκπαιδεύουμε και να μεταφέρουμε τους πελάτες μας στα εναλλακτικά κανάλια εξυπηρέτησης και μας ικανοποιεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι τους βλέπουμε να αγκαλιάζουν αυτή την προσπάθεια καθώς ένα ποσοστό πέραν του 85% των συνολικών συναλλαγών πραγματοποιούνται πλέον μέσω των εναλλακτικών μας καναλιών».

Προς νέα παράταση η αναστολή των εκποιήσεων

Ρεαλιστικό είναι το σενάριο για νέα παράταση στην αναστολή των εκποιήσεων, πέρα από την 31η Ιουλίου που έχει προγραμματιστεί να τερματιστεί. Το μέτρο της αναστολής των εκποιήσεων, εκτός από ένα «μικρό διάλειμμα» από το φθινόπωρο του 2020, εφαρμόζεται από την άνοιξη του 2020 όταν και έκανε την εμφάνισή της η πανδημία, την ίδια ώρα που τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια παραμένουν ως η μεγαλύτερη πρόκληση για την κυπριακή οικονομία. Οι επιπτώσεις του μέτρου της αναστολής των δόσεων (μορατόριουμ) δεν έχουν διαφανεί ακόμα, παρά το ότι οι τράπεζες έχουν πρόωρα αρχίσει να «πανηγυρίζουν».

Κάθε λίγο αλλάζουν οι νόμοι που επηρεάζουν την εκτίμηση αξίας των εξασφαλίσεων.

Οι προτάσεις νόμου που έφτασαν στην προηγούμενη Βουλή των Αντιπροσώπων και πλέον θα είναι ενώπιον της νέας, τροποποιούν τα χρονοδιαγράμματα μίας εκποίησης, εξαιρούν συγκεκριμένες συμβάσεις υποθήκης από τις διαδικασίες πώλησης, αναστέλλουν τις διαδικασίες εκποίησης για συγκεκριμένες κατηγορίες ακινήτων και επηρεάζουν την αγοραία αξία του ακινήτου. Οι ευρωπαϊκές εποπτικές αρχές παρακολουθούν τα γεγονότα και τις εγκχώριες εξελίξεις και σίγουρα οι προσπάθειες για αλλαγή των νόμων, όποιων νόμων, δεν τις χαροποιούν. Το 2019 άλλαξε το πλαίσιο των εκποιήσεων, αυτό που ψηφίστηκε το 2018. Το 2021 γίνεται προσπάθεια να αλλάξει ξανά, δίχως επί της ουσίας να έχει προλάβει «για τα καλά» να εφαρμοστεί το προηγούμενο. Όπως μεταφέρουν τραπεζικές πηγές στην «Κ», οι συχνές αλλαγές στην νομοθεσία έχουν ήδη εκθέσει την Κύπρο στους επόπτες, τους επενδυτές και τους οίκους αξιολόγησης, με την ανησυχία πως επικρατεί αβεβαιότητα, ασάφεια και έλλειψη προβλεψιμότητας. Εκφράζουν έντονη δυσφορία γενικότερα για την κατάσταση στην Κύπρο και ειδικότερα για την αυστηροποίηση των όρων που διέπουν τις μεταξύ τους σχέσεις.

Την ίδια ώρα, δλώνουν τραπεζικές πηγές πως οι υφιστάμενοι πλειστηριασμοί, αλλά και εκείνοι που προγραμματίζονται, αφορούν ενυπόθηκα χρέη τα οποία κατέστησαν υπερήμερα αρκετά πριν από την έναρξη της πανδημίας, για τα οποία υφίστανται δικαστικές αποφάσεις και δεν υπάρχει καμία σχέση με την πανδημία και τις δυσκολίες που ήρθαν λόγω αυτής.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

Στη Βουλή εκκρεμούν αρκετά νομοσχέδια για τις εκποιήσεις.

Εξαγορά της σερβικής Direktna Banka από τη Eurobank Ελλάδας

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Στην εξαγορά της σερβικής τράπεζας Direktna Banka προχωρεί ο όμιλος Eurobank, ενισχύοντας τη θέση του στην τοπική αγορά στην οποία έχει ήδη παρουσία μέσω της Eurobank AD Beograd. Η εξαγορά εντάσσεται στη στρατηγική της Eurobank για την επέκταση της παρουσίας της στο εξωτερικό, το δίκτυο του οποίου απο-

εξαγορών, όπως έπραξε δύο φορές κατά το παρελθόν στην αγορά της Βουλγαρίας».

Η Direktna Banka αποτελεί μια μικρή τράπεζα στην αγορά της Σερβίας, αλλά με την ενσωμάτωσή της στην τοπική δραστηριότητα ο όμιλος Eurobank ενισχύει το μερίδιό του και κατατάσσεται πλέον στην 7η – από 10η – θέση στην τοπική αγορά. Οι σχετικές ανακοινώσεις αναμένονται σήμερα. Με βάση τα αποτελέσματα του 2020, η θυγατρική της Eurobank, Eurobank AD Beograd, έχει ενεργητικό 1,7 δισ. ευρώ, δανειακό χαρτοφυλάκιο 1,2 δισ. ευρώ και καταθέσεις ύψους 950 εκατ. ευρώ. Η Eurobank AD Beograd προσφέρει τραπεζικές υπηρεσίες σε ιδιώτες και επιχειρήσεις και προήλθε από την EFG Serbia που ιδρύθηκε το 2003. Το 2006 συγχωνεύτηκε με τη Nacionalna tedionica Banka AD και περίπου την ίδια χρονιά η επωνυμία της άλλαξε σε Eurobank AD Beograd. Η τράπεζα κατέχει ηγετική θέση ανάμεσα σε ξένους επενδυτές και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στη Σερβία, διαθέτει 1.200 άτομα προσωπικό, 80 υποκαταστήματα, 4 επιχειρηματικά κέντρα και 500.000 πελάτες. Αναγνωρίστηκε ως καλύτερη τράπεζα στον τομέα εισαγωγών και εξαγωγών από το περιοδικό Global Finance. Το τελικό αποτέ-

Με βάση τα αποτελέσματα του 2020, η θυγατρική της Eurobank, Eurobank AD Beograd, έχει ενεργητικό 1,7 δισ. ευρώ, δανειακό χαρτοφυλάκιο 1,2 δισ. ευρώ και καταθέσεις ύψους 950 εκατ. ευρώ.

λεσμα του 2020 ήταν ζημιολόγο κατά 1,9 εκατ. ευρώ λόγω των υψηλών προβλέψεων.

Ο όμιλος Eurobank δραστηριοποιείται στις αγορές της Βουλγα-

ρίας, της Κύπρου, της Σερβίας και του Λουξεμβούργου, μέσω των οποίων αντλεί σημαντικό μέρος της κερδοφορίας του και σύμφωνα με τον στόχο της διοίκησης η συ-

νεισφορά του δικτύου του εξωτερικού θα σταθεροποιηθεί στο 30% της συνολικής κερδοφορίας του ομίλου. Με βάση τα αποτελέσματα του 2020, το δίκτυο του εξωτερικού

συνεισέφερε καθαρά κέρδη 128 εκατ. ευρώ στο σύνολο των 544 εκατ. ευρώ, ενώ στο α' τρίμηνο του 2021 η συνεισφορά του δικτύου του εξωτερικού διαμορφώθηκε στα 32 εκατ. ευρώ σε σύνολο 72 εκατ. ευρώ που ήταν τα καθαρά κέρδη του ομίλου. Η δραστηριότητα του εξωτερικού αθροίζει σύνολο ενεργητικού 16,4 δισ. ευρώ, από τα οποία τα 7,8 δισ. ευρώ είναι το δανειακό χαρτοφυλάκιο, ενώ στα 13,1 δισ. ευρώ ανέρχονται οι καταθέσεις. Ο όμιλος επενδύει σταθερά στις αγορές του εξωτερικού στις οποίες έχει ή στοχεύει να αποκτήσει ηγετική θέση και στο πλαίσιο αυτό το 2016 η Eurobank Bulgaria (Postbank) απέκτησε τις τραπεζικές υπηρεσίες της Alpha Bank στη Βουλγαρία, ενώ στο τέλος του 2018 απέκτησε τη θυγατρική της Τράπεζας Πειραιώς, την Piraeus Bank Bulgaria, η οποία αποχώρησε από την τοπική αγορά.

Η κίνηση ενίσχυσε τη θέση της Postbank στη βουλγαρική τραπεζική αγορά με μερίδιο αγοράς περίπου 10%. Σημαντική, επίσης, είναι η αγορά της Κύπρου, στην οποία η Eurobank επικεντρώνει στις επιχειρηματικές δανειοδοτήσεις και δεν έχει επιβαρυνθεί με επισφάλειες, όπως έχει συμβεί με τις υπόλοιπες ελληνικές τράπεζες.

HELLENIC LIFE

ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

HELLENIC LIFE INSURANCE COMPANY LIMITED

Δημοσίευση σύμφωνα με τον Κανονισμό 31 των περί Ασφαλιστικών και Αντασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων, Κανονισμό του 2016

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Hellenic Life Insurance Company Limited (η «Εταιρεία») υποβάλλει στα μέλη την ετήσια έκθεσή του μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας, η οποία παρέμεινε η ίδια με το προηγούμενο έτος, είναι η διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών στον κλάδο ζωής και προσωπικών ατυχημάτων και ασθενειών.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Εταιρεία δεν λειτουργούσε οποιοδήποτε υποκατάστημα.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα αποτελέσματα της Εταιρείας παρουσιάζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων στη σελίδα 11. Το κέρδος για το έτος που αναλογεί στους ιδιοκτήτες ανήλθε σε €3.889.825 (2019: €2.585.464).

Τα οικονομικά στοιχεία για το 2020 και το 2019 είναι τα εξής:

	2020	2019
	€000	€000
Μεικτά ασφάλιστρα	26.630	27.245
Κέρδος για το έτος πριν τη φορολογία	4.400	2.962
Κέρδος για το έτος μετά τη φορολογία	3.890	2.585
Υποχρεώσεις ασφαλιστικών συμβάσεων (εκκρεμείς απαιτήσεις)	15.335	12.331
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	71.343	59.857
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	18.049	16.474
Αναλογία κάλυψης κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας	*339%	*298%
Ελάχιστη αναλογία κάλυψης κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας	*366%	*337%

*Οι δείκτες βασίζονται στα τριμηνιαία ποσοτικά υποδείγματα που υποβλήθηκαν για ρυθμιστικούς σκοπούς και υπόκεινται σε αλλαγές μετά την ολοκλήρωση των ελεγμένων ετήσιων ποσοτικών υποδειγμάτων που θα υποβληθούν.

ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Στις 14 Δεκεμβρίου 2020, καταβλήθηκε ενδιάμεσο μέρισμα ύψους € 2,315 ανά μετοχή για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 συνολικού ύψους €2.315.000 (Σημείωση 18 (γ)).

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

Η Εταιρεία θα συνεχίσει να αναπτύσσει και να προωθεί προϊόντα που καλύπτουν τις ανάγκες των πελατών να ασφάλιση ζωής.

Η δημιουργία νέων προϊόντων (είτε πακέτα είτε αυτοτελή), η αύξηση των πωλήσεων των υφιστάμενων προϊόντων, όπως επίσης και η διατήρηση της υψηλής διείσδυσης και διατηρησιμότητας των πωλήσεων αποτελούν τους συνεχείς στόχους της Εταιρείας.

Οι κύριοι στόχοι της Εταιρείας για το μέλλον είναι:

- Μεγιστοποίηση της αξίας της Εταιρείας προς τους μετόχους της μέσω της αύξησης των πωλήσεων και της βιώσιμης κερδοφορίας
- προσφορά ποιοτικών προϊόντων που ικανοποιούν τις ανάγκες των πελατών

Η επιτυχής υλοποίηση αυτών των στόχων θα διασφαλίσει την υψηλή κερδοφορία της Εταιρείας και στην αύξηση του μεριδίου αγοράς.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι κυριότεροι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η Εταιρεία σε σχέση με το λειτουργικό περιβάλλον παρατίθενται στις σημειώσεις 17 & 19 των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΚΑΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Οι κυριότεροι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η Εταιρεία παρατίθενται στη σημείωση 19 των οικονομικών καταστάσεων.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Στο τέλος του έτους, το εκδομένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αποτελείται από 1.000.000 μετοχές ονομαστικής αξίας €1,71 ανά μετοχή. Υπήρξε αλλαγή στην ιδιοκτησία του μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με τη σημείωση 1.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά το 2020 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης είναι τα ακόλουθα:

Ευριπίδης Α. Πολυκάρπου, Πρόεδρος από τις 6 Οκτωβρίου 2020 (διορίστηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2020)
Φοίβος Στασόπουλος, (Πρόεδρος μέχρι τις 6 Οκτωβρίου 2020)
Αδάμος Σαββίδης
Δημήτριος Ευσταθίου (παρατίθηκε στις 14 Οκτωβρίου 2020)
Ανδρέας Παπαδάτος
Πέτρος Αρσαλίδης (διορίστηκε στις 28 Ιανουαρίου 2020)

Χριστόδουλος Χατζησταυρής (διορίστηκε στις 28 Ιανουαρίου 2020)
Αριστόδημος Αναστασιάδης (διορίστηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2020)
Άριστος Στυλιανού (διορίστηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 2020)
Ελευθέριος Χατζηζαχαρία (διορίστηκε στις 14 Οκτωβρίου 2020)
Μάριος Καλότυχος (διορίστηκε στις 16 Οκτωβρίου 2020, παραιτήθηκε στις 7 Ιανουαρίου 2021)
Χρίστος Πατσαλίδης (διορίστηκε στις 4 Φεβρουαρίου 2021)

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς γνωστοποιούνται στη σημείωση 23 των οικονομικών καταστάσεων.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές της Εταιρείας, KPMG Limited, δεν θα συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 41 ΕΕ Κανονισμός Αρ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από το συμβούλιο στις 16 Απριλίου 2014, σύμφωνα με το οποίο η KPMG Limited επιτρέπετε να λειτουργεί σαν εξωτερικός ελεγκτής για τον Όμιλο της Ελληνικής Τράπεζας μέχρι και το Οικονομικό έτος 2020.

Σύμφωνα με την διαδικασία προσφορών που έχει ακολουθήσει ο Όμιλος της Ελληνικής Τράπεζας, το Διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας έχει εγκρίνει τον διορισμό της Ernst & Young Cyprus Ltd ως εξωτερικός ελεγκτής για την Hellenic Life Insurance Company Limited για τον έλεγχο του Οικονομικού έτους 2021. Το ψήφισμα αυτό θα εγκριθεί από τους μετόχους της εταιρείας στην Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου,

Μαρία Χ. Βωβίδου
Γραμματέας

Λευκωσία, 31 Μαρτίου 2021

Έκθεση Ανεξάρτητων Ελεγκτών
Προς τα μέλη της Hellenic Life Insurance Company Limited
Έκθεση επί του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Hellenic Life Insurance Company Limited (η 'Εταιρεία'), οι οποίες παρουσιάζονται στις σελίδες 10 μέχρι 73 και αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων συμπεριλαμβανομένου περιλήψης σημαντικών λογιστικών αρχών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και της χρηματοοικονομικής του επίδοσης και των ταμειακών ροών της, για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση ('ΔΠΧΑ-ΕΕ') και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, όπως τροποποιείται από καιρού εις καιρό (ο 'περί Εταιρειών Νόμος, Κεφ. 113').

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου ('ΔΠΕ'). Οι ευθύνες μας, με βάση τα πρότυπα αυτά, περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας 'Ευθύνες των ελεγκτών για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων'. Παραμείναμε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας) που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές ('Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ'), και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ. Πιστεύουμε, ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Κύριο θέμα ελέγχου συμπεριλαμβανομένων των σημαντικότερων κινδύνων ουσιωδών ανακριβειών, που περιλαμβάνει εκτιμώμενους κινδύνους ουσιωδών ανακριβειών που οφείλονται σε απάτη

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξήχουσας σημασίας στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου. Τα θέματα αυτά έχουν εξεταστεί στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, ως σύνολο, και για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη σχετικά με αυτά τα θέματα.

Αποτίμηση αποθεματικών ασφάλισης: €48.516.498 (εξαιρουμένων μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών) σημείωση 15	
Κύριο θέμα ελέγχου	Εξέταση του θέματος στα πλαίσια του ελέγχου
• Η Εταιρεία στις 31 Δεκεμβρίου 2020 διαθέτει ακαθάριστα ασφαλιστικά αποθεματικά, εξαιρουμένων των μη δεδουλευμένων ασφαλιστρών ύψους €48.516.498, τα οποία περιλαμβάνονται στις ασφαλιστικές υποχρεώσεις. • Η αποτίμηση των ακαθάριστων ασφαλιστικών αποθεματικών απαιτεί εκτίμηση για τον προσδιορισμό του μελλοντικού ποσού που θα καταβληθεί για τον διακανονισμό των απαιτήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί και αναφερθεί από την Εταιρεία, συμπεριλαμβανομένων όλων των άμεσα αναλογιζόμενων εξόδων. • Η εκτίμηση περιλαμβάνει επίσης προβλέψεις για πρόσθετα αποθεματικά απαιτήσεων για την κάλυψη της εγγενούς αβεβαιότητας της τελικής εκροής προβλέψεων για απαιτήσεις που έχουν προκύψει αλλά δεν έχουν ακόμη αναφερθεί από την Εταιρεία (αποθεματικό IBNR). Η προετοιμασία της πρόβλεψης για αυτά τα πρόσθετα αποθεματικά εμπειρικήεί σημαντικές αβεβαιότητες και απαιτεί την εφαρμογή σημαντικής κρίσης στην επιλογή βασικών μεθοδολογιών και παραδοχών. Αναλογιστικά μοντέλα χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη του υπολογισμού των αποθεματικών IBNR.	Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες σε αυτό το θέμα μεταξύ άλλων περιλάμβαναν: • Αξιολόγηση της λογικότητας της αναλογιστικής μεθοδολογίας, των μοντέλων, των παραδοχών και εκτιμήσεων που χρησιμοποιεί ο εξωτερικός εμπειρογνώμονας (αναλογιστής) που διορίζεται από τη διοίκηση για τον υπολογισμό της αξίας των επενδυτικών αποθεμάτων, έναντι γενικά αποδεκτών αναλογιστικών πρακτικών, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις ιστορικές τάσεις όσο και τις επιχειρηματικές προσδοκίες της διοίκησης. Η εκτέλεση αυτών των διαδικασιών έγινε με την δέσμευση εσωτερικό μας αναλογιστή. • Διενέργεια ελέγχων δεδομένων για τα βασικά δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν από τον προαναφερθέντα εξωτερικό εμπειρογνώμονα για την αποτίμηση των ασφαλιστικών αποθεματικών, συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού βασικών δεδομένων και στοιχείων από την αναλογιστική έκθεση στους λογαριασμούς της Εταιρείας και την επαλήθευση της συνέπειας των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν με άλλα αποδεικτικά στοιχεία που ελήφθησαν κατά τον έλεγχό μας. • Επιθεώρηση φακέλων απαιτήσεων βάση ενός στατιστικά επιλεγμένου δείγματοςγια την τεκμηρίωσή τους σε αποδεικτικά στοιχεία και την αξιολόγηση της επάρκειας των αναγνωρισμένων απαιτήσεων. • Εξέταση σε δειγματοληπτική βάση την παλαιότητα των απαιτήσεων και συζήτηση των λόγων της ανοιχτής κατάστασής τους.
Δεδομένου του σημαντικού μεγέθους των αποθεματικών ασφάλισης στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, την αβεβαιότητα εκτίμησης και την πολυπλοκότητα των σχετικών κρίσεων, έχουμε καθορίσει την αποτίμηση των αποθεματικών ασφάλισης ζωής ως βασικό θέμα ελέγχου.	

Άλλες πληροφορίες

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτών επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών, εκτός όπως απαιτείται από τον περί Εταιρειών Νόμο, Κεφ. 113.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο είναι ουσιωδώς αουενείς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες.

Σε σχέση με την Έκθεση Διαχείρισης, η έκθεσή μας παρουσιάζεται στην ενότητα "Έκθεση επί άλλων κανονιστικών και νομικών απαιτήσεων".

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου για τις οικονομικές καταστάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ-ΕΕ και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από

ουσιώδεις σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα, γνωστοποιώντας, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θέματα που σχετίζονται με τη δυνατότητα συνέχισης της Εταιρείας ως δρώσα οικονομική μονάδα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν υπάρχει πρόθεση είτε να τεθεί η Εταιρεία σε εκκαθάριση ή να παύσει τις δραστηριότητές του, ή δεν υπάρχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο και οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση είναι υπεύθυνοι για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες των ελεγκτών για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτών που περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού βαθμού, αλλά όχι εγγύηση, ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Στο πλαίσιο ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

Ευθύνες των ελεγκτών για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων (συνέχεια)

• Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιωδών σφαλμάτων στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και εφαρμόζοντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

• Κατανοούμε τις σχετικές με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες κατάλληλες για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας. Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.

• Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, κατά πόσον υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεσή μας να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις, ή εάν οι σχετικές γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτών. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

• Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και γεγονότα κατά τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επίσης, παρέχουμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση δήλωση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας που αφορούν στην ανεξαρτησία μας και κοινοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που κοινοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και, ως εκ τούτου, αποτελούν τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτών.

Έκθεση επί Άλλων Κανονιστικών και Νομικών Απαιτήσεων

Άλλες κανονιστικές απαιτήσεις

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 10(2) του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης ('ΕΕ') αριθ. 537/2014, παρέχουμε τις πιο κάτω πληροφορίες στην Έκθεση Ανεξάρτητων Ελεγκτών, οι οποίες απαιτούνται επιπρόσθετα από τις απαιτήσεις των ΔΠΕ.

Ημερομηνία διορισμού μας και περίοδος συνολικής αδιάλειπτης ελεγκτικής εργασίας

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως ελεγκτές της Εταιρείας στις 14 Ιανουαρίου 2016 από τη Γενική Συνέλευση των μελών της Εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Ο διορισμός μας ανανεώνεται ετησίως με ψήφισμα των μετόχων και αντιπροσωπεύει μια συνολική περίοδο αδιάκοπου διορισμού 5 ετών καλύπτοντάς τις περιόδους που έληξαν από για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 μέχρι για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Συναγή της πρόσθετης έκθεσης προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η οποία εκφέρεται σε αυτήν την έκθεση, συνάδει με την πρόσθετη έκθεσή μας που παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας στις 18 Φεβρουαρίου 2021.

Παροχή μη ελεγκτικών υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της ΕΕ αριθ. 537/2014 όπως εφαρμόστηκε από το άρθρο 73 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017, όπως τροποποιείται από καιρού εις καιρόν («Ν.53(Ι)/2017»).

Άλλα Νομικά Θέματα

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του Νόμου Ν.53(Ι)/2017,και με βάση τις εργασίες που έγιναν κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Κατά τη γνώμη μας, η Έκθεση Διαχείρισης, η ετοιμασίας της οποίας είναι ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113 και οι πληροφορίες που δίνονται σε αυτή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.
- Σύμφωνα με την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντος της εταιρείας που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο, δεν εντοπίσαμε οποιεσδήποτε ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Εταιρείας ως σώμα σύμφωνα με Άρθρο 10(1) του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014 και το Άρθρο 69 του Νόμου Ν.53(Ι)/2017 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει. Ο συντάκτος ανάθεσης για αυτή την ανεξάρτητη έκθεση ελέγχου είναι ο Μιχάλης Μ. Ανωτινιάδης.

Μιχάλης Μ. Ανωτινιάδης
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής εκ μέρους και για λογαριασμό της

KPMG Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Εσπερίδων 14 , 1087 Λευκωσία

31 Μαρτίου 2021

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020			
	Σημ.	2020 €	2019 €
Περιορισιακά στοιχεία			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	9	354.759	118.674
Άυλα περιορισιακά στοιχεία	10	1.251.124	
Χρηματοοικονομικές επενδύσεις:			
-Που αποτιμώνται σε δίκαιη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	11	41.374.492	30.531.593
Μερίδιο αντασφαλιστών			
στα ασφαλιστικά συμβόλαια	15	24.338.454	19.355.235
Απαιτήσεις αντασφάλισης	14	840.236	360.899
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		-	338
Εμπορικά εισπρακτέα	18(ε)	98.496	468.490
Αναβαλλόμενα έξοδα κτήσης		12.436	16.147
Τρέχον φορολογικό εισπρακτέο	8(β)	-	8.313
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	12	<u>3.073.226</u>	<u>8.997.611</u>
Σύνολο περιορισιακών στοιχείων		<u>71.343.223</u>	<u>59.857.300</u>
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	13	1.710.000	1.710.000
Αποθεματικό προσόδου	13	16.338.609	14.763.784
Αποθεματικό δίκαιης αξίας	13	=	=

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	<u>18.048.609</u>	<u>16.473.784</u>
-------------------------------	--------------------------	--------------------------

Υποχρεώσεις			
Αποθεματικά κλάδου ζωής	15	48.571.587	41.410.397
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	16	1.572.649	952.888
Υποχρεώσεις αντασφάλισης	14	3.006.810	1.020.231
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	8(β)	<u>143.568</u>	=
Σύνολο υποχρεώσεων		<u>53.294.614</u>	<u>43.383.516</u>

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	<u>71.343.223</u>	<u>59.857.300</u>
---	--------------------------	--------------------------

Οι οικονομικές καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 31 Μαρτίου 202

Ευριπίδης Α. Πολυκάρπου Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου	Αδάμος Σαρβίδης Πρόεδρος Επιτροπής Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου
--	---

Οι σημειώσεις στις σελίδες 16 μέχρι 73 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ			
Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020			
	Σημ.	2020 €	2019 €
Μεικτά ασφάλιστρα	4	26.630.174	27.244.735
Αντασφαλίσεις	4	<u>(11.028.127)</u>	<u>(13.708.209)</u>
Καθαρά ασφάλιστρα		15.602.047	13.536.526
Αλλαγή στα μη κερδηθέντα ασφάλιστρα	15(iv)	<u>(3.169)</u>	<u>7.006</u>
Καθαρά κερδηθέντα ασφάλιστρα		15.598.878	13.543.532
Καθαρό εισόδημα από προμήθειες αντασφαλιστών		870.862	600.165
Καθαρά κέρδη από επενδύσεις	6	769.944	2.092.851
Μείωση της απομείωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9	12	<u>13.233</u>	<u>54.938</u>
Καθαρά έσοδα		<u>17.252.917</u>	<u>16.291.486</u>
Ασφαλιστικές παροχές	5(i)	(3.358.045)	(3.338.378)
Ασφαλιστικές απαιτήσεις	5(ii), 15(iii)	(11.072.878)	(12.537.802)
Μερίδιο αντασφαλιστών σε ασφαλιστικές απαιτήσεις	5(ii), 15(iii)	9.828.819	10.134.913
Πρόβλεψη για νομικές απαιτήσεις	16, 21	<u>(14.000)</u>	<u>(336.125)</u>
Καθαρές ασφαλιστικές απαιτήσεις και παροχές		<u>(4.616.104)</u>	<u>(6.077.392)</u>
Έξοδα κτήσης	18(β(i))	(4.667.623)	(4.707.293)
Λειτουργικά έξοδα	7	<u>(3.569.618)</u>	<u>(2.544.760)</u>
Συνολικά έξοδα		<u>(8.237.241)</u>	<u>(7.252.053)</u>
Κέρδος για το έτος πριν τη φορολογία		4.399.572	2.962.041
Φορολογία	8(α)	<u>(509.747)</u>	<u>(376.577)</u>
Κέρδος για το έτος που αναλογεί στους ιδιοκτήτες		<u>3.889.825</u>	<u>2.585.464</u>
Λοιπά συγκεντρωτικά έξοδα/έσοδα			
Ποσά που δεν θα αναταξινομηθούν στο κέρδος ή ζημία		-	-
Λοιπά συγκεντρωτικά έξοδα/έσοδα για το έτος μετά την αφαίρεση της φορολογίας		=	=
Συνολικά συγκεντρωτικά έσοδα για το έτος που αναλογούν στους ιδιοκτήτες		<u>3.889.825</u>	<u>2.585.464</u>
Οι σημειώσεις στις σελίδες 16 μέχρι 73 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των οικονομικών καταστάσεων			

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΛΙΜΙΤΕΔ

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Παγκυπριακής Ασφαλιστικής Λίμιτεδ (η "Εταιρεία") υποβάλλει στα μέλη την Ετήσια Έκθεσή του μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020.

ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η κύρια δραστηριότητα της Εταιρείας, που δεν έχει αλλάξει από το προηγούμενο έτος, είναι η διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών γενικού κλάδου για την ασφάλιση Οχημάτων, Περιουσιακών Στοιχείων, Γενικής Ευθύνης, Ευθύνης Σκαφών και Σκαφών αναψυχής.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Τα μεικτά ασφαλίστρα που γράφτηκαν το 2020 ανήλθαν σε €36.319.510, υψηλότερα από το 2019 κατά €2.415.213 (2019: €33.904.297). Η αύξηση στα μεικτά ασφαλίστρα οφείλεται κυρίως στην αύξηση στους κυριότερους κλάδους εργασιών, δηλαδή την ασφάλιση Οχημάτων, Περιουσιακών Στοιχείων και Ευθύνης Εργοδότη. Υπήρξε επίσης αύξηση από όλους τους τομείς επικειρήσεων: Άμεση ασφάλιση, μέσω Ελληνικής Τράπεζας και το δίκτυο αντιπροσώπων. Επίσης, η Εταιρεία κατέγραψε μεικτά ασφαλίστρα ύψους €4.789.533 από τα ασφαλιστικά συμβόλαια με εταιρείες του ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας (2019: €3.865.989).

Το κέρδος για το έτος ύψους €4.708.563 έχει αυξηθεί σε σχέση με το κέρδος για το έτος 2019 ύψους €2.768.904.

Το κέρδος για το έτος που αναλογεί στους ιδιοκτήτες ανήλθε σε €4.706.649 (2019: €2.767.779), το οποίο το Διοικητικό Συμβούλιο συνιστά να μεταφερθεί στο αποθεματικό προσόδου.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΞΕΛΙΞΕΙΣ

Το στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης της Εταιρείας θα επικεντρωθεί στην διεύρυνση εργασιών μέσω του δικτύου της Ελληνικής Τράπεζας και από το ευρύ πελατολόγιο της Ελληνικής Τράπεζας. Το 2021 η Εταιρεία θα λάβει συγκεκριμένα μέτρα για την αύξηση της παραγωγικότητας, τη μείωση του ποσοστού ζημιών από ασφαλιστικές απαιτήσεις και θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για μείωση των καθυστερημένων υπολοίπων από ασφαλίστρα.

Ωστόσο, τα στρατηγικά και άλλα σχέδια της Εταιρείας, όπως περιγράφεται επίσης παραπάνω, μπορεί να επηρεαστούν αρνητικά και ενδέχεται να καθυστερήσουν ή να επιβαρυνθούν, από το ξέσπασμα και τις επιπτώσεις του COVID-19, όπως περιγράφεται λεπτομερώς στις σημειώσεις 33 και 34.

ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στις 23 Οκτωβρίου 2020 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την πληρωμή ενδιάμεσου μερίσματος ύψους €310.000 από τα κέρδη του έτους 2018 στους μετόχους της, ποσό που αντιστοιχεί σε €0,0197 σεντς ανά μετοχή.

Στις 19 Δεκεμβρίου 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε την πληρωμή ενδιάμεσου μερίσματος ύψους €15.700 από τα κέρδη του έτους 2017 στους μετόχους της, ποσό που αντιστοιχεί σε €0,001 σεντς ανά μετοχή.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Δεν υπήρξαν μεταβολές στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση έτους.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Η Εταιρεία έχει παρουσία σε όλη την Κύπρο μέσω των υποκαταστημάτων της στη Λευκωσία, τη Λεμεσό, τη Λάρνακα και την Πάφο, μέσω των ασφαλιστικών αντιπροσώπων και των υποκαταστημάτων της Ελληνικής Τράπεζας. Δημόσιες Εταιρείας Λίμιτεδ. Τα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας βρίσκονται στη Λευκωσία.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Οι κυριότεροι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει η Εταιρεία είναι ο λειτουργικός κίνδυνος, ο κίνδυνος συμμόρφωσης, ο κίνδυνος αγοράς, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο πιστωτικός κίνδυνος και ο ασφαλιστικός κίνδυνος. Οι προαναφερθέντοι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει η Εταιρεία και τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διαχείριση αυτών των κινδύνων περιγράφονται στη σημείωση 30 των οικονομικών καταστάσεων.

Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος άμεσης ή έμμεσης απώλειας που προκύπτει από ένα ευρύ φάσμα αιτιών που συνδέονται με τις διαδικασίες, το προσωπικό, την τεχνολογία και την υποδομή της Εταιρείας, και από εξωτερικούς παράγοντες, εξαιρουμένων πιστωτικών κινδύνων, κινδύνους αγοράς ή να ρευστότητας όπως αυτούς που προκύπτουν από νομικές και ρυθμιστικές πρόνοιες και γενικά αποδεκτά πρότυπα εταιρικής συμμόρφωσης. Λειτουργικοί κίνδυνοι προκύπτουν από όλες τις δραστηριότητες της Εταιρείας.

Κίνδυνος συμμόρφωσης

Ο κίνδυνος συμμόρφωσης ορίζεται ως ο κίνδυνος μη συμμόρφωσης με το νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο και τους εσωτερικούς κανόνες που δίδουν τις εργασίες και δραστηριότητες της Εταιρείας, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε κυρώσεις, οικονομικές απώλειες και νομικές αγωγές κατά της Εταιρείας ή να προκαλέσουν ζημιές στην φήμη της Εταιρείας. Η Εταιρεία παρακολουθεί στενά το ρυθμιστικό πλαίσιο και επανεξετάζει τακτικά τις πολιτικές και τις διαδικασίες της για να διασφαλίζει τη συνεχή συμμόρφωση.

Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος προκύπτει από τη πιθανότητα αρνητικού οικονομικού αποτελέσματος που μπορεί να προκύψει όταν τα πραγματοποιηθέντα αποτελέσματα διαφέρουν από τα αποτελέσματα που είχαν εκτιμηθεί κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού και τιμολόγησης ενός ασφαλιστικού προϊόντος. Η πραγματική απόδοση των ασφαλιστικών συμβολαίων επηρεάζεται από την αβεβαιότητα που επικρατεί όσον αφορά την συχνότητα, το χρονοδιάγραμμα και το ύψος του ποσού των ασφαλιστικών απαιτήσεων. Ο κίνδυνος παρουσιάζεται λόγω του ενδεχόμενου μη επαρκούς και σωστής τιμολογιακής πολιτικής που εφαρμόζει η Εταιρεία στα ασφαλιστικά συμβόλαια, των μη επαρκών αποθεμάτων απαιτήσεων, και λόγω της μεταβλητότητας των ασφαλιστικών απαιτήσεων (συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων καταστροφής). Η Εταιρεία εκτίθεται κυρίως στους ακόλουθους ασφαλιστικούς κινδύνους: (α) Αναλαμβανόμενος κίνδυνος, και (β) Αποθεματικός κίνδυνος.

ΧΡΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Η Εταιρεία εκτίθεται σε κίνδυνο αγοράς, συμπεριλαμβανομένου του συναλλαγματικού κινδύνου, του κινδύνου επιτοκίων και του κινδύνου τιμών αγοράς, σε κίνδυνο ρευστότητας και πιστωτικό κίνδυνο, από τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει.

Οι στόχοι και οι πολιτικές διαχείρισης της Εταιρείας όσον αφορά τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου παρουσιάζονται στη σημείωση 30 των οικονομικών καταστάσεων.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος όπου αλλαγές στις τιμές αγοράς, όπως συναλλαγματικές αξίες, αξίες επιτοκίων και τιμές μετοχών, θα επηρεάσουν το εισόδημα ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει η Εταιρεία. Ο κίνδυνος αγοράς περιλαμβάνει κυρίως τρεις τύπους κινδύνων: κίνδυνο επιτοκίου, συναλλαγματικό κίνδυνο και κίνδυνο τιμών αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοπιστωτικού μέσου να διακυμαίνονται λόγω των μεταβολών των επιτοκίων της αγοράς. Ο κίνδυνος προκύπτει ως αποτέλεσμα των διαφορών στο χρονοδιάγραμμα όσον αφορά την αναπροσαρμογή των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Τα χρηματοπιστωτικά μέσα με κυμαινόμενο επιτόκιο εκθέτουν την Εταιρεία σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές, ενώ τα μέσα σταθερού επιτοκίου εκθέτουν την Εταιρεία σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά την εύλογη αξία.

Η Εταιρεία παρακολουθεί στενά τις αλλαγές στο επίπεδο των επιτοκίων, καθώς και τη σχέση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που υπόκεινται σε μεταβαλλόμενα επιτόκια, και ενεργεί αναλόγως. Ο κίνδυνος επιτοκίων για χρηματοοικονομικά μέσα προκύπτει κυρίως από τις επενδύσεις της Εταιρείας σε χρεόγραφα, δάνεια σε ασφαλιστικούς αντιπροσώπους και σε εμυρθέσιμες καταθέσεις σε τράπεζες.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ότι η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου θα κυμανθεί λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Οι κύριες συναλλαγές και τα χρηματοοικονομικά μέσα της Εταιρεία πραγματοποιούνται και κατέχονται σε ευρώ, με αποτέλεσμα η Εταιρεία να μην έχει σημαντική έκθεση κινδύνου σε άλλες συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Κίνδυνος τιμής αγοράς

Ο κίνδυνος τιμής αγοράς είναι ο κίνδυνος η αξία των χρηματοπιστωτικών μέσων να διακυμαίνεται ως αποτέλεσμα μεταβολών στις τιμές της αγοράς. Οι επενδύσεις της Εταιρείας σε χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού υπόκεινται σε κίνδυνο αγοράς λόγω αβεβαιότητας ως προς τις μελλοντικές τιμές των επενδύσεων. Ο κίνδυνος της αγοράς της Εταιρείας διαχειρίζεται μέσω διαφοροποίησης του επενδυτικού χαρτοφυλακίου. Ο κίνδυνος της τιμής αγοράς διαχειρίζεται μέσω της επενδυτικής πολιτικής που υιοθετεί η Εταιρεία, η οποία προστατεύει την Εταιρεία από την έκθεση σε επικίνδυνες κατηγορίες χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και καθορίζει ελάχιστα όρια διαφοροποίησης των στοιχείων που κατέχει.

Κίνδυνος ρευστότητας

Κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος ότι η Εταιρεία θα αντιμετωπίσει δυσκολίες στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της, κυρίως σχετικά με τις εκκρεμείς ασφαλιστικές απαιτήσεις, μέσω της ρευστοποίησης μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η Εταιρεία παρακολουθεί τις ανάγκες σε ταμειακές ροές και ενεργεί έγκαιρα για να διασφαλίσει ότι υπάρχουν επαρκείς χρηματοοικονομικοί πόροι για την κάλυψη των οικονομικών αναγκών και υποχρεώσεων της Εταιρείας όπως προκύπτουν. Η Εταιρεία έχει αναπτύξει επενδυτικές κατευθυντήριες γραμμές που στοχεύουν στην διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο κίνδυνος οικονομικής ζημίας στην Εταιρεία όταν οι ασφαλιζόμενοι ή άλλα συμβαλλόμενα μέρη δεν είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους, και προκύπτει κυρίως από τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές χρεωστικά υπόλοιπα της Εταιρείας, τα αντασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία, τα μετρητά και τις εμυρθέσιμες καταθέσεις σε τράπεζες και τις επενδύσεις σε τίτλους. Ο πιστωτικός κίνδυνος της Εταιρείας αφορά κυρίως ασφαλιζόμενους, αντασφαλιστές, τραπεζικά και χρηματοοικονομικά ιδρύματα εκδότες χρεωστικών τίτλων.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Πληροφορίες σχετικά με το λειτουργικό περιβάλλον της Κύπρου επεξηγούνται στη σημείωση 33 των οικονομικών καταστάσεων, η οποία περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με το ξέσπασμα του Κορονοϊού COVID-19 (δείτε επίσης τη σημείωση 34).

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Οποιαδήποτε σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς επεξηγούνται στη σημείωση 34 των οικονομικών καταστάσεων. Πληροφορίες σχετικά με την εμφάνιση του Κορονοϊού COVID-19, και την επίδραση σχετικά με την πιθανή επίδραση στις δραστηριότητες και τα οικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας, περιγράφεται περαιτέρω στις σημειώσεις 33 και 34 των οικονομικών καταστάσεων. Αναφέρονται στη σημείωση 24 των οικονομικών καταστάσεων.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Αναφέρονται στη σημείωση 24 των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2020 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται στη σελίδα 2, μαζί με αλλαγές στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του έτος και έως την ημερομηνία της έκθεσης διαχείρισης.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας, όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου διατηρούν το αξίωμα τους.

Δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στην εκκώρση αρμοδιοτήτων και την αμοιβή του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο κ. Ευριπίδης Πολυκάρπου διορίστηκε ως πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, στη θέση του κ. Φοίβου Στασόπουλου.

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές της Εταιρείας, KPMG Limited, δεν θα συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41 του κανονισμού ΕΕ αριθ. 537/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Απριλίου 2014, σύμφωνα με το οποίο η τελευταία χρονιά εκτέλεσης του ελέγχου από την KPMG Limited είναι το Οικονομικό Έτος 2020.

Μετά από διαγωνισμό του ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας, το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε το διορισμό της Ernst & Young Cyprus Ltd ως εξωτερικούς ελεγκτές της Παγκυπριακής Ασφαλιστικής Λίμιτεδ για τον έλεγχο των Οικονομικών Έτος 2021. Η απόφαση αυτή εξακολουθεί να υπόκειται σε έγκριση από τους μετόχους της Εταιρείας στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του 2021.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου,

Κυριάκος Βολής
Γραμματέας

Λευκωσία, 24 Φεβρουαρίου 2021

ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΠΡΟΣ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΛΙΜΙΤΕΔ

Έκθεση επί του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της Παγκυπριακής Ασφαλιστικής Λίμιτεδ (η "Εταιρεία"), οι οποίες παρουσιάζονται στις σελίδες 13 μέχρι 113, και αποτελούνται από την κατάσταση οικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τις καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και των ταμειακών ροών του έτους που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων συμπεριλαμβανομένου περιλήψης σημαντικών λογιστικών αρχών.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής θέσης της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2020, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών της ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΔΠΧΑ-ΕΕ) και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, όπως τροποποιείται από καιρού εις καιρό (ο περί Εταιρειών Νόμος, Κεφ. 113).

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση τα πρότυπα αυτά, περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας "Ευθύνες των ελεγκτών για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων". Παραμένουμε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας) που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές ("Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ"), και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΠΔΕΛ. Πιστεύουμε, ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Κύρια θέματα ελέγχου συμπεριλαμβανομένων των σημαντικότερων κινδύνων ουσιαδών ανακρίβειών, που περιλαμβάνει εκτιμώμενους κινδύνους ουσιαδών ανακρίβειών που οφείλονται σε απάτη

Τα κύρια θέματα ελέγχου είναι εκείνα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξήκουσας σημασίας στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου. Τα θέματα αυτά έχουν εξεταστεί στο πλαίσιο του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, ως σύνολο, και για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη σχετικά με αυτά τα θέματα.

Αποτίμηση των μεικτών εκκρεμών αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων	
Όπως αναφέρονται στις σημειώσεις 2, 3 και 23(β) των οικονομικών καταστάσεων	
Κύριο Θέμα Ελέγχου	Πώς εξετάστηκε το ζήτημα στον έλεγχο μας
Η Εταιρεία έχει μικτά εκκρεμή αποθεματικά ασφαλιστικών απαιτήσεων ύψους €24.408.731 στις 31 Δεκεμβρίου 2020, τα οποία περιλαμβάνονται στις ασφαλιστικές υποχρεώσεις, και αντιπροσωπεύουν το 48,5% των συνολικών υποχρεώσεων της Εταιρείας. Αυτό το ποσό περιλαμβάνει προβλέψεις για εκτιμήσεις αξιώσεων υποθέσεων ύψους €19.889.826, IBNR αποθεματικά ύψους €804.211 και IBNER αποθεματικά ύψους €3.040.226, για τα οποία η αποτίμηση τους έχει κριθεί ως κύριο θέμα ελέγχου.	Οι ελεγκτικές μας διαδικασίες σχετικά με την αποτίμηση των μικτών εκκρεμών αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων περιλάμβαναν μεταξύ άλλων: Αξιολογώντας τον σχεδιασμό και την εφαρμογή, και ελέγχοντας σημαντικές διαδικασίες που αποτελούν μέρος της συνολικής διαδικασίας της Εταιρείας για τις προβλέψεις των αποθεματικών για πραγματοποιηθέντες απαιτήσεις.
Η αποτίμηση των μικτών αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων (case claims) απαιτεί την εκτίμηση του μελλοντικού ποσού που πρέπει να καταβληθεί για τον διακεραίωση των απαιτήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί και γνωστοποιηθεί στην Εταιρεία, συμπεριλαμβανομένων όλων των άμεσα συσχετιζόμενων εξόδων.	Διεξάγοντας ελεγκτικές διαδικασίες για ένα δείγμα πραγματοποιηθέντων ασφαλιστικών απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένου της επιβεβαίρωσης φακέλων υποθέσεων και της αποστολής δικηγोरικών επιστολών με σκοπό την αξιολόγηση των αποθεματικών των απαιτήσεων με βάση ανεξάρτητης εκτίμησης και γνωμάτευσης.
Η εκτίμηση περιλαμβάνει επίσης προβλέψεις για πρόσθετα αποθεματικά απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων προβλέψεων για την κάλυψη της αβεβαιότητας στο τελικό ποσό διακεραίωσης για απαιτήσεις που έχουν ήδη γνωστοποιηθεί (αποθεματικό IBNER) και προβλέψεις για αποζημιώσεις που δεν έχουν ακόμη γνωστοποιηθεί στην Εταιρεία (αποθεματικό IBNR). Η ετοιμασία της πρόβλεψης για αυτά τα πρόσθετα αποθεματικά επηρεάζει σημαντικές αβεβαιότητες και απαιτεί σημαντική κρίση στην επιλογή μεθοδολογιών και παραδοχών. Ο υπολογισμός των αποθεματικών IBNR και IBNER στηρίζεται σε Αναλογιστικά μοντέλα.	Εφαρμόζοντας τις γνώσεις και την εμπειρία μας στην ασφαλιστική βιομηχανία για να συγκρίνουμε τη μεθοδολογία, τα μοντέλα και τις παραδοχές που χρησιμοποιεί η Εταιρεία έναντι τυποποιημένων αναλογιστικών πρακτικών αγοράς και να επαληθεύσουμε τη συνοχή με τις μεθοδολογίες αποτίμησης που εφαρμόστηκαν σε προηγούμενες περιόδους. Κατά τη διεξαγωγή αυτών των ελεγκτικών διαδικασιών χρησιμοποιήσαμε τους εσωτερικούς αναλογιστές μας.
Οι κίνδυνοι που σχετίζονται με την αποτίμηση των μικτών αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων κατανέμονται στις ακόλουθες κατηγορίες: Αβεβαιότητα εκτίμησης: Υπάρχει σημαντική αβεβαιότητα όσον αφορά τον καθορισμό της πρόβλεψης αποθεματικών για απαιτήσεις, καθώς το τελικό αποτέλεσμα και το ποσό αποζημίωσης ενδέχεται να διαφέρουν. Αναλογιστικές παραδοχές: Ο υπολογισμός της εκτίμησης για αποθεματικά απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένων των αποθεματικών IBNR και IBNER, εμπειρείες και απαιτεί σημαντική και περίπλοκη κρίση. Οι αναλογιστικές παραδοχές βασίζονται κυρίως στην ιστορική εξέλιξη των πραγματοποιηθέντων απαιτήσεων, και στις μελλοντικές προσδοκίες της διεύθυνσης της Εταιρείας. Αναλογιστικά Μοντελοποίηση: Η ακεραιότητα και η καταλληλότητα των μοντέλων που χρησιμοποιούνται είναι κρίσιμης σημασίας για τη συνολική αποτίμηση των αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων. Δεδομένα: Τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων του πληθυσμού πραγματοποιηθέντων απαιτήσεων, αποτελούν σημαντικό μέρος στη διαδικασία αποτίμησης. Συνεπώς, η αποτίμηση των μικτών αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων εξαρτάται από την ακρίβεια και την πληρότητα των δεδομένων.	Διεξάγοντας ελεγκτικές διαδικασίες στα δεδομένα που χρησιμοποιεί ο αναλογιστής για την αποτίμηση των μικτών αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων, συμπεριλαμβανομένης της συμφιλίωσης δεδομένων και νούμερων μεταξύ της αναλογιστικής έκθεσης και τους λογαριασμούς της Εταιρείας, και επαλήθευσης δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν με άλλα αποδεκτικά στοιχεία ελέγχου που λήφθηκαν κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.
Οι εποπτικές αρχές εξακολουθούν να επικεντρώνονται στην κεφαλαιακή επάρκεια για τους ασφαλιστές γενικού κλάδου. Δεδομένου του σημαντικού μεγέθους των εκκρεμών αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, την αβεβαιότητα των εκτιμήσεων και της πολυπλοκότητας των κρίσεων που χρησιμοποιούνται, και της σημαντικής επιρροής στην κεφαλαιακή επάρκεια και την φερεγγυότητα, προσδιόρισαμε την αποτίμηση των μικτών εκκρεμών αποθεματικών ασφαλιστικών απαιτήσεων ως κύριο θέμα ελέγχου.	

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

Άλλες πληροφορίες

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών, εκτός όπως απαιτείται από τον περί Εταιρειών Νόμο, Κεφ.113.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδης σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό.

Σε σχέση με την Έκθεση Διαχείρισης, η έκθεσή μας παρουσιάζεται στην ενότητα Έκθεση επί άλλων κανονιστικών και νομικών απαιτήσεων.

Ευθύνες του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση για τις οικονομικές καταστάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ-ΕΕ και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ. 113, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, σφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα , γνωστοποιώντας, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, θέματα που σχετίζονται με τη δυνατότητα συνέχισης της Εταιρείας ως δρώσα οικονομική μονάδα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός εάν υπάρχει πρόθεση είτε να τεθεί η Εταιρεία σε εκκαθάριση ή να παύσει τις δραστηριότητές του, ή δεν υπάρχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο και οι υπεύθυνοι για τη διακυβέρνηση είναι υπεύθυνοι για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας.

Ευθύνες του Ελεγκτή για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτών που περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού βαθμού, αλλά όχι εγγύηση, ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Στο πλαίσιο ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιωδών σφαλμάτων στις οικονομικές καταστάσεις, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και εφαρμόζοντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις σχετικές με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες κατάλληλες για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από το Διοικητικό Συμβούλιο της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, κατά πόσον υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεσή μας να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις, ή εάν οι σχετικές γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται στα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτών. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και γεγονότα κατά τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για θέματα διακυβέρνησης το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επίσης, παρέχουμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση δήλωση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας που αφορούν στην ανεξαρτησία μας και κοινοποιούμε σε αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που κοινοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για θέματα διακυβέρνησης, καθορίζουμε τα θέματα που έχουν τη μεγαλύτερη σημασία στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και, ως εκ τούτου, είναι τα κύρια θέματα ελέγχου. Περιγράφουμε τα θέματα αυτά στην έκθεση ελεγκτών.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Άλλες κανονιστικές απαιτήσεις

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 10(2) του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (‘ΕΕ’) αριθ. 537/2014, παρέχουμε τις πιο κάτω πληροφορίες στην Έκθεση Ανεξαρτητών Ελεγκτών, οι οποίες απαιτούνται επιπρόσθετα από τις απαιτήσεις των ΔΠΕ.

Ημερομηνία διορισμού και περίοδος αδιάλειπτης ελεγκτικής εργασίας

Διοριστήκαμε ως ελεγκτές της Εταιρείας στις 18 Μαΐου 2020 από τη Γενική Συνέλευση των μελών της Εταιρείας για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Η συνολική περίοδος αδιάκοπου διορισμού, η οποία ανανεωνόταν ετησίως μέσω του ψήφισμα μετόχων, είναι 20 έτη, καλύπτοντας τις περιόδους που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2001 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020.

Συνοχή της έκθεσης ελεγκτών με την πρόσθετη έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Επιβεβαιώνουμε ότι η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων, η οποία εκφέρεται σε αυτήν την έκθεση, συνάδει με την πρόσθετη έκθεσή μας που παρουσιάστηκε στην Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας στις 18 Φεβρουαρίου 2021.

Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της ΕΕ αριθ. 537/2014 όπως εφαρμόστηκε από το άρθρο 72 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017, όπως τροποποιείται από καιρού εις καιρόν (‘Ν.53(Ι)/2017’).

Άλλα νομικά Θέματα

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του Νόμου L.53(Ι)2017, και με βάση τις εργασίες που έγιναν κατά τη διάρκεια του ελέγχου, μας αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Κατά τη γνώμη μας, η Έκθεση Διαχείρισης, της οποίας η προετοιμασία είναι ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου, έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113 και οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση αυτή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.
- Με βάση τη γνώση και σύμφωνα με την κατανόηση της επιχείρησης και του περιβάλλοντος της Εταιρείας που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Εταιρείας ως σώμα σύμφωνα με το Άρθρο 10(1) του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014 και το Άρθρο 69 του Νόμου Ν.53(Ι)/2017, και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Ο συντάκτης ανάθεσης για αυτή την ανεξάρτητη έκθεση ελέγχου είναι ο κ. Ιάκωβος Π. Γαλανός.

Ιάκωβος Π. Γαλανός, FCA
Εγγεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής εκ μέρους και για λογαριασμό της

KPMG Limited
Εγγεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές
Εσπερίδων 14
1087 Λευκωσία
Κύπρος

24 Φεβρουαρίου 2021

ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΛΙΜΙΤΕΔ		
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ		
Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020		
	2020 €	2019 €
Πραγματοποιηθέντα μεικτά ασφαλίστρα	36.319.510	33.904.297
Αλλαγή στο απόθεμα μη δεδουλευμένων ασφαλιστρων	(764.971)	(2.159.837)
Μεικτά έσοδα από ασφαλίστρα	35.554.539	31.744.460
Ασφάλιστρα εκχωρημένα στους αντασφαλιστές	(15.008.844)	(13.253.599)
Μερίδιο αντασφαλιστών στην αλλαγή στο απόθεμα μεικτών μη δεδουλευμένων ασφαλιστρων	337.613	1.338.682
Δικαιώματα συμβολαίων	<u>1.741.029</u>	<u>1.673.265</u>
Καθαρά έσοδα από ασφαλίστρα	22.624.337	21.502.808
Εισόδημα από προμήθειες αντασφαλιστών	3.463.206	1.749.611
Έσοδα από επενδύσεις	406.986	484.715
Διάφορα έσοδα	<u>101.704</u>	<u>20.652</u>
Συνολικό εισόδημα	26.596.233	23.757.786
Απαιτήσεις που πραγματοποιήθηκαν	(11.564.992)	(14.706.048)
Μερίδιο αντασφαλιστών σε απαιτήσεις	<u>912.438</u>	<u>3.304.178</u>
Καθαρές ασφαλιστικές απαιτήσεις	(10.652.554)	(11.401.870)
Μεταβολή στο Αποθεματικό Κινδύνου σε Ισχύ	(41.000)	-
Έξοδα επενδύσεων	(31.000)	(13.000)
Έξοδα προσωπικού	(4.664.669)	(4.240.269)
Προμήθειες πληρωτές	(3.272.945)	(3.001.694)
Έξοδα διαχείρισης	(2.478.135)	(2.408.945)
Αντιλογισμός της χρέωσης για απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	17.363	547.609
Έξοδα χρηματοδότησης	<u>(101.786)</u>	<u>(49.426)</u>
Συνολικά έξοδα	(10.572.172)	(9.165.725)
Κέρδος πριν τη φορολογία	5.371.507	3.190.191
Φορολογία	<u>(662.944)</u>	<u>(421.287)</u>
Κέρδος για το έτος	<u>4.708.563</u>	<u>2.768.904</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα)		
Ποσά που δεν θα αναταξινομηθούν στο κέρδος ή ζημιά		
Επανεκτίμηση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	(240.337)	-
Αναβαλλόμενη φορολογία επί των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	<u>40.005</u>	<u>582</u>
	(200.332)	<u>582</u>
Ποσά που θα ή πθανόν να αναταξινομηθούν στο κέρδος ή ζημιά		
Χρεωστικοί τίτλοι σε δίκαιη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων - Καθαρή μεταβολή στη δίκαιη αξία	(8.402)	114.933
Χρεωστικοί τίτλοι σε δίκαιη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων - Μεταφορά λόγω πώλησης	-	(93.125)
	<u>(8.402)</u>	<u>21.808</u>
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) για το έτος	<u>(208.734)</u>	<u>22.390</u>
Συνολικά έσοδα για το έτος	<u>4.499.829</u>	<u>2.791.293</u>
Κέρδος για το έτος που αναλογεί:		
- στους ιδιοκτήτες της εταιρείας	4.706.649	2.767.779
- στο συμφέρον μειοψηφίας	<u>1.914</u>	<u>1.126</u>
	<u>4.708.563</u>	<u>2.768.904</u>
Συνολικά έσοδα για το έτος που αναλογεί:		
- στους ιδιοκτήτες της εταιρείας	4.498.000	2.790.159
- στο συμφέρον μειοψηφίας	<u>1.829</u>	<u>1.135</u>
	<u>4.499.829</u>	<u>2.791.294</u>
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΛΙΜΙΤΕΔ		
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΣΤΙΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2020		
	2020 €	2019 €
Ενεργητικό		
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	4.901.725	5.277.615
Ακίνητα για επένδυση	2.463.000	1.917.000
Ψύλο ενεργητικό	343.233	468.174
Άλλες επενδύσεις	25.741.042	15.510.890
Καταθέσεις σε λογαριασμούς προθεσμίας	1.001.122	1.001.977
Ασφαλιστικοί χρεώστες	14.537.456	12.778.346
Αντασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία	12.597.170	13.083.346
Άλλοι χρεώστες	227.743	113.664
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	<u>12.788.691</u>	<u>19.472.863</u>
Σύνολο ενεργητικού	<u>74.601.182</u>	<u>69.623.875</u>
Ίδια κεφάλαια		
Μετοχικό κεφάλαιο	6.751.000	6.751.000
Αποθεματικό προσόδου	11.037.715	6.640.955
Αποθεματικό μετοχών υπέρ το άρτιο	2.878.408	2.878.408
Αποθεματικό επανεκτίμησης	3.590.741	3.790.961
Αποθεματικό εύλογης αξίας	<u>(41.314)</u>	<u>(32.914)</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων που αναλογούν στους μετόχους της εταιρείας	24.216.550	20.028.410
Συμφέρον μειοψηφίας	<u>9.786</u>	<u>8.098</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	<u>24.226.336</u>	<u>20.036.508</u>
Υποχρεώσεις		
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	41.845.136	41.284.734
Άλλες Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	1.837.636	1.765.244
Αντασφαλιστικές υποχρεώσεις	4.814.275	5.092.710
Άλλοι πιστωτές	1.423.208	1.096.842
Φορολογία	273.868	65.785
Αναβαλλόμενη φορολογία	180.381	223.076
Τραπεζικά παρাত্রωγήματα	<u>342</u>	<u>58.976</u>
Σύνολο υποχρεώσεων	<u>50.374.846</u>	<u>49.587.367</u>
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	<u>74.601.182</u>	<u>69.623.875</u>
Στις 24 Φεβρουαρίου 2021 το Διοικητικό Συμβούλιο της Παγκυπριακής Ασφαλιστικής Λίμιτεδ ενέκρινε τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.		
Ευριπίδης Πολυκάργπου Διοικητικός Σύμβουλος	Σωκράτης Δημητρίου Διοικητικός Σύμβουλος	

Η κατάρρευση του τουρισμού κοστίζει πάνω από 4 τρισ. δολ.

Τεράστιο το πλήγμα στην παγκόσμια οικονομία, προειδοποιεί ο ΟΗΕ

Ηχηρό κώδωνα κινδύνου για τις δυσανάλογα μεγάλες συνέπειες που θα έχει στην παγκόσμια οικονομία η κατάρρευση του παγκόσμιου τουρισμού έκρουσαν σε κοινή έκθεσή τους η Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD) και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών (UNWTO). Οι δύο οργανισμοί προειδοποιούν πως η συνολική ζημία δεν αποκλείεται να υπερβεί τα 4 τρισ. δολάρια αν χαθεί ουσιαστικά και η φετινή τουριστική σεζόν, κάτι που ήδη φαίνεται αρκετά πιθανόν. Ανάμεσα στις πλέον επώδυνες επιπτώσεις που έχει ήδη επιφέρει η κατάρρευση του τουρισμού είναι η αύξηση κατά 5,5% της ανεργίας σε τομείς που δεν προϋποθέτουν ειδικευση και στους οποίους απασχολούνται κατά κύριο λόγο γυναίκες και νέοι.

Όπως επισημαίνουν οι δύο οργανισμοί, το περασμένο έτος, όταν κυριολεκτικά η πανδημία συνέτριψε και εξαφάνισε τον τουρισμό σε παγκόσμιο επίπεδο, η τουριστική βιομηχανία και οι εξαρτημένοι από αυτήν τομείς απώλεσαν συνολικά 2,4 τρισ. δολάρια λόγω των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων της μεγάλης μείωσης των τουριστών. Οι διεθνείς αφίξεις ανά τον

κόσμο σημείωσαν πέρυσι πτώση 73% σε σύγκριση με τα προ πανδημίας επίπεδα, αλλά όπως τονίζουν οι UNCTAD και UNWTO είναι πιθανόν να επαναληφθεί περίπου το ίδιο σενάριο και φέτος. «Η εικόνα δεν είναι ιδιαιτέρως καλύτερη φέτος» σχολίασε κατά την παρουσίαση της έκθεσης ο Ραλφ Πέτερς, στέλεχος του τομέα αναλύσεων εμπορίου της UNCTAD, ο οποίος διευκρίνισε πως ήδη οι πρώτοι τρεις μήνες της φετινής τουριστικής σεζόν ήταν και πάλι κακοί, καθώς δεν έχει σημειωθεί ουσιαστική αύξηση στα ταξίδια και στις μετακινήσεις.

Εξέφρασε βέβαια την ελπίδα και την «προσδοκία», όπως είπε, ότι θα σημειωθεί κάποια ανάκαμψη του τουρισμού το δεύτερο εξάμηνο του έτους τουλάχιστον στη Βόρεια Αμερική και έως έναν βαθμό στην Ευρώπη.

Αιτία της απογοητευτικής εικόνας είναι βέβαια η εντελώς άνιση εξέλιξη της εμβολιαστικής διαδικασίας στις διάφορες χώρες, με ορισμένες να έχουν επιτύχει να εμβολιάσουν ήδη το 60% του πληθυσμού τους, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σε άλλες χώρες να μην υπερβαίνει το 1% του πληθυσμού. Τα χαμηλά ποσοστά εμβολιασμού αφορούν, άλλωστε, κατά κύριο

Η Ζορίτσα Ουρόσεβιτς, εκπρόσωπος του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού των Ηνωμένων Εθνών στη Γενεύη, τόνισε πως «ο τουρισμός έχει επιστρέψει παγκοσμίως στα επίπεδα στα οποία βρισκόταν πριν από 30 χρόνια», εξέφρασε την ελπίδα ότι ο κλάδος θα επιστρέψει στα επίπεδα του 2019 το 2023, αλλά σίγουρα όχι νωρίτερα, και προέβλεψε πως η όποια ανάκαμψη του τουρισμού θα είναι εξαιρετικά άνιση.

Ανάμεσα στις πλέον επώδυνες επιπτώσεις είναι η αύξηση κατά 5,5% της ανεργίας.

λόγω τις αναπτυσσόμενες χώρες, που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα τουριστικά έσοδα.

Οι δύο οργανισμοί εκτιμούν πως η ζημία που μπορεί να προκαλέσει η κατάρρευση του τουρισμού το τρέχον έτος ενδέχεται να φτάσει σε ποσό κυμαινόμενο από 1,7 τρισ. δολάρια έως 2,4 τρισ. δολάρια, παρά τη διαφαινόμενη αλλά και αμφίβολη ανάκαμψη του τουρισμού το δεύτερο εξάμηνο σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, η Βρετανία και η Γαλλία, που παρουσιάζουν μεγαλύτερα ποσοστά εμ-

βολιασμού του πληθυσμού. Στην έκθεσή τους οι δύο οργανισμοί εξετάζουν τρία πιθανά σενάρια για τις εξελίξεις στον τουρισμό στη διάρκεια του 2021, με τις διεθνείς αφίξεις να μειώνονται από 63% στην καλύτερη περίπτωση έως 75% στη χειρότερη περίπτωση, πάντα σε σύγκριση με τα τελευταία προ της πανδημίας επίπεδα, εκείνα του 2019.

Σχολιάζοντας τη ραγδαία μείωση του τουρισμού, η Ζορίτσα Ουρόσεβιτς, εκπρόσωπος του UNWTO στη Γενεύη, τόνισε πως «ο τουρισμός έχει επιστρέψει παγκοσμίως στα επίπεδα στα οποία βρισκόταν πριν από 30 χρόνια, δηλαδή βρισκόμαστε ουσιαστικά στη δεκαετία του 1980». Σε ό,τι αφορά το πότε μπορεί να επανέλθει ο κλάδος στα επίπεδα του 2019 εξέφρασε την ελπίδα πως αυτό

θα γίνει το 2023, αλλά σίγουρα όχι νωρίτερα. Παράλληλα, η Σάντρα Καρβάο, ανώτερο στέλεχος του UNWTO, προέβλεψε πως η όποια ανάκαμψη του τουρισμού θα είναι εξαιρετικά άνιση, καθώς θα ποικίλλει από χώρα σε χώρα και από περιοχή σε περιοχή. Αναφερόμενη σε περιοχές με ιδιαιτερότητες, η κ. Καρβάο αναφέρθηκε στην περιοχή Ασίας - Ειρηνικού, η οποία όπως τόνισε «εξακολουθεί να είναι μία από τις πιο κλειστές περιοχές του πλανήτη αυτήν τη στιγμή, με τις περισσότερες χώρες να διατηρούν κλειστά τα σύνορά τους, είτε ολοκληρωτικώς κλειστά ή με πολύ σημαντικά περιοριστικά μέτρα». Είναι, άλλωστε, σαφές ότι χώρες όπως η Ταϊλάνδη και η Τουρκία, των οποίων οι οικονομίες βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στα έσοδα από τον τουρισμό,

έχουν δεχθεί καίριο πλήγμα. Η πτώση του τουρισμού συνεπάγεται, άλλωστε, σημαντικές επιπτώσεις για κλάδους συνδεδεμένους με τα ταξίδια, όπως τα βασικά είδη διατροφής, τα ποτά, το λανικό εμπόριο, οι επικοινωνίες και οι μεταφορές. Όπως τόνισε, άλλωστε, ο γενικός γραμματέας του UNWTO, Ζουράμπ Πολολικασβίλι, «ο τουρισμός είναι θέμα ζωής για εκατομμύρια ανθρώπους, γι' αυτό και είναι κρίσιμο να ολοκληρωθεί ταχύτατα η εμβολιαστική διαδικασία ώστε να προστατευθούν κοινότητες και να επιτευχθεί μια ασφαλής επανεκκίνηση του τουρισμού, που θα προσφέρει ανάκαμψη της αγοράς εργασίας και αύξηση των τόσο αναγκαίων πόρων ιδιαιτέρως για τις αναπτυσσόμενες χώρες».

BLOOMBERG, REUTERS

Νέα επιτροπή που θα εντείνει τη μάχη κατά του πληθωρισμού θέσπισε ο Ερντογάν

Σε μια προσπάθεια να τιθασεύσει τον πληθωρισμό που εξακολουθεί να καλπάζει με διψήφια νούμερα γύρω στο 17%, η κυβέρνηση της Τουρκίας θέσπισε νέα επιτροπή σταθερότητας των τιμών, η οποία θα εντείνει τη μάχη της χώρας κατά του πληθωρισμού. Πρόκειται για δέσμευση που ανέλαβε η κυβέρνηση Ερντογάν στο πλαίσιο της δέσμης οικονομικών μεταρρυθμίσεων τις οποίες ανακοίνωσε τον Μάρτιο. Όπως αναφέρουν διεθνή αλλά και τουρκικά ΜΜΕ, τον συντονισμό της εν λόγω επιτροπής θα αναλάβει το τουρκικό υπουργείο Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας. Τη στελεχώνουν, εκτός από τους υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, οι υπουργοί Εμπορίου, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, Βιομηχανίας και Τεχνολογίας, Γεωργίας και Δασών, αλλά και ο διοικητής της Τράπεζας της Τουρκίας, όπως και ο υπεύθυνος στρατηγικής και προϋπολογισμού υπό τον πρόεδρο. Σύμφωνα με το σχετικό προεδρικό διάταγμα, η εν λόγω επιτροπή θα συνεισφέρει στο έρ-

Ανησυχία της αγοράς για ενδεχόμενες νέες παρεμβάσεις στην κεντρική τράπεζα.

γο της μόνιμης παρακολούθησης του πληθωρισμού και στη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Σύμφωνα, πάντως, με τον υπουργό Οικονομικών, Λουτφί Ελβάν, η θέσπιση της νέας επιτροπής δεν συνεπάγεται παρεμβάσεις στο έργο της κεντρικής τράπεζας και τα καθήκοντά της θα περιορίζονται στην ανεύρεση λύσεων όταν προκύπτει πρόβλημα ανεπαρκούς προσφοράς και ανόδου των τιμών.

Το σχόλιο του Τούρκου υπουργού Οικονομικών επιχειρεί να κατευνάσει την ανησυχία της αγοράς για ενδεχόμενες νέες παρεμβάσεις στην κεντρική τράπεζα, που κυριολεκτικά έχει επί χρόνια γίνει παίγνιο στα χέρια, του Τούρκου προέδρου. Επί χρόνια πάγια τακτική του Ταγίπ Ερντογάν ήταν να ασκεί πιέσεις στην ηγεσία της

Ο πληθωρισμός στην Τουρκία εξακολουθεί να καλπάζει με διψήφια νούμερα γύρω στο 17%, ενώ η ισοτιμία του νομίσματος βρίσκεται περίπου στις 8,74 λίρες προς ένα δολάριο.

κεντρικής τράπεζας προκειμένου να διατηρεί σε χαμηλά επίπεδα το κόστος δανεισμού. Ζητούμενο ήταν, πάντα, ο εκτεταμένος δανεισμός που θα διασφάλιζε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της οικονομίας και μαζί του και τη δημοτικότητα του Τούρκου προέδρου. Η τακτική αυτή έχει οδηγήσει επανειλημμένως σε αυθαίρετες και αιφνιδιαστικές αλλαγές του διοικητή της κεντρικής τράπεζας, με τελευταίο επεισόδιο στα τέλη Μαρτίου την αντικατάσταση του Νασίφ Αγκμπάλ -μόλις τέσσερις μήνες μετά τον διορισμό του- από τον Σαχάπ Καβτσίογλου, υποστηρικτή των ανορθόδοξων θεωριών του Τούρκου προέδρου περί πληθωρισμού. Έχει επίσης συνδράμει στην ελεύθερη πτώση του τουρκικού νομίσματος, που στη διάρκεια του έτους έχει υποτιμηθεί κατά 15% έναντι του δολαρίου και τα τελευταία τρία με τέσσερα χρόνια κατά περισσότερο από 50%. Έχει έτσι υπαγορεύσει ανορθόδοξες πολιτικές, όπως οι αλληπάλληλες παρεμβάσεις στην αγορά συναλλαγματος με σκοπό τη στήριξη του νομίσματος με μαζικές αγορές

τουρκικών λίρων, που οδήγησαν σε ραγδαία συρρίκνωση -έως εξαφάνιση- των συναλλαγματικών διαθεσίμων της χώρας. Οι ατελείωφρες αυτές πολιτικές δεν έχουν αποτρέψει την περαιτέρω διολίσθηση της τουρκικής λίρας, η ισοτιμία της οποίας βρίσκεται περίπου στις 8,74 λίρες προς ένα δολάριο. Και βέβαια δεν έχουν ανακόψει την ανοδική πορεία του πληθωρισμού, που τον Απρίλιο βρισκόταν το 17,4% και τον Μάιο υποχώρησε ελαφρώς στο 16,9%, αλλά εκτιμάται ότι τον Ιούνιο θα έχει σημειώσει νέα άνοδο. Σημειωτέον ότι ανεξάρτητη ομάδα ερευνητών οικονομολόγων υποστήριξε στις αρχές Μαΐου ότι ο πραγματικός πληθωρισμός της Τουρκίας έχει εκτιναχθεί στο ιλιγγιώδες 36,7% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Και βέβαια ακολούθησαν μηνύσεις που υπέβαλε εναντίον τους η στατιστική υπηρεσία της Τουρκίας, αλλά και φραστικές επιθέσεις από τον ίδιο τον υπουργό Οικονομικών, Λουτφί Ελβάν.

REUTERS, BLOOMBERG

Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

INVESTORS IN PEOPLE

Silver

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΘΕΣΕΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου δέχεται αιτήσεις για την πλήρωση των πιο κάτω θέσεων **Διοικητικού Προσωπικού**:

- ΜΙΑ (1) ΚΕΝΗ ΜΟΝΙΜΗ ΘΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ (ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ) Α2-Α5-Α7(ΙΙ)
- ΜΙΑ (1) ΚΕΝΗ ΜΟΝΙΜΗ ΘΕΣΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ (ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΑΣ) Α2-Α5-Α7(ΙΙ)
- ΜΙΑ (1) ΚΕΝΗ ΜΟΝΙΜΗ ΘΕΣΗ ΑΠΟΘΗΚΑΡΙΟΥ Α2-Α5-Α7(ΙΙ)
- ΜΙΑ (1) ΚΕΝΗ ΜΟΝΙΜΗ ΘΕΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (ΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ) Α8-Α10-Α11
- ΜΙΑ (1) ΚΕΝΗ ΜΟΝΙΜΗ ΘΕΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (ΘΕΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ) Α8-Α10-Α11
- ΜΙΑ (1) ΚΕΝΗ ΜΟΝΙΜΗ ΘΕΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑΣ) Α8-Α10-Α11
- ΕΞΙ (6) ΚΕΝΕΣ ΜΟΝΙΜΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (ΓΕΝΙΚΑ / ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ) Α8-Α10-Α11

Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι/ες μπορούν να επισκεφθούν την ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου : <https://www.cut.ac.cy/university/administration/administrative-services/hr/jobs/> ή να αποστέλλονται στα τηλέφωνα 25002087/25002235.

Ζητείται

Night Receptionist

για μόνιμη απασχόληση σε ξενοδοχείο στην Λάρνακα, με γνώσεις της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας και καλή χρήση Η/Υ. Προηγούμενη

πειρά θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.

Τηλέφωνο επικοινωνίας 24400888 Λάρνακα.

Ζητείται

Receptionist

για μόνιμη απασχόληση σε ξενοδοχείο στην Λάρνακα, με γνώσεις της Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας και καλή χρήση Η/Υ. Προηγούμενη

πειρά θα θεωρηθεί επιπρόσθετο προσόν.

Τηλέφωνο επικοινωνίας 24400888 Λάρνακα.

Συμφωνία 130 χωρών για ελάχιστο εταιρικό φόρο 15%

Το σχέδιο του ΟΟΣΑ θα τεθεί σε ισχύ από το επόμενο έτος

Έπειτα από σχοινοτενείς διαπραγματεύσεις στο Παρίσι, οι 130 μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου, μέλη του ΟΟΣΑ, υπέγραψαν συμφωνία για την επιβολή ελάχιστου εταιρικού φόρου ύψους τουλάχιστον 15% στις πολυεθνικές. Με την ιστορική συμφωνία, όπως τη χαρακτηρίζουν διεθνή ΜΜΕ, οι 130 χώρες διασφαλίζουν ότι οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις του κόσμου, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογικών κολοσσών, θα καταβάλλουν τουλάχιστον 100 δις. δολάρια περισσότερους φόρους κάθε χρόνο, με τα περισσότερα από αυτά τα φορολογικά έσοδα να καταλήγουν στα ταμεία των χωρών στις οποίες πραγματοποιούν τις περισσότερες πωλήσεις τους. Η συμφωνία που θα αποτελέσει νέους κανόνες του ΟΟΣΑ θα τεθεί σε ισχύ από το επόμενο έτος και θα εφαρμοστεί από το 2023. Από τις 139 χώρες-μέλη του διεθνούς οργανισμού αρνήθηκαν να υπογράψουν μόνο εννέα χώρες, μεταξύ των οποίων η Ιρλανδία, η

Εσθονία και η Ουγγαρία, χώρες με ιδιαίτερα χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές που δεν θέλουν να χάσουν το δέλεαρ με το οποίο προσελκύουν ξένες επενδύσεις στο έδαφός τους. Το σχέδιο έτυχε, αντιθέτως, στήριξης από όλες τις χώρες-μέλη του G20 έπειτα από συστηματικές πιέσεις που άσκησε η αμερικανική κυβέρνηση.

Την ικανοποίησή του εξέφρασε ο νέος γενικός γραμματέας του ΟΟΣΑ, Ματίας Κόρμαν, ο οποίος δήλωσε βέβαιος ότι η συμφωνία των 130 χωρών θα διασφαλίσει πως «οι μεγάλες πολυεθνικές θα καταβάλουν το μερίδιο που τους αναλογεί σε φόρους παντού». Ο κ. Κόρμαν διευκρίνισε, πάντως, πως το βήμα που έγινε «δεν εξαλείφει αυτομάτως τον φορολογικό ανταγωνισμό, ούτε και θα έπρεπε άλλωστε, αλλά του θέτει πολύπλευρους περιορισμούς». Λαμβάνει, όμως, παράλληλα υπ' όψιν τα συμφέροντα των διαφόρων χωρών, όπως, για παράδειγμα, των μικρών

Η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών, Τζάνετ Γέλεν, τόνισε πως η συμφωνία σηματοδοτεί μια «ιστορική ημέρα για την οικονομική διπλωματία» και προσέθεσε πως αντιπροσωπεύει έναν από τους βασικότερους στόχους της εξωτερικής πολιτικής της κυβέρνησης των ΗΠΑ.

οικονομιών και των αναπτυσσόμενων χωρών. Το έδαφος για τη συμφωνία στους κόλπους του ΟΟΣΑ είχε προλειάνει προ ολίγων εβδομάδων αντίστοιχη συμφωνία στους κόλπους του G7. Η επιτυχής έκβαση των διαπραγματεύσεων αποτελεί νίκη της κυβέρνησης Μπάιντεν που θέλησε να αποφυγί τον φορολογικό ανταγωνισμό των άλλων χωρών, «τον ανταγωνισμό προς τα κάτω» όπως τον χαρακτήρισε προσφάτως η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών, Τζάνετ Γέλεν. Η κυβέρνηση Μπάιντεν σχεδιάζει να αυ-

ξήσει τη φορολογία των αμερικανικών επιχειρήσεων στο 28%, από το 21% στο οποίο την είχε μειώσει η προηγούμενη κυβέρνηση, με στόχο την αύξηση των φορολογικών εσόδων και με σκοπό τη χρηματοδότηση των δαπανών για τη στήριξη της αμερικανικής οικονομίας. Σχολιάζοντας σχετικά, η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών τόνισε πως η συμφωνία σηματοδοτεί μια «ιστορική ημέρα για την οικονομική διπλωματία» και προσέθεσε πως αντιπροσωπεύει έναν από τους βασικότερους στόχους της εξωτερι-

κής πολιτικής της κυβέρνησης των ΗΠΑ. «Εδώ και δεκαετίες οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν υπάρξει μέρος ενός αυτοκαταστροφικού διεθνούς φορολογικού ανταγωνισμού, καθώς μείωναν τους συντελεστές φορολόγησης των εταιρειών, ενώ έβλεπαν τις άλλες χώρες να απαντούν κάνοντας το ίδιο. Το αποτέλεσμα ήταν ένας διεθνής αγώνας με κατεύθυνση προς τα κάτω», ανέφερε η ίδια με μήνυμά της στον λογαριασμό της στο Twitter. Η κ. Γέλεν τόνισε επίσης πως «η συμφωνία των 130 χωρών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν

πάνω από το 90% του παγκόσμιου ΑΕΠ, είναι ένα ξεκάθαρο σημάδι ότι αυτή η καθοδική πορεία βρίσκει ένα βήμα πιο κοντά στο να τελειώσει». Ωστόσο χρειάζεται ακόμη πολλή δουλειά προτού ο ελάχιστος εταιρικός φόρος γίνει πραγματικότητα σε παγκόσμιο επίπεδο. Κάθε μία από τις προαναφερθείσες 130 χώρες, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, θα πρέπει να μετατρέψει την έγκρισή της μέσω του σημερινού πεντασέλιδου σχεδίου σε μια λεπτομερή νομοθεσία που θα αναδιαμορφώσει τον φορολογικό της κώδικα.

Μεταρρύθμιση στην Ουκρανία με το βλέμμα στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Σε αναβάθμιση της ανεξαρτησίας της κεντρικής τράπεζας προέβη η ηγεσία της Ουκρανίας, στην προσπάθειά της να εξασφαλίσει περισσότερες πιστώσεις από το ΔΝΤ. Την απόφαση έλαβαν χθες οι Ουκρανοί βουλευτές, καθώς ενέκριναν τροποποιήσεις στη σχετική νομοθεσία προκειμένου να ενισχύσουν την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας και να επεκτείνουν τις κανονιστικές της εξουσίες. Η σχετική νομοθετική μεταρρύθμιση αποτελούσε όρο

που είχε θέσει το ΔΝΤ για να προχωρήσει στην εκταμίευση περισσότερων δόσεων στο πλαίσιο του πενταετούς δανείου ύψους πέντε δις. ευρώ που έχει συνάψει με το Κίεβο. Το σχετικό νομοσχέδιο επικυρώθηκε μεν από το κοινοβούλιο της χώρας, αλλά πρέπει να υπογραφεί από τον Ουκρανό πρόεδρο για να τεθεί σε ισχύ. Το εν λόγω δάνειο έχει «παγώσει» από το περασμένο έτος και η εκταμίευση των δόσεων του έχει καθυστερησει, καθώς το ΔΝΤ έχει εκφράσει

επιφυλάξεις, αφενός μεν για τη ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας και αφετέρου για τις προσπάθειες της κυβέρνησης να πατάξει τη διαφθορά. Αιτία στάθηκε η παραιτήση του διοικητή της κεντρικής τράπεζας που κατήγγειλε ότι υπέστη πολιτικές πιέσεις αλλά και η απόφαση του συνταγματικού δικαστηρίου της χώρας που ανέτρεψε ορισμένα μέτρα κατά της διαφθοράς.

Το καινούργιο νομοσχέδιο που καθορίζει τις αρμοδιότητες της

κεντρικής τράπεζας αλλά και πτωχές της λειτουργίας των τραπεζών αποκλείει τη δυνατότητα των κυβερνητικών μελών να παρευρίσκονται στις συνεδριάσεις του συμβουλίου της κεντρικής τράπεζας με συμβουλευτική ψηφοφορία. Εξίσου σημαντική μεταβολή που επέρχεται τώρα είναι η αύξηση του αριθμού των αναπληρωτών επικεφαλής σε έξι, από πέντε στους οποίους ανερχόταν έως τώρα.

Το νομοσχέδιο ορίζει επίσης

με σαφήνεια τις υποχρεώσεις που θα έχουν τα εποπτικά συμβούλια των εμπορικών τραπεζών και διενεργεί στην κεντρική τράπεζα μεγαλύτερο έλεγχο στις δραστηριότητες, στη φήμη και τις οικονομικές καταστάσεις των κυριότερων ιδιοκτητών των τραπεζών, των συνδεδεμένων μερών και των κορυφαίων διευθυντών.

Η κεντρική τράπεζα θα αποκτήσει έτσι εφεξής τη δύναμη να απαιτήσει αλλαγές των μελών των εποπτικών συμβουλίων και των

ανώτατων στελεχών των τραπεζών όταν κρίνει ότι δεν είναι σε θέση να διασφαλίσει την οικονομική σταθερότητα. Υπενθυμίζεται ότι το 2015-2017 η Ουκρανία έκλεισε τα δύο τρίτα των τραπεζών οι οποίες θεωρήθηκαν αφερέγγυες λόγω του επικίνδυνου μη διαφανούς δανεισμού τους.

Η κυβέρνηση εθνικοποίησε επίσης τη μεγαλύτερη τράπεζα – PrivatBank – της χώρας, η οποία είχε κεφαλαιακό κενό άνω των 5,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων.

**ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΣΤΗΝ ΑΡΧΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΥΠΡΟΥ (ΑνΑΔ)**

Από την Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ) γίνονται δεκτές αιτήσεις για πλήρωση μίας κενής θέσης Διευθυντή Διοίκησης και Προσωπικού. Η θέση είναι Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής. Το Σχέδιο Υπηρεσίας της θέσης, περιλαμβανομένων των καθηκόντων και ευθυνών καθώς και των προσόντων που απαιτούνται, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας της Παρασκευής, 2 Ιουλίου 2021.

Σύμφωνα με το ισχύον Σχέδιο Υπηρεσίας της θέσης, απαιτούμενα προσόντα, μεταξύ άλλων, είναι και τα εξής:

- Πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος ή ισότιμο προσόν σε ένα τουλάχιστον από τα ακόλουθα θέματα ή συνδυασμό των θεμάτων αυτών: Διοίκηση Επιχειρήσεων, Δημόσια Διοίκηση, Διοίκηση Προσωπικού, Εργατικές Σχέσεις, Νομικά (περιλαμβανομένου του Barrister-at-Law), Οικονομικά, Κοινωνιολογία, Δημόσιες Σχέσεις ή σε άλλο συναφές θέμα.
- Σημ.: Ο όρος Πανεπιστημιακό δίπλωμα ή τίτλος καλύπτει και μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλο).
- Δεκαετής τουλάχιστον πείρα σε θέματα προσωπικού, εργατικών σχέσεων, διοίκησης δημοσίων ή διεθνών σχέσεων, από την οποία πενταετής τουλάχιστον διοικητική πείρα σε υπεύθυνη θέση.
- Πολύ καλή γνώση της σχετικής με τις αρμοδιότητες της Αρχής νομοθεσίας, των εργατικών σχέσεων και των θεμάτων ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού στην Κύπρο.
- Ακεραιότητα χαρακτήρα, οργανωτική, διευθυντική και διοικητική ικανότητα, υπευθυνότητα, πρωτοβουλία και ευθυκρισία.
- Πολύ καλή γνώση της Ελληνικής και της Αγγλικής γλώσσας.
- Μεταπτυχιακό δίπλωμα ή τίτλος σε οποιοδήποτε από τα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πιο πάνω ή/και πείρα διετούς τουλάχιστον διάρκειας σε θέματα σχετικά με τα καθήκοντα της θέσης αποτελεί πλεονέκτημα.

Η εγκεκριμένη μισθοδοτική κλίμακα της θέσης είναι Α15(ι). €64.708,38 – 67.328,20 – 69.948,01 – 72.567,83 – 75.187,64 – 77.807,45 – 80.427,27. Στη μισθοδοσία προστίθενται οι οποιοσδήποτε γενικές αυξήσεις που εγκρίνονται με νομοθεσία. Επιπλέον, καταβάλλεται τιμαριθμικό επίδομα, σύμφωνα με το ποσοστό που εγκρίνεται από την Κυβέρνηση από καιρό σε καιρό.

Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει υποβάλουν την αίτησή τους ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού Κύπρου (ΑνΑΔ) στη διεύθυνση: www.anad.org.cy. Η περίοδος ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων αρχίζει την Παρασκευή, 2 Ιουλίου 2021 στις 13:00 και λήγει την Πέμπτη, 22 Ιουλίου 2021 στις 13:00.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ζητούν περισσότερες πληροφορίες από την αρμόδια υπηρεσία της ΑνΑΔ, στα τηλέφωνα 22390343 και 22390322.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

ΜΕΙΚΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΖΩΝΗΣ “Β” ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Περιοχή Στροβόλου, στην είσοδο της Λευκωσίας

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΠΕΡΙΦΡΑΞΗ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΔΡΟΜΟΥ

70005161, +357 22 752077
@ info@kotsonis-properties.com

Πήραν φωτιά οι τιμές των εξοχικών στα νησιά

Αυξήσεις έως 26%, μεγάλο
ενδιαφέρον από το εξωτερικό

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Αυξήσεις που προσέγγισαν ακόμα και το 26% στην περίπτωση της Σερίφου έχουν σημειώσει οι μέσες ζητούμενες τιμές πώλησης κατοικιών στα νησιά της χώρας κατά τη διάρκεια του τελευταίου χρόνου. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο γραφικό νησί των Κυκλάδων η μέση τιμή αγγίζει πλέον τα 2.650 ευρώ/τ.μ. Σύμφωνα με σχετική ανάλυση που προκύπτει από τα στοιχεία του δείκτη τιμών Spigotatos Property Index (SPI), μεγάλες αυξήσεις τιμών με

Στην Αντίπαρο ενισχύθηκαν 17,6%, με τη μέση τιμή να αγγίζει πλέον τα 3.823 ευρώ/τ.μ.

23,1% και 20% αντίστοιχα καταγράφονται επίσης στη Σαμοθράκη και τον Πόρο. Στην πρώτη περίπτωση η μέση τιμή αγγίζει σήμερα τα 1.066 ευρώ/τ.μ., ενώ στο νησί του Αργοσαρωνικού το κόστος αγγίζει πλέον τα 2.000 ευρώ/τ.μ. κατά μέσο όρο.

Η ανοδική πορεία των τιμών ερμηνεύεται ως αποτέλεσμα του αυξημένου αγοραστικού και επενδυτικού ενδιαφέροντος από το εξωτερικό. Παρά την πανδημία που έχει μεσολαβήσει, η ζήτηση για απόκτηση εξοχικής κατοικίας σε τουριστικούς προορισμούς της χώρας εμφανίζεται υψηλότερη, ακόμα

και σε σχέση με την περίοδο πριν από την πανδημία, τόσο λόγω της συσσωρευμένης ρευστότητας όσο και λόγω της στροφής περισσότερων ανθρώπων προς την απόκτηση ακινήτων για οικογενειακούς λόγους.

Εισροές κεφαλαίων

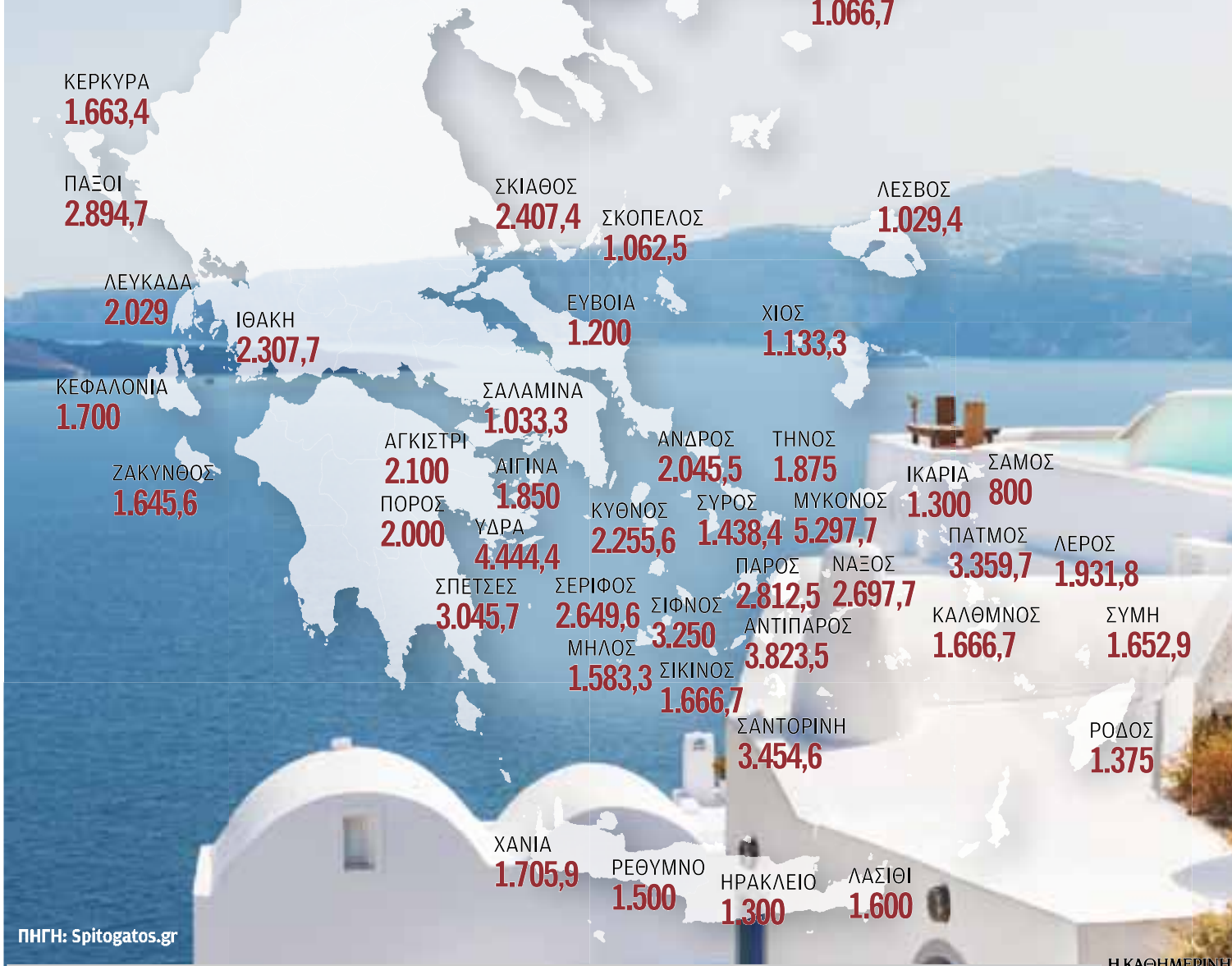
Η εικόνα αυτή επιβεβαιώνεται και από τα στοιχεία για τις εισροές κεφαλαίων από το εξωτερικό για την απόκτηση ακινήτων στην Ελλάδα. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης για τη νομισματική πολιτική, κατά το φρετινό πρώτο τρίμηνο η μείωση των εισροών από το εξωτερικό δεν ξεπέρασε το 7,3% και διαμορφώθηκε σε 214 εκατ. ευρώ, από 230,7 εκατ. ευρώ κατά το αντίστοιχο τρίμηνο του 2020, όταν ουσιαστικά δεν είχαν ακόμα εμφανιστεί οι συνέπειες της πανδημίας στην οικονομία και την κτηματαγορά.

Η επίδοση των τριών πρώτων μηνών του 2021, όταν ίσχυαν ακόμα μέτρα περιορισμού, είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική για τη συνέχεια του έτους και ασφαλώς και για το δεύτερο εξάμηνο.

Σημαντικές αυξήσεις τιμών εντοπίζονται επίσης σε διάφορα νησιά των Κυκλάδων. Με βάση τα σχετικά στοιχεία, όπως αυτά διαμορφώνονται από το δίκτυο ηλεκτρονικών αγγελιών του Spigotatos.gr, στην Αντίπαρο καταγράφεται αύξηση τιμών κατά 17,6% σε ετήσια βάση, με τη μέση τιμή να αγγίζει πλέον τα 3.823 ευρώ/τ.μ., δείγμα του πολυτελούς χαρακτήρα της πλειονότητας των ακινήτων

Ζητούμενες τιμές πώλησης ακινήτων στα ελληνικά νησιά

ΠΟΣΑ ΣΕ ΕΥΡΩ/Τ.Μ.

που έχουν αναπτυχθεί στο νησί κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Αλλωστε και το αγοραστικό κοινό στην Αντίπαρο έχει την ανάλογη οικονομική επιφάνεια. Αύξηση κατά 15% σημειώνουν και οι τιμές των κατοικιών στη Νάξο, με τη μέση τιμή να αγγίζει τα 2.700 ευρώ/τ.μ., ενώ ακολουθούν η Κύθνος και η Πάρος, όπου η μέση τιμή διαμορφώνεται σήμερα σε 2.255 ευρώ/τ.μ. και 2.812 ευρώ/τ.μ. αντίστοιχα, αυξημένη κατά 12,8% και 12,5%. Αύξηση καταγράφουν

επίσης οι τιμές σε νησιά όπως η Κεφαλονιά (11,3%), η Τήνος (9%) και η Ρόδος (8,8%), σε 1.700 ευρώ/τ.μ., 1.875 ευρώ/τ.μ. και 1.375 ευρώ/τ.μ. αντίστοιχα.

Στον αντίποδα, σε νησιά όπως η Θάσος, η Ικαρία, η Σκόπελος και η Πάτμος η πορεία των αξιών είναι αντίστροφη, καθώς έχουν παρατηρηθεί διορθώσεις της τάξεως του 9,2%, του 7,1%, του 5,6% και του 5,2% αντίστοιχα. Έτσι, η μέση τιμή στη Θάσο έχει υποχωρήσει σε 1.310 ευρώ/τ.μ., στην Ικαρία σε

1.300 ευρώ/τ.μ., στη Σκόπελο σε 1.062 ευρώ/τ.μ. και στην Πάτμο σε 3.360 ευρώ/τ.μ.

Ακολουθούν η Λέρος, η Λέσβος και η Κέα, με την ετήσια μεταβολή να είναι -3,4%, -2,8% και -2,7% και τις ζητούμενες τιμές για τα νησιά να διαμορφώνονται στα 1.930 ευρώ/τ.μ., 1.030 ευρώ/τ.μ. και 2.400 ευρώ/τ.μ. Τη δεκάδα με τις μεγαλύτερες μειώσεις συμπληρώνουν η Σύρος, η Χίος και οι Σπέτσες, τα ποσοστά μεταβολής των οποίων έχουν ως εξής: -1,5%, -0,8% και -

0,8% ενώ οι ζητούμενες τιμές είναι 1.438 ευρώ/τ.μ., 1.133 ευρώ/τ.μ. και 3.045 ευρώ/τ.μ.

Καμία μεταβολή

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι δεν παρατηρήθηκε καμία μεταβολή στα ετήσια ποσοστά για την Κάλυμνο, την Ιθάκη, τη Σίκινος και το Αγκίστρι. Η ζητούμενη τιμή για τα συγκεκριμένα νησιά παρέμεινε στα 1.666 ευρώ/τ.μ., 2.307 ευρώ/τ.μ., 1.666 ευρώ/τ.μ. και 2.100 ευρώ/τ.μ. αντίστοιχα.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Υπηρεσίες υποδομής και ασφάλεια περιουσίας

Πρόσφατα γίναμε μάρτυρες κάποιων τυχαίων συμβάντων τα οποία προκάλεσαν τεράστιες ζημιές, έως και απώλειες ανθρώπινων ζωών. Το θέμα είναι πόσο τυχαία είναι αυτά τα συμβάντα σε βαθμό που τελικά να είναι περισσότερο «τυχαία» παρά τυχαία.

Είχαμε, για παράδειγμα, έκρηξη σε υποσταθμό της ΑΗΚ με σοβαρούς τραυματισμούς και μετέπειτα θάνατο ενός άτυχου υπαλλήλου, είχαμε πρόκληση πυρκαγιάς από σπινθήρα σε καλώδια της ΑΗΚ η οποία κατέκαψε εκτάσεις άγριας φυτικής βλάστησης, καλλιεργήσιμες εκτάσεις και ιδιωτικές περιουσίες – θέτοντας σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές, ενώ καθημερινά προκαλούνται δύσκολα ελεγχόμενες πυρκαγιές με κύριο υπαίτιο τον ανθρώπινο παράγοντα.

Αν στοχεύουμε στην ελαχιστοποίηση ή ακόμα και στον εκμηδενισμό τέτοιων φαινομένων, θα πρέπει όλοι συλλογικά να δρούμε προληπτικά. Παρόλο που η κάθε περίπτωση δεν απαιτεί τη συμμετοχή όλων, η συνεργασία είναι αναγκαία έτσι ώστε όλοι να ενημερωνόμαστε, όλοι να μαθαίνουμε και όλοι να ενεργούμε εντός κάποιου πλαισίου πλεύσης και αρμοδιοτήτων που μας αναλογούν. Το να δείχνουμε με το δάκτυλο κάποιους ή κάποιαν υπηρεσία αφού γίνει ένα κακό, κατηγορώντας τους ότι δεν κάνουν καλά τη δουλειά τους δεν εξυπηρετεί ιδιαίτερα τον αντικειμενικό σκοπό που είναι η πρόληψη.

Το να δείχνουμε με το δάκτυλο κάποιους ή κάποιαν υπηρεσία αφού γίνει ένα κακό, κατηγορώντας τους ότι δεν κάνουν καλά τη δουλειά τους δεν εξυπηρετεί ιδιαίτερα τον αντικειμενικό σκοπό που είναι η πρόληψη.

As αναφερθούμε σε κάποια παραδείγματα.

Στα πλαίσια πυρασφάλειας και πυροπροστασίας πολυκατοικιών υπάρχουν εγκατεστημένοι ξηροί υδροσωλήνες που συνδέουν το ισόγειο με τους ορόφους. Σκοπός είναι η ευχέρεια εύκολης σύνδεσης της πυροσβεστικής με το κτήριο σε περίπτωση πρόκλησης πυρκαγιάς για να μπορέσει πιο αποδοτικά να την κατασβέσει. Γι' αυτό, σε κάθε επίπεδο ορόφου ο υδροσωλήνας έχει μια κατάληξη σε μια βρύση/ βαλβίδα ή κρουνοί όπως τεχνικά ονομάζεται. Το όλο σύστημα είναι γενικά πολύ απλό. Στο ισόγειο υπάρχει ένας κρουνοί με διπλή απόληξη και στους ορόφους ένας κρουνοί ανά όροφο με μονή απόληξη. Στην οροφή, πρέπει να υπάρχει μια απόληξη στο

Αν δεν προβαίνουμε σε έγκαιρες αποψιλώσεις και συμβεί το κακό, δεν υπάρχει περίπτωση να μην εισέλθει η φωτιά εντός της περιουσίας μας και να προκαλέσει ανυπολόγιστες ζημιές.

σωλήνα με μια βαλβίδα εξαερισμού.

Η Πυροσβεστική πρέπει ανά πάσα στιγμή να έχει πρόσβαση σε όλους τους ορόφους και να μπορεί να συνδεθεί στον κρουνοί του ισόγειου για να μπορεί να στείλει νερό προς τα πάνω και μετά ανάλογα σε όσους ορόφους κρίνει αναγκαίο για να βγάλει νερό προς την φωτιά. Κανονικά η Πυροσβεστική Υπηρεσία θα πρέπει να προβαίνει σε περιοδικούς ελέγχους για να διαπιστώνει αν οι κρουνοί λειτουργούν κανονικά ή όχι και να ενημερώνει σχετικά τους ιδιοκτήτες. Ευθύνη για τη σωστή λειτουργία του συστήματος έχουν οι ιδιοκτήτες και

όχι η Πυροσβεστική. Σε πολυκατοικίες, ενημερώνονται σχετικά οι διαχειριστικές επιτροπές.

Επειδή οι ιδιοκτήτες ή/ και οι διαχειριστικές επιτροπές δεν έχουν την απαιτούμενη κατάρτιση ή/ και τα μέσα να κρίνουν αν το σύστημα λειτουργεί ή όχι κανονικά και η Πυροσβεστική δεν προβαίνει σε τακτικούς ελέγχους στο βαθμό που πρέπει, είναι καλό οι διαχειριστικές επιτροπές να κάνουν ένα οπτικό έλεγχο και αν διαπιστώσουν εξόφθαλμη φθορά στους κρουνοί – όπως για παράδειγμα σκουριά – να καλούν την Πυροσβεστική να ελέγξει το σύστημα στην ολότητά του. Ότι είναι χαλασμένο μπορεί

εύκολα να αλλάξει παρέχοντας έτσι ετοιμότητα σε περίπτωση έκτακτων ανάγκων.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι οι αποψιλώσεις από ξερά χόρτα και φύλλα, χαμηλά κλαδιά δέντρων κλπ στην περίμετρο της περιουσίας μας που είναι εκτεθειμένη. Αν δεν προβαίνουμε σε έγκαιρες αποψιλώσεις και συμβεί το κακό, δεν υπάρχει περίπτωση να μην εισέλθει η φωτιά εντός της περιουσίας μας και να προκαλέσει ανυπολόγιστες ζημιές. Γι' αυτό, αντί να περιμένουμε τον ιδιοκτήτη του κενού γεγονικού μας οικοπέδου να έλθει να καθαρίσει το οικόπεδο του – που δεν θα έλθει ποτέ – as το κάνουμε εμείς που έχουμε την έγνοια και διατρέχουμε τον κίνδυνο. Ούτε επίσης βοηθά απλά να κατηγορούμε τις δημοτικές αρχές ότι κυλιούνται επειδή σκεφτείτε πόσες εκατοντάδες τέτοια οικόπεδα και χώροι πρασίνου υπάρχουν αντιπαραβάλλοντας το με τους περιορισμένους πόρους που διαθέτουν. Και as μην ανοίξουμε εδώ το κεφάλαιο το πόσους και ποιας ποιότητας υπαλλήλους διαθέτουν επειδή το πρόβλημα θα καταλήξει να δείχνει κομματικές, συντεχνιακές και άλλες παρεμβάσεις που αποτρέπουν την ομαλή λειτουργία τέτοιων υπηρεσιών.

As αναφερθούμε στους πολυάριθμους υποσταθμούς της ΑΗΚ που υπάρχουν ανά την Κύπρο. Δεν είμαι εγώ ο ειδικός να υποδείξω αν η ΑΗΚ κάνει καλά τη δουλειά

της σε συντηρήσεις και αναβαθμίσεις ασφαλειών, καλωδίων κλπ. Ξέρω όμως ότι από τη στιγμή που η Αρχή διαθέτει δικαιώματα στην περιουσία μας για τοποθέτηση και συντήρηση υπόγειων καλωδίων ή ακόμα και ιδιοκτησιακά δικαιώματα επί αυτών, φέρει ταυτόχρονα και την ευθύνη για την άψογη συντήρηση των φρεατίων και του οδοστρώματος της περιουσίας. Άρα αν δείτε σε μέρος της περιμέτρου της πολυκατοικίας σας επί του οποίου η ΑΗΚ έχει δικαιώματα, φθορές, καθιζήσεις, σπασμένα φρεάτια, λανθασμένα υψόμετρα κλπ, πάρτε τηλέφωνο να έρθουν να τα φτιάξουν επειδή δεν είναι δική σας ευθύνη. Αλλιώς διατρέχετε κίνδυνο να πέσετε μέσα σε κάποιο φρεάτιο και να πάθετε ηλεκτροπληξία.

Τέλος, έχω την εντύπωση πως τα νέα σύγχρονα εναέρια καλώδια είναι άλλης τεχνολογίας και είναι πλεγμένα σε ένα καλώδιο χωρίς να υπάρχουν κίνδυνοι βραχυκυκλωμάτων. Άρα ενόσω δεν γίνεται υπογειοποίηση τους, as γίνει αλλαγή τους για να μειωθούν τα φαινόμενα βραχυκυκλωμάτων από δέντρα, πουλιά, αέρα και ό,τι φανταστείτε που προκαλούν βλάβες, σπινθήρες και φωτιές. Το ξέρω ειναί κόστος, αλλά από την άλλη μια χαρά απολαμβάνουν μονοπώλιο εδώ και δεκαετίες.

Ο κ. Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS, είναι CEO της APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Αφαίρεση, μνήμη και συμβολισμοί

Η έκθεση «1821: Συλλογικές Μνήμες» στις Αποθήκες Παπαδάκη στη Λεμεσό δείχνει ποικίλους εικαστικούς δρόμους

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΙΑΚΗ**

Στις 9 Ιουλίου 2021 ανοίγει τις πύλες της η έκθεση «1821: Συλλογικές Μνήμες», την οποία διοργανώνει ο Δήμος Λεμεσού στο Δημοτικό Κέντρο Τεχνών-Αποθήκες Παπαδάκη έως, υπό την επιμέλεια της δρος Νάτιας Αναξαγόρου, προϊστάμενης Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Δήμου.

Η έκθεση, όπως σημειώνει η δρ Αναξαγόρου, αναδεικνύει πώς το σημαντικό γεγονός της 9ης Ιουλίου 1821, με τον απαγχονισμό του αρχιεπισκόπου Κυπριανού, αρχιερέων και προκρίτων έγινε αφορμή για ποικίλες καλλιτεχνικές διευρνήσεις, με αφορμή το ποίημα του Βασίλη Μιχαηλίδη «Η 9η Ιουλίου του 1821 εν Λευκωσία (Κύπρου)». Όπως λέει η δρ Αναξαγόρου «οι σημειοδοτήσεις αυτές αναφέρονται σε πολλαπλές εκφάνσεις κυρίως μέσα από τη συσσωρευμένη βιωματική τελετουργία της εορταστικής επετείου της 25ης Μαρτίου, με τους σημαϊσολογισμούς, τις παρελάσεις, καθώς και τη συναφή πανηγυρική ρητορική, η οποία ως άλλοθι μιας δοξαστικής εικαστικής αιτιολόγησης συχνά ενεργοποιεί τους δημιουργούς να αγγίζουν τα πιο βαθιά στρώματα της ιστορίας». Έχει ενδιαφέρον να παρατηρήσει

Στην έκθεση παρουσιάζεται έργο του εξ Ελλάδος ζωγράφου και αγιογράφου Όθωνα Γιαβόπουλου, ο οποίος έζησε στη Λεμεσό, στο οποίο αποτυπώνεται σκηνή από μάχη της Επανάστασης, σε διάθεση νεορομαντικού νατουραλισμού.

νειο από την Εφορεία Ελληνικών Εκπαιδευτηρίων Λεμεσού και το Αθναϊδείο Γυμνάσιο Καθολικής. Η έκθεση δανείζεται επίσης την προτομή του Κύπριου αγωνιστή της Επανάστασης Ιωάννη Σταυριανού από το Κοινοτικό Συμβούλιο της γενετήριάς του, της Λόφου, ενώ από την οικογένεια του γλύπτη Θεόδουλου Θεοδούλου που φιλοτέχνησε την προτομή, δανείζεται το προσχέδιό του με μολύβι σε χαρτί για το συγκεκριμένο γλυπτό. Διηγήσεις της εποχής, εμβαπτισμένες στη μυθοπλασία, οι οποίες απολήγουν λαϊκές ζωγραφίες και τοικογραφίες, σε καφενεία και δημόσιους χώρους, επαναδιατυπώνονται σε έργα της έκθεσης, η οποία εγκύπτει και στην εικαστική ερμηνεία στίχων από τους φιλέλληνες ποιητές Λόρδο Βύρωνα (George Gordon, Lord Byron) και Percy Bysshe Shelley. Σε υφασματογραφία που έγινε ειδικά για την έκθεση, ο ουρανός και η θάλασσα βάφονται στο κόκκινο του αίματος και τα βουνά στο μαύρο της σκλαβιάς, εξηγεί η δρ Αναξαγόρου, με έμπνευση τους στίχους από το ποίημα του Λόρδου Βύρωνα «Τα νησιά της Ελλάδας» που κυκλοφόρησε το 1819. Μια δεύτερη υφασματογραφία επικεντρώνεται στους ποιητικούς στο-

Το κυανόλευκο της σημαίας, το κόκκινο της αιματοχυσίας, ο σταυρός, το γιαταγάνι και η ημισέληνος, η αρχιεπισκοπική μίτρα και το μουσουλμανικό τουρμπάνι ανάγονται σε συμβολισμούς.

κανείς ότι στα έργα που παράχθηκαν και παρουσιάζονται στην έκθεση η έννοια της 9ης Ιουλίου και των συνακόλουθων γεγονότων ενίοτε γίνονται αφαιρετικά, και στον αντίποδα έχουμε έργα όπου οι απεικονίσεις είναι πλούσιες και φέρουν πλήρη καλλιτεχνική αποτύπωση της στιγμής ή των συναισθημάτων που αυτά πυροδότησε και όπως εξηγεί η δρ Αναξαγόρου οι καλλιτέχνες «άλλοτε επιλέγουν να αφαιρέσουν, αποφορτίζοντας το περιττό ή αχρείαστο νοηματικό λίπος που βαραίνει τις ιστορικές στιγμές και άλλοτε τις αποτυπώνουν με μια περιγραφική πληρότητα δραματική και μνημειακή».

Συλλογισμοί και αιχμές

Όπως τονίζει η δρ Αναξαγόρου «μέσα από τις συλλογικές μνήμες αναδύονται στο έργο τους Έλληνες και Κύπριοι αγωνιστές και μέλη της Φιλικής Εταιρείας, κλεφταρματολοί και γυναικείες μορφές που συνένδραμαν τον αγώνα για την ελευθερία, με τις χαρακτηριστικές τους ενδυμασίες να συνιστούν ξεχωριστό κεφάλαιο καλλιτεχνικής έκφρασης». Στην έκθεση παρουσιάζονται και «εικαστικές αιχμές» που αναφέρονται στην παροιμιώδη αθυροστομία του Γεωργίου Καραϊσκάκη, σε μια σύγχρονη, εναλλακτική προσέγγιση ως προς τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και τις Σουλιώτισσες. Επίσης, δημιουργούνται και έργα που δείχνουν τον ανταρτοπόλεμο της ΕΟΚΑ ως συνέχεια της Ελληνικής Επανάστασης. Με ιδιαίτερο δε ενδιαφέρον ο θεατής

Έχει ενδιαφέρον να παρατηρήσει κανείς ότι στα έργα που παράχθηκαν και παρουσιάζονται στην έκθεση η έννοια της 9ης Ιουλίου και των συνακόλουθων γεγονότων ενίοτε γίνονται αφαιρετικά, και στον αντίποδα έχουμε έργα με πλήρεις απεικονίσεις.

μπορεί να αντικρίσει τους διάχους σε όλα τα έργα του συμβολισμούς: «Το κυανόλευκο της σημαίας, το κόκκινο της αιματοχυσίας, ο σταυρός, το γιαταγάνι και η ημισέληνος, η αρχιεπισκοπική μίτρα και το μουσουλμανικό τουρμπάνι ανάγονται σε συμβολισμούς συμβολισμούς μιας συλλογικής ταυτότητας με υπόσταση που σαφώς ξεπερνά τη διπολική συγκρουσιακή αντιπαράθεση καλού και κακού και διεισδύει σε μια αντίστροφη προοπτική συμφιλιοτικής δυναμικής στη θέαση της Ιστορίας» εξηγεί η δρ Αναξαγόρου. Η ναυμαχία του Ναυαρίνου υπήρξε καθοριστική για την έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης, παρά την πλήρη

απουσία των Ελλήνων σ' αυτήν. Έκτοτε, η πορεία της Επανάστασης θα εξαρτάτο πια από τις τρεις Μεγάλες Δυνάμεις και θα ήταν το αποτέλεσμα διπλωματικών ενεργειών. Εξ ου και ένα από τα ζωγραφικά έργα της έκθεσης συνιστά αφιέρωμα στη φρεγάδα του Ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού «Ναυαρίνον», η οποία κατέπλευσε στο λιμάνι της Λεμεσού για τη διακοσιστή επέτειο των εορτασμών από την Επανάσταση του 1821. Ανήμερα της 25ης Μαρτίου 2021, ο αντιπλοίαρχος της φρεγάδας, Σπυρίδων Μαζαράκης, παρευρέθηκε στην πανηγυρική δοξολογία στην εκκλησία της Αγίας Νάπας, στη Λεμεσό, ενώ στη συνέχεια

κατέθεσε στεφάνι στο Μνημείο Ηρώων, στην ομώνυμη πλατεία της πόλης.

Σημαντικά έργα

Ως αντιπροσωπευτικό δείγμα της προσφιούς θεματογραφίας και της επικρατούσας τάσης στην ελληνική ακαδημαϊκή ζωγραφική των αρχών του 20ού αιώνα, κατά τις δύο πρώτες δεκαετίες του

οποίου έζησε στη Λεμεσό, ο εξ Ελλάδος ζωγράφος και αγιογράφος Όθων Γιαβόπουλος, η έκθεση παρουσιάζει έργο του, στο οποίο αποτυπώνεται σκηνή από μάχη της Ελληνικής Επανάστασης, σε διάθεση νεορομαντικού νατουραλισμού, που παραπέμπει στην παράδοση την οποία εισήγαγε ο Eugène Delacroix. Το έργο του Όθωνα Γιαβόπουλου αποτελεί δά-

Στην έκθεση παρουσιάζονται και «εικαστικές αιχμές» που αναφέρονται στην παροιμιώδη αθυροστομία του Γεωργίου Καραϊσκάκη, σε μια σύγχρονη, εναλλακτική προσέγγιση ως προς τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη και τις Σουλιώτισσες.

χασμούς του Percy Bysshe Shelley, ο οποίος μερικούς μήνες μετά την έκρηξη της Επανάστασης, έγραψε «Είμαστε όλοι Έλληνες», εννοώντας ότι όλοι οι λαοί της Ευρώπης είχαν χρέος να συμπαρταθούν στην Ελλάδα, αφού σ' αυτήν οφείλουν τον πολιτισμό τους.

Οι καλλιτέχνες

Η έκθεση περιλαμβάνει έργα που δημιούργησαν, είτε μέσα από τα χρόνια είτε ειδικά για τη φετινή επέτειο, οι καλλιτέχνες: Σούζαν Βάργκας, Παναγιώτης Βίτης, Όθων Γιαβόπουλος, Γόρνης Γρηγοριάδης, Σάκης Θεοδοσίου, Θεόδουλος Θεοδούλου, Γιώτα Ιωαννίδου, Γλαύκος Κουμίδης, Μαρία Κυπριανού, Μαριάννα Κωνσταντή, Αργύρης Κωνσταντίνου, Μαρία Λαδόμματος, Ανδρέας Μακαρίου, Αγγελος Μακρίδης, Αντώνης Νεοφύτου, Ελένη Νικοδήμου, Λευτέρης Ολύμπιος, Ανδρέας Παρασκευά, Χάρης Πασπαλλής, Ρήνος Στεφανή, Nina Sumarac, Πανίκος Τσαγγαράς, Τατιάνα Φεραχιάν, Δέσποινα Φυσέντζου, Νίκος Χαραλαμπίδης, Μαρία Χατζητοφή.

Πληροφορίες

Την έκθεση εγκαινιάζει την Παρασκευή, 9 Ιουλίου, στις 7:00 μ.μ. στο Δημοτικό Κέντρο Τεχνών-Αποθήκες Παπαδάκη, ο δήμαρχος Λεμεσού κ. Νίκος Νικολαΐδης και προλογίζει η Προϊστάμενη Πολιτιστικών Υπηρεσιών του Δήμου Λεμεσού και επιμελήτρια δρ Νάτια Αναξαγόρου.

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

4 - 10.7.2021

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
louil@kathimerini.com.cy

ΒΙΒΛΙΟ

«Δικτύων δυνάστευση»

Ο Όμιλος Λογοτεχνίας και Κριτικής παρουσιάζει τη νουβέλα του Κωνσταντίνου Μακρή «Δικτύων δυνάστευση» (εκδόσεις Αφή, 2020). Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι Λεωνίδας Γαλάζης, δρ Νεοελληνικής Φιλολογίας, ο Ανδρέας Τίφρας, δρ Φιλοσοφίας. Την παρουσίαση και τον συντονισμό της εκδήλωσης θα έχει ο δρ Κυριάκος Ιωάννου, αντιπρόεδρος Ο.Α.Κ. Τετάρτη, 7 Ιουλίου, ώρα 7:30 μ.μ. Πολυχώρος Λόγου και Τέχνης ΡΟΕΣ, αρχ. Κυπριανού 79Α, Λευκωσία.

ΕΚΘΕΣΗ

«Reclaiming» στην Edit Gallery

Η έκθεση «Reclaiming» στοχεύει στο να «Ξαναγράψει» μερικούς Ελληνικούς μύθους όπου οι γυναίκες έχουν αδικηθεί. Να προσφέρει μια διαφορετική εξήγηση για την παρουσίαση αυτών των καταπιεσμένων γυναικείων μορφών, τη δυναμική στις διαφορές ισχύος μεταξύ των φύλων και τη διαιώνιση αυτών των στερεοτύπων. Η έκθεση παρουσιάζει έναν εκλεκτικό συνδυασμό με Κύπριους και Ελλαδίτες καλλιτέχνες. Η έκθεση θα παραταθεί μέχρι τις 17 Ιουλίου στη Edit Gallery, Αγίας Ζώνης 23, Λεμεσός. Τρίτη με Παρασκευή στις 10:30 π.μ. - 1:00 μ.μ. & 3:00 μ.μ. 15:00 - 7:00 μ.μ. και Σάββατο στις 10:00 π.μ. - 1:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 25 251710.

ΔΡΩΜΕΝΟ

tomosynthesis

Η ομάδα χορού aRtitude παρουσιάζει το δρώμενο tomosynthesis. Εμπνευσμένο από τον τρόπο λειτουργίας του μηχανήματος μαστογραφίας και βιοψίας, το συγκεκριμένο δρώμενο θα παρουσιάσει ένα ταξίδι στα επίπεδα της ανθρώπινης σκέψης και ύπαρξης, σε στιγμές που ακροβατούν ανάμεσα στη ζωή και τον θάνατο, μέσα από ένα συνονθύλευμα κινήσεων, ήχων και λέξεων. Η ιδέα και η χορογραφία είναι της Εύης Παναγιώτου, με βοηθό χορογράφο την Αντρία Μιχαηλίδου. Χορεύτριες οι Julia Anna Brendle, Έλενα Γαβριήλ, Κατερίνα Τυλλερίδου. Το κείμενο είναι της Μαρία Α. Ιωάννου και την εικαστική επιμέλεια έχει ο Αλέξης Βαγιανός. Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19, Λεμεσός. Κυριακή 4 Ιουλίου και Δευτέρα 5 Ιουλίου ώρα 8:30 μ.μ. Πληροφορίες και κρατήσεις: 77 77 77 45 / www.rialto.com.cy.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

Γουχάν Γουχάν

Θα μπορούσε να είναι απλώς η καταγραφή μιας εξωπραγματικής, τρομακτικής συνθήκης που ανήκει στο παρελθόν, αν η ταχεία εξάπλωση της μετάλλαξης «Δέλτα» του κορωνοϊού δεν σκίαζε το καλοκαίρι, γεννώντας δυσοίωνες σκέψεις για το άμεσο μέλλον. Το «Γουχάν Γουχάν», του Γιουνγκ Τσανγκ, που έκανε την ευρωπαϊκή πρεμιέρα του στο διαγωνιστικό τμήμα του 23ου Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης (ολοκληρώνεται σήμερα, βράδυ Κυριακής), θα έπαιρνε τη θέση του στο αρχείο της μνήμης μας και του ενδιαφέροντός μας, αν η πανδημία δεν το καθιστούσε εφιαλτικά αφηρηστικό τής εν υπνώσει, λόγω θέρους, πραγματικότητας.

Πώς ήταν η Γουχάν, η κινεζική πόλη της επαρχίας Χουμπέι, τον Φεβρουάριο του 2020, ενώ είχε ήδη συμπληρώσει δύο μήνες καραντίνα (απόλυτου αποκλεισμού από κάθε δραστηριότητα); Ένας μη τόπος. Ακατοίκτος στους εξωτερικούς χώρους, ερημωμένος. Οι πληροφορίες για την περιοχή εκείνη του πλανήτη, γενεσιουργό του θανατηφόρου ιού, έρχονταν μάλλον φιλτραρισμένες και πολύ «αραιωμένες» από τα προσωπικά δράματα και τις συνθήκες ζωής. Ήταν σχεδόν αδύνατο να σχηματίσει κάποιος μια σαφή εικόνα της κατάστασης. Το κινηματογραφικό συνεργείο του «Γουχάν Γουχάν» κατάφερε να καταγράψει την καθημερινότητα στο επίκεντρο της πανδημίας. Και ποιος ο καλύτερος τρόπος για να διαπιστώσει κανείς το μέγεθος της καταστροφής; Οι προσωπικές ιστορίες: ο Γιν και η Σου, το νεαρό ζευγάρι που θα αποκτήσει παιδί σε λίγες εβδομάδες, εκείνος εργάτης και εθελοντής οδηγός γιατρών και νοσηλευτών, ο Ζενγκ, διευθυντής της Εντατικής στο νοσοκομείο Γουχάν Νο 5, η νοσοκόμα Σου Σου, η ψυχολόγος Ζανγκ, ο μικρός Λάι Λάι και η μητέρα του Λου, και οι δύο κρούσματα, έγκλειστοι σε ένα δαιδαλώδες καταφύγιο νοσοκομείου για την COVID-19.

Στις 8 Απριλίου του 2020, η πόλη έκανε άρση των περιορισμών κυκλοφορίας. Το ντοκιμαντέρ μάς πληροφορεί ότι έως τότε «επισήμως αναφέρθηκαν 50.008 κρούσματα και 2.574 θάνατοι». Την ίδια στιγμή, στη διάρκεια του lockdown, γεννήθηκαν 16.638 μωρά.

Οι γιατροί και οι νοσηλευτές είναι, κι εδώ, οι ήρωες, ζουν απομονωμένοι από τις οικογένειές τους σε ειδικό ξενοδοχείο και έχουν καρφίτσωση πάνω στη στολή τους, που καλύπτει κάθε χαρακτηριστικό, μια φωτογραφία τους για να τους γνωρίζουν οι ασθενείς. Εργάζονται, με πολλές ελλείψεις, νυχθημερόν και αογγύστως. Σπάνια αφήνουν τα συναισθήματα να εκδηλωθούν, πού και πού κάποιο δάκρυ κυλάει όταν κάτι πολύ απλό, σχεδόν μπανάλ, όπως το κούρεμα των μαλλιών, τους προσφέρεται από εθελοντές κομμωτές. Υπόμνηση μιας διαλυμένης κανονικότητας. Ο οργανωμένος παροξυσμός στους χώρους περιθάλψης ενισχύεται από την υποδειγματική ψυχραιμία του προσωπικού. Οι ασθενείς γίνονται συχνά δύστροποι, δικαιολογημένα καταρρέουν ψυχολογικά, εγκαταλείπουν κάποιες φορές τον αγώνα να κρατηθούν στη ζωή και οι γιατροί και νοσηλευτές είναι εκεί, δίπλα τους, για να τους ενθαρρύνουν, να τους παρηγορήσουν, να τους αντιμετωπίσουν με υπομονή.

Γιατί, όμως, μνημονεύουμε ένα ντοκιμαντέρ που δεν εμφανίζει πρωτοτυπία στο θέμα του, ούτε, ειδικά, στον χειρισμό του; Έχουν παραχθεί και θα συνεχίσουν να παράγονται πολλές ντοκιμαντέρ για την πανδημία, σε όλες τις χώρες του κόσμου. Δεν είναι το «ηθικό δίδαγμα» του εθελοντισμού και της οργανωμένης κοινότητας των κατοίκων της Γουχάν ούτε η παροιμιώδης στωικότητα και πειθαρχία τους ακόμη και στα πιο ακραία μέτρα. Τότε τι; Τι είναι αυτό που σε κάνει να μην μπορείς να σταματήσεις να το παρακολουθείς, να θέλεις να μάθεις τι απέγινε με την εγκυμοσύνη της Σου, αν απέκτησε αγοράκι ή κοριτσάκι, αν ο γιατρός Ζενγκ επιβίωσε, πώς τα κατάφεραν τελικά ο μικρός Λάι Λάι και η μητέρα του Λου;

Δεν είναι μόνον η αφηγηματική ικανότητα του σκηνοθέτη. Δεν παρακολουθείς μία ακόμη, πολύ καλή/καλή ή μέτρια ταινία τεκμηρίωσης. Η Γουχάν ήταν η αρχή ενός παγκόσμιου εφιάλτη που δεν έχει τέλος. Μπορεί να βρίσκεται σε ύφεση, χάρη των εμβολίων, αλλά ο κίνδυνος επιστρέφει, διαρκώς, με νέα δεδομένα. Οι εικόνες του σκηνοθέτη Γιουνγκ Τσανγκ στοιχειώνουν, ακριβώς επειδή δεν έχουν τίποτα που δεν είναι οικείο. Που δεν έχει γίνει σκιά μας και μας ακολουθεί, εδώ και ενάμιση χρόνο. Ξαναβρεθήκαμε χωρίς μέτρα, όσοι εμβολιασμένοι νιώθουμε και αρκετά ασφαλείς, αλλά το αίσθημα της προθεσμίας, που από στιγμή σε στιγμή μπορεί να εξαντληθεί, δεν έχει ξερκιστεί. Ζωή υπό όρους.

ΑΡΧΑΙΟ ΔΡΑΜΑ

«Αντιγόνη» του Σοφοκλή

Η σοφρόκλεια τραγωδία Αντιγόνη, ένα από τα αρτιότερα κείμενα της αρχαίας ελληνικής δραματουργίας, παρουσιάζεται από το ισραηλινό Θέατρο Khan από την Ιερουσαλήμ, σε σκηνοθεσία Udi Ben Moshe, ενός από τους σημαντικότερους σύγχρονους σκηνοθέτες του Ισραήλ, την Πέμπτη 5 Ιουλίου στο «σκαλί» Αγλαντζιάς. Η δράση τοποθετείται στο Ισραήλ του σήμερα. Όπως σημειώνει ο σκηνοθέτης «το Ισραήλ, είναι μια σύγχρονη δημοκρατία η οποία βιώνει μια συσαστική σύγκρουση μεταξύ θρησκείας και κράτους, μια σύγκρουση που είναι βαθιά ριζωμένη στην καρδιά του εβραϊκού έθνους και πολιτισμού, από τη βιβλική εποχή, μεταξύ των βασιλέων του Ισραήλ και των κερδών του». Σύμφωνα με τον ίδιο, το Θέατρο Khan έχει την έδρα του στην Ιερουσαλήμ όπου δημιουργεί στο χώρο του θεάτρου εδώ και 50 χρόνια, εκεί που η σύγκρουση εκδηλώνεται με τους πιο ακραίους όρους και εκφράζεται τόσο με πολιτικές όσο και υπαρκτάς πτυχές. Αυτός είναι και ο λόγος που ο Udi Ben Moshe, επέλεξε να τοποθετήσει τη δράση του έργου στο Ισραήλ του σήμερα. Παράσταση: Πέμπτη 5 Ιουλίου, «Σκαλί» Αγλαντζιάς, με ελληνικούς υπέρτιτλους. Πληροφορίες: 7000 2414 www.greekdramafest.com. Αναπαιτητή η προαγορά εισιτηρίων, καθώς δεν θα πραγματοποιείται πώληση στα ταμεία των θεάτρων.

ΜΟΥΣΙΚΗ

«Ο Ηλιος της Αукής» στο 16ο Cyprus Rialto World Music Festival

Με τη συναυλία Ο Ήλιος της Αукής αρχίζει το 16ο Cyprus Rialto World Music Festival, στο Ριάλτο Open Air. Στη συναυλία θα παρουσιαστεί το πρώτο ομώνυμο άλμπουμ του συνθέτη Βασίλη Φιλίππου, εμπνευσμένο από μουσικές παραδόσεις της Ανατολικής Μεσογείου, που κυκλοφόρησε τον Ιανουάριο του 2021. Θα παρουσιαστούν εννιά συνθέσεις στις οποίες η κυπριακή διάλεκτος έχει σημαντικό ρόλο αφού δίνει νόημα στον ήχο αλλά και επηρεάζει άμεσα την έκφραση του. Η μουσική του άλμπουμ θα μπορούσε να χαρακτηριστεί με τον όρο «σύγχρονη τροπική μουσική». Μουσικοί - Βασίλης Φιλίππου: φωνή, κρουστά, Μιχάλης Κουλουμής: βιολί, βιόλα. Γιάννης Κουτής: ούτι, κιθάρα, Meir Gassenbauer: νέι, Μάριος Μενελάου: κοντραμπάσο. Τρίτη 6 Ιουλίου@Πάρκινγκ ΣΕΚ (πίσω από Θέατρο Ριάλτο), ώρα 9:00 μ.μ. Πληροφορίες τηλέφωνο 7777745 www.rialto.com.cy, Rialto App.

ΕΚΘΕΣΗ

«Τόποι και τοπία» της Σοφίας Παπακώστα

Από το Φανερωμένης 70 και το Locomotion Box. Τα έργα που παρουσιάζονται αποτελούν μια ενότητα μικρών και πολύ μικρών έργων, που προέκυψε μέσα από την ανάγκη διερεύνησης της γραφής ως ζωγραφικής διαδικασίας. Μέσα από τεχνικές γραφής και επανεγγραφής και δίνοντας χώρο στην απόλυση της ίδιας της διαδικασίας, η εικαστικός επεξεργάστηκε εκ νέου θραύσματα παλαιότερων έργων, χωρίς την προσδοκία του αποτελέσματος. ΤοThe LocoMotion Box / A series of small projects είναι ένα κουτί γεμάτο τέχνη, λέξεις, και εικόνες. Έχει ρόδες, και ταξιδεύει γύρω στη Λευκωσία, μοιράζεται, εμπνέει, συλλέγει. Φανερωμένης 70, Locomotion Box, η έκθεση είναι ανοικτή και θα διαρκέσει μέχρι τις 10 Ιουλίου. Πληροφορίες www.phaneromenis70center.org.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ | Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

64 λέξεις

Για να ενισχύσουμε τις πολιτικές του Κράτους που αφορούν τον Πολιτισμό, με νομοσχέδιο που κατατέθηκε στη Βουλή και ευελπιστώ σύντομα να εγκριθεί, δημολογήσαμε τη δημιουργία Υφυπουργείου Πολιτισμού, ενώ για πρώτη φορά προχωρούμε στην κατοχύρωση του καλλιτεχνικού επαγγέλματος με κριτήρια που προσδιορίζουν την πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία. Παράλληλα, διαπιστώνοντας την ανάγκη ύπαρξης ανώτατου πνευματικού Ιδρύματος, προχωρήσαμε στη σύσταση της Κυπριακής Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών», αυτές είναι οι 64 λέξεις που αφορούν τον πολιτισμό στην ομιλία του προέδρου της Δημοκρατίας την Παρασκευή, την οποία έκανε κατά την τελετή διαβεβαίωσης των νέων μελών του Υπουργικού Συμβουλίου. Θα μου πείτε και ίσως να έχετε και δικίο, τι περιμένεις; Τελετή διαβεβαίωσης είναι, λογικό είναι να μιλήσει για τα χαρτοφυλάκια που αλλάζουν χέρια. Και εγώ θα σας απαντήσω ότι έτσι είναι, αν δεν μιλούσε ο πρόεδρος και για τα διαβτήρια, για την παιδεία και το ότι η Κύπρος έχει καταστεί περιφερειακό κέντρο εκπαίδευσης, για μισθούς και ΑΤΑ, για τον Κυπριακό Οργανισμό Ανάπτυξης Γης και για άλλα. Από τη στιγμή λοιπόν που η ομιλία για την τελετή διαβεβαίωσης έγινε απολογισμός κυβερνητικού έργου,

Είναι λίγο περιπαιξιμο αυτό με τον Πολιτισμό και τις ομιλίες του προέδρου.

θα περίμενα και κάτι περισσότερο και για τον πολιτισμό. Σαφώς και είναι ορθό βήμα κατά την άποψή μου η δημιουργία Υφυπουργείου Πολιτισμού, και ελπίζω και εγώ σύντομα να εγκριθεί, αλλά αυτό από Σεπτέμβριο, προς ώρας οπώρας. Επίσης, είναι πολύ σημαντικό ότι προχωράμε στην κατοχύρωση του καλλιτεχνικού επαγγέλματος και οπωσδήποτε θα βοηθήσει τον καλλιτεχνικό κόσμο να λύσει διαχρονικά προβλήματα του. Τώρα για την Ακαδημία δεν έχω τίποτε να πω, γιατί από το 2017 και αυτή η Ακαδημία δεν λεί και τίποτα, γενικώς υπάρχει, πλανιέται.

Είναι λίγο περιπαιξιμο αυτό με τον Πολιτισμό και τις ομιλίες του προέδρου, με αμέσως προηγούμενη ομιλία αυτή στα εγκαίνια του Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας τον Ιούνιο του 2018, όπου είχε εξαγγείλει έργα πολλών εκατομμυρίων. Υπενθυμίζω ό,τι είχα γράψει από αυτή εδώ τη στήλη τον Ιανουάριο του 2021 «Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας τον Ιούνιο του 2018 είχε παραστεί στα εγκαίνια του Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας και είχε

πει ότι η επαναλειτουργία του θεάτρου εξυπηρετεί απόλυτα τον στόχο που έχει θέσει για την προαγωγή της πολιτιστικής δραστηριότητας και ανάπτυξης της Πρωτεύουσας και ότι προχωρούν διάφορα έργα που αφορούν την πρωτεύουσα και έχουν να κάνουν με τον πολιτισμό. Τότε, ο κ. Αναστασιάδης είχε πει ότι ευελπιστεί με τη λήξη της θητείας του ευελπιστεί ότι θα παραδίδουν τουλάχιστον το κυρίως μέγαρο του μουσείου. Επίσης, μίλησε για χωροθέτηση και σχεδιασμό της νέας Κυπριακής Βιβλιοθήκης, για την αναδιάρθρωση της Κρατικής Πινακοθήκης Σύγχρονος Τέχνης και για τη δημιουργία της Ακαδημίας Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών» και βέβαια τον Ιούνιο του 2019 έγραφα στην κατακλείδα του άρθρου: «όσο καθυστερεί μια πολιτεία να χτίζει πολιτισμό, τόσο περισσότερο νοσούν οι πολίτες της και μετά δεν γιαιτρεύονται με τίποτα».

Και για να είμαι δίκαιος, όποιος έγραψε την ομιλία του 2021, μάλλον ήθελε να αποφύγει κακοτοπιές, αφού από τα πολλά το μόνο που έγινε είναι η Ακαδημία Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών, όλα τα άλλα, τα θεσμικά ευελπιστούμε ότι θα γίνουν πραγματικότητα, ότι θα ψηφιστούν και αν προλάβουμε να κόψουμε και καμιά κορδέλα, έτσι για ξεκάρφωμα, έχει καλώς, αλλά ίσως αυτό το δεν προλαβαίνουμε σε

αυτή τη θητεία να δούμε Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας, καλύτερο και σύγχρονο κτήριο για την Κυπριακή Βιβλιοθήκη, σύγχρονο Κρατικό Αρχείο, αναβαθμισμένη Κρατική Πινακοθήκη, ίσως να χρειάζεται μια τρίτη θητεία. Είναι κρίμα, πάντως, μέσα σε 64 λέξεις να εξαντλείται το όραμα μιας Πολιτείας για τον πολιτισμό, και αυτό ξέρετε δεν μας βγαίνει σε καλό, όπως και να το κάνουμε. Οπωσδήποτε τα κτήρια δεν δημιουργούν πολιτισμό, αλλά οι άνθρωποι, και με τα αποτελέσματα των Παγκύπριων Εξετάσεων, δεν μπορώ να είμαι αισιόδοξος ότι αυτός ο τόπος θέλει να έχει κάτι παραπάνω από μαρίνες, καζίνο, πύργους, που είναι και σημαντικές επενδύσεις, μην το ξεχνάμε, chartered accountants και πάρα πολλούς δικηγόρους, που η αλήθεια είναι τους έχουμε ανάγκη λόγω των συνεχώς αυξανόμενων διευρευντικών επιτροπών που διορίζονται.

Και έτσι στο άσχετο, το αρχείο του Κύπριου πεζογράφου, ποιητή και ζωγράφου Νίκου Νικολαΐδη (1884 – 1956), δεν το είδαν ότι δημοπρατήθηκε πριν από μερικές ημέρες στη Λευκωσία, οι Πολιτιστικές Υπηρεσίες, η Κυπριακή Βιβλιοθήκη, κάποιος τέλος πάντων; Ή η εκτιμώμενη τιμή εκκίνησης των €25.000 – 35.000 ήταν μεγάλη και δεν έχουμε λεφτά;

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Όταν φτάσαμε στο χείλος του πυρηνικού πολέμου

Το γεωπολιτικό δράμα που εκτυλίχθηκε τον Οκτώβριο του 1962, μεταξύ ΗΠΑ και Σοβιετικής Ένωσης, με επίκεντρο την Κούβα

SERHII PLOKHY

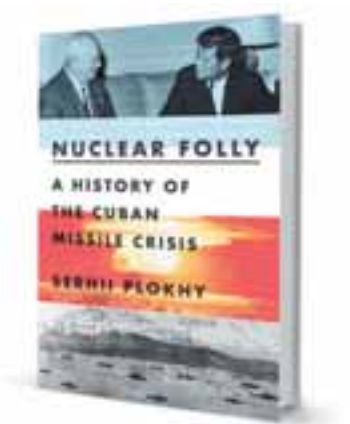
Nuclear Folly

εκδ. Allen Lane, 2021, σελ. 444

Τον ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΠΑΠΑΡΣΕΝΟΥ*

Πλήθος ιστορικών βιβλίων, απομνημονευμάτων, κινηματογραφικών ταινιών και ντοκιμαντέρ έχουν εξιστορήσει το γεωπολιτικό δράμα που εκτυλίχθηκε τον Οκτώβριο του 1962, όταν οι ΗΠΑ και η Σοβιετική Ένωση έφτασαν στο χείλος του πυρηνικού πολέμου με επίκεντρο την Κούβα. Ο «Πυρηνικός παραλογισμός» του καθηγητή Ιστορίας στο Χάρβαρντ και ειδήμονα του Ψυχρού Πολέμου Σέρχι ρίχνει νέο φως στην ταραχώδη περίοδο, αφού εκτός από αμερικανικές πηγές ο συγγραφέας παραθέτει άγνωστες σοβιετικές μαρτυρίες, που άντλησε από απόρρητα έγγραφα της ΚGB στα ουκρανικά αρχεία, συνθέτοντας ένα συναρπαστικό αφήγημα, που διαβάζεται σαν θρίλερ. Καθώς σκιαγραφεί τους πρωταγωνιστές της κρίσης σε Ουάσιγκτον, Μόσχα και Αβάνα με το πολιτικοστρατιωτικό υπόβαθρο της πιο επικίνδυνης σύγκρουσης του Ψυχρού Πολέμου, ζωντανεύει τα διλήμματα, τους κακούς υπολογισμούς και τους επικίνδυνους ακροβατισμούς, αλλά και την ευελιξία, την ψυχραιμία και τους συμβιβασμούς που ήταν αναγκαίοι για να αποφευχθεί ο πυρηνικός Αρμαγεδδών.

Ο ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης Νικίτα Χρουστσόφ, στην εξουσία ήδη από το 1953, έκανε ένα θεμελιώδες λάθος κρίσης για τον κατά 23 χρόνια νεότερό του Αμερικανό πρόεδρο, όταν συναντήθηκε με τον Τζον Κένεντι στη Βιέννη τον Ιούνιο του 1961, πέντε μήνες μετά την ανάληψη της προεδρίας του και δύο

Καθοριστική η σιάση του Τζον Κένεντι, ο οποίος ούτε στον εκβιασμό της Μόσχας υπέκυψε ούτε θερμόαιμους στρατηγούς του άκουσε.

μήνες μετά την παταγώδη αποτυχία του σχεδίου της CIA για ένοπλη ανατροπή του Φιντέλ Κάστρο από Κουβανούς εξορίστους στον Κόλπο των Χοίρων. Χαρακτηρίζοντας τον Κένεντι «άπειρο, αδύναμο και ανώριμο», πίστευε ότι θα υπέκυπτε στον εκβιασμό της Μόσχας με φόβητρο τον αποκλεισμό του Δυτικού Βερολίνου και την εγκατάσταση πυρηνικών όπλων στην Κούβα, σε απόσταση μόλις 90 μιλίων από τις ακτές της Φλόριντα, ως αντιπερισπασμό στους 15 αμερικανικούς βαλλιστικούς πυραύλους μέσου βεληνικού Jupiter, που είχαν τοποθετηθεί στη γειτονική Τουρκία.

Παραβλέποντας την πολιτική θύελλα που θα ξεσπούσε στην

Οκτώβριος 1962. Το σοβιετικό φορτηγό πλοίο «Ανεςον», συνοδευόμενο από αεροπλάνο του ναυτικού των Ηνωμένων Πολιτειών, και το αντιτορπιλικό USS Barry καθώς φεύγει από την Κούβα φορτωμένο με πυραύλους, σηματοδοτώντας το τέλος της κρίσης.

Αμερική, όταν ανακαλύπτονταν τα επιθετικά όπλα του, «καθώς δεν υπήρχε μέρος να κρύψει κανείς ούτε ένα κοτόπουλο στην Κούβα», και εξαπατώντας τον Κένεντι με καθυσταστικές διαβεβαιώσεις, το καλοκαίρι του 1962 άρχισε να εφαρμόζει το σχέδιο μυστικής μεταφοράς στην Κούβα δεκάδων τακτικών πυρηνικών όπλων, βαλλιστικών πυραύλων μέσου και ενδιάμεσου βεληνικού με 60 πυρηνικές κεφαλές και δυνατότητα να πλήξουν την ανατολική ακτή των ΗΠΑ, βομβαρδιστικών Ιλιούσιν-28, ικανών να φέρουν πυρηνικές βόμβες ισχύος 8-12 χιλιότονων TNT και 43.000 στρατιωτικού προσωπικού. Το στρατηγικό διακύβευ-

μα αυξανόταν επικίνδυνα, καθώς μάλιστα είχε δοθεί έγκριση στους τοπικούς διοικητές να χρησιμοποιήσουν τακτικά πυρηνικά όπλα σε περίπτωση αμερικανικής εισβολής. Όταν οι υπερηχητικές κατασκοπευτικές αεροπλάνων U-2 επιβεβαίωσαν την κατασκευή πυραυλικών εγκαταστάσεων στην Κούβα ο κύβος ερρίφθη για την απομάκρυνσή τους την 16η Οκτωβρίου. Ο Κένεντι έπρεπε να δείξει πυγμή, αλλά δεν ήθελε να δράσει εν θερμώ, φοβούμενος πυρηνικό πόλεμο. Δύσπιστος προς τους στρατιωτικούς και τις μυστικές υπηρεσίες μετά το φιάσκο του Κόλπου των Χοίρων, απέρριψε την εισήγησή τους για αεροπορικούς βομβαρδισμούς και εισβολή. Την

22α Οκτωβρίου ανακοίνωσε ναυτικό αποκλεισμό ή καραντίνα, που προτίμωσε ο υπουργός Αμυνας Ρόμπερτ Μακναμάρα, για να εμποδισθεί η μεταφορά επιθετικών όπλων στην Κούβα, χωρίς όμως να διακόψει το κανάλι εμπιστευτικής επικοινωνίας με το Κρεμλίνο, που ανέλαβε ο αδελφός του Ρόμπερτ Κένεντι, μέσω του Σοβιετικού πρέσβη και ενός πράκτορα των σοβιετικών μυστικών υπηρεσιών στην Ουάσιγκτον.

Ο Χρουστσόφ σε κατάσταση πανικού από την αποφασιστικότητα του Κένεντι υποχρεώθηκε σε άτακτη υποχώρηση, αποδεχόμενος τους όρους του Κένεντι και την 28η Οκτωβρίου διέταξε την απομάκρυνση όλων των σοβιετικών πυραύλων και πυρηνικών όπλων υπό εποπτεία του ΟΗΕ με αντάλλαγμα αμερικανική δέσμευση μη εισβολής στην Κούβα. Ύστερα από 13 ημέρες παγκόσμιας αγωνίας, η κρίση είχε ουσιαστικά τερματιστεί. Η αμερικανική κυβέρνηση συμφώνησε επίσης προφορικά στην απομάκρυνση των «άχρηστων» πυραύλων Jupiter από την Τουρκία, επιμένοντας όμως αυτή να μην ανακοινωθεί δημόσια, ώστε να μην εκληφθεί ως εγκατάλειψη των συμμάχων στο ΝΑΤΟ. Η αποστολή κατευνασμού του «προδομένου» Φιντέλ Κάστρο ανατέθηκε στον Αναστάς Μικογιάν, το μοναδικό μέλος του Πρεζίντιουμ που είχε αντιταχθεί στην ανάπτυξη των σοβιετικών πυραύλων.

Δραματική είναι η περιγραφή δύο επεισοδίων, που λίγο έλειψαν να торпιάσουν την κυοφορούμενη συμφωνία. Την 27η Οκτωβρίου, ένα κατασκοπευτικό U-2 καταρίφθηκε από σοβιετικά αντιαεροπορικά πυρά στην Κούβα παρά τις αντίθετες οδηγίες της Μόσχας. Με

νεκρό τον πιλότο, ο Κένεντι απέρριψε την εισήγηση των στρατιωτικών για αντίποινα. Την ίδια ημέρα, στο Τρίγωνο των Βερμούδων ο διοικητής αμερικανικού αντιτορπιλικού απέτρεψε τα χειρότερα, όταν πήρε την πρωτοβουλία να ζητήσει συγγνώμη για την επιθετική παρενόχληση από αμερικανικά αεροσκάφη ενός σοβιετικού υποβρυχίου, το οποίο ετοιμαζόταν να «απαντήσει» εξαπολύοντας πυρηνική торπίλη.

Το κύρος του Κένεντι αυξήθηκε κατακόρυφα στο εσωτερικό και στο εξωτερικό με την πυγμή, ψυχραιμία και ευελιξία που επέδειξε, επιτυγχάνοντας το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα με διπλωματική και στρατιωτική πίεση, αλλά χωρίς πόλεμο, που θα οδηγούσε σε πυρηνικό ολοκαύτωμα. Αντίθετα, το γόητρο της Σοβιετικής Ένωσης είχε πληγεί, καθώς σε χρόνο ρεκόρ τριών ημερών έγινε η αποσυναρμολόγηση των πυραυλικών εγκαταστάσεων και η ταπεινώση των στρατιωτικών συνεχίστηκε, όταν αποχωρώντας κυνηγημένοι από την Κούβα ήταν αναγκασμένοι να επιδεικνύουν το φορτίο τους σε προσβλητικές επιθεωρήσεις.

Ο συγγραφέας υπογραμμίζει ότι σωτήρια ήταν η συνειδητοποίηση από τους δύο ηγέτες ότι η ανεξέλεγκτη κλιμάκωση της κρίσης θα οδηγούσε σε πυρηνική αναμέτρηση και αμοιβαία καταστροφή, χωρίς νικητές. Αμφιβάλλει, όμως, αν αυτή η λογική επικρατεί σήμερα με τον πολλαπλασιασμό των πυρηνικών δυνάμεων και τον εκσυγχρονισμό των πυρηνικών οπλοστασίων.

* Ο κ. Αχιλλέας Παπαρσένος υπηρέτησε στην ελληνική πρεσβεία της Ουάσιγκτον ως προϊστάμενος του Γραφείου Τύπου και Επικοινωνίας.

EURO
2020

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΣΠΟΡ FM
95,0

Listen Live Radio Live

Available on the App Store | Google Play

24sports.com.cy

WE BREED CHAMPIONS

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ITF RANKING 153

ΟΙ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΕΖΟΝ ΑΡΧΙΣΑΝ

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΘΕΣΕΩΝ

(ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΣΤΟ MELKONIAN EDUCATIONAL INSTITUTE)

Για περισσότερες πληροφορίες:
E-mail: info@tennismasteracademy.com.cy
Τηλέφωνο: 22105929 / 99606625

#HellenicBankMASTERS

ΧΟΡΗΓΟΙ:

Θεσσαλονίκη της εβραϊκής μνήμης

Οι δημιουργοί της ταινίας «Η πόλη και η πόλη» και ο καλλιτεχνικός διευθυντής του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ μιλούν στην «Κ»

Του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ

Η πρώτη ερώτηση που θέλησα να κάνω στον Ορέστη Ανδρεαδάκη όταν μου μίλησε για το πρότζεκτ «Η πόλη και η πόλη», ήταν με ποιον τρόπο μπορεί να συνδεθεί η επέτειος των 200 χρόνων από την Επανάσταση, στην οποία είναι αφιερωμένη η φετινή εκδοχή του Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης, με την ιστορία της εβραϊκής κοινότητας της πόλης.

«Γιορτάζοντας τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821 πιστεύω ότι πρέπει να διεκδικήσουμε τη συγκρότηση μιας έντιμης εθνικής ταυτότητας, μέσω της διαχείρισης των μεγάλων εθνικών τραυμάτων. Και αυτά τα τραύματα είναι τα φαντάσματά μας. Υπάρχουν όσο υπάρχουνε και εμείς: ο Εθνικός Δικασμός, η Μικρασιατική Καταστροφή και η Γενοκτονία του ποντιακού ελληνισμού, ο Εμφύλιος, η δικτατορία, η τραγωδία της Κύπρου. Η εξόντωση της ελληνικής εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης. Κάποια τα διαχειριστήκαμε με θάρρος και τα επουλώσαμε, κάποια απλώς τα ξεκάσαμε και έκλεισαν μόνα τους, τα περισσότερα κακοφόρμισαν και μας ταλαιπωρούν ακόμη. Το σίγουρο είναι ότι τα διαχειριστήκαμε με αλλοπρόσωπο τρόπο: στην αρχή τα υποτιμούσαμε και μετά τα δραματοποιούσαμε, στη συνέχεια βιώναμε το σύνδρομο του αιωνίως αδικημένου και, τέλος, αυτομαστιγώνμασταν για να φτάσουμε στο συμπέρασμα της διαρκούς υστέρησης και της μόνιμης ήττας.

Κάπως έτσι έγινε και με το τραύμα της εξόντωσης των Ελλήνων Εβραίων: το υποτιμήσαμε, το κρύψαμε και μεταθέσαμε τις αιτίες και τις επιπτώσεις του αλλού· σε αόρατους εχθρούς, σε διεθνείς συγκυρίες, σε δυσνόητα θρησκευτικά σύνδρομα και εντέλει προσποιηθήκαμε ότι δεν μας αφορά. Πιστέψαμε ότι είχε ανοίξει όχι στο δικό μας αλλά σε ένα ξένο αλλόθρησκο σώμα. Και όμως, η περίοδος που τα εθνικά αφηγήματα στηρίζονταν σε “θελκτικούς μύθους” και “επινοημένες παραδόσεις” έχει περάσει. Οπως βέβαια έχει περάσει και η περίοδος του εθνικού αυτομαστιγώματος, της αποδόμησης των μύθων, της αρνητικής εργαλειοποίησης τους. Η διακοσμοστή επέτειος της Επανάστασης μπορεί να ορίσει την έναρξη της περιόδου ουσιαστικής διαχείρισης των τραυμάτων», απαντά ο καλλιτεχνικός διευθυντής του φεστιβάλ.

Η ιδιαίτερη ταινία με τίτλο «Η πόλη και η πόλη», την οποία έχουν δημιουργήσει ο Σύλλας Τζουμέρκας και ο Χρήστος Πασσαλός, θα παρουσιαστεί για πρώτη φορά 8-11 Ιουλίου (9 μ.μ.), ως κινηματογραφική εγκατάσταση με τρεις οθόνες σε ταυτόχρονη προβολή, στα Πανοραμικά Σκαλιά του Κέντρου Πολιτισμού Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Εμείς είδαμε σε αποκλειστικότητα ένα απόσπασμα. Γιατί όμως δύο «πόλεις»; Υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος συμβολισμός στον τίτλο του έργου; «Δεν υπάρχει κανένας συμβολισμός στον τίτλο, αντιθέτως εί-

Ανθρωποι περασμένων εποχών αναδύονται μέσα από την ιστορία της πόλης, για να εμφανιστούν σαν φαντάσματα ή μνήμες στη σύγχρονη εκδοχή της.

Στην ταινία λαμβάνουν μέρος και γνωστοί Έλληνες ηθοποιοί, μεταξύ αυτών η Αγγελική Παπούλια και ο Βασίλης Καρμαπούλας (φωτ.).

“

Υποτιμήσαμε το τραύμα της εξόντωσης των Ελλήνων Εβραίων, το κρύψαμε και μεταθέσαμε τις αιτίες του αλλού: σε αόρατους εχθρούς, σε διεθνείς συγκυρίες, σε δυσνόητα θρησκευτικά σύνδρομα.

να κυριολεκτικός. Κάθε πόλη φέρει στον πυρήνα της –από την πολεοδομία της μέχρι τη νοοτροπία και τη γλώσσα των κατοίκων της– τα σημάδια των πολιτισμών και των ανθρώπων που την κατοίκησαν. Αυτό ισχύει σε υπερθετικό βαθμό στην περίπτωση της Θεσσαλονίκης, που αποτελεί αστικό κέντρο εδώ και αιώνες. Κατ’ αυτήν την έννοια, στη

σημερινή πόλη συνυπάρχουν η ρωμαϊκή πόλη, η βυζαντινή, η οθωμανική, η εβραϊκή πόλη. Σε ό,τι αφορά τη μνήμη, αυτή τη φέρουν κυρίως οι άνθρωποι, αρνούμενοι ή όχι να αποδεχθούν την αλήθεια που αφηγούνται τα γεγονότα», μας λέει ο Χρήστος Πασσαλός.

Γεγονότα και σημάδια. Και άνθρωποι περασμένων εποχών, τους οποίους το φίλμ βάζει να κυκλοφορούν στη σύγχρονη πόλη, να γελούν, να κλαίνε, να χορεύουν, να φλερτάρουν, να πιάνονται, τέλος, αιχμάλωτοι και να εξευτελίζονται. Κάποιος θα έλεγε πως είναι τα φαντάσματα μιας ολόκληρης κοινότητας, της πιο πολυπληθούς μάλιστα μέχρι τη δεύτερη δεκαετία του 20ού αιώνα, η οποία χάθηκε για πάντα. Οπως παραδέχονται και οι δημιουργοί της, δεν πρόκειται για μια εύκολη ταινία, αλλά για μια ιστορία που ήταν καιρός να ειπωθεί.

«Η εκδοχή της εγκατάστασης, λόγω φόρμας, είναι –σε σχέση με την κινηματογραφική εκδοχή– μια περισσότερο συνειρμική αφήγηση στη ιστορίας των Εβραίων της Θεσσαλονίκης. Είναι ανοιχτή σε άλλου είδους συνδέσεις, συναισθηματικές

και διανοητικές. Και στις δύο εκδοχές γίνεται σαφής και εύχομαι επώδυνη, η φρίκη των γεγονότων που έλαβαν χώρα στη Θεσσαλονίκη τον περασμένο αιώνα. Γίνεται επίσης σαφές το πώς η πόλη έχασε την ιστορική ευκαιρία –είτε μέσω μεθοδευμένων πολιτικών κινήσεων είτε λόγω του ναζισμού– να διατηρήσει τον μακραίωνα πολυπολιτισμικό της χαρακτήρα και την εξωστρέφειά της», σημειώνει σχετικά ο Σύλλας Τζουμέρκας.

Ο Πασσαλός, από την πλευρά του, μιλάει για τον ιστορικό χαρακτήρα του έργου: «Η εκδοχή της εγκατάστασης προτείνει ένα διαφορετικό τρόπο να μιλήσει κανείς για την ιστορία. Επίσης, ανατρέπει πολλούς από τους κώδικες του ίδιου του genre της ιστορικής ταινίας. Πάνω απ’ όλα, όμως, και στις δύο εκδοχές του το έργο μιλάει ανοιχτά και καθαρά για όλα όσα έγιναν. Ακουμπά δηλαδή το τραύμα – γιατί περί τραύματος πρόκειται, για έναν βίαιο ακρωτηριασμό, είτε μας αρέσει είτε όχι. Και έχει έρθει η ώρα, κατά τη γνώμη μου, να γίνει συνείδηση για όλους μας».

Οι δύο Θεσσαλονικείς σκηνοθέ-

τες, πάντως, υιοθετούν εδώ μια αρκετά πρωτότυπη, σχεδόν πειραματική –αν και οι ίδιοι αρνούνται τον χαρακτηρισμό– προσέγγιση τόσο ως προς το αφηγηματικό, όσο και ως προς το οπτικό-αισθητικό κομμάτι. Στην «Πόλη και την πόλη» η μυθοπλασία, το ντοκιμαντέρ και η ταινία δοκίμιο μπορούν να συνυπάρχουν και να αλληλοτροφοδοτούνται, παράγοντας πολύ δυναμικά αποτελέσματα. Στην πραγματικότητα, η αφήγηση στο έργο αυτό έχει πολύ απλούς και προκλητικούς κανόνες, που κάποιος τους καταλαβαίνει και τους παρακολουθεί πολύ εύκολα», λέει σχετικά ο Σύλλας Τζουμέρκας.

Η ιστορική γνώση

Η συγκεκριμένη προσέγγιση θα μπορούσε να υποθέσει κανείς πως απευθύνεται σε ένα νεότερο κοινό, που δεν έχει τόσο καλή σχέση με την Ιστορία «των βιβλίων», ωστόσο οι δημιουργοί δεν περιορίζονται σε ηλικιακές ομάδες: «Σίγουρα δεν θεωρώ ότι και το πιο ηλικιωμένο κοινό έχει καλή σχέση με την ιστορική γνώση. Αυτό είναι και ένα από τα θέματα του έργου: η τραγική, ενίοτε καθαρόαιμη κωμικοτραγική, σχέση

μας με την ιστορική γνώση για γενιές και γενιές, ιδιαίτερα όταν μιλάμε για γεγονότα σαν αυτά που όρισαν τη μοίρα της εβραϊκής κοινότητας της Θεσσαλονίκης. Κατά τα άλλα, ο οπτικός δυναμισμός είναι σίγουρα χαρακτηριστικό και των δυο μας, άρα εκ των πραγμάτων είναι παρών και εδώ», παρατρεί ο Τζουμέρκας, ενώ ο Χρήστος Πασσαλός συμπληρώνει: «Η ιστορική γνώση, ειδικά σε σχέση με τα γεγονότα που έχουν να κάνουν με την εβραϊκή κοινότητα της Θεσσαλονίκης, είναι ελλιπής ανεξαρτήτως γενιάς. Ελλιπής σε βαθμό αποσιώπησης».

Την κουβέντα κλείνει ο Ορέστης Ανδρεαδάκης με μια κατακλιείδα που κοιτάζει στο μέλλον: «Η προπολεμική πολυπολιτισμική Θεσσαλονίκη ήταν μια πόλη-ρόμπιου. Μην φανταστείτε βέβαια ότι όλα ήταν ιδανικά. Και εντάσεις υπήρχαν, και συγκρούσεις, και θρησκευτικές αντιπαραθέσεις. Έχω την αίσθηση όμως πως αυτή η ποικιλία δημιουργεί εξαιρετικά πλούσιες πόλεις σε επίπεδο κοινωνικό, οικονομικό, πολιτισμικό. Στη νέα εποχή που χαράζει μετά την πανδημία, τέτοιες πόλεις και τέτοιες κοινωνίες είναι απαραίτητες».

Ο Νιλ Γιανγκ είναι μια τραγική φιγούρα: πολιομειλίτιδα στα επτά, διαζύγιο των γονιών στα δεκαπέντε, θάνατοι συνεργατών, δύο γιοι με εγκεφαλική παράλυση, μια κόρη με επιληψία, ένα σπίτι στάχτη το '18.

Νιλ Γιανγκ, μια επίμονη φωνή που έχει κάτι να μας πει

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ποτέ δεν φανταζόμουν πως θα άκουγα Νιλ Γιανγκ έχοντας ως οδηγό τον Μισέλ Ουελμπέκ, με αφορμή ένα κείμενο που έγραψε πριν από είκοσι χρόνια και περιλαμβάνει στο «Παρεμβάσεις 2020», τη συλλογή άρθρων, δοκιμίων και συνεντεύξεων, που μόλις μεταφράστηκε στα ελληνικά. Για να είμαι ειλικρινής, πίστευα πως ο Ουελμπέκ δεν άκουγε καθόλου μουσική. Ωσπου πρόσφατα τον πέτυχα στο YouTube να χορεύει Black Sabbath, φορώντας ποδηλατική φόρμα – σαν χορός ερπετού που κάνει διάλειμμα από το γράψιμο. Τελικά κατάλαβα πως μάλλον είναι από εκείνους τους τύπους που έχουν καταληφθεί από τη μουσι-

κή. Παρά την ιλαρότητα του κλίπ. Αλλωστε το επισημαίνει σε μία από τις συνεντεύξεις που μπορεί κανείς να διαβάσει στον παρόντα τόμο: «Το μεγαλύτερο αισθητικό σοκ της ζωής μου πάντως θα παραμείνει η ανακάλυψη του ροκ».

Όταν ο Νιλ Γιανγκ κυκλοφόρησε τους πρώτους του προσωπικούς δίσκους, μετά τη διάλυση των Buffalo Springfield, ο Ουελμπέκ βρισκόταν στην εφηβεία και την περίοδο που γράφει το μικρό αυτό άρθρο έχει ήδη πατήσει τα σαράντα. Μια ηλικία που σε αγκιστρώνει αναπόδραστα στα πρώτα ακούσματα, τις πρώτες αγάπες. Οτιδήποτε καινούργιο, σου φαίνεται αμείλικτα μακρινό. Ακόμα κι αν νομίζεις πως μια φρέσκια μελωδία μιλάει για σένα, δεν απευθύνεται

ακριβώς σε σένα. Γυρίζεις το κεφάλι και τότε διαπιστώνεις πως το τραγούδι γνέφει σε κάποιον που στέκεται πίσω σου: σε μια εκδοχή του εαυτού σου, λιγότερο ταλαιπωρημένη. Επιστρέφεις σε ό,τι γνωρίζεις καλά. Τούτη τη στάση ακροατή, οι κακεντρεχείς την ονομάζουν νοσταλγία. Οι ρεαλιστές την αποκαλούν παραιτίση.

Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που ο Ουελμπέκ επιλέγει κομμάτια από τις δεκαετίες του '70 και '80, προκειμένου να χτίσει το προφίλ του Νιλ Γιανγκ. Την εποχή δηλαδή που ο Γάλλος συγγραφέας ήταν δεκαπέντε, είκοσι, είκοσι πέντε χρόνων. Σχεδόν τριάντα. Μέχρι εκεί δεν φτάνει η επέκταση του πεδίου της εφηβείας; «Little Wing», «My Boy», «Heart of Gold». Τραγούδια

που έχουν κοινά χαρακτηριστικά. Ξαν να έχουν υφανθεί από το σάλιο μιας απεγνωσμένης αράχνης που έχει παγιδευτεί στον ιστό της. Δεν ξέρω ακριβώς τι εννοώ με την παραπάνω παρομοίωση. Μα ελπίζω κάτι να σημαίνει. Για τον Ουελμπέκ, ο Γιανγκ δεν είναι παρά ένας δυστυχής που περιφέρεται πάνω στις σκοτισμένες του μπότες. Και πράγματι είναι μια τραγική φιγούρα. Πολιομειλίτιδα στα επτά, διαζύγιο των γονιών στα δεκαπέντε, θάνατος συνεργατών (τα χρόνια της τάρφρου), δύο γιους με εγκεφαλική παράλυση, μια κόρη με επιληψία. Ένα σπίτι στάχτη το '18.

Καθ' υπερβολήν θα μπορούσε κανείς να πει πως η «Επέκταση», το ντεμπούτο και η κορυφαία συγγραφική στιγμή του Ουελμπέκ, είναι

τόσο ακατέργαστη όσο ο τρόπος που ο Νιλ Γιανγκ παίζει κιθάρα. Πέφτει πάνω της. Αρπάζει τις χορδές. Τα δάχτυλα κολλάνε στην τασιέρα. Οι χορδές τρυπάνε το έδαφος που ενώνει την παιδική ηλικία και την εφηβεία με την ενήλικη ζωή: «Η φωνή συνεχίζει, επίμονη κι εύθραυστη. Η φωνή μάς οδηγεί. Ερχεται από μακριά, πολύ μακριά μες στην ψυχή· δεν θα τα παρατήσει. Δεν είναι πολύ αρρενωπή φωνή· έχει κάτι από γυναίκα, γέρο ή παιδί. Είναι η φωνή ενός ανθρώπου όντος, που έχει επιπλέον κάτι αφελές και σημαντικό να μας πει». Εδώ και τουλάχιστον πενήντα χρόνια, ο Νιλ Γιανγκ μοιραυρίζει κάτι που μοιάζει με τραγούδι. Δεν ξέρω τι είναι. Μα μόνο τραγούδι, δεν είναι. Έχει κάτι να μας πει.

Η ιστορία της αδικημένης ηρωίδας ξαναγράφεται

Η Edit Gallery παρουσιάζει την ομαδική έκθεση «Reclaiming» στην οποία οι καλλιτέχνες δημιουργούν τη δική τους μυθολογία.

Της **ΛΟΥΙΖΑΣ ΛΟΥΗ**

Η ιστορία ξαναγράφεται μέσα από την έκθεση ομαδική «Reclaiming» στην Edit Gallery στη Λεμεσό. Μια έκθεση στην οποία εννέα καλλιτέχνες παρουσιάζουν ένα διαφορετικό τέλος στην ελληνική μυθολογία. Για την έκθεση μίλησαν στη «Κ» η επιμελήτρια της έκθεσης Έλενα Ιωαννίδου, ο καλλιτέχνης Αντώνης Αγιάννου, ο καλλιτέχνης Αντώνης Αγιάννου, ο καλλιτέχνης Αντώνης Αγιάννου, ο καλλιτέχνης Αντώνης Αγιάννου.

Ρωτώντας την επιμελήτρια της έκθεσης Έλενα Ιωαννίδου εάν η ιστορία μπορεί να ξαναγραφτεί, απάντησε: «Ναι, είμαι απόλυτα πεπεισμένη γι' αυτό. Τα θέματα έμφυσης βίας είναι τόσο βαθιά ριζωμένα στην ιστορία και την αντίληψή μας που συχνά οι άνθρωποι τα αποδέχονται σαν κάτι δεδομένο και δεν αντιλαμβάνονται το πόσο καθοριστικά διαμορφώνουν τις προδοκίες αλλά και τη συμπεριφορά μας. Πιστεύω ότι πρέπει να είμαστε διαρκώς σε μια διαδικασία επανεκτίμησής του παρελθόντος και επανεμφάνειας ιστοριών των οποίων το νόημα πιστεύαμε ότι γινόριζαμε. Ουσιαστικά δεν ξαναγράφει η ιστορία αλλά είναι καθήκον κάθε γενιάς να γράψει τη δική της ιστορία, αποφεύγοντας τα λάθη του παρελθόντος». Στη συνέχεια, ανέφερε ότι η ιστορία που της κέντρισε περισσότερο το ενδιαφέρον είναι της Μέδουσας, «Αν και η κάθε ιστορία έχει ιδιαίτερα ενδιαφέρον, ξεχωρίζω αυτή της Μέδουσας, η οποία ήταν και το έναυσμα για να σκεφτώ τη θεματολογία για τη συγκεκριμένη έκθεση. Ο μύθος της Μέδουσας εμπλεκεί όλα τα παραδοσιακά στερεότυπα που διαγιγνώσκονται μέσα στα χρόνια. Η θηλυκοποίηση των τράντων είναι κάτι

«Είναι ευθύνη του καθένα από εμάς η δημιουργία μιας κουλτούρας κοινωνικής παρέμβασης, ούτως ώστε να βεβαιωθούμε ότι η κοινωνία θα είναι διπλά στα θύματα με ενσυναίσθηση και ότι θα διασφαλίσει στο να ακουστεί η φωνή τους» λέει η επιμελήτρια της έκθεσης Ελενα Ιωαννίδου.

που συμβαίνει ακόμα και σήμερα σε πολλούς τομείς και αποτυπώνει τον συμβολισμό της ανδρικής κυριαρχίας σε ενδεχόμενη ενδυνάμωση της γυναικείας επιρροής. Η Μέδουσα είναι σταθερή θεματική με σκοπό να ενισχύσει την επικινδυνότητα μιας απελευθερωμένης, δυνατής γυναίκας. Την τελευταία δεκαετία, οι σύγχρονες αναφορές πληθαίνουν. Το κεφάλι της Μέρκελ έχει εμφανιστεί στη θέση εκείνου της Μέδουσας σε εξώφυλλο περιοδικού και η Χίλαρι Κλίντον είχε αποκηρυχτεί ως αποκαταλασμένη Μεδουσα στο χέρι του Περέα-Τραμπ. Παρόλα αυτά, ο επαναπροσδιορισμός και η ανάκτηση (reclaiming) της ταυτότητας της Μέδουσας την έχει κάνει φεμινιστικό σύμβολο της γυναικείας ενδυνάμωσης». Όπως τονίζει η και Ιωάννιδου, μέσω της εκπαίδευσης και της παιδείας μπορούν να εξαλειφθούν τέτοια περιστατικά και κυρίως οι

Έργα από την έκθεση «Reclaiming» στην Edit Gallery, η οποία στοχεύει στο να «Ξαναγράψει» μερικούς ελληνικούς μύθους, στους οποίους οι γυναίκες έχουν αδικηθεί και καταπιεστεί.

ἐμφυλές στερεοτυπικές αντιλήψεις, λέγοντας, «Είναι ευθύνη του καθένα από εμάς η δημιουργία μιας κοινότητας κοινωνικής παρέμβασης, ούτως ώστε να βεβαιωθούμε ότι η κοινωνία θα είναι διπλά στα θύματα με ενσυναίσθηση και ότι θα διασφαλίσει στο να ακουστεί η φωνή τους. Ο αγώνας για να διαμορφώσουμε μία ίση και δίκαιη κοινωνία πρέπει να είναι πολύπλευρος, διαρκής και καθημερινός».

Στη συνέχεια ο εικαστικός Αντώνης είπε πως ο λόγος που επέλεξε τον συγκεκριμένο μύθο της Μέδουσας είναι ότι από νεαρή ηλικία τον ενοχλούσαν τα «παλικάρια». «Ήμουν πάντα με τα κτήνη που εξολοθρεύανε, τα καταλάβαινα περισσότερο. Η δική μου εκδοχή του μύθου έχει αίσιο τέλος, η Μέδουσα τρώει τον Περσέα. Θέλεα έστω και μία φορά να πτητήσει ο δυνατός αρρενωπός ήρωας, για αλλαγή» και

ρωτώντας τον εάν γίνεται σε μια σύγχρονη κοινωνία να μετατραπεί η πατριαρχία σε πέτρα, απάντησε, «Να πάψει να λειτουργεί δηλαδή; Είμαι πολύ απαισιόδοξος δυστυχώς. Είναι περισσότεροι, θα νικάνε πάντα. Ο καλλιτέχνης στο ερώτημα εάν στην κοινωνία που ζούμε υπάρχουν τα συγκεκριμένα θέματα, δηλαδή ο κόσμος να εστιάζει στο «τέρας» αντί στους λόγους τους οποίους το πρόσωπο οδηγήθηκε να γίνει «τέρας», είπε: «Για ποιο “τέρας” μιλάμε όμως; Θα μου επιτρέψετε να χρησιμοποιήσω ένα φρικτό παράδειγμα. Αυτή τη στιγμή που μιλάμε η πλειοψηφία της κοινωνίας που ζούμε, ονομάζει ευκολότερα τέρας ένα διεμφυλικό άτομο παρά έναν βιαστή. Είναι σοκαριστικό, είναι εξοργιστικό και δυστυχώς είναι αλήθεια. Με λίγη προσπάθεια ένα εγκληματίας μπορεί να αποφυγεί ποινή και να έχει μια καλή υπόλοιπη ζωή, παρά

τα όσα μπορεί να έχει διαπραΰξει. Με ενδιαφέρει να εστιάσω στους λόγους για τους οποίους άνθρωποι που δεν είναι αντιμετωπιζονται ως τέρατα».

Ο σεξισμός ακόμα απειλεί

Η Αριδίνθη Διογένηςος «ξαναέγραψε» τον μύθο της Αριδίνθης με τον Μινώταυρο. «Το ενδιαφέρον στοιχείο στον μύθο της Αριδίνθης είναι πως παρουσιάζει μια άλλη μορφή καταπίστις κατά των γυναικών – η λήθη. Λήθη με την έννοια του ότι χωρίς την Αριδίνθη, ο Θησέας θα έπεφτε θύμα του Μινώταυρου, παρ' όλα αυτά ο μύθος καταλήγει με την Αριδίνθη εγκαταλειμμένη και ξεχασμένη στη Νάξο και τον Θησέα να γίνεται «ήρωας», αυτός είναι και ο λόγος που επέλεξε αυτή την ιστορία. «Αν και αυτοβιογραφικά στοιχεία πέραν του ονόματός μου δεν υπάρχουν, θα έλεγα πως το παράδειγμα της Αριδίνθης φέρει βαρύντα σε θέματα που συνη-

χίζει μέχρι σήμερα ο φεμινισμός να παλεύει.» Η εικαστική μοιράστηκε τις δικές της ιστορίες εκφοβίζοντας ότι, «Ο σεξισμός υπάρχει σε κάθε πτυχή στη ζωή μιας γυναίκας, και είτε εμφανίζεται έντονα, είτε με πιο φαινομενικά δόνητους τρόπους. Προσωπικά έχω νιώσει πολλές φορές πως λόγω του φύλου μου πρέπει να παλέψω σκληρά για να με πάρουν στα σοβαρά και να διεκδικήσω αυτό που θέλω. Εάν δεν επιμείνω στις λεπτομέρειες και εάν δεν είμαι προσεκτική με αυτούς που συνεργάζομαι, δεν θα πραγματοποιηθούν τα θελήματά μου, λόγω υποτιμήσεως και παράβλεψης. Το πρώτο μου ένστικτο είναι να εκφράσω τη δυσανεξία μου, όμως ξέρω πως πολλές γυναίκες δεν έχουν την ικανότητα ή το δικαίωμα να κάνουν κάτι τέτοιο. Η μου θεραπευτική και παραγωγική λύση για κάποιαν είναι να μοιραστεί τις εμπειρίες της με άλλες γυναίκες. Όλες ξέρουμε πολύ καλά τι σημαίνει να πλήττεσαι από μισογυνιστικές συμπεριφορές. Σε τέτοιες περιπτώσεις νιώθω πολύ τυχερή για το έντονο συναισθηματικό αδελφότητα που επικρατεί ανάμεσα στα κορίτσια, στις γυναίκες, καθώς επίσης και για τις υπέρκες γυναίκες στη ζωή μου που με έχουν στήριξει ακράδαντα σε κάθε βήμα της επαγγελματικής και προσωπικής μου ζωής. Σε καιρούς όπου ο σεξισμός συνεχίζει να απειλεί το μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών, το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να υπερασπιζόμαστε και να προστατεύουμε η μία την άλλη».

 Πληροφορίες:
«Reclaiming», The Edit Gallery,
Λεμεσός, Έως 17 Ιουλίου 2021.
fb: theeditgallery
www.theeditgallery.com

Rialto

open air

16th Cyprus Rialto World Music Festival

Ιούλιος 2021

6/ Ο'Ηλιος της Αυκής

Τρίτη 21:00 (75')

Η συναυλία παρουσιάζει το πρώτο ομόνομο άλμπουμ του συνθέτη Βασίλη Φιλιππίου, εμπνευσμένο από μουσικές παραδόσεις της Αν. Μεσογείου. Η μουσική του άλμπουμ θα μπορούσε να χαρακτηριστεί με τον όρο 'Σύγχρονη Τροπική Μουσική', με γεωγραφικό ενδιαφέρον την ευρύτερη Μέση Ανατολή. Ο δίσκος έχει ήδη αποσπάσει πολύ θετικές κριτικές από το Singles και fRoots, μεταξύ άλλων.

Μουσικοί: Βασίλης Φιλιππίου, Μιχάλης Κουλουμής, Γιάννης Κουτίης, Meir Gassenbauer, Μάριος Μενελάου

12/ Τρόπος Ensemble

Δευτέρα 21:00 (75')

Μια περιδιάβαση στις μουσικές αυλές της Αν. Μεσογείου με επιλεγμένα τραγούδια και οργανικούς σκοπούς από την Κύπρο, τα νησιά του Αιγαίου, τη Μικρά Ασία και την Κωνσταντινούπολη, καθώς και πρωτότυπες συνθέσεις του Μιχάλη Κουλουμής.

Μουσικοί: Μιχάλης Κουλουμής, Πέτρος Κουλουμής, Πιερής Κάκουρος, Γιάννης Ματθαίου, Θεοφάνης Θεοφάνους, Μωυσής Παπαμηνιάσης, Ιορδάνης Μενελάου, Αλεξάνδρα Πάμπουρα, Αναστασία Ζακυνθινού, Στέλιος Ξυλιανού, Γιώργος Χατζήππαρος, Μωυσής Μάρκου, Στέλιος Χατζηνικολάου.

Φυλική συμμετοχή: Μάνος Στρατής

14/ acapella solo loop (the band)

Τετάρτη 21:00 (75')

Η παράσταση ανησυχεί ενός ήρεμου μυαλού vol.3, βασίζεται στην καινογόρια διακογραφική δουλειά του Δημήτρη Σπύρου, με έντονο το στοιχείο του πειραματισμού πάνω στους ήχους, την παραστατικότητα, τον στίχο και την ποίηση. Ένα μείγμα από σύγχρονες μουσικές φόρμες, σε συνδυασμό με παραδοσιακά όργανα και μπισογραμμές, σε ένα ταξίδι στην Κύπρο, την Αίγυπτο, την Αφρική και το τώρα.

Μουσικοί: Δημήτρης Σπύρου, Ανδρέας Ροδασθένους, Θεόδωρος Πολυκάρπου, Χριστίνα Πολυκάρπου

17/ RIALTO Residency 2021 Εργαστήρι Κρουστών για παιδιά

Σάββατο 10:00 - 11:30

Στο πλαίσιο του Rialto Residency διοργανώνεται από τον Ρόδο Παναγιώτου και μέλη της ομάδας Batukinio, εργαστήρι για παιδιά ηλικίας 6-12 ετών. Οι εισηγμένες του εργαστηρίου θα παρουσιάσουν αυθεντικά βραζιλιάνικα κρουστά, δίνοντας την ευκαιρία στους νεαρούς συμμετέχοντες να γνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, να ακούσουν, να πειραματιστούν, να αυτοσχεδιάσουν και να βιώσουν την εμπειρία της δημιουργίας.

Δωρεάν συμμετοχή / Απαραίτητη η προκράτηση θέσης.

19/ Ελεωνώρα Ρούσου - Χαρά

Δευτέρα 21:00 (75')

Όπως υποδηλώνει και το όνομα του σχήματος «Χαρά», οι συνθέσεις και τα τραγούδια του είναι εμπνευσμένα από ανθρώπινα συναισθήματα, την εμπειρία, τη δομή και την επήρασή τους. Έκοντες ως βασικό δόγμα δημιουργίας τις έννοιες της διαφάνειας, του να μοιράζεται και να είσαι ανοικτός, οι συνθέσεις αυτές αποτελούν ένα συγκινητικό μάλγαμα της μέχρι σήμερα ζωής μας.

Μουσικοί: Ελεωνώρα Ρούσου, Ηλίας Ιωάννου, Γιάννης Κουτίης, Οδυσσέας Τομαζού, Χρήστος Γερολιταίτης, Ανδρέας Ροδασθένους, Στέλιος Ξυλιανός

27/ Chunky Funky

Τρίτη 21:00 (75')

Ένας από τους στόχους της μπάντας είναι η επικοινωνία με τον κόσμο. Έτσι, ορισμένοι από τους ακρατές θα έχουν τη δυνατότητα, μέσα από ένα «παιχνίδι», να αναλάβουν τον ρόλο του Μάστερ και να διευθύνουν επί σκηνής. Λέξεις που περιγράφουν τη μουσική τους είναι: χορευτική, χαρούμενη, ρυθμική και διασκεδαστική.

Μουσικοί: Γιώργος Μορφίτης, Ηλίας Ιωάννου, Χάρης Ιωάννου, Χρήστος Ξένος, Αντρέας Παντελή, Ερμής Μιχαήλ, Rodrigo Saceres, Αντρέας Στεφάνου, Ρόδος Παναγιώτου

29/ Amalgamation Project

Πέμπτη 21:00 (75')

Ένα μουσικό ταξίδι με διασκευασμένα παραδοσιακά τραγούδια, ένα μάλγαμα δύσης και ανατολής, συνθέσεις του σχήματος με εμπόλimes αφηγηματικές ιστορίες/ποίηματα, με έμφαση στις «ιστορίες» γυναικών της Κύπρου κ.ά. περιοχών της Μεσογείου.

Μουσικοί: Βασίλης Αναστασίου, Ερμής Μιχαήλ, Μιχάλης Κουλουμής, Ρόδος Παναγιώτου, Ανδρέας Ροδασθένους

Χορωδία Amalgamation: Αργυρώ Χριστοδούλου, Μυρτώ Αρτεμίδου, Χριστίνα Αντωνιάδου, Χριστίνα Παπαμυχαήλ, Αντίτα Κωνσταντινίου.

@Χώρος Στάθμευσης ΣΕΚ (πίσω από Ριάλτο)

Ελεύθερη είσοδος για μουσικούς, μαθητές και φοιτητές (Απαραίτητη η κράτηση θέσης)

Tickets €5

www.rialto.com.cy 77 77 77 45
www.cypsrialto.worldmusic.com

FORUM OF WORLDWIDE FESTIVAL FOR EUROPE

EUROPEAN FESTIVAL FOR EUROPE
EFFE LABEL 2019-2021

PIK1

ΠΡΩΤΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Η πρώτη ενημερωτική εκπομπή στην τηλεόραση του PIK που καλύπτει την τοπική και διεθνή ειδησεογραφία με δελτία ειδήσεων, παρουσίαση και ανάλυση του έντυπου και ηλεκτρονικού Τύπου, φιλοξενούμενους στο στούντιο και ζωντανές συνδέσεις και ανταποκρίσεις από τον διεθνή και τοπικό χώρο.

Με δελτίο ειδήσεων στη νοηματική.

Δημοσιογραφική Επιμέλεια - Παρουσίαση:
Σταύρος Κυπριανού και Σταυριανή Κωνσταντίνου

Επιμέλεια Δελτίων Ειδήσεων - Παρουσίαση:
Ευγενία Σέργη

Επιμέλεια Παραγωγής - Σκηνοθεσία:
Πάνικος Νικολάου, Κώστας Ορθοδόξου

Δευτέρα με Παρασκευή
6.45 π.μ.
PIK 1

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Επιμέλεια: ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

MUSEE D'ORSAY

VC-BULUNIST

MARKO ALMBÄUER

PRADO

JOHN MARTIN GALLERY

ΠΑΡΙΣΙ

Ελβετικός μοντερνισμός

Στο μουσείο Ορσέ, στο Παρίσι, παρουσιάζεται μεγάλο αφιέρωμα στην ελβετική ζωγραφική των μεταβατικών ρευμάτων της περιόδου 1890-1920, με τα πρώτα κινήματα του μοντερνισμού και τις εκδοχές του συμβολισμού. Η Ελβετία έζησε την περίοδο εκείνη μεγάλη καλλιτεχνική ανάπτυξη και πολλές προσωπικότητες αναδύθηκαν όπως ο Φελίξ Βαγιστόν, ο Κούντο Αμιέτ, ο Αλμπέρτο Τζακομέτι, λίγο αργότερα, και πολλοί ακόμη που δείχνουν το ιδιαίτερο ύφος της ελβετικής σχολής.

ΚΟΛΩΝΙΑ

Φόρος τιμής

Στο παρεκκλήσι της Αγίας Ούρσουλας, σχεδιασμένο από τον πρόσφατα χαμένο αρχιτέκτονα Γκότφριντ Μπερ, ο 70χρονος Αμερικανός καλλιτέχνης Τζούλιαν Σνάμπελ παρουσιάζει έργα του σε μία έκθεση αφιερωμένη στη μνήμη του φίλου του, Αμερικανού εικαστικού, Σάι Τουόμπλι, ο οποίος πέθανε πριν από δέκα χρόνια. Η έκθεση, αυτή, γίνεται συνεπώς ένα τρίγωνο μνήμης και αλληλεπίδρασης μέσα στο κέλυφος ενός μοντερνιστικού ναού, που χτίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1950.

ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Επιστροφή έργων τέχνης

Η κυβέρνηση της Ολλανδίας ανακοίνωσε πρόσφατα την πρόθεσή της να εξετάσει την προέλευση μεγάλου αριθμού έργων τέχνης που βρίσκονται σε συλλογές μουσείων της χώρας, προκειμένου να εντοπιστούν κλεμμένοι πίνακες ζωγραφικής από σπίτια Εβραίων στη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής. Αν δεν εντοπιστούν οι κληρονόμοι, τα έργα τέχνης θα παραχωρηθούν στην εβραϊκή κοινότητα. Ο αριθμός των κλεμμένων έργων από Εβραίους ιδιοκτήτες υπολογίζεται σε 3.200.

ΜΑΔΡΙΤΗ

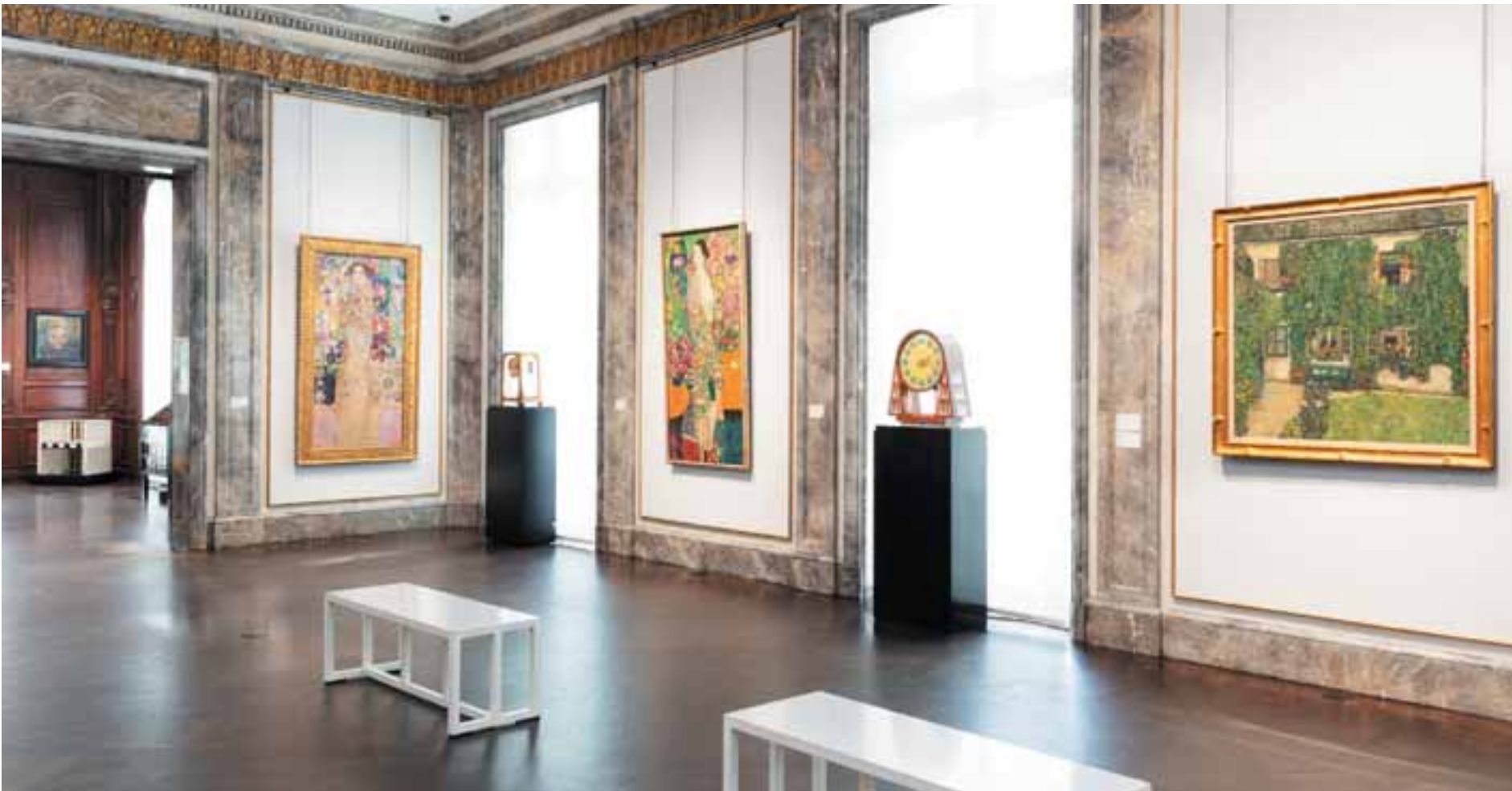
Νέος Πικάσο

Το μουσείο Πράδο στη Μαδρίτη ανακοίνωσε την απόκτηση ενός ακόμη νέου έργου του Πικάσο. Είναι το «Μπούστο γυναίκας 43» (1943), το οποίο δωρήθηκε στο μουσείο από την οικογένεια Αράνγκο Μοντούλ και τη Συλλογή Τέχνης Αραμοντ ως μία κίνηση εκτίμησης στη μακρά πορεία 200 χρόνων του Πράδο. Η δωρεά έγινε στους «Αμερικανούς Φίλους του Μουσείου Πράδο» μαζί με ένα ακόμη έργο τέχνης με την υπογραφή του Βελάσκεθ («Προσωπογραφία Φιλίππου Γ΄»).

ΛΟΝΔΙΝΟ

Ο κόσμος της Αν Μαγκίλ

Γεννημένη στη Βόρεια Ιρλανδία το 1962, η Αν Μαγκίλ είναι μία από τις πιο αναγνωρίσιμες και αυθεντικές ζωγράφους στο Ηνωμένο Βασίλειο, γνωστή για τα ατμοσφαιρικά έργα τέχνης με κάρβουνο και παστέλ. Η νέα της έκθεση στην αίθουσα τέχνης Τζον Μάρτιν, στο Λονδίνο (έως 30 Ιουλίου), παρουσιάζει μια ενότητα με τοπίο και πρόσωπα, νοσταλγική και απολύτως συνυφασμένη με το σύμπαν που συστηματικά δημιουργεί η Αν Μαγκίλ (<https://annemagill.com/>).

NEUE GALERIE NEW YORK

Εργα τέχνης από τις αυστριακές συλλογές των αρχών του εικοστού αιώνα στη Neue Galerie της Νέας Υόρκης.

Η αυστριακή άνοιξη του 1900-1910 στη Νέα Υόρκη

Η περίπτωση της Neue Galerie στη Νέα Υόρκη είναι ιδιαίτερη και γοητευτική. Αφιερώνεται στη γερμανόφωνη μετάβαση στον μοντερνισμό, στη Γερμανία και στην Αυστρία, στο γύρισμα του εικοστού αιώνα, η Neue Galerie είναι μια πινακοθήκη προσπλωμένη στους στόχους της και μια εσαεί πύλη-επαφή με αυτόν τον σαγηνευτικό κόσμο, συνυφασμένο με τη Βιέννη, το Μόναχο, το Βερολίνο και άλλα κέντρα του γερμανόφωνου κόσμου την εποχή που επιζούσαν ακόμη οι αυτοκρατορίες, αλλά με έντονη και διάσπαρτη την

αμφισβήτηση για την παλαιά τάξη των πραγμάτων. Η Neue Galerie είχε παραμείνει κλειστή λόγω πανδημίας από τον Μάρτιο του 2020 έως τον Ιούνιο του 2021, αλλά στο μεσοδιάστημα δεν έμεινε άπραγη. Προχώρησε σε ένα ευρύ πρόγραμμα βελτίωσης των υποδομών της για καλύτερη λειτουργία των υπηρεσιών της αλλά και συντήρησης των εξαιρετικών εσωτερικών του κτιρίου που αντανakλούν την παλιά δόξα της Πέμπτης Λεωφόρου. Πράγματι, το κτίριο-μνημείο στο οποίο στεγάζεται η Neue Galerie είναι ένα από τα πιο

εντυπωσιακά κατάλοιπα του παλιού Μανχάταν, στο 1048 της Πέμπτης Λεωφόρου. Αρχικά σχεδιάστηκε ως ιδιωτική κατοικία το έτος 1914 από το αρχιτεκτονικό γραφείο των Carrère και Hastings, κορυφαίων της εποχής, δημιουργών μεταξύ άλλων της Δημόσιας Βιβλιοθήκης της Νέας Υόρκης και της Frick Collection. «Η αφοσιωμένη ομάδα της Neue Galerie υπηρετεί τον μοναδικό σκοπό μας από τη στιγμή που το μουσείο μας άνοιξε τις πόρτες του, τον Νοέμβριο του 2001», λέει ο Ρόναλντ Σ. Λόντερ, ιδρυτής και πρόεδρος της Neue Galerie. «Και ο

σκοπός μας είναι να φέρνουμε στο αμερικανικό και στο διεθνές κοινό κορυφαία δείγματα τέχνης και ντιζάιν από τη Γερμανία και την Αυστρία των αρχών του εικοστού αιώνα». Η διευθύντρια του μουσείου, Ρενέ Πράις, μιλώντας με αφορμή την επαναλειτουργία της Neue Galerie, διάλεξε ωραίες λέξεις για να περιγράψει αυτόν τον προορισμό ως «τόπο ομορφιάς, γαλήνης, ανακάλυψης, τέρψης». Η εναρκτήρια έκθεση, από όπου και η κεντρική φωτογραφία, έχει θέμα τα αυστριακά αριστουργήματα από τις συλλογές του μουσείου. Οι επισκε-

πτες μπορούν να δουν έργα ζωγραφικής, σχέδια και διακοσμητικές τέχνες. Ανάμεσά τους και το διάσημο έργο του Γκούσταβ Κλιμτ «Το πορτρέτο της Αντέλ Μπλοχ-Μπάουερ» (1907) καθώς και δείγματα εφαρμοσμένων τέχνης από τα εργαστήρια των καλλιτεχνών της βιεννέζικης «Απόσχισης», όπως ο Γιόζεφ Χόφμαν, ο Κόλομαν Μόζερ και άλλοι. Η Neue Galerie γεννήθηκε ως ιδέα από δύο στενούς φίλους, τον έμπορο τέχνης και επιμελητή εκθέσεων Σεργί Σαμπάσκι και τον επιχειρηματία, φιλόanthropo και συλλέκτη Ρόναλντ Σ. Λόντερ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει **Ο ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Ωραία πράγματα

«Το καταγώγιο μιας άλλης εποχής έχει μια αιγλή στη σκηνή αυτή, την οποία βρίσκεις εύκολα στο YouTube: “Χαμένοι άγγελοι – 1948”», λέει ο κύριος Γκρι.

Το έτος είναι 1948, ο Τσιφόρος σκηνοθετεί και γράφει την ταινία «Χαμένοι άγγελοι»: έμποροι ναρκωτικών από την Αλεξάνδρεια, παραπλανημένες κορασίδες, αμετανόητοι τζογαδόροι, φόνοι με στίλετο, δικαστικό δράμα – μια Αθήνα σκοτεινή σε χρόνους δύσκολους για τη χώρα.

Μίμης Φωτόπουλος, Σμαρούλα Γιούλη, Χρήστος Τσαγανέας, μια νεαρότατη Ειρήνη Παππά και ένας Μανώλης Χιώτης με το τρίχορδο μπουζούκι του στη σκηνή, στην οποία επιστρέφει τακτικά ο κύριος Γκρι.

Και τι τραγουδάει; Μα το «Εσύ 'σαι η αιτία που υποφέρω». Χωρίς Μαίρη Λίντα, μπάσο και ντραμς.

Τι τραγουδάει; Μα το «Εσύ 'σαι η αιτία που υποφέρω». Χωρίς Μαίρη Λίντα, μπάσο και ντραμς. Μόνο μια λαϊκή μπάντα.

Μόνο μια λαϊκή μπάντα εν μέσω θαμώνων που τρώνε και πίνουν.

Στα δεξιά της ορχήστρας, όπως κοιτάμε το πλάνο, ένας φαντάρος, με το δίκωχο τραβηγμένο στο πλάι, με στάση άνετη και στυλ απaráμιλλο, συμμετέχει στο τραγούδι καπνίζοντας την πίπα του. Ο Γράμμος και το Βίτσι απέχουν χιλιόμετρα, δόξα τω Θεώ.

«Ωραία πράγματα», σχολιάζει ο Μίμης Φωτόπουλος, αλλά η συντροφιά του τού κάνει νόημα να

Ο Μανώλης Χιώτης τραγουδά το «Εσύ 'σαι η αιτία που υποφέρω» στην ταινία «Χαμένοι άγγελοι», που ο Νίκος Τσιφόρος γύρισε το 1948.

σωπάσει. «Καλά ντε, ωωω», κάνει εκείνος με παράπονο. «Αυτά είναι», λέει μια άλλη κοπέλα από τους συνδαιτυμένες, «να τα 'χεις και να την περνάς μπέπς».

Εμφανίζεται ένας χωροφύλακας. Καπέλα κατεβαίνουν για να κρυσφύουν πρόσωπα, δίνονται σινιάλα, πλάτες γυρνάνε, ώμοι ζαρώνουν. Όλοι μαζεύνονται. Το «όργανο» επιβλέπει με βλέμμα αυστηρό: ξέρει, και ξέρουν, πως άμα θέλει, μπορεί να κλείσει το μαγαζί επιτόπου. Το γλέντι να σωπάσει. Η Ελλάδα του '48.

«Κι όμως, διακρίνεις μια ανεμελιά, στιγμιαία μεν, αλλά στέρεη. Η δε ερμηνεία του “Εσύ 'σαι η αιτία που υποφέρω” είναι υπέροχη», λέει ο κύριος Γκρι. «Το σόλο του Χιώτη εξάισιο.

Το ίδιο άσμα που στη μεταγενέστερη ερμηνεία της Μαίρης Λίντας αποκτά τη γνωστή αστική πα-

τίνα των τραγουδιών του Χιώτη, εδώ βγάζει μια ωραία, αυθεντική λαϊκότητα».

Ο κύριος Γκρι ενθουσιάζεται με τα τραγούδια του Χιώτη. Ακριβώς για τον «τζαζικό» τους ρυθμό ενίοτε (ποιος είπε στον κύριο Γκρι ότι ο Χιώτης μπόλιασε τη μουσική του με λάτιν και τζαζ ρυθμούς έπειτα από μια επίσκεψή του στην Αμερική της δεκαετίας του '50).

Το αγαπημένο μας; Η εκπληκτική ερμηνεία του «Δεν θέλω πια να ξαναρθείς» που ηχογραφήθηκε το 1961 από τη Λίντα και τον Χιώτη.

«Ποιος παίζει αυτήν την εκπληκτική τρομπέτα σε αυτό το τραγούδι;», αναρωτιέται ο κύριος Γκρι.

«Εσύ 'σαι η αιτία που υποφέρω», στη λαϊκή εκτέλεση του '48, και «Δεν θέλω πια να ξαναρθείς», με τη λάτιν τρομπέτα του '61. Δύο Ελλάδες. Τις συνδέει ένας μουσικός με το τρίχορδο μπουζούκι του.

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ

Του **ΣΤΑΥΡΟΥ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**

Η αγάπη δεν έχει επιχείρημα

Υπάρκει μια σκηνή στην ταινία «Το παιδί με το ποδήλατο» (2011) των αδελφών Νταρντέν που δεν χορταίνω να τη βλέπω και να την ξαναβλέπω. Με συγκινεί και με ενθουσιάζει. Μέσα στο αυτοκίνητο τρία πρόσωπα: Ο Συρίλ, το εντεκάχρονο αυτό αγρίμι, η Σαμάνθα και ο φίλος της, Ζιλ. Ο Συρίλ έχει εξαφανιστεί και η Σαμάνθα τον ψάχνει αλαφιασμένη δυο ώρες, μαζι με τον Ζιλ. Τον βρίσκει παρέα με τον αρχηγό μιας νεανικής συμμορίας και τον βάζει στο αυτοκίνητο. Ο Συρίλ λέει ψέματα ότι δεν άκουσε το τηλέφωνο, ο Ζιλ τον αποκαλεί ψεύτη και ο Συρίλ τού το ανταποδίδει. Τότε ο Ζιλ θυμωμένος απαιτεί επίμονα, δύο φορές, να του ζητήσει συγγνώμη. Ο Συρίλ μένει αμίλητος, ακόμη και όταν του το ζητάει, για τρίτη φορά, η ίδια η Σαμάνθα. Ο Ζιλ τον απειλεί ότι, αν δεν του ζητήσει συγγνώμη, δεν θα μείνει άλλο στο σπίτι της Σαμάνθας. Εκείνη αντιδρά λέγοντάς του ότι δεν έχει αυτό το δικαίωμα. Τότε ο Ζιλ στρέφεται προς την ίδια και της θέτει το δίλημμα: «Ή αυτός ή εγώ». Η Σαμάνθα μένει βουβή, ο φίλος της επαναλαμβάνει το δίλημμα, και η θαυμάσια Σαμάνθα απαντάει ήρεμα: «Αυτός»! Ο Ζιλ βγαίνει από το αυτοκίνητο, η Σαμάνθα περνάει στη θέση του οδηγού, φοράει τη ζώνη και βάζει μπρος. Κορυφαία σκηνή!

As πάρουμε, όμως, τα πράγματα από την αρχή. Ο Συρίλ ζει σε ένα δημόσιο ίδρυμα για εγκαταλελειμμένα παιδιά. Μετά τον θάνατο μιας γιαγιάς του –δεν γίνεται ποτέ λόγος στην ταινία για μάνα–, ο πατέρας του τον εγκαταλείπει, πουλάει το ποδήλατό του και εξαφανίζεται. Ο Συρίλ αναζητάει επίμονα τον πατέρα του, αρνούμενος να δεχτεί ότι τον εγκατέλειψε. Η Σαμάνθα θα γνωρίσει τυχαία τον Συρίλ –ο μικρός θα πέσει κυριολεκτικά και μεταφορικά στην αγκαλιά της–, θα αγοράσει το ποδήλατο από εκείνον στον οποίο το είχε πουλήσει ο πατέρας του και θα του το δώσει. Θα δεχτεί και να γίνει ανάδοχη και τον παίρνει σπίτι της τα Σαββατοκύριακα.

Τι είναι αυτό που οδηγεί τη Σαμάνθα να φροντίζει με τόσο υπομονή και αγάπη τον Συρίλ, ο οποίος την ταλαιπωρεί, τη κτυπάει, την ξοδεύει (πληρώνει, ανάμεσα στα άλλα, και τη χρηματική αποζημίωση των 1.700 ευρώ στον εφημεριδοπώλη); Οι στοχαστικοί Νταρντέν

Η Σαμάνθα, στην ταινία «Το παιδί με το ποδήλατο» (2011) των αδελφών Νταρντέν, βρέθηκε ενώπιον της οδύνης του μικρού Συρίλ και την ανέλαβε. Χωρίς λόγο, χωρίς ψυχολογικό κίνητρο, χωρίς όρους και προϋποθέσεις.

Ο Συρίλ ζει σε ένα δημόσιο ίδρυμα για εγκαταλελειμμένα παιδιά. Ο πατέρας του τον εγκαταλείπει, πουλάει το ποδήλατό του και εξαφανίζεται.

δεν δίνουν καμία απάντηση στο ερώτημα! Δεν προτείνουν κανένα απολύτως ψυχολογικό κίνητρο (του τύπου δεν είχε δικό της παιδί κ.λπ.) για να εξηγήσουν τη στάση της. Κατά το γύρισμα, μάλιστα, θα προσθέσουν σε μια σκηνή και ένα διάλογο που δεν υπήρχε στο αρχικό σενάριο [βλ. Luc Dardenne, «Audos de nos images, II, 2005-2014», Seuil, 2015, σ. (232)]: Ο Συρίλ ρωτάει τη Σαμάνθα γιατί αποφάσισε να τον παίρνει τα Σαββατοκύριακα από το ίδρυμα, εκείνη του απαντάει «επειδή μου το ζητήσες» και, όταν ο μικρός την ξαναρωτάει γιατί το δέχτηκε, εκείνη του δίνει τη μόνη αληθινή απάντηση: «Δεν ξέρω»! Η Σαμάνθα βρέθηκε ενώπιον της οδύνης του μικρού Συρίλ και την ανέλαβε. Χωρίς λόγο, χωρίς ψυχολογικό κίνητρο, χωρίς όρους και προϋποθέσεις (βλ. ό.π., σ. 158, 192-193). Η αγάπη δεν έχει επιχείρημα. «Οι ταινίες μας γεννιούνται

και ζουν μονάχα από την πίστη και την ελπίδα ότι μέσα στο σκοτάδι της κινηματογραφικής αιθουσας κάποιος θεατής μπορεί να ζήσει μια εσωτερική και βουβή εμπειρία μετοχής σε μια στιγμή καλοσύνης, τούτης της μικρής καλοσύνης χωρίς μάρτυρα, χωρίς θρησκεία, χωρίς ιδεολογία (...), τούτης της μικρής καλοσύνης που είναι το ανθρώπινο μέσα στον άνθρωπο· μετοχή σε μια πρωταρχική σιωπή όπου ένα ανθρώπινο πλάσμα αγαπάει ένα άλλο ανθρώπινο πλάσμα» (σ. 113, βλ. και σ. 125).

Η Σαμάνθα έκανε τα πάντα για τον Συρίλ, μα και ο Συρίλ δεν έκανε λίγα. Ισως αυτός να έκανε τα πιο πολλά και τα πιο δύσκολα. Αποδέχτηκε το κατεξοχήν δυσπαράδεκτο, ότι ο πατέρας του τον εγκατέλειψε και δεν θέλει ούτε να τον βλέπει, και κυρίως αποδέχτηκε, αυτό το παιδί που δεν αγαπήθηκε, την αγάπη της Σαμάνθας, αποδέχτηκε ότι υπάρχει ένας άνθρωπος που τον αγαπάει, αποδέχτηκε τη δυνατότητα της αγάπης. Σε μια άλλη θαυμάσια σκηνή της ταινίας, ο Συρίλ έχει σπκωθεί τη νύχτα και βλέπει τη Σαμάνθα με τον φίλο της στο κρεβάτι να κοιμούνται μισοσκεπασμένοι. Η Σαμάνθα τον παίρνει ειδηση. Σηκώνεται, ντύνεται, πάει στο κρεβάτι του και σκύβει τρυφερά πάνω του. Ο Συρίλ της λέει «θέλω τον πατέρα μου»,

ακολουθεί σιωπή και μετά της λέει «είναι ζεστό αυτό», ποιο ρωτάει απορημένη η Σαμάνθα. «Η ανάσα σου», απαντάει το παιδί. Αυτό έχει λείψει στον Συρίλ, αυτό ψάχνει ακόμη και όταν γίνεται βίαιος: τη ζεστή ανθρώπινη ανάσα! Πείστηκε από την αγάπη της Σαμάνθας, χωρίς λόγια και επιχειρήματα, ότι μια ζεστή ανθρώπινη ανάσα υπάρχει και γι' αυτόν, και λυτρώνεται έτσι από τη βία.

Όσο έγραφαν το σενάριο ένα ερώτημα απασχολούσε επίμονα τους δημιουργούς της ταινίας: τι θα κάνουν στο τέλος με τον Συρίλ, να τον βάλουν να πεθάνει ή να τον αφήσουν να ζει (ό.π., σ. 127, 147, 148, 149, 156); Αρχικά είχαν διαλέξει το πρώτο, αλλά η ίδια η ταινία τους οδήγησε σιγά σιγά στο δεύτερο. Θα ήταν αβάσταχτο για εμάς τους θεατές, μετά από τόσο αγάπη, να μη ζήσει ο Συρίλ, αλλά να κερδίσει τελικά το κακό. Και θα ήταν αταίριαστο επίσης με την κινηματογραφική ηθική των Νταρντέν: «Το δικό μας ερώτημα είναι να μάθουμε αν η ταινία θα αγαπήσει τον θεατή και όχι αν ο θεατής θα αγαπήσει την ταινία. Να αγαπήσουμε τον θεατή, να τον οδηγήσουμε σε αυτό το μυστήριο, να τον ανοίξουμε στην ανιδοιτελή κίνηση της Σαμάνθας, να του επιτρέψουμε να ζήσει μέσω της ταινίας τούτη την ανθρώπινη διαθεσιμότητα» (σ. 126).

ΚΡΙΤΙΚΗ

Της **ΛΙΝΑΣ ΠΑΝΤΑΛΕΩΝ**

Σωτήρια διαθήκη

ΣΩΤΗΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Ουρανός απ' άλλους τόπους
εκδ. Πατάκη, σελ. 586

«Αυτά θυμιάμαι κάμποσες φορές και μνείσχω αὖ-πνωπν». Η αφηγήτρια θυμάται το χωριό της, την Πόβλα Θεσπρωτίας, κοιτίδα της πεζογραφίας του Σωτήρη Δημητρίου. Θυμάται τη Μπλιά, τη μητέρα της, και μαζί με τη μορφή της ανασταίνει τους ήκους, τα φεγγοβολήματα, τα τραγούδια και τα μοιρολόγια του τόπου της. Η γλώσσα της μνήμης είναι μόνο η μητρική. Η γλώσσα είναι τόπος, σπίτι, η ντοπολαλία είναι η φωνή της μητέρας. Η μιλιὰ της Μπλιάς. Το μυθιστόρημα, γραμμένο εξ ολοκλήρου στο ηπειρωτικό ιδιόλεκτο, μοιάζει με κιβωτό αρχέγονων, μονάκριβων συγχωριδιών. Είναι ένα θησαύρισμα εικόνων-εικονισμάτων και ακουσμάτων, που συνιστούν κειμήλια, άχρατα κτερίσματα.

Η αφηγήτρια μνημονεύει έναν κόσμο αφανισμένο, ανθρώπους κακοζώπτους και κακοθάνατους, που τους σκέταζε ένας άλλος ουρανός. Στην εξιστόρησή της ενυπάρχουν τα κυτταρικά στοιχεία της λογοτεχνικής ιδιοπροσωπίας του Δημητρίου, οι απαρχές της

«χωριανικής» ζωής, που ύμνησε σπαρακτικά στα έργα του. Η Αλέξω ανατρέχει στις χαρές και τους χαμούς μιας ζωής προ πολλού σβησμένης. Ο χάρος, «αράδα στα χείλια». Τα λόγια της σου καίνε την καρδιά. Με κάθε λέξη ανάβει, θαρρείς, ένα κερί για τους χαμένους. Η αιωνόβια Αλέξω ροβολά στα γενέθλια χώματα, στα αλώνια, στα κορφοβούνια και τους λόγγους, στα βοσκοτόπια, στο πρώτο της σπίτι. «Σπίτι ανοιχτό, μοναστηρό-σπιτο». Ευλογημένο από την άγρυπνη μητρική πρόνοια. «Η μάνα μας το ένα το έκανε άλλο ένα».

Η Αλέξω φτιάχνει έναν ενδότατο τάφο. Το μνήμα της μάνας, όπου παράκωσε σκόρπια οστά, δεν το νιώθει για αληθινό. Τη μητέρα της τη σκότωσαν αντάρτες. «Θεε διάβαιναν Τούρκοι και αντάρτες, ήτανε σκουπισμός». Από τους Βαλκανικούς μέχρι την Κατοχή και τον Εμφύλιο, όλος ο τόπος μες στα αίματα. Κόκαλα

ανάμεσα σε κόκαλα, κουφάρια ατελειώτων πολέμων. Ερμη τα χωριά: «κόκαλα μονάχα θ' ασπρίζουν απ' τους κακοθανατισμένους στις ράχες, στους λάκκους, στις γκρεμίνες». Το μοιρολόι για τη μάνα πάει μαζί με το ψαλτήρι για τους «βρικολάκους» που λιάνιζαν τα χωριά της Μουργκανας. «Σκεπαινεται ο ήλιος; Σκεπαινεται από το βάι του κόσμου». Η Αλέξω δεν γνωρίζει τίνος οστά έθαψε. Με την αφήγρησή της τελεί μια δεύτερη ταφή, άδοντας έναν επιμνημόσυνο χαιρετισμό στη μητέρα. Κάθε ανάμνηση και σπονδή.

Η Αλέξω στάνει κουβεντολόι με τον κάτω κόσμο. Αλλωστε, θνητοί και πεθαμένοι «μια σμίξη είναι». «Ξενοκουβεντιάζουν όσοι παραδίνουν ψυχή». Τη γλώσσα αρτύνουν ο οδυρμός και η καταλαγή της έσχατης εξομολόγησης. Μιλώντας, η Αλέξω καταδύεται στα λημέρια των ίσκιων, κάνοντας με κάθε κουβέντα ευγενείς

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΜΑΓΚΙΩΛΗ

Η Ελένη Καραμαγκιώλη γεννήθηκε στη Θήβα το 1974, είναι δικηγόρος με ειδικευση στα πνευματικά δικαιώματα και ζει στην Αθήνα. Διηγήματά της έχουν δημοσιευθεί στο Book's Journal, Χάρτη, Φρέαρ, Book Press. Το πρώτο της βιβλίο με τίτλο «Μονωτική ταινία» (συλλογή διηγημάτων) κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ιωλκός.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας; Το «Θέατρο του Σάμπαθ» του Ροθ, την «Αυτοχειρία» του Λεβέ και την Αλληλογραφία του Σεφέρη με τη Μαριώ.

Ποιος ήρωας/ηρώιδα λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί; Ο Κόμης Μοντεχρίστος του Δουμά, γιατί είναι ένας υπεράνθρωπος που αντλεί τη δύναμή του από τις πιο δύσκολες συνθήκες που μπορεί να βρεθεί κανείς, έγκλειστος και αδικημένος. Από παιδί θαύμαζα τους ήρωες που περνούσαν φοβερές δοκιμασίες και μέσα από αυτές έχτιζαν τον τελικό τους θρίαμβο.

Διοργανώνετε ένα δείπνο. Ποιους συγγραφείς καλείτε, ζώντες και τεθνεώτες; Θα με ενθουσίαζε η προοπτική να περάσω μια βραδιά, ως η μοναδική γυναίκα, ανάμεσα στους Ντε Σαντ, Κούντερα, Ουέλμπέκ και Ροθ. Αν μη τι άλλο, οι ατάκες θα έπεφταν βροχή και ο κίνδυνος να πιναχθεί το δείπνο στον αέρα ανά πάσα ώρα και στιγμή θα το καθιστούσε πρωτόγνωρη εμπειρία.

Ποιο ήταν το πιο ενδιαφέρον στοιχείο που μάθατε πρόσφατα χάρη στην ανάγνωση ενός βιβλίου; Μέσα από τον Σάμπαθ του Ροθ έμαθα ότι μπορεί ο συγγραφέας να προκαλέσει γνήσια συγκίνηση μέσα από μια σπαρακτικά κυνική, σκληρή και σαρκική αφήγηση. Αυτό το βιβλίο είναι από μόνο του μια ωδή στην τόλμη, ειδικά τη συγγραφική.

Ποιο κλασικό βιβλίο διαβάσατε πρόσφατα για πρώτη φορά; Δεν είχα διαβάσει ποτέ Μπαλζάκ και ξεκίνησα με τον «Σαραζίν», μια νουβέλα πολύ μοντέρνα για την εποχή που γράφτηκε.

Υπάρχει κάτι καθημερινό στις ιστορίες σας, που όμως ανά πάσα στιγμή πάει να ανατραπεί. Σε τι συνίστανται αυτές οι ανατροπές με μια κουβέντα; Στο ότι το καθημερινό στις ζωές των ηρώων είναι το πρόσχημα, ακολουθούν μια δική τους ρουτίνα, αδιέξοδη και παράξενη, που μοιάζει εξωτερικά με καθημερινότητα, αλλά ουσιαστικά πρόκειται για μια κατασκευή, που νομίζουν ότι θα τους προστατέψει.

Τι προσπαθούν με λύσσα να προστατέψουν οι χαρακτήρες των ιστοριών σας; Πού αποτυγχάνουν εν τέλει; Οι ήρωες παλεύουν να μην υποκύψουν στις αδυναμίες τους, να μη τις παραδεχτούν και πτηθούν. Οπότε και επιλέγουν να αποψύγουν το παρελθόν τους και να προσκολληθούν στο παρόν τους. Όμως, ξεχνάνε συνέχεια ότι υπάρχουν και οι άλλοι γύρω τους και αυτούς δεν τους είχαν υπολογίσει.

Υπάρχει άραγε κάτι υπό-λόγο στο ακόμα και στην πιο πεζή καθημερινότητα; Η καθημερινότητα είναι από μόνη της μια διαστροφή όπως προσπαθούμε με χίλιους τρόπους να τη διατηρήσουμε πεζή, προσπερνώντας τις αλλόκοτες στιγμές της.

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτή την εβδομάδα

Μελέτες, δοκίμια, βιογραφίες

1 «Περιπέτειες της μεσαιας τάξης - Κοινωνιολογικές καταγραφές στην Ελλάδα της ύστερης μεταπολίτευσης» του Παναγή Παναγιωτόπουλου (Επίκεντρο)

2 «Παρεμβάσεις 2020» του Μισέλ Ουέλμπέκ (Εστία)

3 «Το πολιτικό στη σκιά της πανδημίας» του Κωνσταντίνου Τσουκαλά (Καστανιώτη)

4 «Ελευθερος να υπακούς - Το μάντζμεντ από το ναζισμό μέχρι σήμερα» του Γιόαν Σαπούτ (Αγρo)

5 «Φιλοσοφία της Ιστορίας» της Βάσως Κιντή (Πόλις)

Αυτή την εβδομάδα

Λογοτεχνία

1 «Σικελικό ειδύλλιο» της Σώτης Τριανταφύλλου (Πατάκη)

2 «Ο πόλεμος των φωτκών» του Ερίκ Βυϊγιάρ (Πόλις)

3 «Ο σταθμάρχης Φαλλμεράουερ» του Γιόζεφ Ροτ (Αγρo)

4 «Το πέραςμα του μακελάρη» του Τζον Γουίλιαμς (Gutenberg)

5 «Η Κλάρα και ο ήλιος» του Καζούο Ισιγκούρο (Ψυχογιός)

• Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία παρέχονται από το βιβλιοπωλείο «Πλειάδες» (Σπύρου Μερκούρη 62, Παγκράτι)

«Πρέπει να αντιμετωπίζεις το παρελθόν»

Ο συγγραφέας Πάτρικ Ράντεν Κιφ μιλάει στην «Κ» για τη βία στη Βόρεια Ιρλανδία τον καιρό του IRA και τα ανοικτά τραύματα

Του ΣΑΚΗ ΙΩΑΝΝΙΔΗ

Όταν ο Πάτρικ Ράντεν Κιφ άρχισε να δουλεύει τα πρώτα κεφάλαια του βιβλίου του το 2014 και να γράφει για διαδηλώσεις, δακρυγόνα και αστυνομική βία, περιέγραφε μια ατμόσφαιρα ξένη για τον ίδιο και έτσι του ήταν δύσκολο έστω και να φανταστεί πώς ήταν η καθημερινότητα στο Μπέλφαστ τη δεκαετία του '70. «Μέχρι να τελειώσω το βιβλίο, το 2019, αυτά τα πράγματα γίνονταν στους δρόμους των ΗΠΑ», μου λέει από την άλλη άκρη της τηλεφωνικής μας γραμμής.

Ευτυχώς, βέβαια, όχι με την ίδια ένταση και διάρκεια, όπως στη Βόρεια Ιρλανδία κατά τη διάρκεια των «Ταραχών» (Troubles) που σημάδεψαν τη χώρα για τρεις δεκαετίες. Μέχρι την ανακωχή του 1998, οι συγκρούσεις άφησαν πίσω τους 3.500 θύματα, τα μισά από τα οποία ήταν πολίτες. Στο βιβλίο «Μην πεις λέξη», που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, ο δημοσιογράφος του περιοδικού New

«Αν προσπαθήσεις να διαγράψεις ή να κρύψεις την Ιστορία κάτω από το χαλί, δεν θα φύγει και θα είσαι αιχμάλωτός της».

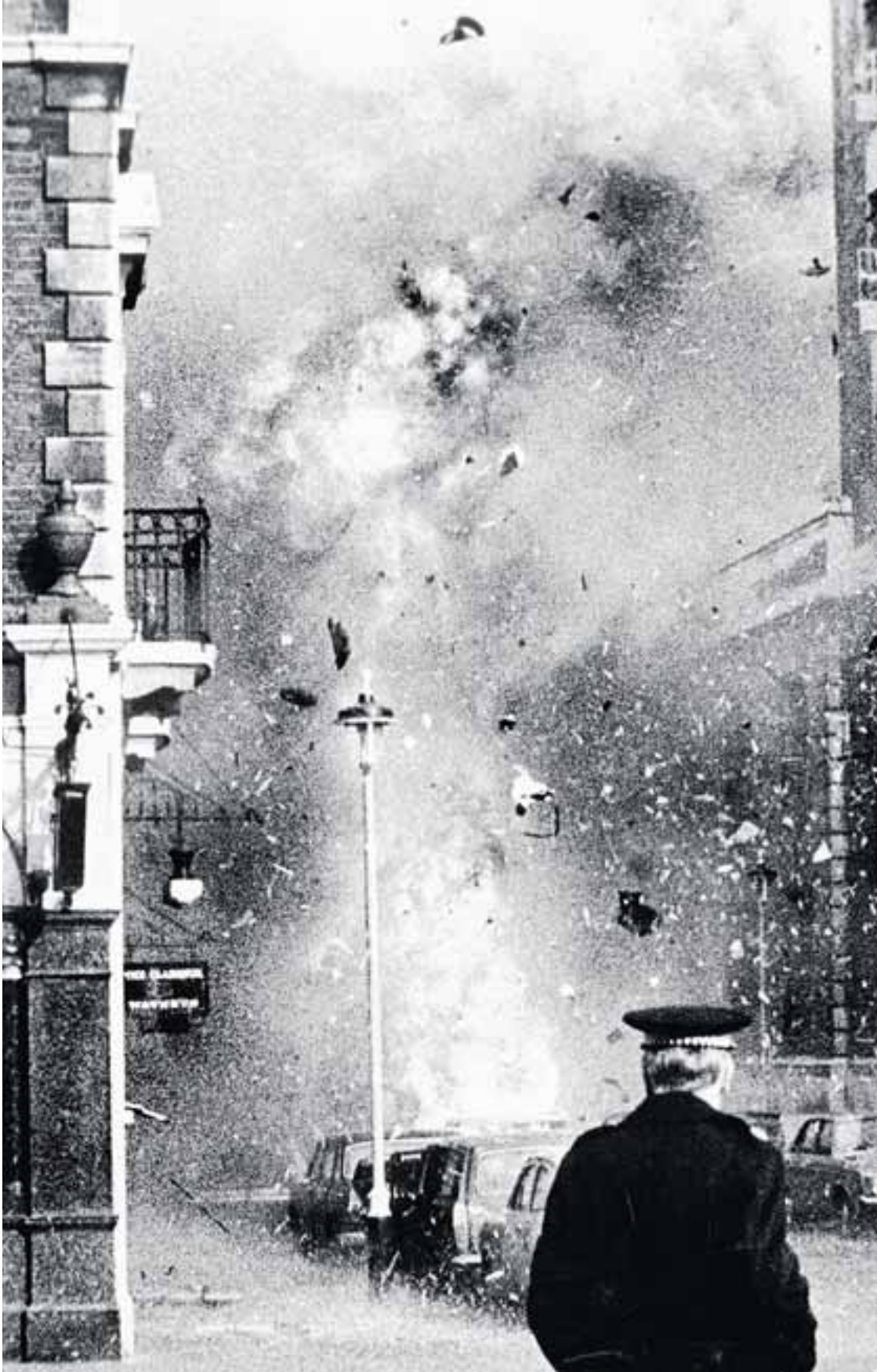
Yorker και συγγραφέας αφηγείται την ιστορία της Τζιν Μακόνβιλ, ενός από τα χιλιάδες θύματα αυτού του ιδιόμορφου εμφυλίου πολέμου που ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του 1960.

Τον Δεκέμβριο του 1972, κάποιοι μασκοφόροι μπαίνουν στο σπίτι της Μακόνβιλ και την απαγάγουν μπροστά στα μάτια των έντρομων δέκα παιδιών της. Όλοι στο Μπέλφαστ γνωρίζουν ότι από πίσω βρίσκεται ο IRA, αλλά κανείς δεν μιλάει. Τα παιδιά της Μακόνβιλ δεν είδαν ξανά τη μητέρα τους και κάποια από αυτά, όπως λέει ο Κιφ, περίμεναν την επιστροφή της για πολλά χρόνια αργότερα. «Αυτό είναι το τρομερό όταν εξαφανίζεται κάποιος. Η οικογένεια δεν μπορεί πραγματικά να θρηνήσει, επειδή δεν ξέρουν με σιγουριά εάν το άτομο πέθανε», μας λέει. Το 2003 γράφτηκε ο θλιβερός επίλογος της απαγωγής, η οποία μετατράπηκε σε μια ιστορία φόνου. Σε μια παραλία, ανακαλύφθηκαν ανθρώπινα οστά τυλιγμένα με ένα φόρεμα, πάνω στο οποίο ήταν καρφισωμένη μια μπλε παραμάνα. Από αυτό το μικρό στοιχείο κατάλαβαν τα παιδιά ότι επρόκειτο για τη μητέρα τους. Ποιος σκότωσε την Τζιν Μακόνβιλ;

Ομερτά

Το ενδιαφέρον του Κιφ για την υπόθεση δημιουργήθηκε όταν το 2013 διάβασε τη νεκρολογία της Ντολούς Πράις, που υπήρξε μέλος του IRA και φυλακίστηκε για την τοποθέτηση βομβών στο Λονδίνο το 1972. Σκαλίζοντας το παρελθόν, διαπίστωσε ότι οι ζωές των δύο γυναικών συνδέονταν με έναν μοιραίο δεσμό και αποφάσισε να γράψει την ιστορία τους σε ένα βιβλίο εξαντλητικής έρευνας, που καθλώνει τον αναγνώστη με την αφήγησή του. Και μπορεί τα γεγονότα της Ιρλανδίας να μας φαίνονται κάπως μακρινά, αλλά ένα χαρακτηριστικό που άφησε ο ανταρτοπόλεμος στην ιρλανδική κοινωνία μάς είναι αρκετά γνώριμο: η σιωπή και το τραύμα.

«Με ενδιέφερε ο τρόπος με τον οποίο το παρελθόν επηρεάζει το παρόν, ο τρόπος που μετά το τέλος μιας σύγκρουσης το τραύμα και τα μυστικά επισκιάζουν το σήμερα», σημειώνει, και γι' αυτό η προσέγγισή του στα γεγονότα απέχει από την ακαδημαϊκή περιγραφή. Χρειάστηκε πάντως να κάνει πολλά ταξίδια στη Βόρεια Ιρλανδία μέχρι να σπάσει την ομερτά που ακόμη τηρείται για τις «Ταραχές». «Είναι

Εκρηξη αυτοκινήτου από βόμβα του IRA έξω από τη Σκότλαντ Γιαντ, το 1973. Επάνω και δεξιά, διακρίνονται πίσω από το μικρό παιδί τα Διαμερίσματα Ντίβις στο Μπέλφαστ, απ' όπου απήχθη η Τζιν Μακόνβιλ.

Από αριστερά, ο συγγραφέας Πάτρικ Ράντεν Κιφ, ο Τζέρι Ανταμς και το φέρετρο της Τζιν Μακόνβιλ, καθώς περνάει μπροστά από τα Διαμερίσματα Ντίβις.

Από αριστερά, ο συγγραφέας Πάτρικ Ράντεν Κιφ, ο Τζέρι Ανταμς και το φέρετρο της Τζιν Μακόνβιλ, καθώς περνάει μπροστά από τα Διαμερίσματα Ντίβις.

αστείο, επειδή ο τίτλος του βιβλίου είναι «Μην πεις λέξη» και για πολύ καιρό κανείς δεν μου έλεγε κάτι. Έκανα επτά ταξίδια σε τέσσερα χρόνια μέχρι κάποιοι να ανοιχτούν. Άλλοι όπως ο Τζέρι Ανταμς (σ.σ. πολιτικός και για πολλούς ηγετικό στέλεχος του IRA, που όμως δεν το παραδέχτηκε ποτέ) δεν μου μίλησαν. Μου έκανε εντύπωση αυτός ο κώδικας σιωπής και τι μπορεί να κάνει σε μια κοινωνία και στον τρόπο που γράφεται η Ιστορία. Ηθελα να βρω την αλήθεια και να μιλήσω για ιστορίες που δεν είχαν ειπωθεί ποτέ προηγουμένως», υπογραμμίζει ο Κιφ.

Η δυσκολία στην αναζήτηση της αλήθειας είναι επίσης ένα άλ-

λο κοινό στοιχείο των «Ταραχών» και της σύγχρονης Αμερικής, μας λέει ο συγγραφέας (αλλά και της εποχής μας, θα προσθέταμε εμείς). «Ο καθένας έχει τη δική του αλήθεια», επισημαίνει, «και γίνεται πολύ δύσκολο να έχεις μια συζήτηση όταν οι άνθρωποι δεν μπορούν να συμφωνήσουν στο τι συνέβη, π.χ., πριν από μία εβδομάδα. Νομίζω πως αυτή είναι μια δηλητηριώδης κατάσταση. Δεν θέλω να υπερτονίσω τους παραλληλισμούς, αλλά ελπίζω ότι το βιβλίο είναι μια προειδοποιητική ιστορία».

Στη συζήτησή μας με τον συγγραφέα θίξαμε και άλλα ζητήματα που συνδέονται με τη διαδικασία της ριζοσπαστικοποίησης των

ανθρώπων και τη μετάβαση από την ειρηνική διαμαρτυρία που υποθέτουμε αρχικά η Πράις μέχρι τον εναγκαλισμό της βίας και το πόσο μακριά μπορεί να φτάσει κάποιος για μια πολιτική ιδέα. Αυτό που αρκετοί παρεξηγούν, μου είπε ο Κιφ, είναι η θεωρία ότι οι συγκρούσεις είχαν αποκλειστικά θρησκευτικό χαρακτήρα μεταξύ καθολικών και προτεσταντών. «Ηταν περισσότερο για θέματα δικαιωμάτων, εκπροσώπησης και πολιτικής», τονίζει.

«Πολλοί στη Βόρεια Ιρλανδία πιστεύουν ότι το τίμημα της ειρήνης είναι η σιωπή, αλλά εγώ δεν το πιστεύω. Αν προσπαθήσεις να διαγράψεις ή να κρύψεις την Ιστορία κάτω από το χαλί, δεν θα φύγει και

Στο μέσον, άνδρας περπατά μπροστά από φλεγόμενο κτίριο. Κάτω, ο ιερέας Αλεκ Ριντ πάνω από το πτώμα ενός Βρετανού στρατιώτη στο Μπέλφαστ.

Στο μέσον, άνδρας περπατά μπροστά από φλεγόμενο κτίριο. Κάτω, ο ιερέας Αλεκ Ριντ πάνω από το πτώμα ενός Βρετανού στρατιώτη στο Μπέλφαστ.

Από αριστερά, ο συγγραφέας Πάτρικ Ράντεν Κιφ, ο Τζέρι Ανταμς και το φέρετρο της Τζιν Μακόνβιλ, καθώς περνάει μπροστά από τα Διαμερίσματα Ντίβις.

θα είσαι αιχμάλωτός της», σημειώνει ο συγγραφέας και τονίζει ότι μια κοινωνία πρέπει να αναγνωρίσει τα τραύματά της εάν θέλει να προχωρήσει. «Δεν είναι και η Αμερική σε μια τέτοια διαδικασία αναγνώρισης;» ρωτάμε. «Ναι, είναι ένα καλό παράδειγμα. Υπήρχε η τάση να θέλουμε να διαγράψουμε τη σκοτεινή ιστορία της δουλείας και την καταπίεση των Αφροαμερικανών τα μετέπειτα χρόνια και τη βία εναντίον τους. Το μάθημα είναι το ίδιο. Ακόμη και αν το καταπνίξεις, το τραύμα δεν φεύγει. Πρέπει να αντιμετωπίσεις το παρελθόν. Πήρε εκατοντάδες χρόνια, ωστόσο τώρα γίνεται μια αφύπνιση που είχε αγήσει πολύ».

Το βιβλίο «Μην πεις λέξη» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο.

Τα κινούμενα σχέδια της νέας γενιάς

Οι αδελφοί Κλόστερ μιλούν για τη δουλειά τους με αφορμή τη συμμετοχή τους στο Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης

Της **ΜΑΡΩΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ**

Ο μεγάλος, ο Λούις, είναι 27 ετών, ο αδερφός του, ο Νόα, είναι 24. Οι αδερφοί Κλόστερ γεννήθηκαν στη Μινεάπολη της Μινεσότα. Η μητέρα τους βοηθούσε να κάνουν κοπάνα από το σχολείο για να παρακολουθήσουν την επόμενη ταινία που θα πρόβαλε το συνδρομητικό κανάλι Turner Classic Movies. Οι σκηνοθέτες του παλιού Χόλιγουντ ήταν οι δάσκαλοί τους: ο Τσαρλς Λόντον και η «Νύκτα του κυνηγού», ο μέγας Χάουαρντ Χοκς, αλλά επίσης ο τελευταίος από τους κλασικούς, ο «μπαμπάς» του αμερικανικού μιούζικαλ Στάνλεϊ Ντόνεν. Τους άρεσε και ο βωβός εξπρεσιονιστικός γερμανικός κινηματογράφος του 1920; Το «Εργαστήριο του δόκτορος Καλιγκάρι» οπωσδήποτε!

Ωστόσο δεν επιδεικνύουν την κλασική κινηματογραφική παιδεία τους στις συνεντεύξεις τους. Σε ένα σύντομο βίντεο που έφτιαξε το Sundance Festival για εκείνους –συμμετείχαν επίσημα το 2017 στο Φεστιβάλ με το εξάλεπτο animation «Legal Smuggling, with Christine Choy»– δύο αφοπλιστικά χαλαρά και χαρούμενα αγόρια μιλούν για την τέχνη τους σαν να βρίσκονται ακόμη στο σαλόνι του σπιτιού τους στη Μινεάπολη. Όμως πλέον ζουν και εργάζονται στη Νέα Υόρκη.

Η μικρή εταιρεία τους που εκτός της πειραματικής ανεξάρτητης δουλειάς τους παράγει κατά παραγγελία διαφημιστικά σποτ, ονομάζεται «Tall glass with ice! Productions», επειδή έτσι παρήγγελλε η γιαγιά τους το ποτό της. Για τις δικές τους ταινίες διαθέτουν συνήθως μηδενικό προϋπολογισμό. «Κάνουμε

τα πάντα μόνοι μας, ακόμη και το catering», λένε γελώντας. Θέλοντας να αποδώσουν την αίσθηση που είχαν τα κινούμενα σχέδια πριν από την ψηφιακή εποχή, το στούντιό τους ξεχειλίζει από χαρτόνια, χαρτιά κατασκευών, μπάλες από βαμβάκι και μαρκαδόρους. Από τότε που μετακόμισαν στη μητρόπολη, οι καθημερινοί άνθρωποι έχουν γίνει το κεντρικό τους θέμα.

Το Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης αφιέρωσε φέτος μια ξεχωριστή ενότητα στο ταλαντούχο δίδυμο Κλόστερ. Παρακολουθώντας online τα πρωτοποριακά μικρού μήκους ντοκιμαντέρ animation που δημιουργούν, σκέφτηκα ότι είναι τόσο διασκεδαστικά, πρωτότυπα και... παλιομοδίτικα μοντέρνα που

«Νιώθουμε μεγάλη ζεστασιά βλέποντας δακτυλικά αποτυπώματα, σκόνη, τσακίσματα και λεκέδες καφέ στα σχέδιά μας για μια ταινία».

θα ήταν ενδιαφέρον να μας εξηγήσουν πώς το κάνουν.

– **Πώς αποφασίσατε να φτιάξετε μαζί ταινίες;**

– Έτσι γεννηθήκαμε! Το εννοούμε, επειδή μάλλον ανήκουμε στην πρώτη γενιά που γεννήθηκε μαζί με την ψηφιακή παραγωγή ταινιών. Ημασταν 5 και 8 ετών όταν η μητέρα μας αγόρασε την πρώτη μας βιντεοκάμερα. Ήταν ψηφιακή. Αυτή μαζί με το Turner Classic

Από την ταινία «Stranger than Rotterdam», η οποία προβάλλεται σήμερα στις 9.30 μ.μ. σε παγκόσμια πρεμιέρα στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης (οροφή του κτιρίου M2).

Movies πυροδότησε το πάθος μας για αυτή τη μορφή τέχνης. Ως έφηβοι αφήσαμε τη συλλογικότητα και «πιάσαμε» την εξειδίκευση: Ο Νόα ξεκίνησε να ζωγραφίζει και να κάνει γλυπτική, και εγώ έγινα ειδικός στη δημιουργία ντοκιμαντέρ. Έτσι άρχισα να καταλαβαίνω τι σημαίνει λογισμικό, και τότε η δουλειά των ονείρων μου ήταν να γίνω προγραμματιστής. Εντέλει οι δεξιότητές μας συνδέθηκαν και γίναμε

animators (σχεδιαστές κινουμένων σχεδίων), στα οποία ο Νόα σχεδιάζει, ζωγραφίζει και κατασκευάζει τα επόμενα στοιχεία του cartoon, και εγώ τα μεταφέρω στον υπολογιστή, σχεδιάζω την κίνηση και τους δίνω ζωή.

– **Πώς θα περιγράφατε το στυλ των κινουμένων σχεδίων σας;**

– Είναι δύσκολο να το περιγράψουμε, αλλά εκείνο που θέλουμε είναι να φαίνονται χειροποίητα.

Νιώθουμε μεγάλη ζεστασιά βλέποντας δακτυλικά αποτυπώματα, σκόνη, τσακίσματα και λεκέδες καφέ στα σχέδιά μας για μια ταινία. Είμαστε επίσης πολύ νοσταλγικοί τύποι. Ο υπολογιστής τείνει να ζωντανεύει τόσο τη δουλειά ώστε το υλικό δείχνει συνήθως υπερβολικά καλογυαλισμένο. Και αυτό το βρίσκουμε βαρετό. Για εμάς είναι σαν τις παλιές, καλές μέρες: Ο Ελβις θα πάει στο στούντιο, θα ριζούν τη βε-

λόνα στο βινύλιο, θα ηχογραφήσει το κομμάτι και αυτό είναι.

– **Είναι δύσκολο να γίνεις επιτυχημένος κινηματογραφιστής κάνοντας ανεξάρτητα animation ντοκιμαντέρ;**

– Ειλικρινά δεν ξέρουμε ακόμη. Είναι σαν να ρωτάς ένα 5χρονο παίκτη του παιδικού πρωταθλήματος μπέιζμπολ, του Tee Ball, πώς είναι να παίρνει μέρος στα World Series (σ.σ.: το κορυφαίο τουρνουά του σημαντικότερου πρωταθλήματος μπέιζμπολ ΗΠΑ και Καναδά). Μπορεί έως τώρα να σκοράραμε μερικούς πόντους, αλλά οι 5χρονοι του Tee Ball δεν είναι οι καλύτεροι παίκτες για το παγκόσμιο πρωτάθλημα. Για αυτόν τον λόγο είμαστε αληθινά ευγνώμονες παίρνοντας μέρος σε ένα κινηματογραφικό φεστιβάλ σαν αυτό της Θεσσαλονίκης. Είναι τρομερά ενθαρρυντικό να συμμετέχεις σε ένα πρόγραμμα που διαθέτει, κατά τη γνώμη μας, πολλούς αστέρες του ντοκιμαντέρ. Αλλά αν μας ρωτάτε, εμείς είμαστε ακόμη ερασιτέχνες!

Το πρόγραμμα

Η προβολή των έξι μικρού μήκους ταινιών τους πραγματοποιείται σήμερα στις 9.30 μ.μ. στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης (οροφή του κτιρίου M2). Το αφιέρωμα περιλαμβάνει τα εξής: «Stranger than Rotterdam» (σε παγκόσμια πρεμιέρα, και με σαφή αναφορά στη δεύτερη μεγάλη μήκους ταινίας του Τζιμ Τζάρμους «Stranger than Paradise» γύρω από την οποία περιστρέφεται η αφήγηση), «Νυχτερινές λήψεις», «Ο ήρωας με το κολάν», «Ψηλά τα χέρια», «Slinging Hash», και «Legal Smuggling, with Christine Choy».

“Αγαπητό μου ημερολόγιο”
υάθε Σάββατο και Κυριακή
από τις 5 μέχρι τις 7 το απόγευμα,
να μην ξεχάσω να αιούσω
τα αγαπημένα μου τραγούδια,
νέα και παλιά.

... και τις Παρασκευές, το βράδυ μιλάει
από τις 9 μέχρι τις 12 **“Εκ γυναικός”**
με μελωδίες ταξιδιάρικες.

παρέα με την Μαριάννα Γαλιδή στο

ΚΑΝΑΛΙ 6
106.00 | 98.6 | 107.00 | 106.9

ΕΞΙ

www.kanali6.com.cy | info@kanali6.com.cy | 25-820500

ΔΙ\$ is Cyprus
ΣΑΤΙΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
10, 11, 12 ΙΟΥΛΙΟΥ
14, 15, 16, 17 ΙΟΥΛΙΟΥ
21, 22, 23 ΙΟΥΛΙΟΥ
5, 6, 7 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
8, 9 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

ΑΜΦΙΘΕΑΤΡΟ ΙΔΑΛΙΟΥ
ΣΧΑΛΙ ΑΓΛΑΝΤΖΙΑΣ
ΚΗΠΟΘΕΑΤΡΟ ΛΕΜΕΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΤΥΦΛΩΝ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ ΛΑΡΝΑΚΑΣ

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΝΕΤΑΙ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ 12 ΕΤΩΝ

MEΓΑΛΗ ΧΟΡΗΓΟΣ
Electroline
είλα στο αύριο

ΧΟΡΗΓΟΣ
αλφάμεγα

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΑΝΤΕΝΑ 1
ΕΡΕΒΟΣ

Tickethour
7777 7040
ΚΑΙ ΓΙΑ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΕΧΗΜΑΤΑ

ΗΒΟΠΟΙΣ: Σπύρ Κυπριώτης, Μάριος Δημητρίου, Μανώλης Σαμαράκης, Χρυσάνθη Αργαρίου, Ρουλέτα Μανουσάκης, Σίλβια Αργαρίου και Κωνσταντίνος Καραβόλας
ΣΚΕΠΤΕΣ: Ευελπίδα Αρσενιάδου, Παύλος Αρσενιάδης, Ρούλα Αλκί και Αλέξανδρος Παπαδόπουλος
ΚΕΙΜΕΝΑ / ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Κωνσταντίνος Καραβόλας
ΕΚΘΕΛΕΣΕΙΣ: Μάριος Καραβόλας
ΚΟΣΤΟΥΜΑ: Βασιλική Τροχαλάκη
ΕΚΔΟΣΕΙΣ: Ευελπίδα Αρσενιάδου
ΕΚΔΑΞΙΝΟΣ ΦΩΤΟΜΟΥ: Light & Up
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΤΡΕΙΕΣ: Νικόλαος Νίκας
ΕΚΙΝΗΘΕΣΙΑ ΠΡΟΒΟΛΩΝ: Νικόλαος Καραβόλας
ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΚΗΝΩΝ: Νικόλαος Νίκας
ΦΩΤΟΤΕΧΝΗ / ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΟΓΡΑΦΙΑ: P.A. SOLUTIONS

«Αλκοολικοί» με τη χαρά της ζωής

Το Οσκαρ καλύτερης διεθνούς ταινίας
διά χειρός Τόμας Βίντερμπεργκ

Ασπρο πάτο ★★½
ΔΡΑΜΑ (2020)

Σκηνοθεσία: Τόμας Βίντερμπεργκ
Ερμηνείες: Μαντς Μικέλσεν, Τόμας Μπo Λάρσεν, Μάγκνους Μίλανγκ

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Το φετινό Οσκαρ καλύτερης διεθνούς ταινίας έρχεται στους κινηματογράφους μέσα στο καλοκαίρι, εποχή που, εκτός των άλλων, όλοι λίγο-πολύ πίνουμε και ένα... ποτηράκι παραπάνω. Η αναφορά προφανώς δεν είναι τυχαία, αφού το φίλμ του Τόμας Βίντερμπεργκ («Το κυνήγι») ξεκινά από μια αρκετά γοττευτική θεωρία. Σύμφωνα με αυτήν, όλοι έχουμε στο αίμα μας ελαφρώς ελλιπή ποσότητα αλκοόλ και η αποκατάσταση της ισορροπίας θα μας βοηθούσε να αντεπεξέλθουμε πολύ πιο αποτελεσματικά και δημιουργικά στην καθημερινότητα, αλλά και στις φιλοδοξίες μας.

Κάπως έτσι, τέσσερις μεσήλικοι και βαριεστημένοι καθηγητές γυμνασίου αποφασίζουν να κάνουν ένα πρωτότυπο πείραμα, παραμένοντας (ελεγχόμενα) μεθυσμένοι σε όλη τη διάρκεια της ημέρας. Αρχικά τα αποτελέσματα είναι θαυμαστά: γίνονται πιο κοινωνικοί, το μάθημά τους αποκτά περισσότερο ενδιαφέρον, οι ίδιοι νιώθουν τη ζωή τους να γεμίζει. Σύντομα, ωστόσο, κάποιοι από αυτούς θα αντιμετωπίσουν σοβαρά προβλήματα, καθώς δυσκολεύονται να ελέγξουν τη... δίψα τους.

Το ωραίο με την ταινία του Βίντερμπεργκ είναι πως αρνείται να πάρει τον εαυτό της υπερβολικά στα σοβαρά, αλλά και να υποστηρίξει κάποια «αλήθεια». Εδώ δεν πρόκειται, φυσικά, για κάποια

αποθέωση του οινοπνεύματος, ούτε όμως και για νουθεσία στους πότες. Αντιθέτως, με το παικνιάρικο ύφος που συχνά φλερτάρει με την κωμωδία —έστω στη δανική εκδοχή της— η ταινία παραμένει ανάλαφρη, υμνώντας στην ουσία τη χαρά της ζωής. Από την άλλη, το όλο και εντεινόμενο ζήτημα του αλκοολισμού στη βόρεια Ευρώπη και αλλού είναι πανταχού παρόν, απλώς η προσέγγισή του δεν μένει σχηματική. Κόντρα στην προτεσταντική ηθική, η χαρά δεν συνοδεύεται απαραίτητα και από ενοχές.

Όλα αυτά μέσω των εξαιρετικών πρωταγωνιστών, προεξάρχοντος του σπουδαίου Μαντς Μικέλσεν, ο χαρακτήρας του οποίου περνάει από όλα τα στάδια του «πειράματος», επιτυχημένα και μη, για να καταλήξει στον οργιαστικό-απελευθερωτικό χορό του φινάλε. Ο ίδιος ο δημιουργός της ταινίας παρατηρεί τα εξής: «Θέλαμε να αποτίσουμε ένα φόρο τιμής στο αλκοόλ, αλλά φυσικά και να σκιαγραφήσουμε όλες τις αποχρώσεις του. Ενσωματωμένη στη διερεύνηση της ουσίας του αλκοόλ, βρίσκεται και η αναγνώριση ότι οι άνθρωποι μπορούν να πεθάνουν ή να καταστραφούν από την υπερβολική κατανάλωση. Μια ύπαρξη ταυτισμένη με το αλκοόλ γεννάει ζωή, αλλά μπορεί και να σκοτώσει». Αξίζει να σημειωθεί πως ο Βίντερμπεργκ βίωσε την απώλεια της μικρής του κόρης σε τροχαίο, τέσσερις ημέρες μετά την έναρξη των γυρισμάτων. «Ήταν πάντα μια ιστορία για το πώς οφείλουμε να αγκαλιάζουμε ό,τι μας φέρνει τη ζωή, αλλά λόγω της απώλειας αυτής απέκτησε μια ένταση που κανείς μας δεν περίμενε».

Ο ήρωας που υποδύεται ο Μαντς Μικέλσεν περνάει από όλα τα στάδια του «πειράματος», επιτυχημένα και μη, για να καταλήξει στον οργιαστικό χορό του φινάλε.

HOME CINEMA

Θρίλερ «πνιγμένο» στις στάχτες του ηφαιστείου

Επάνω, μουντό αλλά γοττευτικό το σύμπαν της ισλανδικής σειράς «Κάτλα» (Netflix). Κάτω, σκηνή από την ενδιαφέρουσα τουρκική ταινία «Άγρια αχλαδιά» (Cinobo).

Κάτλα
ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ (2021)
Δημιουργός: Μπαλτάσαρ Κορμακούρ
Ερμηνείες: Γκιουρούν Εφιόρο, Ιρίς Τάνια Φλίγκενρινγκ, Ινγκβάρ Σίγκουρτσον

Ο **πιο σπουδαίος** Ισλανδός κινηματογραφιστής του καιρού μας, Μπαλτάσαρ Κορμακούρ («Jar City»), επιστρέφει με ένα ατμοσφαιρικό θρίλερ μυστηρίου για λογαριασμό του Netflix.

Η σειρά των οκτώ επεισοδίων μας ταξιδεύει σε ένα σχεδόν εξώκοσμο τοπίο, στον ισλανδικό παγετώνα, εκεί όπου οι λιγοστοί κάτοικοι ζουν στη σκιά του ηφαιστείου Κάτλα. Ένα χρόνο μετά τη βίαιη έκρηξη που στοίχισε πολλές ζωές και κάλυψε τον τόπο με στάχτη, η πρόσφατη προεμία διαταράσσεται από τη μυστηριώδη εμφάνιση μιας γυναικς κοπέλας μέσα από τα χιόνια. Ταυτόχρονα, αρκετά παράξενα περιστατικά κάνουν την εμφάνισή τους, ενώ η νεαρή (πρωταγωνίστρια) Γκρίμα εξακολουθεί να ψάχνει για την αγνοούμενη αδελφή της.

Οι αποχρώσεις του γκριζού ει- ναι εδώ ατελείωτες, καθώς ο Κορ-

μακούρ μας εισάγει σε ένα μουντό αλλά γοττευτικό, με τον τρόπο του, σύμπαν.

Φανερά επηρεασμένος από ανάλογες σειρές όπως το γερμανικό «Dark», που παίζουν με την έννοια του χωροχρόνου, ο Ισλανδός σκηνοθέτης και σεναριογράφος υιοθετεί εδώ παρόμοια προσέγγιση, διατηρώντας ωστόσο τη δική του μοναδική ματιά, κυρίως στο κομμάτι της απεικόνισης αλλά και των χαρακτήρων. Το δε Netflix παραμένει πιστό στα δημοφιλή θρίλερ μυστηρίου, επιτρέποντας πάντως εδώ φανερά περισσότερη δημιουργική ελευθερία και λιγότερη επιτήδευση.

Η άγρια αχλαδιά ★★ ★
ΔΡΑΜΑ (2019)

Σκηνοθεσία: Νούρι Μπίλγκε Τσεϊλάν
Ερμηνείες: Ντογκού Ντεμρκόλ, Μουράτ Τσεμπίρ, Μπενού Γιλντιμλάρ

Από την πλατφόρμα του Cinobo αυτή την εβδομάδα επιλέγουμε μία από τις πιο πρόσφατες ταινίες του βραβευμένου με Χρυσό Φοίνικα στις Κάννες, Νούρι Μπίλγκε Τσεϊλάν. Ο Τούρκος κινηματογραφιστής («Καποτε στην Ανατολία», «Χειμερία

νάρκη») συνθέτει εδώ μία ακόμη ιστορία βγαλμένη από τη σύγχρονη, γεμάτη αντιφάσεις, πραγματικότητα της πατρίδας του. Ο επίδοξος συγγραφέας Σινάν επιστρέφει απρόθυμα στο χωριό του κοντά στο Τσανάκαλε των Δαρδανελλίων μετά την ολοκλήρωση των σπουδών του. Εκεί θα βρεθεί αντιμέτωπος με την επαρχιακή μιζέρια, αλλά και τον ανοικτόμυτο πατέρα του, ο οποίος έχει συγκεντρώσει και μπόλικο κρέπ από τον τζόγο.

Ο Τσεϊλάν εκμεταλλεύεται όλη την (τρίωρη) διάρκεια της ταινίας του για να αναπτύξει διαφορετικά επίπεδα γύρω από την καλλιτεχνική δημιουργία, τη θρησκεία και κυρίως την κοινωνία μιας χώρας με καώδεις αποστάσεις ανάμεσα σε αστική και επαρχιακή ζωή.

Παρά το γεγονός πως αρκετοί από τους σχετικούς διαλόγους κυλούν μάλλον υπερβολικά σε μακρος, χαλτώντας κάπως τον ρυθμό, τα όσα λέγονται είναι στην ουσία τους πολύτιμα, τόσο σε αλληγορικό επίπεδο ενός δράματος ενυλικώς όσο και ως προς άλλα θέματα, όπως η ευθύνη του καλλιτέχνη απέναντι στην κοινωνία, τα ηθικά διλήμματα κ.ά.

PIK1 ΘΗΛ.: 22862000

21.15 Παραδοσιακή βραδιά
07.30 Θεία Λειτουργία
10.00 Καμώματα
τζι αρώματα, VI - (Ε)
11.00 Κάποτε το '80 - (Ε)
Κωμική σειρά.
12.00 Χωρίς αποσκευές, V - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή.
12.30 Η ζωή μας
ένα τραγούδι - (Ε)
14.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
14.15 Αμύνεσθαι περί πάτρης
15.00 Επιστήμη
και Κοινωνία - (Ε)
16.15 Σε προσκυνώ
γλώσσα - (Ε)
17.15 Χρονογράφηση, III - (Ε)
17.45 Πολιτιστικό Ημερολόγιο
Με τη Μαρία Αγγελίδου.
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
(στη νοηματική)
18.15 Αφραεΐς ήρωες - (Ε)
18.55 Μουσικό ραντεβού - (Ε)
Νικηφόρου
19.20 Λούνα Παρκ - (Ε)
Κωμική σειρά.
20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
Παραδοσιακή
βραδιά - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
23.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
23.15 Χρονογράφημα - (Ε)
23.45 Επιστήμη
και Κοινωνία - (Ε)
00.45 Κάποτε το '80 - (Ε)
01.45 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ** - (Ε)
02.45 Πολιτιστικό
Ημερολόγιο - (Ε)
03.00 Αμύνεσθαι
περί πάτρης - (Ε)
03.30 Σε προσκυνώ γλώσσα-(Ε)

PIK2 ΘΗΛ.: 22862000

22.00 The road
07.30 Το κόκκινο λεωφορείο
ταξιδεύει - (Ε)
08.15 Παιδική ζώνη
α. Μάγια η μέλισσα
β. Το θαυμαστό ταξίδι
του Νίλς Χόλγκερσον
γ. Ο μικρός Χνουδιώτς
δ. Μπόμπι και Μπιλ
ε. Σπρίτ, το άγριο άλογο
στ. Τα τρενάκια ρομπότ
11.00 Στη χώρα του Γιατί - (Ε)
11.30 Παιδική ζώνη
16.30 Ιστορίες του χωρκού - (Ε)
16.00 Μανώλης και Κατίνα - (Ε)
Κωμική σειρά.
17.00 Κερατάς: Ο μαύρος
χρυσός της Κύπρου - (Ε)
Ντοκιμαντέρ.
17.35 Προσωπογραφίες - (Ε)
18.20 Μαζί / Birlikte, II - (Ε)
Δικονομική εκπομπή.
19.05 Art of Space - (Ε)
19.40 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
(στην Αγγλική)
19.50 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
(στην Τουρκική)
20.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
(στη νοηματική)
21.05 ArtCafe - (Ε)
Πολιτιστική εκπομπή.
22.00 Στο δρόμο
(The road).
Περιπέτεια, με τους
Βίγκο Μόρτενσεν,
Ρόμπερτ Ντουβάλ,κ.ά.
23.50 Art of Space - (Ε)
Ντοκιμαντέρ.
00.20 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
(στην Αγγλική
και Τουρκική)

ALPHA ΘΗΛ.: 22212400

22.30 Taken 3
07.00 Αστέρια στην άμμο - (Ε)
Ελληνική σειρά.
08.45 Έλα στη θέση μου - (Ε)
10.00 Σαββατοκύριακο
με τον Μάνεσπ
Ενημερωτική εκπομπή.
13.00 Οικογενειακές
ιστορίες - (Ε)
13.45 Το σόι σου - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά.
15.00 TET- A-TET στον Alpha
Talk show, με τον
Τάσο Τρύφωνος.
16.00 Night Show - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.45 Έλα στη θέση μου
Κωμική σειρά.
18.00 **ΕΙΔΗΣΕΙΣ**
(στη νοηματική)
18.10 Έλα στη θέση μου
(Συνέχεια)
19.10 TET- A-TET στον Alpha
Talk show, με τον
Τάσο Τρύφωνος.
20.20 **ALPHA NEWS**
21.20 24 ώρες
Σειρά ντοκιμαντέρ
(Τελευταίο).
22.30 Η αρπαγή
(Taken 3). Θρίλερ,
με τους Λίια Νίσον,
Φόρεστ Γουίτακερ, κ.ά.
00.20 TET- A-TET
στον Alpha - (Ε)
01.15 World party - (Ε)
Ψυχαγωγική ταξιδιωτική
εκπομπή.
03.15 Σαββατοκύριακο
με τον Μάνεσπ - (Ε)
Με τον Νίκο Μάνεσπ.

ANT1 ΘΗΛ.: 22200200

21.20 Rocky
06.30 Solo Καριέρα - (Ε)
Κωμική σειρά.
08.00 Santa Γιολάντα - (Ε)
Κωμική σειρά.
09.10 Mamma Mia - (Ε)
10.10 Ταξί - (Ε)
11.00 Πρώτη σταγόνα - (Ε)
Κωμική σειρά.
12.00 Υγεία πάνω απ' όλα
Εκπομπή για την υγεία.
12.50 Ενώπιος Ενυπίω
Με τον Νίκο
Χατζήνικολάου.
14.00 Γεγονιές στο πάτο
Με τον Δημήτρη
Σκαρμούτσο.
14.50 Γόμος με τα όλα του - (Ε)
16.30 Ονειροπαγίδα - (Ε)
17.10 Ταξί
Τηλεπαιχνίδι, με τον
Αλέξανδρο Τσουβέλα.
18.00 **Τα νέα του ANT1 σε 10'**
18.10 Πέτα τη φριτζά - (Ε)
Κωμική σειρά.
20.20 **Τα νέα του ANT1**
21.20 Ηρακλής
(Hercules). Περιπέτεια
δράσης, με τους
Ντουένι Τζόνσον,
Ίον ΜακΣέιν, κ.ά.
21.20 Ρόκι, τα χρυσά γάντια
(Rocky). Δραματική
ταινία, με τους
Σιλβέστερ Σταλόνε,
Μαρτ Γιανγκ, κ.ά.
01.40 Δούρειος ίππος - (Ε)
Ελληνική κωμική σειρά.
02.30 Έγκλημα και πάθος - (Ε)
Ελληνική αστυνομική
σειρά.
03.20 **Τα νέα του ANT1** - (Ε)

OMEGA ΘΗΛ.: 22477777

18.10 Cook beef
05.30 Τώρα ό,τι συμβαίνει
Ενημερωτική εκπομπή,
με τη Φοίη Μαυραγάνη.
09.45 Έλα χαμογέλα
Ψυχαγωγική εκπομπή.
13.00 Τροχός της τύχης - (Ε)
Τηλεπαιχνίδι.
15.00 Γλυκές αληθιές
Με τον Στέλιο Παρλιάρη.
16.00 Shopping Star - (Ε)
17.00 Εικόνες
Ταξιδιωτική εκπομπή
με τον Τάσο Δούση.
18.00 **OMEGA NEWS**
18.10 Cook Beef
Ψυχαγωγική εκπομπή
μαγειρικής,
με την Αργυρή
Μπαρμπάργου.
19.10 Μια του κλέφτη - (Ε)
Κωμική σειρά,
με τους Χάρη Κκολό,
Μαρίνο Χατζηβασιλείου.
20.10 **OMEGA NEWS**
21.15 ΦΑΚΑΤΕΪΟΥΣ - (Ε)
Σατιρική εκπομπή.
Φλεγόμενη γη
(Fire down below).
Θρίλερ, με τους
Στίβεν Σινγκά, Μαρτζ
Χέλγκενμπεργκερ, κ.ά.
00.00 Travel time - (Ε)
01.00 Έλα χαμογέλα - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
03.30 Εικόνες - (Ε)
Ταξιδιωτική εκπομπή
με τον Τάσο Δούση.
04.30 Style me up - (Ε)
05.00 Ο άντρας των
ονείρων μου - (Ε)
Κωμική σειρά, με τους
Ρένο Χαλαμπιόδη,
Δημήτρη Λιακόπουλο

ΣΙΓΜΑ ΘΗΛ.: 22580100

21.00 Survivor
06.30 Τα χρυσόψαρα - (Ε)
Κωμική σειρά.
07.00 Love it - (Ε)
Μαγκαζίνο, με την
Ιωάννα Μαλέσκου.
08.30 Καλό μεσημεράκι - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
09.40 Ζωή ποδιλάτο - (Ε)
Κωμική σειρά.
10.15 Dot.
Ψυχαγωγική εκπομπή.
11.15 Ώρα για φραγτό - (Ε)
Εκπομπή μαγειρικής,
με την Αργυρή
Μπαρμπάργου.
11.40 Στην υγειά
μας ρε παιδιά - (Ε)
Ψυχαγωγική εκπομπή.
14.40 Βουράτε γεπόνιοι - (Ε)
Κωμική σειρά.
15.30 Σου Κου Family
Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.30 Στο παρά πέντε - (Ε)
Κωμική σειρά.
18.00 **Τα γεγονότα σε
συντομία**
18.10 Στο παρά πέντε - (Ε)
18.30 7 θανάσιμες πεθερές
Ελληνική κωμική σειρά.
20.20 **Τομές στα γεγονότα**
21.00 Survivor
Παιχνίδι επιβίωσης,
με τον Γιώργο Λιανό.
00.40 Happy traveller - (Ε)
01.20 Ήρθε κι έδεσε - (Ε)
02.50 Dot. - (Ε)
03.40 The cooking - (Ε)
Εκπομπή μαγειρικής,
με τον Αλέξανδρο
Παπανδρέου.

CAPITAL ΘΗΛ.: 25577577

08.00 Καταραμένη ώρα
09.30 Βασιλικές διακοπές
Τηλεαγορά
11.15 Τάσος στη μουσική - (Ε)
12.00 Κατηγορώ τους δυνατούς
13.10 Τηλεαγορά
14.45 Κλάψε φτωχή
μου καρδιά
15.20 Οικαγενειακές
διακοπές
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Τελική αναμέτρηση
01.20 Το σώμα

PLUS ΘΗΛ.: 22259000

06.30 Παιδικές σειρές
08.00 Ο Καροτάκιος
08.55 Cook Eat - (Ε)
13.00 ANNITA κοίτα
18.30 Αόρατος φακός
19.00 Ταξίδι γεύσεων, III - (Ε)
19.15 Αόρατος φακός
20.15 Ο καιρός
20.20 Για πάντα νέοι - (Ε)
Με την Άννα Αντωνίου.
21.30 Το ταξίδι της ζωής, III
22.30 Ξένη ταινία
00.25 Ξένη ταινία
02.15 Ξένες σειρές

EXTRA ΘΗΛ.: 25715111

07.45 Διεθνείς Ειδήσεις
08.00 Μουσικό πρόγραμμα
10.20 Κορίτσοι ο Μάρκουλης
11.00 Έξιπνες αγορές
12.30 Ελιές Θρούμπες
14.00 Ασπένια φεγγάρια
16.05 Κινημ/φικές επιτυχίες
16.40 **Σύντομο Δελτίο
Ειδήσεων**
17.15 Αόρατος φακός
17.20 Έξιπνες αγορές
18.05 Ελληνική ταινία
19.45 **EXTRA News**
20.20 Ελληνική ταινία
22.00 Η προδοσία
23.45 Ξένη ταινία

MOVIES BEST

23.00 L.A. Confidential
07.15 Ordinary Love
08.50 Cruise
10.30 Cattle Hill
11.40 Just 6.5
14.00 Danger One
15.45 The Day Shall Come
17.15 Who Framed Roger
Rabbit
19.05 While You Were Sleeping
21.00 Fahim
23.00 L.A. Confidential
01.20 Veronica Guerin
03.00 Dead Poets Society
20.00 Η νύφη το 'σκασε
06.00 Η νύφη το 'σκασε
07.20 Αναζητώντας την ευτυχία
08.55 Ο ανακατωσούρας
10.30 Μια λατέρνα μια ζωή
11.50 Ερωτικές ιστορίες
13.30 Ο λεφτάς
15.00 Με φόβο και πάθος
17.00 Αναζητώντας
την Ευτυχία
18.30 Φωνάζει ο κλέφτης
20.00 Η νύφη το 'σκασε
21.20 Κάθαρμα
23.00 Είναι ένας τρελός...
τρελός Βέγγος
00.30 Ερωτικές ιστορίες
02.10 Κόσμος και Κοσμάκης
03.55 Υπολοχαγός Νατάσσα

Μια πόλη φτιαγμένη από πηλό

Η συγκινητική έκθεση με τα μοναδικά κεραμικά της Κιουτάχειας στο Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης αναβιώνει μια άλλη εποχή

Της **ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ**

Ας κλείσουμε τα μάτια και ας επι-
στρέψουμε 100 χρόνια πίσω, στην
4η Ιουλίου του 1921, ώρα 2.30 το
μεσημέρι στην Κιουτάχεια της
Τουρκίας. Τι θα αντικρίζαμε;

Τη δεξιά φάλαγγα του Μεικτού
Αποσπάσματος της ΙΧ Μεραρχίας
του Ελληνικού Στρατού, έτοιμη να
μπει θριαμβευτικά στην πόλη. Η
προέλαση ήταν μέρος της απόπει-
ρας να καταληφθεί η σιδηροδρο-
μική γραμμή Κωνσταντινούπολης
- Βαγδάτης από τον κόμβο του Εσκή
Σεχίρ. Η είδηση για την κατάληψη
έγινε δεκτή με τρομερό ενθουσια-
σμό στην ελληνική επικράτεια, στη
Σμύρνη αλλά και στα παράλια της
Μικράς Ασίας. Τις αμέσως επόμε-
νες ημέρες το περίφημο ζαχαρο-
πλαστείο «Λυχε» της οδού Πατη-
σίων άρχισε να σερβίρει παγωτό
με γεύσεις... Κιουτάχεια και Εσκή
Σεχίρ. Σε 15 μήνες η γλυκιά αυτή
γεύση θα γινόταν θεόπικρη.

Βίαιο τέλος

Η νίκη των ελληνικών δυνάμε-
ων στην άλλη όχθη του Αιγαίου θα
είχε τη μοίρα πολλών εκ των γνω-
στών κεραμικών που φτιάχνονταν
στην Κιουτάχεια. Θρυμματίστηκε
σαν πλίνθο σκεύος που πέφτει στο
πάτωμα, σκορπίζοντας τα κομμάτια
του σε κάθε γωνιά. Ένας πολιτισμός
χιλιάδων ετών βρήκε βίαιο τέλος με
την προσφυγιά και τον ξεριζωμό.

Οι ιστορικοί προσπάθησαν αρ-
γότερα να συγκολλήσουν ξανά το
αφήγημα. Με την ίδια υπομονή και
μεθοδικότητα, ένας μελετητής της
κεραμικής, ο δικηγόρος Ντίνος Κό-
γιας έρχεται έναν αιώνα μετά να
συμπληρώσει την εικόνα με μια
εκπληκτική έρευνα που αφορά την
παραγωγή των εργαστηρίων αγγει-
οπλαστικής της Κιουτάχειας.

Μέσα από τα τεκμήρια που συ-
γκέντρωσε γίνεται μια γοητευτική
αναδρομή στην πόλη που κατά-
φερε να πάρει τα σκήπτρα από τη
Νίκαια (Ίζνικ) στο πεδίο αυτό, με
κεραμικά χρηστικά όσο και διακο-
σμητικά πλακίδια που στόλισαν
χριστιανικούς ναούς (ως το Αιγαίο
και το Άγιον Όρος) μέχρι τζαμιά

της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Η διαδρομή που μας αποκαλύ-
πτει η έκθεση στο Μουσείο Ισλα-
μικής Τέχνης με τίτλο «Ενθύμιον
Κιουτάχειας» και 129 μοναδικά κομ-
μάτια δεν αφορά μόνον την περίοδο
κατά την οποία οι Έλληνες στρατι-
ώτες βρέθηκαν εκεί, αλλά ικνηλα-
τεί εν συνόλω την τοπική κεραμική
παράδοση πριν από την έλευση και
μετά την υποχώρησή τους. Ταυ-
τόχρονα ακολουθεί τους πρόσφυ-

*Σαν σήμερα το 1921,
η δεξιά φάλαγγα του
Μεικτού Αποσπάσματος
της ΙΧ Μεραρχίας
του Ελληνικού Στρατού
ετοιμαζόταν να μπει
θριαμβευτικά
στην Κιουτάχεια.*

Έλληνες αξιωματικοί και στρατιώτες του ιππλάτου πυροβολικού φωτογρα-
φημένοι στην Κιουτάχεια το 1921.

γες μάστορες που εγκαταστάθηκαν
στην πατρίδα μας μετά τον διωγμό,
τους Αρμένιδες τεχνίτες που πήγαν
στην Ιερουσαλήμ, ενώ καταγράφει
τις προσπάθειες που έγιναν στην
τουρκική πια πόλη μετά την απώ-
λεια του πολυπολιτισμικού της στοι-
χείου να συνεχίσει την παράδοση
δixως τα επιδέξια εργατικά χέρια
που διέθετε αρχικά. Ωστόσο η βα-
ρύτητα της έκθεσης αναπόφευκτα
δίνεται από το τέλος του 19ου αιώ-
να έως τις αρχές του 20ού.

Σαμιά της στην καταγωγή, μεγα-
λωμένος με κεραμικά στο ίδιο του
το σπίτι, ο Κόγιας άρχισε να ενδια-
φέρεται από νωρίς για τα αντικείμε-
να αυτά. Δεν επικεντρώθηκε στην
ομορφιά, τον κέντριζε η πληροφο-
ρία που θα μπορούσε να έχει ακόμα
και ένα ταπεινό σκεύος. «Κοιτάζο-
ντάς τα από παιδί ήθελα να μάθω
την ιστορία τους, τι κρύβεται πίσω
από αυτά», μας λέει. Στις δεκαετί-

ες της ενασχόλησής του έμαθε να
την ανικνεύει παντού από την υφή
του πηλού μέχρι τα αρχεία και τις
βιβλιοθήκες. Είναι ιδρυτικό μέλος
του Δικτύου Νεότερης Κεραμικής
και υπογραμμίζει στην «Κ» πως η
συνοδοιπορία με άλλους μελετητές
και συλλέκτες στην Ελλάδα ήταν
εξαιρετικά σημαντική ώστε να εμ-
βαθύνει τις γνώσεις του. «Μιλάμε
για εποχή που υπήρχε πολύ περιο-
ρισμένη βιβλιογραφία και ρωτώντας
ο ένας τον άλλο καταφέραμε να
αποκτήσουμε καλές βάσεις για το
σύνολο της παραγωγής στον ευρύ-
τερο ελλαδικό και βαλκανικό χώρο».

Η έκθεση στο φιλόξενο Μουσείο
Ισλαμικής Τέχνης με τη δραστήρια
επικεφαλής Μίνα Μωραϊτού ήρθε
μόνον όταν ο μελετητής και συλλέ-
κτης αισθάνθηκε ύστερα από πολλά
χρόνια πως το υλικό που είχε συ-
γκεντρώσει στα χέρια του αρκού-
σε για καλά τεκμηριωμένο βιβλίο (ο
κατάλογος του αφιερώματος) αλλά
και μια παρουσίαση που θα έκανε
τον θεατή να μυηθεί σε έναν κόσμο.

Από τον 15ο αιώνα

Η ενασχόληση του Ντίνου Κό-
για με την Κιουτάχεια ξεκίνησε το
2005 όταν πρωτοαγόρασε κάποια
αντικείμενα με ελληνικές επιγρα-
φές. Η πόλη είχε τη δική της παρα-
γωγή ήδη από τον 15ο αιώνα χάρις
στον λευκό πηλό, τον καολίνη, αλ-
λά δεν μπορούσε να υπερφαλαγγί-
σει τη Νίκαια. Αργότερα, τον 18ο
αιώνα γνωρίζει μια μεγάλη ακμή
με διαφορετικά μοτίβα με ανθρώ-
πινες φιγούρες, ζώα, φυτά, άνθη
και πουλιά. Τεχνίτες είναι κυρίως
οι Αρμένιδες και οι μουσουλμά-
νοι και πολύ λιγότεροι Έλληνες οι
οποίοι είναι αποκλειστικός τουρ-
κόφωνοι. Τα εργαστήρια αυξάνουν
ή περιορίζουν την παραγωγή ανά-
λογα με τις συνθήκες, όπως λ.χ. οι
συνεχείς πολεμικές συγκρούσεις
της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας
του 19ου αιώνα, που οδηγούν σε
συνεχείς επιστρατεύσεις και αφαι-
μάσσουν τον πληθυσμό. Οι σεισμοί
της Προύσας το 1865 από την άλλη
φέρνουν την αποκατάσταση πολ-
λών οθωμανικών μνημείων και μαζί
την επαναδραστηριοποίηση.

Φλιτζάνι με την επιγραφή «ΕΝΘΥΜΙΟΝ ΚΙΟΥΤΑ-
ΧΕΙΑΣ Μ. ΑΣΙΑΣ 4-7-21». Ανήκει στη σειρά κεραμι-
κών που μνημονεύουν την ημέρα της κατάληψης της
πόλης. Συλλογή Κ. Πασβάντη.

Τα χρώματα που ξεχωρίζουν είναι κόκκινο, κίτρινο, πράσινο, μπλε του κοβαλτίου, τirkουάζ και μελιτζάνι του μαγγανίου.

Η έκθεση με τα ενθύμια της Κιουτάχειας έγινε χά-
ρη στις προσπάθειες του μεθοδικού και παθιασμέ-
νου ερευνητή Ντίνου Κόγια, ο οποίος συγκέντρωσε
αδημοσίευτο υλικό και αντικείμενα.

«Πορσελάνες» ως ενθύμια, δώρα, προίκα που εστάλη σε θυγατέρες

Αν διαβεί κανείς το κατώφλι του
Μουσείου της οδού Ασωμάτων θα
εντυπωσιαστεί, μιας και τα κερα-
μικά της Κιουτάχειας εκτίθενται
μπροστά από τις προθήκες με τα
μοναδικά ιστορικά κομμάτια του
Μπενάκη, σαν εγκιβωτισμός, μια
διήγηση μέσα στη διήγηση. Σα-
φέστατα την παράσταση κλέβουν
όλα αυτά τα αντικείμενα που εστά-
λησαν στην Ελλάδα από το πολε-
μικό μέτωπο.

Από την πρώτη κιόλας ημέρα
της κατάληψης, οι στρατιώτες και
οι αξιωματικοί διαπιστώνουν πως
μπήκαν σε μια πόλη «φτιαγμένη
από πηλό». Καθώς στην Ελλάδα τέ-
τοια είδη ήταν εισαγόμενα από την
Ευρώπη και πολύ ακριβά, οι «πορ-

*Μετά την ήττα, όλα
αυτά φυλάχθηκαν
ως κόρηνη οφθαλμού
για την οικογένεια,
ώστε να θυμίζουν πού
πολέμησαν ο παππούς
και ο πατέρας.*

σελάνες» της Κιουτάχειας γίνονται
εξαιρετικά δημοφιλείς. Παιρνουν τη
μορφή ενθυμίων, γίνονται δώρα,
προίκα που στέλνεται σε θυγατέρες.
Μετά την ήττα, όλα αυτά όχι μόνο
δεν πετάχτηκαν, αλλά φυλάχθηκαν
ως κόρηνη οφθαλμού για την οικο-

Τεχνίτης λειάνει την επιφάνεια φιαλίσκων αγγείων πριν από την πρώτη
όψηση. Κιουτάχεια, πρώτο τέταρτο του 20ού αιώνα.

γένεια ώστε να θυμίζουν πού πο-
λέμησαν ο παππούς και ο πατέρας.
Φιάλες για ούζο και ρακί, ανθοδο-
χεία, φρουτιέρες, τσαγιέρες και ζα-
χαριέρες, πιάτα, ποτήρια, γλάστρες,
ακόμη και πιο ογκώδη αντικείμενα
αγοράζονται και ταξιδεύουν στο
Αιγαίο συχνά με τα ονόματα των
στρατιωτών και αξιωματικών. Αν τα
ιζνίκ ξεχωρίζουν για το μπλε και το
λευκό, τα χρώματα της Κιουτάχει-
ας ήταν κόκκινο, κίτρινο, πράσινο,
μπλε του κοβαλτίου, τirkουάζ και
μελιτζάνι του μαγγανίου.

Όταν πλέον οι χριστιανοί τεχνί-
τες εκδιώχθηκαν μετά το 1922 και
ήρθαν στην Ελλάδα αδυνατούσαν
να εργαστούν όπως παλιά, διότι δεν
είχαν τις ακριβές πρώτες ύλες. Τον

Μάρτιο του 1923, ο Μηνάς Πεσμα-
ζόγλου, με καταγωγή από τη Σπάρ-
τη της Μικράς Ασίας, συνέλαβε
ένα σχέδιο αναβίωσης και άρχισε
να εντοπίζει και να προσλαμβάν-
ει τους παλιούς αγγειοπλάστες,
ιδρύοντας την επιχείρηση «Κιου-
τάχεια». Χάρis στις προσπάθειές
του διασώθηκε ένα τμήμα της πα-
ράδοσης αυτής.

Το αφιέρωμα στο Μουσείο Ισλα-
μικής Τέχνης είναι βαθιά συγκι-
νητικό, όχι ως μια υπόμνηση αλα-
ζονείας, νέμεους και ήττας, αλλά
ως μια βαθιά ριζωμένη κουλτούρα
συμβίωσης, που έφερνε χέρια αλ-
λόθρσκων να πλάθουν τον ίδιο
πηλό. Η έκθεση θα διαρκέσει μέχρι
και τις 16 Ιανουαρίου 2022.

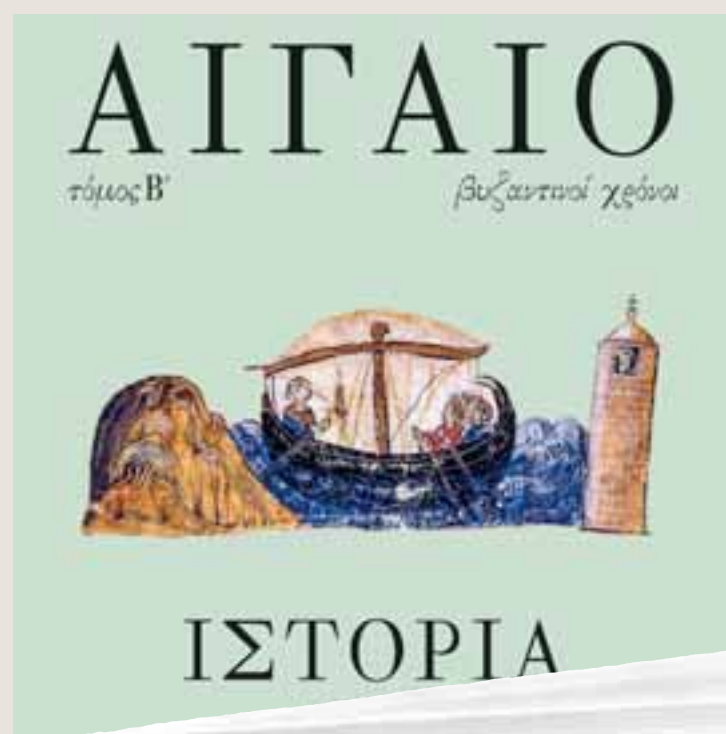
ΑΙΓΑΙΟ

Ένα συναρπαστικό ταξίδι στον χρόνο

ΚΥΡΙΑΚΗ
11/7

ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εμπειρία